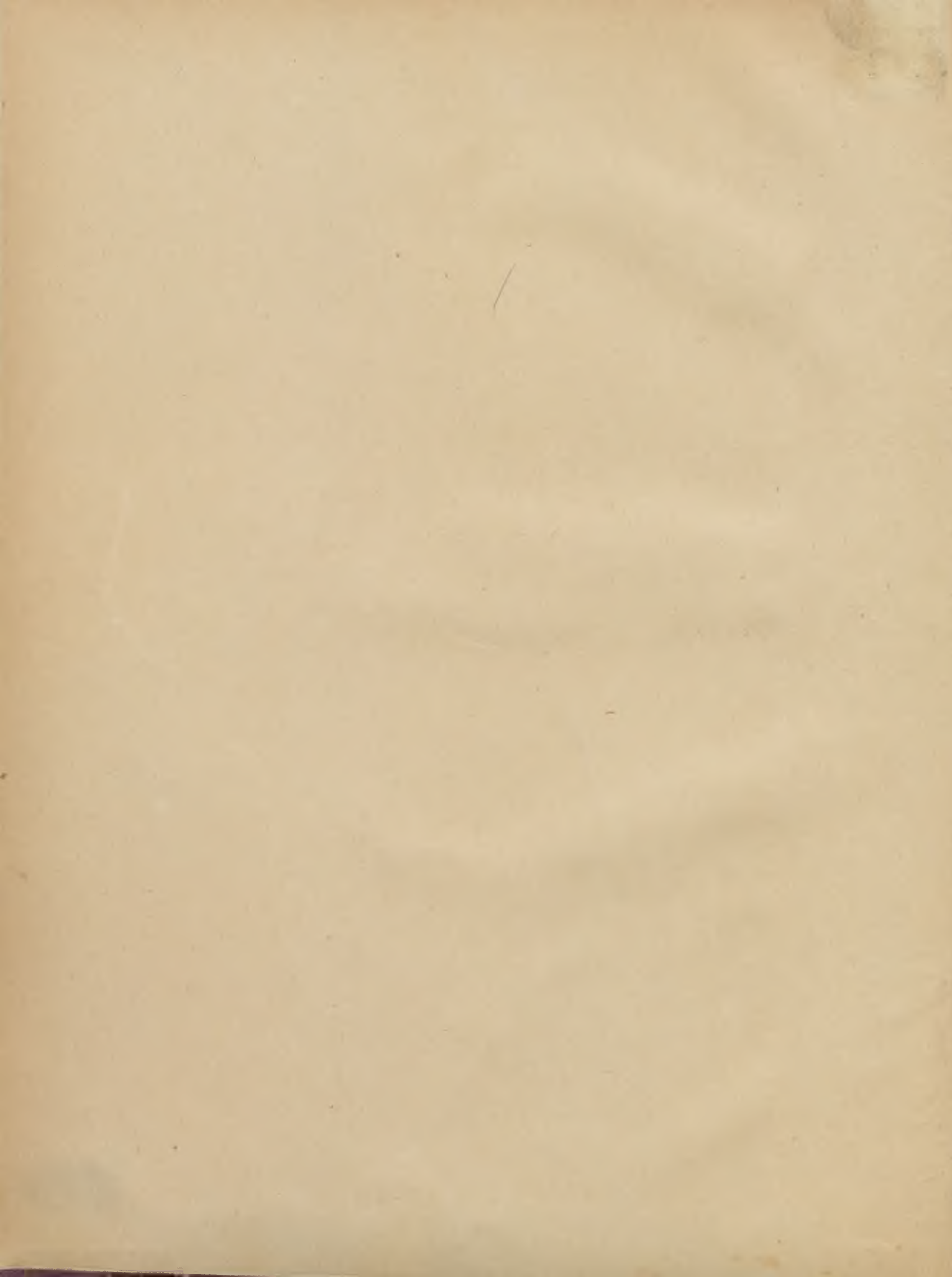

004.092

REGESTA REGUM STIRPIS ARPADIANAE CRITICO-DIPLOMATICA
TOMUS II.

AZ
ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

A MAGYAR TUD. AKADÉMIA TÖRTÉNETTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGÁNAK MEGBÍZÁSÁBÓL
SZERKESZTETTE

SZENTPÉTERY IMRE

II. KÖTET (1255) 1270—1301.

1. FÜZET

1255—1272.

BUDAPEST, 1943
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ÁRA 18 PENGŐ.

A kiadásért felelős : Dr. Szentpétery Imre.

AZ ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II.

REGESTA
REGUM STIRPIS ARPADIANAE
CRITICO-DIPLOMATICA

TOMUS II.

DIPLOMATA REGUM HUNGARIAE
AB ANNO (MCCLV.) MCCLXX. USQUE AD ANNUM MCCCII.
COMPLECTENS

IUSSU HISTORICAE COMMISSIONIS ACADEMIAE LITTERARUM HUNGARICAE
CRITICE DIGESSIT

EMERICUS SZENTPÉTERY

BUDAPESTINI, MCMXLIII.
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITTERARUM HUNGARICAE

1200940

AZ
ÁRPÁD-HÁZI KIRÁLYOK OKLEVELEINEK
KRITIKAI JEGYZÉKE

II. KÖTET
(1255) 1270—1301.

A MAGYAR TUD. AKADÉMIA TÖRTÉNETTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGÁNAK MEGBÍZÁSÁBÓL
SZERKESZTETTE

SZENTPÉTERY IMRE

BUDAPEST, 1943
KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

350812

Előszó a II. kötethez.

A *Kritikai Jegyzék* I. kötete 3. füzetének megjelenése óta tizenkét esztendő telt el. Hogy a II. kötetnek folytatólagos 1. füzete csak ilyen hosszú idő múltán kerülhetett nyomdába, azt főként a M. Tudományos Akadémia nehéz anyagi viszonyai okozták, amelyek annak idején már az I. kötet 3. füzetének megjelenését is kérdésessé tették. Szerettem volna ugyanakkor V. István király okleveleit még az I. kötethez csatolni, mert — eltérően az eredeti tervtől — időközben kiderült, hogy a munka két kötete így arányosabb lett volna. Nagyjában elő is volt már készítve az 1272 közepéig terjedő anyag arra, hogy ez is az I. kötethez járuljon, 4. füzetként. Azonban a pénzügyi nehézségek miatt meg kellett maradni az eredeti beosztásnál. (V. ö. az I. kötet *Előszavának* VII. l.) Ekként a II. kötet anyaga lesz az elsónél jóval bővebb, melyet négy füzetre lehet majd osztani: V. István királynak (mint ifjabb királynak is) okleveleit tartalmazza a jelen 1. füzet, IV. Lászlóét majd a 2. és 3., III. Andrásét pedig a 4. füzet tartalmazhatja, a királynék okleveleivel függelék gyanánt.

Mindenesetre hálás vagyok a Gondviselésnek, hogy a munka folytatását illetően közben sokszor és sok oldalról érkező kérdezősködésekre e füzet megjelenésével való feleletadást megérnem engedte. De ennek lehetővé tételéért hálás köszönetet kell mondanom a Magyar Tudományos Akadémia mélyen tisztelt vezetőségének, valamint a II. osztály és annak Történettudományi Bizottsága vezetőinek és igen tisztelt tagjainak is, hogy a pénzügyi viszonyok jobbrafordultával munkám folytatásának ügyét a mostani nehéz időkhöz is azonnal és oly melegen felkarolták.

Az elmúlt tizenkét esztendő egészben meggyőzött arról, hogy az alapelvek, amelyek szerint a munka I. kötete készült, mind a kritikai tárgyalás módja, mind a közlés formája tekintetében helyesek voltak, s hogy azoktól eltérnem nem kell. Örömmel tapasztaltam, hogy munkám rendeltetésének megfelelően annak megállapításait a történeti szintetikus irodalom biztosan és sikeresen tudja felhasználni. Mindössze kisebb módosítások lettek szükségesek részint a közben történt változások folytán, részint pedig bizonyos megfontolások alapján. Ilyen, az I. kötet megjelenése óta történt változás, melyet figyelembe kellett vennem, az, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum levéltára az 1934. tv. VIII. cikke szerint a Kormányhatósági Levéltárral együtt a «Magyar Királyi Országos Levéltár» közös címébe foglaltatott, s ezért a Nemzeti Múzeum levéltárának részei (a Törzsanyag, a családi levéltárak stb.) az Országos Levéltár közös címe alatt jelöltet-

nek a Kritikai Jegyzék II. kötetében is, mégpedig az erre vonatkozólag legújabbban megállapított formulázás szerint (Orsz. Ltr. Dl.; Orsz. Ltr., Múzeumi Törzsanyag stb.). A M. Kir. Országos Levéltárban ugyancsak újabb történet levéltári átrendezés folytán viszont egyes oklevelek más osztályba kerültek; azonban, bár nekem az illető oklevelet korábbi helyére utalással kellett jelölnöm, az oklevél az ilyen jelzés nyomán is akadálytalanul megtalálható, mert régi helyén a levéltárban ott van az utaló lap.

Az I. kötet megjelenése óta bekövetkezett politikai változás okozta azt, hogy a helyneveknek az oklevélben található betűszerinti alakja mellett — különféle megfontolások folytán — a hivatalos megállapításnak megfelelően jelenleg (a Kritikai Jegyzék II. kötet I. füzeté íveinek sajtó alá bocsátásakor — lásd a lezárás idejét az egyes ívek utolsó lapjának alján —) használt magyar elnevezést közlöm, az elcsatolt részek területén fekvőknél pedig az illető utódállam (N.=Német-birodalom, Sz.=Szlovákia, R.=Románia, H.=Horvátország) nyelve szerinti elnevezést is kitettem. Az utóbbiaknál a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal által kiadott «Magyarország helységnévtára, 1937.» című munkában található névalakokat vettem irányadóul. A helynevek mai magyar elnevezésének, illetőleg a középkori helynevek mai megfelelőjének megtalálását azonban nagyon nehézze tette az, hogy «A magyarországi község- és egyéb helynevek egységes hiteles törzskönyveinek létesítése céljából alakított állandó vegyes bizottság» által (lásd a m. kir. belügymin. 30.736./I-a. 1896. sz. rendeletét) megállapított helynévváltoztatások csak füzetekben és elszórt hírlapi közlésekben vannak közzétéve, (a helységnévtárakban függelékként közölt jegyzékek is csak töredékesek), összesítve azonban — sajnálatos módon — nincsenek kiadva. A puszták neve pedig, amelyek ma egy-egy középkori helység utódai, többnyire legfeljebb csak a katonai térképeken található meg, de persze ott sem mindig. Így ebben a tekintetben nagy nehézségekkel kellett küzdenem, amelyek sok esetben lehetetlenné tették a meghatározást, vagy pedig a meghatározás helyességét tették kétesse. Az olyan középkori hely nevet, amely ma már nincs meg, vagy mai megfelelőjét nem tudtam megállapítani, csak az oklevélben olvasható alakban közlöm, vagy olykor a név mellé tett (n.) jeggyel jelöltem.

Mivel a munka érdekében 1913 óta folyó kutatásaim eredményeképpen a Kritikai Jegyzék 1301-ig terjedő egész anyaga együtt van, csak feldolgozásra, illetőleg sajtó alá készítésre vár, Isten segítségével a következő füzetek előkészítésén is tovább szándékozom dolgozni. Azonban az én koromban már a jövődövel csak bizonytalanul lehet számolni. Ezért a jelen (I.) füzetnek is, mint az egész kötet részének, csonka voltát azzal kívántam ellensúlyozni, hogy végére ideiglenes Névmutatót készítettem, amely a füzetet magában is jól használhatóvá teszi; a kötet végén pedig, ha ennek elkészítését a Gondviselés megérem engedné, az egész kötet egyesített Névmutatoja az egyes füzetek ideiglenes Névmutatoját feleslegessé és eltávolíthatóvá fogja tenni.

A munkákna, melyekre az egyes (már közzétett) oklevelek kiadásainak és kivonatainak felsorolásában utalok, az I. kötet VIII—XIII. lapjain közölt jegyzékét a következő művekkel kell kiegészítenem, amelyek részben az előbbi felsorolás készülte (1923) óta jelentek meg, részben az I. kötet I. füzetének anyagát nem érintették, vagy akkor valami okból nem használhattam őket, de a további füzetekben már felhasználtattak:

Adalékok Kassa város közjogi helyzetéhez. 1918.

Alapy Gyula, Komárom vm. középkori oklevelei. 1917.

- Archiv für Kunde österr. Geschichtsquellen, XXIX. (1863.)
 Baán K. A bulyi- és Jákey-cs. oklevéltára. Regeszták. (1937.)
 Balázs Ferenc, Heves vármegye története, I. kötet. (1897.)
 Budapest történetének okleveles emlékei. I. kötet, Csánki D. gyűjtését kiegészítette és sajtó alá rendezte Gárdonyi Albert. (1936.)
 Fáy Ákos, A sajómezei csata. (1897.)
 Házi J. Sopron szab. kir. város története. I. rész, I. kötet. (1921.)
 Iványi Béla, Eperjes szab. kir. város levéltára. (1931—32.)
 Jakubovich E.—Pais Dezső, Ó-magyar olvasókönyv. (1929.)
 Juhász, K. Die Stifte der Tschanader Diöz. im MA. (1927.)
 Kassa városának tört. évkönyve. (1861.)
 Meskó Márton, A felsőkubinyi Meskó-család leszármazása. (1894.)
 Mitteilungen d. Instituts für österr. Geschichte, V. évf. (1884.)
 Bártfai Szabó László, Pest megye történetének okleveles emlékei. (1938.)
 Székely oklevéltár, IV. (1895.)
 Szendrei János, Miskolc város története, III. kötet. Oklevéltár. (1890.)
 Szentpétery Imre, Középkori oklevélszövegek. (1927.)
 Vagner József, Adalékok a nyitrai székeskápt. történetéhez. (1896.)
 Wenzel G. Magyar diplom. emlékek az Anjou-korból. I. k. (1874.)
 Zahn, J. v., Urkundenbuch d. Herzogthums Steiermark. III. Bd. (1903.)

Végül meg kell említenem, hogy a sajtó alá készítés munkájában, főként a helynevek mai megfelelőjének keresésében a pár héttel ezelőtt sokunknak nagy szomorúságára elhunyt Istványi Géza (az 1918—2021. számoknál), továbbá Kumorovitz L. Bernát (a 2077—2114. számoknál) és Guoth Kálmán (a 2149—2210. számoknál) voltak szívesek segítségemre lenni. Segítségükért köszönetem ezen a helyen is nyerjen kifejezést.

Budapesten, 1943 május havában.

Szentpétery Imre.

A munkát kiadásra ajánlotta: Domanovszky Sándor t. t. és Hajnal István r. t.

Az alkalmazott jelek és rövidítések jegyzéke.

- ..... az évszám rovatában azt jelenti, hogy az oklevélben a kibocsájtási év nincs kitéve s nem is állapítható meg.
- ( ) 1. az évszám rovatában az oklevélben ki nem tett, de megállapítható kibocsájtási évet zárja be ; 2. a regesta szövegében pedig az oklevélben olvasható adat mai megfelelőjét, kiegészítését vagy magyarázatát jelöli.
- 1. a regesta élén a kibocsájtó neve helyett alkalmazva azt jelenti, hogy az illető oklevél ugyanattól az uralkodótól való, mint a megelőző regesta-számú oklevél ; 2. két átíró oklevél közt annyit jelent, hogy a — jel előtt megnevezett oklevél a — jel után következőben át van írva. (Többszörös átírás.)
- † a regesta élén hamis vagy nagy mértékben gyanús oklevelek előtt áll.
- * elveszett oklevelet jelöl, melyről csak más oklevélből vagy egyéb forrásból tudunk, a kelet és tartalom részletes ismerete nélkül.
- [ ] a regesta szövegében az illető névnek vagy kifejezésnek az oklevélben található alakját zárja be.

a. = anno, anni
 au. n. = aulae nostrae
 c. = capsula
 conc. = concurrente
 cthec. vagy cimth. = cimeliotheca
 Chr. = Christi
 cs. = család
 D. = Domini, Datum
 d. = dominicae
 D. p. m. = Datum per manus
 d. et f. = dilecti et fidelis
 discr. v. = discreti viri
 ep. = epacta
 é. n. = év nélkül
 f. vagy fasc. = fasciculus
 gr. = gratiae
 inc. = incarnationis, -one
 ind. = indictione

Kal. = Kalendis, Kalendas
 k. n. = kelet nélkül
 lad. = ladula
 ltr. = levéltár, levéltárában
 m. = mester
 mag. = magistri, magister
 Dl. = a budapesti Orsz. Levéltár
       diplomatikai osztálya
 nb. = nemzetségből, nemzetségbeli
 Non. = Nonas, Nonis
 n. = noster, nostri, nostrae
 okltr. = oklevéltár
 okmt. = okmánytár
 ppk. = püspök
 prép. = prépost
 r. = regni
 vm. = vármegye

AZ OKLEVELEK KIVONATA,
ŐRZÉSI HELYÜKNEK ÉS KIADÁSAIKNAK
FELSOROLÁSA S KRITIKÁJUK.

1255. † **(V.) István király (!)** a luprechzaza-i (beregzsászi) vendégtelepeseznek adja a királyi szolgáknak Vrkurteleke nevű földét a Mych szögletétől [a angulo] a Basa vize szögletéig. — D. a. D. 1255.
Eredetije (a Hazai oklevéltár szerint) a Csoma- és Gábiel-család levéltárában Devecseren.
 Hazai oklevéltár, 33. l.
H a m i s, olv. Pauler, A magyar nemzet tört. az Árpádházi királyok alatt, II.² 529. Karácsonyi, Hamis, hibáskeltű és keltezetlen okl. jegyzéke, 20. l. IV. Béla király 1247-i oklevelének felhasználásával készült. (*Lásd a 867. sz.*)
1751.
1257. **(V.) István királyfi** Gyaninusnak, Corradus fiának és atyjafiának [frater eiusdem] Dánielnek, János fiának, kérésére átírja és megerősíti I. Imre király 1204-i oklevelét (*ld. 210. sz.*), mellyel a Riuetel-falusi (Nagydisznód, Szeben vm., Cismadie, R.) vallon [Latinus] Jánosnak kiváltságokat adott, 2. II. András király 1206-i oklevelét (*ld. 223. sz.*), mellyel Jánosnak Cwezfey földet adta, és 3. Béla királyfiának 1231-i oklevelét (*ld. 595. sz.*), mellyel Corradust és Dánielt három fertón kívül minden egyéb adó alól felmentette. — D. p. m. mag. Ph(ilippi) prep. Dymisiensis, au. n. canc. a. D. 1257.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 42.
 Wenzel, ÁUO. XI. 440. és Adalék, 17. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 82. Töredéke : Fejér, CD. IV. 2. 434.
1752.
1258. — teljes szabad rendelkezési joggal András bányai [de Bana] ispánnak adja a tolvaj-ságban elmarasztalt János és Doba szolgagyőri várjobbágyoknak, Inonus fiainak Scenche (Szencse) nevű bars megyei birtokát. — D. in Insula leporum in Dominica Oculi mei, a. D. 1258.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Forgách-ltr. ^{Q: 75-82. 58396}
 Fejér, CD. IV. 3. 464. (1268. alatt.) Hazai okmt. VIII. 73.
V. ö. a 2044. számmal.
1753.
1259. — a Buzad-nemzetségből való Ponyth ispánnak, Arnold ispán fiának lányát apródja : Reynoldus mester, Reynoldus ispán fia számára feleségül kérvén, Ponyth ispán lányának jegyajándékul adja a zalai várhoz tartozó Sehtyr (Söjtör) és Cheztroy (?) falvakat, azzal a hozzátétellel, hogy a nevezett nőnek utód nélkül való halála esetén e falvak Ponyth ispánt és örököseit illessék. — D. p. m. mag. Benedicti, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1259.
Átírta IV. Béla király 1259. május 17. — I. Mátyás király 1469. december 4. (Orsz. Ltr., Kisfaludy-ltr.)
 Hazai okmánytár, II. 5. Kivonat : Wenzel, ÁUO. XI. 461.
 Az oklevél fogalmazásában található hibák valószínűleg a többszörös átírás következményei. (*V. ö. az 1758. szám szövegével.*) Az oklevél kritikájára nézve olv. *az 1212. számnál* mondottakat.
1754.

1259. május 26. Gréc. — a stájerországi runai (Reun) ciszterci monostort minden birtokaival együtt a saját, valamint a király különös pártfogásába veszi, kiváltságait és szabadságait megerősíti, minden advocatia alól és az exactiók alól mentesíti, defensoruk szabadon megválasztásának jogát biztosítja, a defensorok kötelességeit megszabja, a monostor élelmiszereire vonatkozólag vámmentességet biztosít. — D. p. m. mag. Philippi in prep. Alb. el., a. D. 1259. Méltóságok: Ulrik salzburgi érse., István, Szlavónia bánja, Baas tárnokm. és trencsényi [de Trinchun] isp., Dénes főasztalnokm., zalai isp. és pettauai kapitány, Miklós udvarbíró, Wyluyngus de Stumperg iudex provincialis, Bernát és Henrik fambergi comesek, lehystayni Ulrik, messunpergi Wygandus. — Actum in Grech, VII. Kal. Iun.
Eredetije a reuni kolostor levéltárában.
 J. v. Zahn, Urkundenbuch d. Hgth. Steiermark, III. 356. Töredéke: Fekete, Dipl. sacr. Styriae, II. 24. és Fejér, CD. IV. 2. 484. **1755.**
1259. — a neki s atyjának tett szolgálatokért Eburhard marburgi (Marburg) polgárnak Wolcuim (Willkomm) faluban tíz, Chost (Kötsch) faluban négy és fél, Wdol (Wadel, Steiermark) faluban két telket [mansus] ad azok tartozékaival. — D. a. ab inc. D. 1259.
Eredetije Zahn szerint a bécsi Staatsarchivban. (Én nem találtam ott.)
 Fejér, CD. IV. 2. 499. Chmel, Urkunden zur Geschichte v. Öst. Steiermark etc., 51. l. (Kivonat u. o. XLIV.) Wenzel, ÁUO. II. 317. és VII. 508. Mittheil. d. hist. Vereins für Steiermark, V. 214. Zahn, Urkundenbuch d. Hgth. Steiermark, III. 362. **1756.**
1259. — átírja és megerősíti néhai Frigyes osztrák hercegnek 1240. augusztus 26-án kelt oklevelét, mellyel a ciszterciek szent-viktóri (viktringi) monostorát kegyurasága alá vette. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. S. Bartholomei de Frysaco, au. n. vicecancell. a. D. 1259.
Eredetije Wenzel szerint a bécsi csász. titkos levéltárban volt. Zahn viszont a karinthiai Tört. Egyesület levéltárában volt de onnan eltűnt eredetét említi.
 Wenzel, ÁUO. VII. 507. Monumenta hist. duc. Carinthiae, IV. 1. 544. Zahn, Urkundenbuch d. Hgth. Steiermark, III. 361. Kivonat: Magyar Tört. Tár, IX. 8. **1757.**
1259. — Zala megyének IV. Béla király által István királyfi számára való átadása után a fiutód nélkül elhunyt Elek nemesnek Moruchhel nevű (Moróchely, ma Somogy vm.) zalamegyei birtokát Ponith ispánnak adja, az Elek lányait illető negyednek fenntartásával, és annak kiemelésével, hogy Elek Ponith ispánnal szemben bírságban volt elmarasztalva. — D. p. m. mag. Benedicti, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1259.
Átírta IV. László király 1276. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.) **40.734**
 Zala vármegye tört. Oklevéltár, I. 82. Smiciklas, Cod. dipl. V. 141. Kivonat: Kukuljević, Regesta, no. 786. **1758.**

1259. — Ponyth ispánnak, Arnold fiának adja érdemeiért a zalai várnak öt eke földét a Zomor nevű ligettel a Mura és a Byztrich vize közt, valamint az örökös nélkül elhunyt Crisaneh zalai várjobbágy földét, mindkét földet kivéve a zalai vár hatósága alól. — A. D. 1259.
Átírta III. András kir. 1292., s ezt tartalmilag Nagy Lajos király 1376. febr. 28. (Orsz. Ltr. Dl. 73.).
 Tartalm. Smičiklas, Cod. dipl. XV. 191. **1758a.**
-
1259. — a veszprémi egyházat és népeit különös pártfogásába vévén, s a zalai ispánok által való illetéktelen zaklatásuk miatt is, a veszprémi káptalannak Merene (Zalamerenye, Zala vm.), Wilok (Zalaújlak, u. o.) és Winep (Ujnéppuszta, u. o.) falusi népeit a zalai ispánok joghatósága alól kiveszi, hogy ezentúl csak a király előtt tartozzanak törvénybe állani. — D. p. m. mag. Benedicti vicecanc. au. n. a. gr. 1259.
*Eredeti*je a veszprémi káptalan magánlevéltárában. (Lad. I. Merenye 5.)
Átírta V. István király 1271. (u. o. 6.)
 Fejér, CD. IX. 7. 672. (a címet elhagyva.)
 Fejér i. h. a püspöki joghatóság mellőzése, a datum, és a betűk alakja miatt kissé gyanúsnak mondja az oklevelet, de alaptalanul. Az oklevél külseje a valódiság mellett szól, az írás pedig egy, az V. István kancelláriájából ismeretes íróé. **1759.**
-
1259. — Andrásnak, Chopou fiának főképp az ifj. királynak Stájerországba való bevonulásakor Marumberg (Mahrenberg) vár alatt tett szolgálataért a zalai várnak Paah (Alsó- és Felsőpáhok) nevű földét adja. — D. a. D. 1259.
Átírta IV. László király 1273. (Orsz. Ltr. Dl. 495.)
 Wenzel, ÁUO. XI. 460. Hazai okmánytár VII. 80. **1760.**
-
1259. — Hoholdus ispán fiának: Hoholdus mesternek visszaadja a tőle IV. Béla király által elvett Radych (Rédics, Zala vm.), Cun falu és Wlkoy falu nevű földeket s azokat alkancellárja, Benedek mester valkói főesperes által statuáltatta is neki, minthogy II. András és IV. Béla királyok bemutatott okleveleiből meggyőződött, hogy ezeket a földeket Hohold ispán vásárlás útján szerezte. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vicecanc. archidiaconi de Wolko dil. et f. n. a. D. 1259.
Átírta I. Károly király 1335. júl. 6. s ezt N. Lajos király 1347. júl. 6. (Orsz. Ltr. Dl. 497.)
 Fejér, CD. IV. 2. 498. (nem teljes). Wenzel, ÁUO. VII. 506. Smičiklas, Cod. dipl. V. 151. **1761.**
-
1259. — az Otokár stájerországi marchio által alapított zerewaldei (semmeringi) kórházat a karthauzi szerzeteseknek adva át, nekik adja a hozzátartozó földet tartozékaival, Ulrich akkori salzburgi érsek kérésére és a nemesség hozzájárulása mellett, akként, hogy semmiféle tisztviselőnek és castellanusnak advocatia vagy exactio címén itt szedést eszközölnie ne legyen szabad. — D. a. D. 1259.

Eredetije a grazi stájer tartományi levéltárban.

Diplom. Stir. II. 81. Petz, Diplom. II. 106. Pray, Annal. I. 299. Katona, Hist. crit. VI. 299. Hormayr, Archiv, 1827. 488. Fridvaldszky, Reges Ung. 66. Fejér, CD. IV. 2. 496. Zahn, Urkundenbuch, III. 363.

Az oklevél fogalmazata elüt a kancelláriai gyakorlattól, amit talán az magyar, hogy az oklevelet maguk a szerzetesek fogalmazták s úgy terjesztették be készen megpecsételésre. **1762.**

1259. — Buzad fiának: Lanchretnek adja a zalai vártól kivett Polona (Alsópálfa), Nedelk (Drávavásárhely) és Zunk nevű földeket a Muraközben, az oklevélben leírt határok közt. — Anno in eodem (= 1259.)

Tartalmilag I. Lajos király 1376. febr. 28-i oklevelében. (Az Orsz. Levéltárban, Dl. 73.)

A tartalmi kivonat kiadva: Wenzel, AUO. XI. 463. Smičiklas, Cod. dipl. V. 142. és XV. 189. Kukuljević, Reg. no. 785.

Mivel az átíró oklevélben «inter Drauam et Muram» fekvő földekről van szó, Polonát Palinovec = Alsópálfa, Nedelket Nedelic(a) = Drávavásárhely, s nem az Alsólendvától nyugatra eső Palina, s az egykori csernecmegyei Nedelica (v. ö. Csánki, III. 85. és 91.) falvakra értelmezem. **1763.**

1259. — Parysnak, Bana fiának, ki őt a hercegség megszerzésében segítette, a vasvári várnak Káld nevű földét adja.

Kivonatát kiadta Fejér, CD. VII. 3. 39. (Csergheő Analectaiból.) **1764.**

1259. — oklevelében előadja, hogy pfannbergi [de Phannenberch] Rudgerus, gráci polgár Wagnitz [Waknitz] melletti telkét, melyet a gráci Otokarus stájer ministerialistól feudumként bírt, a reuni monostornak hagyta; István királyfi pedig a telket, mint őt illető feudumot, teljes joggal a monostornak adta át. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vic. a. D. 1259.

Eredetije két példányban, a reuni monostor levéltárában.

Zahn, Urkundenbuch d. Hgth. Steiermark, III. 359.

1765.

1259. — főpohárnokmesterének, Chaaknak adja Horyg várát Myltumberg tartozékaival (?) és Saxumfeld faluval, melyet egykor treuni (Dranneck) Morsolphus bírt. — A. D. 1259.

Tartalmilag Nagy Lajos király 1376. febr. 28-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Dl. 73.)

Tartalmilag kiadva: Wenzel, AUO. XI. 463. Smičiklas, Cod. dipl. V. 142. és XV. 188. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 784.

1766.

1260. — atyjának felhívására egy balatoni szigetet (Szigligetet), mely egykor Ogez báné volt, majd IV. Béla király a görög Kalyanus ispánnak adományozta, s ennek halála után a birtok az ifj. királyra szállott, a pannonhalmi monostornak adományoz azzal a feltétellel, hogy Favus apát ott várat építeni tartozik; Benedek mester alkancellár által a szigetet a monostor részére assignáltatta, a mások javára szóló adományleveleket pedig érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vicecanc. a. D. 1260.

Eredetije a pannonhalmi rendi levéltárban. (Capsa IV. L.)

Kivonata bentvan a pannonhalmi XIV. századi registrumban, fol. II. N.

Wenzel, ÁUO. II. 323. Pannonhalmi rendtört. II. 310. Kivonatok: Fejér, CD. IV. 3. 22. Sztachovits, Registr. XV. Pannonh. rendtört. II. 252.

A címzés [dux Stirie] szerint az év első felében kelt. (Olv. a Századok 1921. évf. 80. l.) V. ö. IV. Béla hasonló tartalmú oklevelével: Krit. Jegyz. 1244. sz. **1767.**

1260. — tárnokmesterének, Chak zalai ispánnak kérésére a zalavári hírnökök Cheusy (Csősz) nevű 5 eke földét Tordának, Geur fiának adja, ki magát IV. Béla királynak az osztrák herceg ellen viselt hadjáratakor Levka vár védelmében, majd urának (Chak tárnokmesternek) csapatában Bulgáriában kitüntette, s leírja Chak mester levele alapján a nevezett föld határait, mely föld birtokába Tordát B(alázs) zalavári apát bevezette. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vicecanc. a. gr. 1260.

Eredetije a M. Tud. Akadémia könyvtárában. (Oklevelek, I. kötet.)

Hazai okmánytár, VI. 105. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 800.

Az ifj. királyi cím után nincs semmiféle hercegi cím, miből következtetve az oklevél keltét közvetlenül a stájer hercegség elvesztése idejére, a kroissenbrunni ütközet (júl. 12.) tájára tehetjük. (Olv. a Századok, 1921. évf. 81. l.)

1768.

(1260.) — megparancsolja J(ób) pécsi püspöknek, hogy almai (almamelléki? Somogy vm.) Benedek özvegyét különös védelmébe vegye s birtokaiban megvédelmezze.

aug. 20.
Székes-
fehérvár.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kisfaludy-ltr.

Keltét az ifjabb király címe alapján tehetjük 1260-ra. (Olv. a Századok 1921. évf. 81. l.)

Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő:

St(ephanus) Dei gratia rex primogenitus illustris regis Vngarie dilecto et fideli suo venerabili patri magistro J. per eandem episcopo Quinqueecclesiarum salutem et gratiam plenam cum dilectione. Cum relictam Benedicti de Alma dominus rex karissimus pater noster protectioni vestre commiserit et tutele, paternitati vestre mandamus et requirimus, quatenus eandem dominam ab omnibus indebite molestans auctoritate nostra firmiter defendatis et in vestram recipiatis protectionem specialem, conservando eandem in sua possessione pacifice et quiete pro nostra gratia pleniori. Datum Albe in die sancti regis Stephani.

A hátlapon: Episcopo Quinqueecclesiarum.

1769.

1260. — a pannonhalmi egyháznak adja a Bakonyban a Szt. Imréről nevezett porowai (Porva, Vespém vm.) kápolnát, az ott tartózkodó szerzetesek eltartására a kápolna körül három nyíllövésnyi földet rendelve. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vicecanc. a. D. 1260.
Eredetije a pannonhalmi rendi levéltárban (Capsa III. R.)
Kivonata bentvan a pannonhalmi XIV. századi registrumban, fol. II. Y. Wenzel, ÁUO. II. 322. Pannonhalmi rendtört. II. 311. Kivonatok: Sztachovits, Registr. XIX. Pannonh. rendtört. II. 254.
 Minthogy az ifj. király már ismét a dux Transsilvanus címet viseli, az oklevélnek az év vége felé kellett kiadatnia. (Olv. Századok, 1921. évf. 81. l.)
1770.
1260. † — Ine fiait: István mester és Mark zalai, pacha-i várjobbágyokat, Chak mester servienseit a németektől megszállott Pettau vár alatt tanúsított vitézségükért Jónás nevű testvérükkel és Wydussal s rokonaikkal együtt kiveszi a várjobbágyok közül és a királyi nemes serviensek közé emeli, és átírja a zalavári konventnek nevezettek Pacha (Pacsa, Zala vm.) nevű földének choby-i Gothardus ispán királyi kiküldöttel végzett elhatárolásáról szóló k. n. jelentését. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. cancellarii (!) dil. et f. n. a. ab inc. D. 1260.
Átírta a zalavári konvent 1402. márc. 17. (Batthyány hercegi ltr. Körmen-den, Acta misc. fam. Heim, no. 4.) Tartalmi kivonata megvan Kont Miklós nádor 1358-i oklevelében. (Az Orsz. Levéltárban, Dl. 505.)
 Zala vm. tört. Oklevéltár, I. 36. l. Tartalmilag: Wenzel, ÁUO. VII. 524. és XI. 484.
Hamis, olv. Karácsonyi, Hamis okl. 20. l. De érvénytelennek tekintette, illetőleg bizonyítékul nem fogadta el már Konth Miklós nádor sem 1358-ban (Zalam. oklvt. I. 593.), ámbár nem minősítette hamisítványnak.
1771.
- (1260.) † * — parancslevelére István mesternek, Márknak, Jónásnak és Wydusnak Pacha nevű földe elhatárolására vonatkozólag hivatkozik a zalavári konvent (1260)-i *hamis* jelentésében. (Zala vm. tört. Okltr. I. 36.)
1772.
1261. † — király (!) átírja és megerősíti IV. Béla királynak a beregszászi vendégnépek részére Cibikfeulde földet adományozó, keltezetlen oklevelét. (Lásd az 1681. számot.) — A. D. 1261. p. m. dom. Lodomerii, au. n. vicecanc. dil. et f. n. XIX. Cal. Februarii. Utána a méltóságoknak hibás, eltorzított névsora 1254—61. tájáról.
Átírta Bubek György, Erzsébet királyné tárnokmestere 1365-ben, melynek 1603-i hiteles másolatáról vett egyszerű másolat van az Orsz. Levéltárban, Dl. 24664. (a másolatok közt.)
Hamisítvány, a benne átírt oklevéllel együtt, amit az oklevél egész szövege elárul. V. Istvánnak király korára, 1271-re sem tehető, egyebek közt Lodomér alkancellár szereplése miatt. Olv. az 1681. számnál mondottakat. A valószínűleg újkori hamisítvány szövege, bár kiadatlan, nem érdemli meg a közlést.
1773.

1261. — királyfi, erdélyi herceg bizonyítja, hogy Gábor mester, Rafael fia és Rafael, Tamásnak, Gábor testvérének fia Lazar és hét más birtokra, valamint szabadosaikra, szolgálóikra és szolgálóikra vonatkozólag egymás közt kiegyeztek. — D. in Zoloch, feria II. prox. post f. S. Petri et Pauli ap. a. D. 1261.
Átírta N. Lajos király 1350. május 13. (Orsz. Levéltár, gr. Zichy-ltr. 214. B. 43.) — u. az 1364. (u. o.). Tartalmilag átírva Szepesi Jakab orsz. b. 1379. febr. 1-i oklevelében (u. o. 214. B. 53.)
 Zichy-okmánytár, I. 11. Kivonat: Zichy-okmt. IV. 89. Wenzel, AUO. XI. 505. 1774.
1261. — Samphleben és Obl kassai hospeseknek adja a Felső Kassa [Superior Cassa] nevű, s Gallus, Péter, Tódor és rokonaik által lakott földet, censusként évi félfertő arany fizetésének kötelezettsége mellett; kiveszi az adományosokat a vár katonai és igazságszolgáltatási fennhatósága alól, saját bírójuk bírászkodása alá rendelve őket; leírja a föld határait is, melybe Tekus, sárosi ispán által vezetette be őket. — D. p. m. mag. Benedicti a. n. canc. prepos. Scybmiensis, a. D. 1261.
Eredetije Kassa város titkos levéltárában: Cassovia 1.
Átírta IV. László 1275. jún. 21. (U. o.)
 Cassovia vetus ac nova (1732.) 14. (Bonbardi); Topogr. magni r. Hung. (1750.) 487. l. Katona, Hist. crit. VI. 331. Fejér, CD. IV. 3. 49. (a határok leírását kihagyva). Tutko J., Kassa városának tört. évkönyve (1861.) 203. l. Osváth Gy., Adalékok Kassa vrs. közjogi helyzetéhez (1918.) 14. l. 1775.
1261. — megerősíti a deeswari (Dés, Szólnok-Doboka vm.) vendégtelepéseknek Erney volt erdélyi bántól (!) nyert bírósági és katonáskodási szabadságait, s tartalmilag átírja Erney bánnak erre vonatkozó oklevelét. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. d. inc. 1261.
Átírta I. IV. László király 1279. — III. András király 1291. (Zimmermann—Werner szerint Dés város ltr.) — II. Ulászló király 1504. (U. o.). 2. I. Károly király 1310. dec. 8. (Fejér szerint; azonban a nála említett Rosenfeld-gyűjteményben nincs.)
 Schuller, Archiv, I. 65. Fejér, CD. VIII. 7. 96. (csonkán.) Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 72. Wenzel, AUO. III. 5. és VIII. 8. Densusianu, Documente, 296. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 86. Kivonat: Tört. Lapok, 1874. 410. l. 1776.
1261. — mint a monostor patronusa Jacinctus fia: Sepus, Doma fia: Demeter és Marcell fia: Gallus ellenében a jászói [de Jasou] Szt. Agoston-rendű monostor apátjának, Jánosnak és konventjének ítéli a Supch (Zsupapáti, Abaúj-Torna vm.) földet, míg nevezetteknek a monostor földeiből rendel kárpótlást. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. D. 1261.
Eredetije a jászóvári prépostság titkos levéltárában. (Jv. t. lt. fasc. II. nr. 5.)
 Fejér, CD. IV. 3. 51. (Cornides másolataiból.) 1777.

1261. — Jannak, szepesi [de Scypus] Miklós fiának adja a bártfai kapun túl fekvő Belcella (*n.*) földet és annak határait a beiktatást végző Tecus sárosi ispán levele nyomán leírja. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. D. 1261.
Átírta V. István király 1271. — IV. László király 1273. jan. 2. (Fejér ezt a Wagner—Jankovich-f. másolatgyűjteményből közölte.)
 Fejér, CD. V. 1. 162. és kivonatban : IV. 3. 55. **1778.**
1261. — soouar-i (Sóvár, Sáros vm.) birtokának területében levő bizonyos földet, melyen előbb IV. Béla király engedélyéből Myco madarász lakott, Echy ispánnak ad, leírván a határokat a beiktatást végző Tecus sárosi ispán levele nyomán. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. D. 1261.
Eredetije Eperjes város levéltárában, 1. sz.
Átírta Zsigmond király 1411. ápr. 22. (U. o.)
 Wenzel, ÁUO. III. 4. és ismét VIII. 11. Kivonat : Iványi B., Eperjes sz. kir. város levéltára, 9. l. **1779.**
1261. — megállapítja a sátoraljaújhelyi [Satureleu] vendégtelések adózási, descensusadási, dézsmaadási, vízfordási és követségi kötelességeit s bíraskodási, halászati, öröknyagási, vásártartási, bíró- és papválasztási, vámmentességi jogait és kiváltságait a nekik adott helyeken való építkezésre vonatkozó megállapításokkal. — D. p. m. mag. Benedicti Zybinienensis prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1261.
Átírta IV. László király 1284. szept. 24. — III. András király 1291. január 5. (Orsz. Levéltár, Dl. 519.)
 Wenzel, ÁUO. VIII. 5. Kivonatok : Szirmay, Szatmár vm. I. 39. Fejér, CD. VII. 3. 41. **1780.**
1261. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1255. február 21-i oklevelét (*lásd az 1031. számot*), mellyel Chon (Hernádcsány) földet a scynna-i (Abaújszina, Abaúj-Torna vm.) hospeseknek adta. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1261.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 518.
 Wenzel, ÁUO. XI. 505. **1781.**
1261. — Apor comesnek adja a szatmármegyei Balkun-Dob földet, mely azelőtt a besenyőké volt. — 1261.
 Kivonatát (magyarul) kiadta Szirmay, Szatmár m. II. r. 140. l. és Fejér, CD. VII. 3. 41. **1782.**
1261. — megerősíti Cyrill comest, a Marouth-nemzetségből való Almus fiát a biharmegyei Almusd (Álmosd) föld birtokában, minthogy erre vonatkozó oklevele a tatárjáráskor elveszett. — 1261.
 Kivonatát kiadta (magyarul) Szirmay, Szathmár m. II. r. 22. l. és Fejér, CD. VII. 3. 41. **1783.**

1261. † — és a kúnok ura felsorolja s megerősíti a désvári vendégnépeknek IV. Béla királytól nyert kiváltságait, megtoldva azokat a télen szerzett sóval való rendelkezés jogával, s leírja földjük határait. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Zeben. au. n. vicecanc. a. d. inc. 1261. (Wenzelnél még : regni a. tertio.)
Eredetije Zimmermann—Werner szerint Dész város levéltárában.
Átírta I. Károly király 1310. dec. 8. (U. o.)
 Schuller, Archiv, I. 66. Fejér, CD. VIII. 7. 95. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 73. Wenzel, ÁUO. VIII. 9. Densusianu, Documente, 297. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 84.
Hamis, olv. Szentpétery cikkét a Századok, 1921. évf. 82. sk. I. **1784.**
1262. — királyfi, erdélyi herceg, Wbul fiának : Mihály ispánnak adja a Potok (Patak) várban épülő, még be nem fejezett tornyot, a bíraskodásra, a ciszternák használatára s élelemnek vám nélkül való szállítására vonatkozó megállapításokkal. — D. in ponte Ruchard, feria VI. post festum S. Georgii a. D. 1262.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr.
 Katona, Hist. crit. VI. 354. Fejér, CD. IV. 3. 67. Wenzel, ÁUO. III. 24. **1785.**
1262. — (a kivonatban : *rex*) átírja és megerősíti IV. Bélának 1261. márc. 23-i (lásd 1259. sz.), Imre király 1203-i oklevelét átíró oklevelét. — A. gr. 1262. tertio die intrante Septembri.
Átírta IV. László 1277. máj. 23. — I. Károly 1322. — U. a. 1323. okt. 8. — I. Lajos 1355. márc. 20. — tartalmilag valamennyit guthi Ország Mihály nádor 1478. ápr. 5., ezt I. a kolozsmonostori konvent 1478. máj. 18. (eredetije Jakab E. szerint Kolozsvár vrs. levéltárában). 2. I. Mátyás 1480. (Zimmermann szerint Nagyszében vrs. ltr.) 3. A gyulafehérvári kápt. 1485. (U. o.) 4. II. Ulászló 1492. (U. o.)
Kivonat: Kereszturi, Comp. descr. I. 238. Teleki, Hunyadiak kora, XII. 64. Jakab Elek, Oklevéltár Kolozsvár története első kötetéhez, I. 11. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 86. Programm des ev. Obergymn. Bistritz, 1893. 8. I. **1786.**
1262. — a jászói [de Jazou] Szt. János-monostorának adja az újvári vártól kivett Kerch (Hernádkércs, Abaúj-Torna vm.) földet, kárpótlásul a monostortól elvett s a bozítai vendégnépeknek adott Precha (Percse, u. o.) nevű földért. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Sybin. au. n. vicecanc. a. D. 1262.
Eredetije a jászóvári prépostság titkos levéltárában. (Jv. t. lt., fasc. II. nr. 6.) Fejér, CD. IV. 3. 77.
 Ezt s a következő két oklevelet István ifj. királynak «primogemtus» címe alapján december 5-e előtt keltnek kell tekintenünk, minthogy dec. 5-e óta István a «rex iunior» címet használja. (Olv. a Századok, 1921. évf. 79. I.) Természetesen a Fejérnél olvasható *dominus Transsilvaniae* hiba az eredetinek *dux Transsilvanus*-a helyett. **1787.**

1262. — Nedének, Munkach fiának, cserében a tőle elvett Adrianföldre nevű (*n.*) szatmár-megyei birtokért az ugocsamegyei Tornatelek nevű lakatlan földet adja, s annak határait a beiktatást végző Wenchenich ugocsaí curialis comes jelentése nyomán leírja. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scibin. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1262.
Eredetije Szirmay szerint a gödényházi Gödény-cs. levéltárában.
Szirmay, Not. comit. Ugocsa, 148. Fejér, CD. VII. 3. 46. **1788.**
1262. — Hugkának és fiainak: Gergely, Mycula, Mykou, Miklós és Elereusnek adja a pataki [Potok] ispánságban [comitatus] fekvő Macramal földet, leírva a határokat a beiktatást végző Simon pataki ispán levele nyomán. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. D. 1262.
Eredetije a Hazai okmt. szerint Ipolyi Arnold gyűjteményében.
Magyar Tört. Tár, II. 175. Wenzel, ÁUO. XI. 518. Hazai okmánytár, VI. 110. **1789.**
1262. — Rugach fiainak: Don és Barnabásnak kérésére átírja IV. Béla királynak 1243-i oklevelét Fay (Fáj, Abaúj-Torna vm.) föld adományozásáról (748. szám), s nevezetteket az adomány birtokában megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Sceben. au. n. vicecanc. a. D. 1272. (!)
Eredetije Fáy Ákos szerint a Fáy-család birtokában.
Fáy Ákos, A saájmezei csata 1241. 63. l.
A Fáynál közölt lehetetlen évszám s a közleményben olvasható nagyon hibás szöveg gyanussá tehetné az oklevelet. Pedig kétségtelenül csupán a másolat hibáival van dolgunk. Az alkancellár címe mutatja, hogy 1262-i oklevélről van szó, s az ifjabb királynak még «primogenitus» címéből következik, hogy dec. 5-e előtt állították ki. **1790.**
1262. (V.) István ifjabb király esküvel és az esztergomi s a kalocsai érsek által való kiátkozás terhe alatt erősíti meg a közte és atyja közt Pozsonyban Fülöp esztergomi, Smaragd kalocsai érsek, Fülöp váci püspök, János aradi prépost választott szerémi püspök, B(enedek) mester szebeni prépost közvetítésével s a kún főemberek hozzájárulásával létrejött kibékülés pontjait, illetőleg a békekötésből folyó megállapításokat, utalva előbbi, Pozsonyban kiállított oklevelére. — D. a. D. 1262. IX. (!) Idus Decembris.
Eredetije az esztergomi érsekség vil. ltr. (Lad. V. no. 4.)
Farlati, Ill. sacr. V. 372. (csak töredék.) Schmitth, Archiep. Strigon. I. 130. (Töred.) Bél, Not. Hung. I. 118. és kivonatban III. 549. IV. 75. Pray, Annal. r. Hung. I. 311. Katona, Hist. crit. VI. 360. és Hist. Coloc. eccl. I. 312. (csonkán.) Fejér, CD. IV. 3. 69. Monum. eccl. Strigon. I. 476. Densusianu, Documente, 299. Kivonatok: Magyar Sion, I. 618. Codex Strigon. I. 48. Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. XLIII. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 87. Gyárfás, A jászok tört. II. 411.
1262. dec. 5. (Poroszló.)

A hibásan írt datumot Knauz is december 5-nek veszi (Mon. eccl. Str. i. h.) Hogy az írrok mennyire járatlan volt a keletszámításban, mutatja az is, hogy a szövegben is a tanácskozás ideje csak így van írva: *anno D. 1262. Kl.* (a hónap neve s a Kalendák száma nélkül.) Az oklevél keltezésének helyére vonatkozólag olv. István ifj. királynak 1263. máj. 3-i oklevelét. (Ld. alább az 1801. számot.) 1791.

1262. — Aladárnak, az ifjabb királyné tárnokmesterének egyebek közt az ország ügyeiben Görögországban 3 évig való időzésével tett szolgálataiért s László herceg születésének hírülhozásáért is az Abaujvár megyei [Awa Wyuar] Forrou (Forró), Deuecher (Abaujdevecser), Fonchal (Fancsal), Euzd és Gutha falvakat adja szabad rendelkezési joggal, az ezekről szóló korábbi adományleveleket érvényteleneknek nyilvánítva. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Scybin. au. n. vicecanc. a. D. 1262.

Átírta IV. László király 1273. jan. 10. (Orsz. Levéltár, Dl. 824.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 33.

László hg. születése 1262. okt. végén vagy novemberben történt (Századok, 1906. 45. l.), ami megerősíti azt, hogy V. István az itt is olvasható *junior rex* címet 1262. dec. 5-e óta viselte. (V. ö. Századok, 1921. évf. 78. l.) 1792.

1262. — megállapítja a Zceuleus falusi (nagyszöllősi) vendégnépeknek szabad költözési, bírósági, vadászati, vásártartási, kikötői, szállásmentességi, malomépítési jogait és kiváltságait s dézsma- és földbérfizetési, katonáskodási kötelességeit, nekik adván Droch földet s a királyi halászház földjének egy részét. — D. a. D. 1262. p. m. ven. pat. Smaragdī Dei gr. archiep. Coloc. au. n. cancell.

Átírta I. Károly király 1319. márc. 22. (Orsz. Levéltár, Perényi-ltr.) és u. az 1329. május 19. (u. o.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 31.

1793.

1262. — jóváhagyja IV. Béla királynak a Sueta (Süvéte, Gömör és Kishont vm.), Prelaz (Kisperlász, u. o.) és Lyponuk földekre vonatkozólag egyfelől Jób pécsi püspök és Péter ispán, Elias ispán fia, másfelől Lukács, Fülöp fia, és testvérei, valamint Detrik ispán és fiai közt folyó perben a püspök és Péter ispán javára hozott ítéletét, továbbá Rososna (Hámosfalva, régebben Rozlozsnya, Gömör és Kishont vm. Rozložná, Sz.) és Sumkuth (Somkút, Gömör és Kishont vm.) földek miatt ugyancsak a pécsi püspök és testvére: a Zaah nemzetségből való Zaah ispán, másfelől Detrik ispán, Máté fia közt folyó perben a püspök és Zaah ispán javára hozott ítéletét, hivatkozással mindkét ügyet illetően IV. Béla királynak erről kiadott okleveleire. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orodienſis, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1262.

Átírta I. Károly király 1334. (Orsz. Levéltár, Dl. 531.)

Wenzel, ÁUO. XI. 516.

1794.

1262. (?) — megerősíti az esztergomi egyház gyospotokteu-i és helumba-i (Helemba, Hont vm.) s a dömösi egyház helumbai úrbéresei közt a dunai halászházra s bizonyos erdőhasználatra nézve folyó pernek Fülöp esztergomi érsek és D. dömösi prépost — az ifjabb

király kápolnaispánja — kérésére az ifjabb király megbizottai által, ú. m. damas-i Karachinus mester, Kázmér ispán, beyn-i István mester a Huntpaznan-nemzetségből, nostre-i Jakab mester és Sándor ispán által, az oklevélben foglalt határok megállapításával történt elintézését. — Actum et d. iuxta fluvium Wagh a. D. 1262. Méltóságok : István (!) kalocsai érsek, István szőrényi bán, Baas, az ifj. király udvarbírája, Benedek az ifj. király főlovászmestere, Domonkos az ifj. király főpohárnokmestere, Farkas szatmári és Miklós szabolcsi ispán.

Eredetije az esztergomi káptalan magánlevéltárában (Lad. 70. I. 1.) = *Df. 238.278*
Monum. eccl. Strigon. I. 471. Kivonat : Tagányi, Erd. okltr. I. 11.

Az oklevél külseje és fogalmazata is a szokásostól eltérő sajátságokat mutat, ami az oklevelet *gyanússá teheti*, vagy legalább is nagyon gyakorlatlan írnokra vall. Pauler (II². 533.) hajlandó az oklevelet 1262-nél későbbi időre tenni, minthogy a méltóságok sorában említett István 1262-ben még nem lehetett kalocsai érsek, «ha csak ez is itt nem tévedés Smaragdus helyett, mint CD. IV. 3. 204., hol az eredetiben (Dl. 569.) «Sm.», vagyis Smaragdus van Stephanus helyett.» Ámde a jelen oklevél eredetijében csakugyan «Stephanus» olvasható. — Az ifj. király titulusa : «rex iunior» mindenesetre 1262. december 5-e utáni időre mutat. (V. ö. *Századok* 1921. évf. 78. és 87. l.) A keltezést bevezető «actum» kifejezésből következtetve nem lehetetlen, hogy az oklevelet jóval később, István kalocsai érseksége idején (1265?) állították ki. 1795.

(1262
körül?)
febr. 11.

(—) új határnapot tűz ki J(ób) pécsi püspök és testvére : Zah ispán, másfelől kopasz Detrik mester és rokona [? frater suus] : Lukács, Fülöp fia s tizenegy serviensük ügyében való végleges ítélethozatalra.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag. (XIII. sz. keltezés nélküli okl. 75. sz.)

Az oklevél Datum pro memoria, de szövege szerint királyi, a pecsét pedig István ifjabb király pecsétjének töredéke. Az 1794. számmal egybevetve valószínű, hogy 1262 körül kelt.

Szövege a következő :

Datum pro memoria, quod cum in octavis Purificationis beate Virginis venerabilis pater J(ob) Dei gratia episcopus Quinqueecclesiensis et Zah comes frater suus ex una parte, et magister Detricus calvus ac Lukach filius Ph(ilippi) frater suus et undecim servientes ipsorum, quorum nomina in prioribus nostris litteris continentur, ex altera ad responsionem peremptoriam et excipiendam diffinitivam sententiam in nostra debuissent presentia comparere, ita videlicet, quod si qua partium vel personaliter non compareret et predictus venerabilis pater episcopus Quinqueecclesiensis (*kihúzza*: et Zah frater suus) cum litteris suis et Zah frater suus cum litteris Agriensis capituli, si ipsi personaliter adesse non possent, sufficientes non mitterent procuratores, super ipsis destructionibus haberentur penitus pro convictis, et ydem de predicto magistro Detrico et Lukach fratre suo ac undecim servientibus eorumdem prefatis fieret, videlicet si in prefato termino per se vel per sufficientem procuratorem non comparerent. Tandem

in ipso termino Detrico et Lucach ac dictis eorum servientibus personaliter comparantibus et ad pleram et peremptoriam responsionem paratis venerabilis pater episcopus Quinqueecclesiensis et Zah comes frater suus nec personaliter comparuerunt, nec sufficientem pro se miserunt aliquem responsalem, sed pro eis comparuit quidam Petrus nomine, filius Petuk, qui tamen pro eisdem noluit aliqualiter respondere nec diffinitivam excipere sententiam iuxta priorum nostrorum continentiam litterarum. Unde decrevimus, ut in quindenis presentis diei partes per se vel per sufficientem procuratorem coram nobis deberent comparere, et tunc in presentia et de consilio baronum nostrorum sententialiter decernemus, utrum prefati venerabilis pater episcopus Quinqueecclesiensis et Zah comes frater suus propter abmissionem (?) prioris termini haberi debeant penitus pro convictis, vel solutis tredecim iudiciis contra tredecim personas per eos in iudicium evocatas rursus admitti debeant ad executionem negotii principalis. Datum tertio die proximo post octavas Purificationis beate Virginis.

A hátlapon: M(emoriales) pro comite Detrico calvo et Lucach fratre suo.
1796.

1262. — átírja IV. Béla király 1244. május 8-i oklevelét a valkói vendégnépek részére.
Lásd 1263-i kélettel az 1813. szám alatt.

1263. febr. 13. előtt. * — 1263. febr. 13-i oklevelében hivatkozik a Gyármán, Mátyás és társaik közt 11 részre felosztandó földre vonatkozó, előbbi oklevelére. (Fejér, CD, IV. 3. 158.)
1797.

1263. febr. 13. Nagyvárad. — megparancsolja Hyppolit sárosi papnak, az ifjabb királyné comes cancellariae-jának (?), hogy a Gyármán, Mátyás és társaik közt felosztandó földet az ifj. király előbbi levelének tartalma szerint 11 részre ossza. — D. Varadini feria III. prox. post dom. Esto mihi, a. 1263.
Fejér, CD. IV. 3. 158. (a Jankovich-féle másolatgyűjteményből.) **1798.**

(1263.) márc. 31. Pásztó. — megengedi, hogy akik a Chak-nemzetségből való Máté ispánnak, Miklós fiának Bonchhyda (Bonchida, Kolozs vm.) nevű földére akarnak telepedni, ezt szabadon tehetik; a települők három évig földbért ne fizessenek, csak a negyedik évben adjanak földbérül a föld urának mansionkint 3 nehezéket; egyszersmind szabad elköltözést s javaikkal való szabad rendelkezést enged nekik, ezen intézkedésnek pedig a vásárokon való kihirdetését rendeli. — D. in Pazthuh, Sabbato prox. ante Resurrectionem Domini.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kisfaludy-ltr.
Hazai okmt. V. 40.

Az évszámot illetőleg olv. Karácsonyi, Hamis okl. 98., amit az ifjabb király titulusa is megerősít.
1799.

1263.
márc. 12.
Patak.

— a jászói [de Jazow] Ker. Szt. János-egyházának (a prépostságnak) adja a szabolcs-megyei Kálló [Kollou] nevű halastavat, amely egykor az örökös nélkül elhunyt Péteré volt, miután János, pataki [de Potok] plébános jelentéséből adományozási jogáról meggyőződött. — D. in Potok, in festo S. Gregorii, a. D. 1243. (!)

Átírta V. István kir. 1270. (A jászóvári prépostság titkos lvt. «Jv. t. lt. fasc. I. nr. 1.»)

Fejér, CD. V. 1. 102. (Cornides másolatából.)

Az átíró oklevélben az ifj. kir. oklevelének évszáma «millesimo ducentesimo X^oL tercio»-nak van írva, nyilván a két római számjegy téves felcserélésével. (Az ifj. kir. titulusa is 1263-ra mutat.) Fejér közlésében megjegyzés nélkül 1263-at írt, a napi kelet «Gregorii»-ját pedig «Georgii»-ra változtatta, a szövegben is több hibával. **1800.**

1263.
május 3.
A szakolyi
monostor
mellett.

— az atyjával a minap (1262. dec. 5.) Poroszlón [Puruzlo] kötött békemegállapodást kiegészítve szorgalmazza a Fülöp esztergomi érsek királyi kancellár és Smaragd kalocsai érsek ifj. királyi kancellár által szerkesztett békeokmánynak a pápa által való megerősítését; ha a pozsonyi és poroszlói békét megsértené, főuraival, ú. m. Smaragd kalocsai érsek kancellárral, Benedek mester aradi prépost alkancellárral, Dénes nádor bácsi ispán, Lőrinc tárnokmester szörényi bán, László erdélyi vajda szolnoki ispán, Baas mester udvarbíró gömöri ispán, István főasztalnokmester és Domonkos főpohárnokmesterrel vagy ezek hivatali utódaival együtt átok alá vettessék, s hasonlóképpen a béke megsértése esetén atyja is főembereivel; a kölcsönös foglalások visszaadására, a besúgók meg nem hallgatására, fenyegető levelekre, az átszökött gonosztevők megbüntetésére vonatkozó megállapításokat eskü alatt erősíti meg, különösen kiemelve s atyjától is személyes eskü alatt kívánva, hogy egymás hozzátartozóit és híveit ne üldözzék, ne zaklassák, sőt egymás híveit is kedveljék. — D. prope monasterium Zokol in Inventione s. crucis, a. D. 1263.

Eredetije az esztergomi érsekség vil. ltr. (Lad. V. no. 5.)

Bél, Notitia I. 122. Pray, Annales I. 314. Katona, Hist. crit. VI. 370. és Hist. Coloc. eccl. I. 313. Fejér, CD. IV. 3. 160. Knauz, Mon. Strigon. I. 485. Densusianu, Documente, 305. Kivonat: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch I. XLIII. Magyar Sion I. 697. Cod. Strigon. I. 49. **1801.**

(1263.)
aug. 24.
Várkony

— az Újvár megyei Dumuzlo (Domoszló, Heves vm.) földet, melyen öt daróc-[drawc] család tartózkodik, Compolt ispánnak adja, feltéve, hogy az adomány ellen senki sem emel óvást. — D. in Warkun in festo S. Bartolomei ap.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 513.

Wenzel, AUO. VIII. 20. (1261—70.) és XI. 498. (1260 körül téve, a fenntartásra vonatkozó mondat kihagyásával.) Magyarul: Gyöngyös, VIII. évf. 1879. 44. szám.

Az évszám az ifj. király titulusa alapján (v. ö. Századok, 1921. évf. 83. sk. l.) és az 1263-i privilegialis oklevél alapján állapítható meg. (Lásd az 1803. számot.)

1802.

1263. — különféle hadjáratokban tett szolgálataiért Cumpolth ispánnak, Cumpolth fiának adja az Abaújvár megyei Domszló [Dumuslou] földet, melyen előbb a királyi darócok [populi drauch] tartózkodtak. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 546.
Átírta I. IV. László király 1274. május 7. (U. o. Dl. 856.) 2. III. András király 1294. nov. 26. (U. o. DL. 547.)
 Wenzel, AUO. VIII. 69. Kivonat: Balázs F., Heves vm. története, I. 267. **1803.**
1263. — Gallus erdélyi püspök kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1246. május 6-i oklevelét (*lásd a 831. számot*), mellyel Gyulafehérvárnak és öt más falunak lakosait a püspök bírósága alá rendelte. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1263.
Eredetije (Zimmermann szerint) a gyulafehérvári káptalan levéltárában. Benkő, Milkovia, II. 214. (recte 314.) Szeredai, Series ep. Transs. 14. Pray, Syntagma, 98. Katona, Hist. crit. VI. 489. (1268.) Fejér, CD. IV. 3. 470. (1268.) és VII. 5. 337. (1262.) Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 77. és I. 90. (1268.) Jakab, Oklevéltár, I. 19. (1266.) Zimmermann—Werner, Urkundebuch, I. 89. (101. sz.) (1263.) Kivonatok: Beke A. Az erdélyi kápt. levéltára, 16. Tört. Tár, 1889. 568.
 A kiadásokban különböző kelettel közölt oklevelet Karácsonyi (Hamis okl. 60.) 1262-re teszi. A *iunior rex* cím használata alapján 1262 végére, vagy inkább 1263-ra tehetjük. (V. ö. Századok, 1921. évf. 82. l.) **1804.**
1263. — Marcell fiainak: Clementinusnak és Mártonnak adja a bácsi vártól kivett Kezy (Bulkesz) nevű földet, s annak határait a kő káptalan levele alapján leírja; a föld állítólag 8 falu használatára elegendő. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1263.
 Fejér, CD. IV. 3. 156. és ismét VII. 1. 323. (A Cornides-féle másolati gyűjteményből.) **1805.**
1263. — néhai László bán fiának: Julának hű szolgálataiért az erdélyi részeken Wiz (Vizakna, Alsó-Fehér vm. Ocna Sibiului, R.), Munora (Mundra, Mándra u. o.), Hassach (Hásság, Nagy-Küküllő vm., Haşag, R.), Nogrech (Ujegyház, Szeben vm. Nocrich, R.) nevű és más, az oklevélben meg nem nevezett, lakatlan udvarnoki földeket adja. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1263.
 Fejér, CD. IV. 3. 158. (Hevenesi másolataiból). Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 78. Densusianu, Documente, 310. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 89. Kivonat: Transsilvania, 1871. 66. **1806.**

1263. — hívének, Mihálynak, Mihály fiának adja Borotk falut, mely a valkói [Wolko] várjobbágyok tanúsága szerint egykor Mihály apjáié volt, de valamikép a vár részére statuálták. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orodensis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 33,717.
Átírta I. Károly király 1324. jan. 21. (Orsz. Ltr. Dl. 33,718.)
 Fejér, CD. IV. 3. 152. Smičiklas, Cod. dipl. V. 279. Kivonat : Kukuljević, Reg. no: 852. **1807.**
1263. — jóváhagyja, hogy Márk ispán fia : Márk a lopás miatt az ifjabb király előtt a borsodi, újvári, zempléni, hevesi és gömöri nemesek és egyéb rendűek által nyilvános proclamatio útján elmarasztalt Miklósnak és Jánosnak, Marcell fiainak Bulch (Böcs, Borsod vm.) nevű földének azt a kétharmad részét, melyet Márk az ifjabb király adományából kapott, 40 márka ezüstért eladta Ponyth ispánnak a Myscouch-nemzetségből (az átíratban : comiti de Myscouch, azonban l. Hazai Okmt. VIII.99. stb.), aki ugyanazon birtok egy harmadát mint a nevezett tolvajok ellenfele kapta volt. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1263.
Átírta IV. László király 1272. nov. 27. (Batthyány hercegi ltr. Körmenten. Acta antiqua, II. 4. 62.)
 Hazai okmánytár, VIII. 93. **1808.**
1263. — Aladárnak, az ifjabb királyné tárnokmesterének adja hű szolgálataiért, kiegészítésül a László herceg születésének hírülhozásáért neki adott öt faluhoz, a Munkács felett levő Szent Miklós (Bereg vm.), valamint Zoloa (Zolva? Szolyva, Bereg vm.) falut és a beregmegyei Werézka (Verecke) földet, melyeket néhai Micov fia : Mihály beregi ispán bírt egykor, és utódok nélkül való elhúnyta esetére is szabad rendelkezést biztosít neki. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. inc. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 552.
Átírta IV. Béla király 1263. (Orsz. Ltr. Dl. 553.)
 Uj Magyar Múzeum 1850—51. I. 467. (1264.) Wenzel, AUO. VIII. 68.
 Kivonat : Fejér, CD. IV. 3. 152. **1809.**
1263. — Jakab ispánnak, panc-i Gergely fiának, főképp a bolgár hadjáratban a Bodony [Budun] vára alatt vívott csatában tett szolgálataiért az ungmegyei Scinna (Ungszenna, Senné, Sz.), Rat (Nagy- és Kistrát), Nagy Chepel (Ungcsepely) és Radich (Radics) várbirtokokat adja tartozékaikkal. — D. p. m. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.
Átírta I. Lajos király 1366. (A Hazai okmánytár szerint a gr. Erdődy-cs. vörösvári levéltárában.)
 Wenzel, AUO. VIII. 66. Densusianu, Documente, 310. Kubinyi, Magyar tört. eml. I. 41. Hazai okmánytár, VI. 116. Kivonatok : Fejér, CD. VII. 4. 262. Századok, 1870. 606. Wenzel, AUO. XI. 527. **1810.**

1263. — Inarch falusi (Inárcs, Pest vm.) Tamás, Pál, Feney és Omb fejérvári jobbágyságokat, kik az ispánnak szállást szoktak adni, ezen állapotukból kivesszi és ugyanazon vár tisztes [honesti] jobbágyságai közé iktatja. — D. p. m. dil. et f. n. venerab. patr. Smaragdi archiep. Coloc. au. n. cancell. a. D. 1263.
Eredetije az inárcsi Farkas-család levéltárában, Nagykőrösön.
 Fejér, CD. IV. 3. 154. Wenzel, AUO. III. 43. Bártfai Szabó L., Pest m. történetének okleveles emlékei (1938), 486. l. Facsim. u. o. 488. l. mell. **1811.**
1263. — Pousa ispán fiának: Nana ispánnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1257. okt. 18-i oklevelét (lásd az 1164. számot), mellyel a Dráva mellett fekvő Samud (Sámod) baranyamegyei és még 13 más falura vonatkozólag Nana ispánnak szabad rendelkezési jogot adott. — D. a. D. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 538.
 Wenzel, AUO. XI. 527. Kivonat : Fejér, CD. IV. 3. 152. **1812.**
1263. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1244. május 8-án kelt oklevelét (lásd a 765. számot), melyben a walkoui (Valkó, Vukovar) vár elővárosában lakó vendégnépek részére átírta Kálmánnak, Szlavónia hercegének 1231-i oklevelét. — D. a. D. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban. Dl. 536.
 Fejér, CD. IV. 3. 79. (1262.) és IV. 3. 153. (1263.) Smičiklas, CD. V. 280. (1263, de a záradékban itt is 1262 van!) Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 831. és 851. **1813.**
1263. † — Heristhol bajvívónak [pugil], aki a király ügyében többször vívott párbajt, valamint Warconak s testvéreinek a cumini várnak [castrum Cuminiensis] Bacha nevű lakatlan földét adja az oklevélben írt határok közt, melynek birtokába őket Benedek, az ifj. király lovászmestere és Cumbold cumini ispán vezette be. — D. p. m. mag. Stephani archiep. Coloc. au. n. cancell. d. et f. n. a. D. 1263.
Eredetije a Századok szerint a br. Sennyey-cs. csörgői ltr. XVIII. századi egyszerű másolata a br. Ghillányi-cs. ltr.
 Szentpétery I., Középkori oklevélszövegek, (1927.) 105. l. Kivonat a Századok 1873. 244. l. és 1881. évf. mellékl. 81. l.
 Valószínűleg *hamis*, mert István kancellár legkorábban 1266 vége óta szerepelhetne (v. ö. Fejérpataky, A kir. kanc. 117. l.), amikor viszont már az ifj. királynak az oklevélben olvasható címe nem talál. (Olv. a Századok, 1921. évf. 87. l.) S ha 1268. vagy 1269-re akarnók tenni, az oklevél fogalmazata, Cumbold cumini ispán emlegetése stb. akkor is hamisításra mutat. **1814.**
1263. — a solymárok ispánja lányának : Jolántának 3 fertó (?) bársonyt és egy darab finom vásznat ad, mert az ifjabb király lányát futásban és ugrásban legyőzte. — Anno 1263.
 Kivonatát kiadta Fejér, CD. IV. 3. 158. (a Wagner—Jankovich-féle másolatgyűjteményből.) **1815.**

1263. — a nyúlszigeti (margitszigeti) apácáknak bizonyos szőlőt adományoz a cholnoki (Csolnok, Esztergom vm.) hegyfokon [in promontorio Cholnok].
Eredetije Fejér szerint a pozsonyi káptalan levéltárában volt. (Azonban a levéltárban nem található.)
 Kivonatát kiadta Fejér, CD. IV. 3. 152. **1816.**
-
1263. — a Korzan- (Kartal-) nemzetségből való Uza fiainak: Péternek és Ferencnek, akik mint nyilvánosan kikiáltott latrok és lopók birtokaiktól törvény szerint megfosztattak, Kurthol (Kartal, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.), Bodun (Bodony, Nógrád vármegye) és Saag (Tápióság, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) nevű s minden egyéb birtokait a Zah-nemzetségből való Jób mester pécsi püspöknek és testvérének adományozza.
Eredetije a Századok közleménye szerint a borosjenői Muslay-család váci levéltárában.
 Kivonata kiadva: Századok, 1899. 722. 1. **1817.**
-
1263. † — Zemlinch vár jobbágyainak, továbbá Taybának és István s Roland bánok más officialisainak jelenlétében hű szolgálataiért Péter mesternek, másként Petynanak adja a zemlyni territorium kerületében fekvő Zomothor földet, amely egykor Gew, Tompa és Máté tulajdona volt s ezek elhúnyta után az ifjabb királyra szállott; a földet János pataki [Potoch] plébános az oklevélben leírt határok közt elhatárolta. — A. gr. 1263.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Soós-ltr.
 Katona, Hist. crit. VI. 374. Fejér, CD. IV. 3. 155.
H a m i s, amint az oklevél írása, egész külseje és fogalmazata is mutatja. A pecsét (István ifj. király pecsétjének darabja) utólagosan van az oklevélre függesztve. **1818.**
-
- (1264. május 12. előtt.) * — oklevelét Cabas Tamásnak a Sz. Mária (margit-)szigeti egyháza ellenében hatszoros bírságban történt elmarasztalását illetően említik Fülöp esztergomi érsek és bírótársai (1264.) május 12-i oklevelükben. (Hazai oklevéltár, 41. l.)
 Úgy tűnik fel, mintha a kiküldött bírák oklevelében olvasható utalás az ifj. király 1264-i oklevelére (*ld. az 1821. számot*) vonatkoznék, ahol meg van említve, hogy Tamás és társai hat esetben voltak az ifj. király elé idézve a margitszigeti apácáknak általuk okozott károk ügyében, de nem jelentek meg. (A hatszoros bírság kirovásáról nincs kifejezetten szó.) Mivel azonban az ifj. király oklevele már Tamás és társai birtokainak az ifj. király által az apácák részére történő adományozásáról szól, Fülöp érsek és bírótársai pedig még csak Tamásnak az utóbb az apácáknak adományozott birtokoktól való eltiltásáról intézkednek, oklevelüknek utalását egy (az 1821. számúnál korábbi) oklevélre kell értelmeznünk, amely azonban nem maradt fenn. **1819.**

1264. — a határokon a tatárok ellen való vitézkedéséért gyógyi [de Gyog] András ispánnak adja a gyulafehérvári vártól kivett Germand, Po(l)cholka (Pacalka, Petelca, R.) és Cupud (Magyarkapud, Čapud, R.) (alsó) fehérmegyei földeket a Maros mellett. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orodiansis au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1264.
Eredetije a Hazai Okmánytár szerint a gr. Draskovich-cs. levéltárában.
 Wenzel, AÜO. VIII. 96. Hazai okmt. VI. 123. Densusianu, Documente, 323. Töredék : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 94. **1820.**
1264. — a nyúlszigeti (margitszigeti) apácáknak adja a nekik Wza fiai : Péter és Ferenc által s Kabas Tamás által okozott károkért ezeknek Jeneu (Jer ő, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. n.) és Zecheu (Tápiószecső, u. o.) nevű földeit. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1264.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 567.
Átírta V. István király 1270. (u. o. Dl. 697.), s ezt a budai káptalan 1299. okt. 6. (U. o. Dl. 570.)
 Koller, Hist. eccl. Quinqu. II. 235. Fejér, CD. V. 1. 62. és kivonatban IV. 3. 209. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 80. **1821.**
1264. — Hazos ispánnak adja hű szolgálataiért a Both valkói [Wlko] hadnagy által elhatárolt, s egykor a királyi zászlóvivők birtokában volt Nazvod földet tartozékaival. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1264.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 568.
 Fejér, CD. IV. 3. 202. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 81. Densusianu, Documente, 321. Smičiklas, Cod. dipl. V. 324. Kivonat : Kukuljevč, Regesta, no. 874. **1822.**
1264. — Cumlous (Komlóskeresztes? Sáros vm. Chmel'ov, Sz.) falusi German kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1261. március 28-i (*lásd az 1260. számot*) s ebben ugyanannak 1259. november 18-i (*lásd az 1227. számot*), Germant a sárosi ispán hatósága alól felmentő oklevelét, s egyszersmind visszaadja neki cumlousi földjének az ottani keresztések által elfoglalt részét, az oklevélben leírt határok közt. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1264.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 491.
Átírta Szécsi Miklós országbíró 1371. márc. 19. — tartalmilag Bebek Detre nádor 1400. május 9. (Fejér az átíró oklevelet Szirmay gyűjteményéből közölte.)
 Wenzel, AÜO. VIII. 94. Tartalmilag : Fejér, CD. X. 3. 234. **1823.**
1264. — a cisztercitáknak a tatár dúlás után csaknem teljesen elpusztult kyrch-i (Kerc, Fogaras vm., Cârta, R.) monostorát különös pártfogása alá véve a vajdai és főúri szállásadás alól felmenti és adózás tekintetében a szebeniekéhez hasonló kiváltságot ad nekik. — D. p. m. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1264.

Átírta V. István király 1272. május 23. — III. András király 1299. — Ottó király 1306. április 10. (Zimmermann szerint a nagyszzebeni levéltárban) — a kolozsmonostori konvent 1494. (XVII. századi másolata Zimmermann szerint a nagyszzebeni evang. egyh. könyvtárában.)

Fejér, CD. V. 1. 205. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 82. Den-susianu, Documente, 322. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 93. Kivonat s töredék: Schlözer, Krit. Samml. 30. Fabritius, Urkb. des Kisder Kapitels, 1.

A szövegben olvasható «mei regni» nyilván az átírások hibája «nostrī regni» helyett. 1824.

1264. — a hozzá hű Ponith ispán ellen a király és királyné bírái által hozott marasztaló ítéleteket, valamint az ellene kiadott okleveleket érvényteleneknek nyilvánítja s ígéri, hogy trónrajutása után Ponith ispánnak minden elvett birtokát vissza fogja adni. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1264.

Átírta III. András király 1292. (Orsz. Levéltár, Múzeumi Törzsanyag.) Hazai oklevéltár, 42. 1825.

1264. — a Buda mellett fekvő Sz. Mária-szigeti (margitszigeti) domonkosrendi szerzetesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1259-i oklevelét (*ld. az 1225. számot*), mellyel Vzlar (Nagy- és Kisozslár, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.), Sul (Tápiósüly, u. o.), Scyngata (Cinkota, u. o.) stb. helységeket a (margitszigeti) apácázárdának adományozta. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. 1264.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 539.

Átírta V. István kir. 1270. (Orsz. Ltr. Dl. 695.) s ezt Zsigmond kir. 1420. (Orsz. Ltr. Dl. 499.)

Fejér, CD. IV. 3. 205. és kivonatban u. o. 208. 1826.

1264. — Meggyes és Fyoch nevű híveinek adja a clus-i (kolozsi) egyháznak Naradtew-ben (Nyárádtó, Maros-Torda vm.) fekvő Teremy (Nagyteremi, u. o.) nevű földjét, kivévén azt a nevezett egyház hatósága alól. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1264.

Átírta IV. László király 1285. május. — I. Károly király 1317. febr. 20. — a budai káptalan 1379. júl. 2. — az erdélyi káptalan 1421. január 22. (Orsz. Levéltár, Dl. 28,572.)

Székely oklevéltár, IV. 1. (a szövegben sajtóhibával: 1263.) 1827.

1264. — Budik fia: Tivadar, Ompud fia: Visobur és Farkas fia: Dema kérésére átírja IV. Béla királynak 1245. szept. 3-án kelt oklevelét. (*L. ezt a 816a. szám alatt.*)

Eredetije Eperjes város (Prešov) levéltárában, 1a. (Fényképe az Orsz. Levéltárban.)

Kivonat: Iványi B. Eperjes sz. kir. város levéltára (Szeged, 1931.) 10. 1.

Az oklevél teljes szövege (az átírt oklevél teljes szövegével, melyből Iványi B. i. m. 9. l. csak két részlet van közölve,) a következő:

Stephanus Dei gratia iunior rex Ungarie dux Transsiluanus dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Iustis petentium desideriis assensum prebere ius ammonet et pietas exortatur et hoc idem exoptulat ordo iuris. Proinde universorum notitie harum serie declaramus, quod Theodorus filius Budik, Visobur filius Ompud et Dema filius Farcasii, fideles nostri privilegium domini regis (*név nincs!*) karissimi patris nostri super libertate ipsorum nobis exhibuerunt, petentes humiliter et devote, ut ipsum privilegium confirmare dignaremur nostrarum patrocinio litterarum. Cuius tenor talis est:

Bela Dei gratia Ungarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Cumanieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum intuentibus salutem in Domino. Cum ab antiquo rerum exordio libertatis omnium eadem fuerit conditio, divina permittit pietas et idipsum regia annuere debet benignitas, ut pro quibus propria vel aliorum merita interpellare videntur, ad pristinum libertatis aera remeare mereantur. Proinde ad universorum presentium et posteriorum notitiam harum insinuatione volumus pervenire, quod cum fideles nostri Theodorus filius Budik, Visobur filius Ompud et Dema filius Farcasii de villa Seureg¹ iobagiones castri de Bolunduch tempore persecutionis (!) Thartharorum quendam montem situm in terra eorundem hereditaria, qui Danuskue vulgariter appellatur, de propria expensa munivissent et plurimos populos nobis subiectos illesos et indemnes in eodem conservassent, res suas et personas pro fidelitate corone debita dubiis fortune casibus viriliter exponendo et pro nobis sanguinem effundendo, nos tam eximie fidelitatis eorum constantiam studiosius attendentes, in recompensationem suorum servitorum, ut ipsi ac alii eorum exemplo inducti ad servitia nobis exhibenda promptiores de cetero haberentur, ipsos a iurisdictione et servitio castri de Bulunduch duximus eximendos, tali donantes libertate, ut amplius nec memorato castro, nec cuiquam homini ratione conditionis pristinae ipsi vel successores eorum respondere teneantur, sed si tante fuerint facultatis, inter nostros servientes de domo regia computabiles ulterius habeantur, montem predictum ad muniendum et conservandum (iis) ac per ipsos eorum heredibus heredumque successoribus iure perpetuo ex plenitudine nostre gratie conferendo, tali tamen conditione, quod ipsi una cum aliis cognatis eorundem a servitio castri exemptis in exercitu nostro sub vexillo regio cum decem loricis nobis servire teneantur. Hoc expresso, quod quilibet prenominatorum trium hominum per se in singulis loricis ministrabit, exemptis illis decem hominibus, qui antea suum a nobis super eadem libertate privilegium impetrarunt. Ut autem hec libertas a nobis concessa salva semper et inconcussa perseveret, in perpetuam rei memoriam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roborata-

¹ Így, nem Geureg.

tas. Datum in Sarus anno gratie M° CC° XL° quinto, tertio Nonas Septembris, regni autem nostri anno decimo.

Nos igitur petitiones et instantias eorundem considerantes fore iustas et legitimas in hac parte duximus admittendas nostrarum litterarum patrocinio confirmando et dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti prepositi Orodensis, aule nostre vicecancellarii, anno Domini M°CC° LX° quarto. **1828.**

1264. — Wyd fait : Vencelt és Lászlót, akiknek őset, a Rutheniában vitézkedett Cekát III. Béla király a szolnoki vár jobbágságából kiemelve a királyi serviensek közé sorozta, de az erről szóló oklevél a tatárdúláskor elveszett, a serviensek között meghagyja, illetőleg kiváltságukat megerősíti.

Eredeti az Irinyi-család levéltárában, Debrecenben. (I. csomó, 1. sz.)

Kivonata kiadva : Az irinyi Irinyi-cs. levéltára, I.

A rongált oklevélnek eddig kiadatlan teljes szövege a következő :

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungarie dux Transsilvanus et dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Regia celsitudo, que subportat honera subiectorum, novit singulos in suo statu conservare et ne status cuiuspiam libertatis propter amissionem privilegii in dubium revocetur, horum libertates, qui propter devastationem regni sua privilegia amiserant, solet previa ratione misericorditer sui privilegii patrocinio confirmare. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam Wincezlaus et Ladyzlaus filii Wyd, quorum antecessores de iobagionatu castri de Zonuk originem duxerant, humiliter supplicarunt, quod cum privilegium, per quod tertius Bela quondam rex Hungarie bone memorie proavus noster Ceka avum eorundem in filios filiorum de dicto iobagionatu castri propter vulnus, quod sustinuerat in Ruthenia cum eodem proavo nostro, eximendo in cetum et numerum servientium — — — duxerat transferendum, per rabiem amiserint Tartarorum, ipsorum libertates ne in posterum per quempiam possint aliquatenus in irritum revocari — — — privilegio ratione previa confirmare. Nos igitur tum propter fidelitatem et merita servitorum dicti Ceka, que prefato proavo nostro exhibuit, tum — — — servitia eorundem Wynzezlai et Ladizlai, que nobis exhibere potuerant, ipsos et ipsorum heredes heredumve successores in cetum et numerum servientium nostrorum translatos et computatos, prout per sepedictum proavum nostrum translati fuerant, concessimus et concedimus auctoritate presentium perpetualiter gratulari. Et ut huiusmodi libertas salva semper et inconcussa permaneat, nec aliquo processu temporum possit per quempiam revocari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis patris domini Smaragdi Dei gratia archiepiscopi Colocensis aule nostre cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo quarto.

Bár az oklevél kifogástalan eredetijének valódiságában nem kételkedhetünk, a III. Béla oklevelére való utalást nem tekinthetjük kétségtelen bizonyítéknak az elveszett oklevél tartalmára nézve. **1829.**

1264. — Compolth ispánnak adja hű szolgálataiért az újvári [Wyuar] várnak Wrs (Tarna-örs, Heves vm.) nevű földjét, s leírja a határokat a pásztói [de Pztuh] apátnak és konventjének levele nyomán. — D. p. m. Sm(aragdi) Dei gr. arch. Coloc. au. n. cancell. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1264.

Átirta III. András király 1294. (Orsz. Levéltár, Dl. 569.)

Fejér, CD. IV. 3. 204. Wenzel, ÁUO. XII. 692. Magyarul: Gyöngyös, VIII. évf. (1879.) 40. sz. Kivonat: Balázs F., Heves vm. tört. I. 268. Békefi, A pásztói apátság tört. 251.

A kiadások a kancellár nevét Stephanus-nak írják, holott az átirat eredetijében Sm. van. Minthogy az István érseknek mint István ifjabb király kancellárjának emlékét tanúsító másik oklevél (Fejér, CD. IV. 3. 423.) nem 1267-ből való, hanem 1271-ből (olv. Pauler, A magy. nemz. tört. II². 292.), melyre Fejérpataky (A kir. kanc. 117.) is utal István kancellárságára vonatkozólag, az állítólag 1263-ból való 1814. számú oklevél pedig nem fogadható el valódinak, ennek folytán István kalocsai érsekről mint az ifjabb király kancellárjáról egyáltalában nincs adat. Szereplése csak V. István király alatt mutatható ki. **1830.**

1264. — Marcell fiának: Andrásnak, László hg. az ifjabb király elsőszülötte étekgómesterének adja hű szolgálataiért a valkói [Wlco] vártól kivett Zerken, Chendey és Maley földeket a régi határok között. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1264.

Átirta IV. László király 1273. július 9. (Orsz. Levéltár, Rákóczi—Aspremont-ltr. Capsa 6. fasc. 11. no. 1. a.) = Q. 150, Pl. 71.875

Hazai okmánytár, VI. 124. Kivonat: Századok, 1870. 606. **1831.**

1264. — Aladár mesternek cserében a neki adott Szent Miklós [villa Sancti Nicolai] és Zolóa (Szolyva) beregmegyei falvakért (lásd az 1809. számot), az előbb Detre által bírt Kech (Száraskék, régebben: Kéty, Abaúj-Torna vm.) földet, továbbá a Doyn által bírt Fay (Fáj, u. o.), és Besen s más zalaiak (Szala) által bírt Zend (Szalaszend, u. o.) földeket adja szabad rendelkezési joggal. — D. p. m. mag. Lodomerii, au. n. vicecanc. a. D. 1264.

Uj Magyar Múzeum, I. 467. (meg nem nevezett forrásból.) Wenzel, ÁUO. VIII. 97.

Az oklevél az 1263-i (1809. sz.) korábbi oklevélnek felhasználásával készült. Doyn valószínűleg azonos az 1790. sz. oklevélben szereplő Don-nal. **1832.**

1264. — a latin (vallon) Péternek, Aruchinus ispán testvérének ad bizonyos, Tarcha falusi földet Sáros megyében a lengyel határon, amely föld Luko (Lukó, Lukov, Sz.), Maltzov (Malcó, Malcov, u. o.), Lenarthow (Lénártó, Lenartov, u. o.), Obruchno (Abroncsos, Obručné, u. o.), Ujwola (Poprádökrös, Ruská Vol'a, u. o.), Csircz (Csércs, Čirč, u. o.) birtokokkal határos és amelyért Péter évi egy márka arany fizetésére köteles. — Anno 1264.

Kivonatát közölte Fejér, CD. IV. 3. 204. (a Jankovich-féle másolatgyűjteményből.)

A mai Tárca (Torysa) nem határos az oklevélben felsorolt falvakkal. **1833.**

(1264. jún. 22. után.) Sáros. (—) megígéri, hogy az egész ország feletti uralom elnyerése után Beus (Bős, Pozsony vm. most : Komárom vm.) és Arpad (u. o.) földeket a maga részéről is Homodeus fiának : Luthartnak fogja adni, amint ugyanezt az ifj. király szülei is Luthartnak adták.

Eredetije a M. Tud. Akadémia kéziratárában. «Knauz-hagyaték».

Datum pro mem., azonban a szövegből kitűnőleg az ifj. királytól való. Mivel IV. Bélának és Mária királynénak Bősre és Arpadsukára vonatkozó adománya, illetőleg a királyné adományának IV. Béla részéről való megerősítése 1264. jún. 22-én történt (ld. a Krit. Jegyzék. I. köt. 1405. sz.), az ifjabb király oklevelét is 1264-re, még pedig aug. 1-re tehetnők. Azonban 1264-ben Jakab napja éppen péntekre esett, s így valószínűtlen, hogy az oklevelet aug. 1-én (a köv. pénteken) Vasas Szt. Péter napján Jakab napjától keltezték volna, ámbár az ilyen keltezés sem lehetetlen. Mégis helyesebbnek látszott a keltezés pontos feloldását, illetőleg aug. 1-re tételét mellőzni, mert lehet, hogy a feria jelölésében hiba van.

Az eddig kiadatlan oklevél szövege a következő :

Datum pro memoria, quod cum solium totius regni adepti fuerimus Domino concedente, terras Beus et Arpad vocatas, sicut parentes nostri contulerant, Luthart filio Homodei conferemus perpetuo possidendam. Datum in Sarus feria sexta proxima post festum Jacobi apostoli.

Kivül: Super facto terrarum Beus et Arpad pro Luthart. **1833 a.**

1264. — megállapítja a szatmári vendégnépek kiváltságait.
Lásd helyesen 1271. évszámmal a 2133. szám alatt.

(1265 kör.) aug. 18. Bel. — Mihály fainak : Mykének és Zalouchnak adja az ungi várhoz tartozó Gragyssa nevű két eke földet. — D. in Bel, quarto die post festum Assumptionis b. Virgimis.

Átírta IV. László király 1284. júl. 24. — az egrí káptalan 1335. (A gr. Károlyi-cs. budapesti levéltárában a Bosnyák-cs. oklevelei között, Miscell. no. 4.) Wenzel, ÁUO. III. 122. (1265 körül.) Károlyi-oklevéltár, I. 5. (1260—70 körül.)

Az ifjabb király titulusa 1263—66-ra illik, s így Wenzelnek az évszámra vonatkozó hozzávetése elfogadható. **1834.**

1265. — a nagyváradi Szt. István-egyháznak Vetys nevű lakatlan földét, amelyen Szt. Miklós temploma épült, s melyet az egyház György fiának: Kristóf ispánnak adományából bírt, András fiának: Simon ispánnak adja, az egyháznak megfelelő kárpótlást ígérve földben vagy pénzben. — D. in villa Beltuk in vigilia Omnium Sanctorum a. D. 1265.
 Katona, Hist. crit. VI. 444. (Wagner másolatából.) Keresztúri, Compend. decr. ep. et cap. M. Várad. I. 132. Fejér, CD. IV. 3. 296. és VII. 1. 330. Magyarul: Szirmay, Szatmár vm. II. 135. **1835.**
1265. — Szűz Mária, az ország védasszonya iránt való tiszteletből a Mária-szigeti (margit-szigeti) apácák kolostorának népeit mindennemű collecta- és exactiofizetés alól felmenti. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. a. D. 1265.
 Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 589.
 Átírta V. István király 1270. (Orsz. Ltr. Dl. 590.) s ezt I. IV. László király 1278. (Orsz. Ltr. Dl. 995.) — III. András király 1295. aug. 16. (Orsz. Ltr. Dl. 1361.), valamint I. Károly király 1324. (Orsz. Ltr. Dl. 592.) 2. V. László király 1453. (Orsz. Ltr. Dl. 591.)
 Fejér, CD. IV. 3. 295. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 84. **1836.**
1265. — Marcell fiait: Clementinust és Mártont, Egyed főasztalnokmester servienseit, valamint a Dobra-nemzetségből való rokonaikat: Sándort és Olivért, András fiait, továbbá Mátyást, Bencencet, Tamást, Gergelyt, Pétert, Jakabot, Sauolt és Torzolt, bácsi várjobbágyokat, hű szolgálataikért kiveszi e vár jobbágyai közül és a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Lodomerii, au. n. vicecanc. a. D. 1265.
 Fejér, CD. IV. 3. 294. és VII. 1. 329. (a Cornides másolatgyűjteményéből.) **1837.**
1265. — a tornoua-i Olasz falusi vendégtelepesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak részükre 1243. május 31-én adott kiváltságlevelét. (Lásd a 742. számot.) — D. p. m. Lodomerii, au. n. vicecanc. d. et f. n. a. 1265.
 Egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban, Dl. 579.
 Fejér, CD. VII. 1. 330. (a szövegben az évszám sajtóhibából 1215.) Den-susianu, Documente, 327. Kivonat: Fejér, CD. IV. 3. 312. **1838.**
1265. — Hertwyg tubuli várnagynak és testvérének: Herricusnak, Kompolth fiainak adja hű szolgálataikért az (aba-)ujvári várnak Zaka nevű lakatlan földjét a Hernád mellett, melyet egykor Hertwyg és Herricus öse, Csépán, Imre király adományából bírt volt. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1265.
 Átírta IV. László király 1283. febr. 20. (Orsz. Levéltár. Dl. 594.) s tartalmilag Pál országbíró 1339. (Orsz. Ltr. Dl. 597.)
 Fejér, CD. IV. 3. 297. s tartalmilag Wenzel, AUO. VIII. 131. V. ö. 2280. sz. **1839.**

1265. — Domonkos mester fiának: Istvánnak, az ifjabb királyné főlovászmesterének, a IV. Béla királlyal való ellenségeskedéskor tanúsított hűségéért és ezért szenvedett károsodásáért Agas várát (Heves vm.), melyet az ifj. király Jób pécsi püspök hanyagsága miatt elveszített volt, de utóbb visszaszerzett, Kuthasov (Kutasó, Nógrád vm.), Barkan (Bárkány, Nógrád vm.) és Tor (Tar, Heves vm.) falvakkal s minden tartozékaikkal együtt adományozza; leírja az egri káptalan levele nyomán e földek határait, és Istvánnak engedi át a pásztói [de Pastuh] monostor kegyuraságát is. — D. p. m. mag. Lodomerii, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1265.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 595.
Átírta I. (Wenzel, ÁUO. XI. 548. szerint:) V. István király 1270.
 2. IV. László király 1272. dec. 1. (Orsz. Ltr., Dl. 596.)
 Schwartzner, *Introd. in artem dipl.* 1. kiad. 324. 2. kiad. 342. Fejér, CD. IV. 3. 289. Békefi, *A pásztói apáts. tört.* I. 251. Kivonat s töredék: Teutsch—Firnhaber, *Urkb.* I. XLV. **1840.**
1265. — testvéreinek: Margit asszonynak kérésére, aki a Sz. Mária (margit)szigeti kolostorában él, Margit asszony serviensének, Miklósnak adja az utód nélkül elhunyt Bukennek két ekealja földjét, az oklevélben leírt határok közt. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. a. D. 1265.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 588.
 Hazai oklevéltár, 47. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 85. **1841.**
1265. — az ifjabb királyné beleegyezésével a Myscouch-nemzetségből való Ponith ispánnak, Pál fiának adja, főleg a tatárokhoz való követségében tett és egyéb szolgálataiért, a borsodmegyei Bala falut, a régi határok közt, melyen az agarászok és az ifjabb királyné népei laktak. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. a. D. 1265.
Átírta IV. László király 1272. nov. 27. (Batthyány hercegi ltr. Körmen-den. *Acta antiqua*, II. 4. 63.)
 Hazai okmánytár, VIII. 99. **1842.**
1265. — tolmach-i (Nagy-talmács, Szeben vm. Tălmăciu, R.) Corlardus ispán kérésére átírja és megerősíti Béla ifjabb királynak Corlardus ispán részére Loysta földet adományozó 1233-i oklevelét. (*Lásd a 602. számot.*) — D. p. m. Lodomerii au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1265.
Átírta I. Károly király 1311. okt. 26. (Orsz. Levéltár, Dl. 188.)
 Kovachich, *Instit. dipl. hist.* 47. Fejér, CD. VII. 4. 129. (Nem teljes.)
 Teutsch—Firnhaber, *Urkundenbuch*, I. 83. (csonka). Densusianu, *Documente*, 325. (csonka). Zimmermann—Werner, *Urkundenbuch*, I. 95. Kivonat: Fejér, CD. VII. 1. 328. **1843.**
1265. — Obnunch falusi (Ablonc?) István várszolga fiait: Lászlót és Istvánt Tumboldus gömöri ispán alatt különböző hadjáratokban tett szolgálataikért serviensei közé emeli. — D. p. m. mag. Lodomerii, au. n. vicecanc. a. D. 1265.

Eredetije a jászóvári prépostság orsz. levéltárában (Jv. o. lt. App. fasc. IV. nr. 1.)
Fejér, CD. VII. 5. 341. Kivonat: Magyar Tört. Tár, IX. 102. **1844.**

1265. — megerősíti a wynch-i (Alvinc, Alsó-Fehér vm. Vintul de Jos, R.) vendégnépeket Lőrinc erdélyi vajdától megállapított szabadságaikban és kötelességeikben, átírván Lőrinc vajdának erre vonatkozó 1248-i oklevelét, s nekik adja Gubul földét, Telukwynchet, Szász- és Magyar-Pad (Alsó-Fehér vm. R.) földeket tartozékaikkal, s a mindenkori bánoknak megparancsolja, hogy e rendelkezéseket megtartsák. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1265.

Átírta I. Károly király 1310. — N. Lajos király 1359. — Zsigmond király 1421. (Ennek eredetije Zimmermann—Werner szerint a nagyszebeni levéltárban.) — II. Ulászló király 1515. (U. o.)

Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 83. Wenzel, AUO. III. 120. Den-susianu, Documente, 328. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 95. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 899. **1845.**

1265. — Martonosnak, Péter fiának adja az egykor Martonos nagyatyja: Vethe által bírt Veyke (Véke, Zemplén vm.) földet, elutasítva Welchek fiának: Mykének erre vonatkozólag támasztott igényét. — A. D. 1265.

Tartalmilag Pálóczi László országbíró 1446. nov. 1-i oklevelében. (Orsz. Levéltár, gr. Zichy-ltr. 214. C. 167.)

Kiadva tartalmilag a Zichy-okmt. IX. 137. l. **1846.**

(1265?) * — írásbeli mandatumát arra nézve, hogy a váradi káptalan küldje ki emberét Dénes fainak Farnos (Formas és Farnas-nak is írva = Farnas, Kolozs vm.) és Styliteluk (?), Stilbertukh és Sziliteluk-nek is írva) nevű, s Mihedeusnak Zomordok (Szomordok, Kolozs vm.) nevű földének Fülöp fia (másutt: Gelnus fia) Mikola ispán részére való statuálása végett, említi a nagyváradi káptalan jelentése, melyet Fejér a CD. IV. 3. 28. 1260 alatt, IV. 3. 300. 1265 alatt, VII. 1. 367. pedig év nélkül közölt. **1847.**

1265. — Kozma ispán fiának: Kozmának Neek, Horong és Ragald földeket adja. — D. p. m. mag. Petri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1265.

Lásd 1268—69-i kélellet az 1892. szám alatt.

1266. márc. 23. Margit-sziget. — atyjának, IV. Béla királynak ugyanezen tárgyban kiadott oklevelével (*ld.* 1481. sz.) megegyezően felsorolja a köztük létrejött béke-megállapodás pontjait. — Actum et datum in Insula b. Virginis, a. ab inc. D. 1266. indict. VIII. nono die Martio exeunte.

Átírta IV. Kelemen pápa 1266. jún. 22. (Theiner szerint másolata a vatikáni registrumokban.)

Theiner, Mon. Hung. I. 286. Wenzel, ÁUO. III. 136. Gyárfás, A jászkúnok tört. II. 417. (Csonkán.) **1848.**

1266. — teljes rendelkezési joggal anyjának adja a szerémi kamarát [cameram de Syrmia] s az izmaelitáknak Rugas nevű földjét; megerősíti őt a IV. Béla királytól nyert posegai praediumnak s tartozékainak birtokában, melyről a királyné három pápai oklevelet is bír, s megerősíti mindennemű egyéb birtokában is, és e pontok megtartására magát a Fülöp esztergomi érsek által való kiátkozás terhe alatt kötelezi. — D. p. m. mag. Nicholai, prepos. Transsilv. au. n. cancell. a. D. 1266.

Átírta IV. Kelemen pápa 1266. június 20. (Theiner szerint másolata a vatikáni registrumokban.)

Koller, Episc. Quinqu. II. 194. Fejér, CD. IV. 3. 365. Theiner, Monum. Hung. I. 283. (sajtóhibából 1256. évsz.) Kivonat : Monum. eccl. Strigon. I. 536. **1849.**

1266. — András ispánnak, Izsép fiának adja néhai Thab, Balázs, Márk és Domonkos nógrádi várjobbágyoknak Kemunch (Kemence? Hont vm.) nevű földjét. — D. iuxta Budynum in vigilia S. Johannis bapt. a. D. 1266.

Átírta IV. László király 1273. május 14. (Az esztergomi érsekség vil. ltr. Lad. T. no. 3.)

Magyar Sion, I. 763. Codex Strigon. I. 59. Monum. eccl. Strigon. I. 536. **1850.**

1266. — a (margit-)szigeti Sz. Mária-egyháznak adja az utód nélkül elhunyt Naney ispánnak minden jószágát, amint ugyanezt IV. Béla király is ezen egyháznak adományozta. — D. in Holostoy in die s. regis Stephani, a. D. 1266.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 606.

Fejér, CD. IV. 3. 347. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 90. **1851.**

1266. — udvari notariusának, Kázmér mesternek különféle követségekben teljesített hű szolgálataiért és testvéreinek : Bwza, Péter, Beze, Hennis, Benedek és Lukácsnak adja az utód nélkül elhalt Ekusyoachim szabolcsi várjobbágynak a Tisza mellett fekvő földjét, melyet a tatárjárás után Sándor ispán fiai : Kozma és Eherleus (!) tartottak elfoglalva, összes tartozékaival, János ispán, Karul fia, akkori aludvarispán és András mester, Kelyan fia, comes capellae által végeztetvén a beiktatást; e földre nekik szabad rendelkezési jogot ad, s Kozmának és Tamásnak, Ehelleus (!) fiának e földet illető esetleges okleveleit érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Lodomerii au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1266.

Átírta V. István király 1271. — IV. László király 1272. — a jászói konvent 1434. (Orsz. Levéltár, Dl. 612.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 145. **1852.**

1266. — a karakoi (Boroskrakkó, Cricău, Alsó-Fehér vm.) és ygueni (Magyarigen, Ighiu, u. o.) vendégnépek panaszára felmenti őket a vajdának adandó szállás kötelezettsége alól, országos nagy veszély esetét kivéve, valamint a vajda és albírása bíraskodása alól, kivéve az idegenekkel való pereskedés esetét a vajda előtt; nekik adja a gyulafehérvári várnak Gyvmurd nevű földét a Pál ispán és Lewa gyulafehérvári jobbágy által megállapított határok között; egyéb kiváltságaikra és kötelezettségeikre nézve megerősíti IV. Béla királynak számukra adott oklevelének intézkedéseit, hadi kötelezettségüket pedig 4 páncélos katona, 4 ló és 2 sátor kiállításában állapítja meg. — D. p. m. mag. Lodomerii dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1266.
Átírta a gyulafehérvári káptalan 1290—1300 közt. (Orsz. Levéltár, Dl. 30,354.)
 Fejér, CD. VII. 4. 130. (töredékesen.) Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 84. (töredékes.) Mittheil. d. Instit. f. öst. Geschichtsforsch. V. 561. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 97. Teleki-oklevéltár, I. 6. Kivonat: Wenzel, Adalék, 24.
 Ezt az oklevelet nyilvánította érvénytelennek IV. László 1289-ben. (Wenzel, ÁUO. IV. 337.) **1853.**
1266. — Sanknak, Stark fiának adja a gömöri várnak Raas (Felsőrás, Gömör és Kishont vármegye) nevű, három aratrum földjét, leírva a határokat a beiktatást végző Tumboldus gömöri ispán levele szerint. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1266.
Átírta IV. László király 1283. nov. 20. (Orsz. Ltr., Dl. 611.)
 Wenzel, ÁUO, VIII. 144. (a hely nevét Baas-nak írva.) **1854.**
1266. — Beryn (Borsosberény, Nógrád vm.) falusi Bertalan fiait: Kuncheydet és Jóbot hű szolgálataikért és Deers nevű testvérüknek a Paleologus görög császár elleni harcban való elestéért a nógrádi vár jobbágyainak sorából kivesszi és egyenes leszarmazóikkal nemes serviensei közé emeli. — D. p. m. mag. Petri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1266.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Berényi-ltr.
 Mocsáry, Nógrád vm. esm. I. 168. Hazai okmánytár VI. 142. Kivonat: Fejér, CD. IV. 3. 344. **1855.**
1266. — Parabuch ispánnak a kúnoknál és különféle követségekben tett hű szolgálataiért a karassou-i várhoz tartozó Kuke, a kevei várhoz tartozó Wolter és Belan s a temesi várhoz tartozó Rety földet adja; a temesmegyei Poph (Popd, Bobda, most Torontál vm.) föld felének Borchol-nemzetségbeli Keyran kún úr részéről ennek fiainak s felsorolt rokonainak beleegyezésével Parabuch ispán részére történt eladását jóváhagyja, s IV. Béla királynak az aradmegyei Temerken, a csanádmegyei Fulgudus (Felgedesz) és Wonuz nevű, egykor a királyi íjgyártók birtokában volt földre vonatkozó adományát megerősíti, s ezen földek régi neveit eltörülve valamennyinek a Parabuch nevet adja. — D. p. m. mag. Petri, vicecanc. dil. et f. n. a. 1266.

Átírta a csanádi káptalan, 1300. (Orsz. Ltr., Soós-ltr.)

Katona, Hist. crit. VI. 466. Fejér, CD. IV. 3. 342., Densusianu, Documente, 329. Bárány, Torontál m. hajdana, Oklevelek, 51. Bárány A. Temes vármegye emléke, Oklevelek, 44. Gyárfás, A jászkunok tört. II. 418. Pesty—Ortvay, Oklevelek Temes vm. tört. 3. (teljes kiadás.) Jakubovich—Pais, Ó-magyar Olvasókönyv, 120. sk.

Az oklevél többszörös egyezést mutat IV. Béla 1263-i oklevelének (ld. Krit. Jegyz. 1379. sz.) fogalmazatával. A két oklevél aligha származik közös fogalmazótól, hiszen Péter mester, István ifj. király alkancellárja, nem szolgált IV. Béla kancelláriájában. Viszont az 1266-i oklevélben több feltűnő kifejezés van (in exzemetis — axamithis helyett; sub compendio presertim inseri facientes; perpetuo valiture donationis titulo stb.). Mindez gyanút kelthet a csak átíratból ismert oklevél ellen. Azonban Péter mester 1266 második fele óta csakugyan István ifj. király alkancellárja volt, s tárgyilag sem merül fel az oklevél tartalma ellen kifogás. Fel kell tehát tennünk, hogy az 1263-i oklevél valamilyen mintául szolgált az 1266-inak megfogalmazásához. **1856.**

1266. — Sandur, Lőrinc, Mihály és Miko wamusozo-i jobbágyokat, akik a királyné tárnokainak jobbágyaitól származnak, továbbá Beud, Symoun, Márk, Tyriak, András, Lőrinc, Bench, Koda, Sabyu és Péter királynői harcos jobbágyokat, Bolosoy, Iwan, Bertolom és Symon királyi pohárnokokat, Dama, Damian, Damsa és Kázmér királynői szakácsokat, akik előbb Istvánnak, az ifj. királyné főlovászmesterének csapatában az isaszegi [Irsazegh] csatában, majd a kúnok ellen viselt hadjáratban Roland szlavóniai bán alatt kitüntették magukat, wamusozo-i földjükkel kiveszi eddigi állapotukból, hogy majdan a királyi trónra jutva a királyi serviensek közé emelje őket. — D. p. m. mag. Petri vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1266.

Eredetije a veszprémi káptalan hiteleshelyi ltr. (Capsa U—V.)
Fejér, CD. IV. 3. 346.

1857.

1266. — Domonkos nádor, bácsi és szebeni ispán kérésére ennek servitorát, a borsodi várjobbágyoktól származó Jacowt, Dénes fiát, Baba (Hejőbába, Borsod vm.) nevű földjével kiveszi a borsodi vár jobbágyságából s az ifjabb királyi nemes serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Nicolai Albensis Transsilvanie (!), au. n. cancell. dil. et f. n. a. D. 1266.

Átírta az egrí káptalan 1409. Ennek 1728-i hiteles másolata az Orsz. Levéltárban, Dl. 613. (a másolatok közt.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 147. Kivonat: Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 98.

Minthogy István kalocsai érseknek mint az ifjabb király kancellárjának működésére vonatkozólag egyáltalában nincs adatunk (*olv. az 1830. számhoz írt megjegyzést*), nem állapítható meg, hogy Miklós kancellár szökése mikor történt: 1266-ban-e, vagy csak 1267-ben (Fejér, CD. IV. 3. 417.), s így a jelen oklevélről sem tudjuk, hogy az évnek közepén vagy a végén kelt-e. **1858.**

1266. — Pank (Pányok, Abaúj-Torna vm.) földet, melyet az újvári vendégnépeknek adott volt, de amelyről Mikó, Marcell, Simon és rokonaik azt állították, hogy ez az ő öröklött földjük, a Benedek mester udvarbíró, újvári ispán által ejtett vizsgálat alapján, mely szerint Pank föld csakugyan a nevezettek tulajdon öröklött birtoka, Mikónak és társainak visszaadja.
Tartalmilag Imre nádor 1374-i oklevelében. (Orsz. Levéltár, Dl. 6165.)
 Az eddig kiadatlan kivonat szövege a következő:
 — — unam domini Stephani iunioris olym similiter regis Hungarie et ducis Transsilvani et domini Comanorum in anno Domini M^{mo} CC^{mo} LX^{mo} sexto confectam — — nostro iudiciario examini demonstravit; in quarum prima videlicet ipsius domini Stephani regis littera adinveniebatur, quod cum idem dominus Stephanus rex terram Pank vocatam hospitibus suis de Novo Castro contulisset et Miko, Marcellus, Symon et cognati eorundem nobiles regni sui esse suam hereditariam ipsam terram protestati fuissent, et idem dominus Stephanus rex factum ipsius terre magistro Benedicto iudici curie sue comiti de Novo Castro contulisset, ut de ea inquireret, utrum sit illa hereditaria predictorum aut sue regie collationi pertineret, seu conferri posset sine preiudicio iuris alieni, tandem quia idem magister Benedictus per suas litteras demonstrasset et etiam viva voce eidem domino Stephano regi retulisset, quod ipsa terra sit Mikow, Marcelli et Symonis ac cognatorum suorum propria et hereditaria, ideo idem dominus Stephanus rex terram predictam Mikow, Marcello, Symoni et cognatis suis duxisset restituendam, ut eam in perpetuum possiderent pacifice et quiete. **1859.**
-
1266. — a Woya-nemzetségből való János fiának: Mártonnak és Hurcdy fiának: Germanak adja a temesi várnak Vrman nevű földjét az Uzar vize mellett. — Anno 1266.
Eredetije a Századok (1889. évf. mell. 92. l.) szerint a máramarosszigeti ref. collegium gyűjteményében volt.
 Kiadva kivonatban: Fejér, CD. VII. 4. 130. és Századok, 1889. Melléklet, 92. l. **1860.**
-
1266. — Kunched és Ders testvérek hősiességéért, kik magukat az Ernei bán elleni (és) az isaszegi csatában kitüntették, hű szolgálataikért s különösen Dersnek a görög császár elleni háborúban történt haláláért a nógrádmegyei Szent-Ersebeth földet adja Kunchednek. — Anno 1266.
 Kivonatát kiadta Lehotzky, Stemmatologia, II. 49. (ismeretlen helyről) s utána Fejér, CD. IV. 3. 345. **1861.**
-
- (1267. előtt.) * — 1267-i oklevelében (1872. sz.) említi a Chabanka fiának Jánosnak tett adományáról szóló előbbi oklevelét. (Monum. eccl. Strigon. I. 544.) **1862.**

(1267.)
jún. 3.
A kő-
monostor
mellett.

— megparancsolja a gyulafehérvári káptalannak, hogy küldje ki megbízottját Miklósnak, Jula fiának az őse, a «nagy» Jula által bírt Jula-Mediesy, Mykazaza (Mikeszásza, Kis-Küküllő vm. Micāsasa, R.), Miklós birtoka (Miklóstelke, Nagy-Küküllő vm. Cloasterf, R.) és Thobiasfolua (Táblás, régebben: Tóbiás, Nagy-Küküllő vm. Dupuşul, R.) nevű birtokokba Miklós erdélyi vajda megbízottjával eszközendő visszaiktatására. — D. apud monasterium Kw feria VI. ante Pentecosten.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 37,559.

Hazai okmt. VII. 106. (1267 kör.) és VIII. 117. (1268 körül.) Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 528. (1268.)

Az oklevél keltét Pauler (A magy. nemz. tört. II.² 537.) 1266-ra, a kiadások 1267 vagy 1268-ra teszik. Hogy azonban az ifjabb királyi cím tanúsága szerint 1267-ben kelt, olv. a *Századok* 1921. évf. 84. l. **1863.**

1267.
(júl. 25.
körül.)

— András ispán fiainak: Mártonnak és Tamásnak az ifjabb király minden hadjáratában tett hű szolgálatait jutalmazva a fehérvári várnak és a szolgagyőri [Zolgagewr] várnépnek Fanchol (Fancsal, Abaúj-Torna vm.) nevű hét aratrum földjét adja tartozékaival, a pásztói [de Paztoh] apátnak és konventjének levele alapján leírt határok közt.

Tartalmilag Bubek Imre országbíró 1390-i oklevelében. (Orsz. Levéltár, Dl. 5777.)

A kivonatnak eddig kiadatlan szövege a következő:

— — in quarum prima videlicet ipsius domini Stephani regis littera privilegiali anno dominice incarnationis M^o ducesimo sexagesimo septimo emanata habebatur, quod idem dominus Stephanus rex recensitis fidelitatibus et fidelium servitiorum laudedignis meritis Martini et Thome filiorum Andree comitis, que (?) iidem in cunctis suis expeditionibus prosperis et adversis indefesse studuissent complacere, quandam terram Fanchol vocatam castri Albensis et castrensiū de Zolgagewr, cuius terre tertia pars ad ducatum pertinuisset, usui septem aratorum per omnia exceptis silvis sufficientem, eximendo a iurisdictione dicti castri et a . . . supradictis dedisset, donasset et contulisset predictis Martino et Thome ac eorumdem heredibus et posteritatibus universis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. Mete vero eiusdem terre Fonchal, prout idem dominus Stephanus rex in litteris abbatis et conventus de Paztoh vidisset contineri, litteris in eisdem seriatim sunt conscripte. **1864.**

(1267.)
júl. 25.
Sáros.

— közhírré teszi, hogy ha szabad emberek András fiainak: Mártonnak és Tamásnak Fonchol nevű földére akarnak települni, ezt szabadon tehessék, három évig terra-giumot ne fizessenek, csak a negyedik évtől kezdve adjanak a föld urának mansionkint évi két nehezéket; megállapítja az onnan való eltávozás föltételeit s e rendelkezést a vásárokon kihirdetteti.

Tartalmilag Bubek Imre országbíró 1390-i oklevelében az Orsz. Levéltárban, Dl. 5777.

A kivonatnak eddig kiadatlan szövege a következő:

Altera autem earundem dicti domini Stephani regis littera patens in Sarus in die Sancti Jacobi emanata exprimebat, quod idem dominus Stephanus rex predictarum litterarum suarum tenoribus significasset universis, quod quicumque libere conditionis homines ad terram Mortuni et Thome filiorum Andree Fonchol vocatam venire vellent causa commorandi, libere venirent et secure commorarentur in eadem, tribus annis pro terragio nichil solverent, quarto autem anno de singulis mansionibus duo pondera annuatim pro terragio domino terre dare tenerentur, si quis recedere vellet de eadem, clara die, sicut venit, accepta licentia iustoque terragio persoluto salvis rebus... quocumque vellent (!), liberam haberent recedendi facultatem, venditis edificiis suis venientibus ad eandem, et hanc ordinationem voluisset, ut nullo prohibente per omnia fora libere (?) proclamaretur.

Az évszámra vonatkozólag v. ö. a megelőző (1864. sz.) oklevéllel. 1865.

(1267.)
aug. 6.
Ugocha
mellett.

— megparancsolja bolchari Boloslausnak, hogy a jászói konvent bizonyosága mellett szólítsa fel a szepesi (?) népeket a király nevében, hogy Mycovnak adják vissza a tőle elvett két lovat.

Eredetije a Máriássy-cs. levéltárában Márkusfalván = Q. 128, R. 75. 144

Eddig kiadatlan szövege Iványi Béla úr szíves közlése szerint a következő:

Stephanus Dei gratia iunior rex Ungarie dux Transilvanus fideli suo Boloslao de Bolchar salutem et gratiam. Dicit nobis Mycov lator presentium, quod populi de Scepusy duos equos suos indebite abstulissent. Unde precipimus tibi, quatenus assumpto tecum testimonio conventus de Jazov ipsos equos verbo nostro restitui petas pro eodem. Qui si restituerint, bene quidem. Alioquin citet eos contra ipsum Mycov ad nostram presentiam in terminum competentem. Datum apud Vgocham in crastino Sancti Dominici.

Kivül: Boloslao de Bolchar.

Hogy kelte az 1267. évre teendő, olv. a *Századok* 1921. évf. 85. l.

1866.

1267.

— Márknak hű szolgálataiért, valamint testvérének: Domokosnak a styriai Kynsperg váránál történt megsebesüléseért és haláláért a bácsi várhoz tartozó Horsan (Harsány) és Keer (Kiskér, Ökér, Bács-Bodrog vm.) földeket adja, melyeket előbb Márk rokonainak: Sebestyénnek és Benedeknek közös birtokul adott, azonban ezeknek Miklóssal, az ifjabb király kancellárjával való szökésük és hűtlenségük miatt tőlük elvett; leírja a határokat is a birtokbavezetést végző Tutus fia Elek jelentése nyomán. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1267.

Eredetije a pécsi püspökség levéltárában. (Cím. tom. I. pag. 7.)

Koller, Hist. episc. Quinqu. II. 246. l. jegyz. (jól). Katona, Hist. crit. VI. 473. Fejér, CD. IV. 3. 416. (sok hibával.) Kivonatok: Tud. Gyűjtem. 1821. IV. 102. Kukuljević, Reg. no. 944.

1867.

1267. — Simarchot és fiát: Sámuel Bast falusi rokonaikkal: Vitimer, György, Leustachius, Vada, Kenkez és Mikoval együtt, kik a bolonduchi (Bolondóc, Trencsén vm., Beckov, Sz.) vár főbb jobbágyaitól származnak, Matheuka mester kérésére és Simarch fiának: Jánosnak a Nicud ispánnal végzett megbízás alkalmával a kúnok elleni harcban történt haláláért a várjobbágyok közül földjükkel együtt kiveszi és az ifj. király servienseinek sorába iktatja. — D. p. m. dil. et f. n. mag. Petri, au. n. vicecanc. a. D. 1267.

Eredetije (a Básthy-cs. levéltárából) az Orsz. Levéltárban.

Átírta a leleszi konvent 1758. (Fejér szerint a gr. Károlyi-cs. levéltárában.)

Perger, Bévez. a diplom. III. 230. Fejér, CD. IV. 3. 413. Károlyi-oklevéltár, I. 4. 1868.

1267. — Ivan fiának: András mester ifj. királyi ajtónállónak, aki az ifjabb királynak László vajda és testvére Jula ellen viselt harcában, majd a feketeholmi (Feketehalom, Brassó vm. Codlea, R.) tartózkodáskor, úgyszintén a Kemy fia Lőrinc ellen és Erney bán ellen és az IIsuasceknél (Isaszég) vívott csatákban magát kitüntette, Aranlabovbach (Aranylábú-bács = Pétervárad, Szerém vm.) falut adja, mely egykor Gurey fiáé: Péter ispáné volt, majd az ifjabb király a kún Bachkoldának adta s ennek faitól hűtlenség miatt elvette, a monostorral, a peturuaradai (pétervárad) révvel és minden tartozékaival. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1267.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 630.

Fejér, CD. IV. 3. 407. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 87. Densusianu, Documente, 331. Gyárfás, A jászkúnok tört. II. 419. Töredékek: Fejér, CD. VII. 5. 587. Densusianu, Documente, 333. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 99. 1869.

1267. — András mesternek, Ivan fiának, az ifj. király ajtónállójának (az Aranlabovbachról szóló — 1869. számú — oklevéllel egyező módon felsorolt) érdemeiért az egykor Marcell fia Péter által bírt Sary nevű, továbbá a bácsi várnak Petend (Szerém vm.) nevű, és két Ond nevű földét adja tartozékaikkal, Rach tárnok által végeztetve a beiktatást. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1267.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 632.

Átírta IV. László király 1274. január 26. (Orsz. Ltr. Dl. 633.)

Az eddig kiadatlan oklevélnek bevezető, narratív és befejező része csekély eltérésekkel (t. i. hiányzik belőle az «Et cum Ladyzlaus woyvoda — casibus exponendo» mondat,) egyezik az ugyancsak András mester részére Aranlabovbach föld adományozásáról szóló oklevéllel. (1869. sz.) A dispositív rész azonban eltér s így hangzik:

Nos itaque in recompensationem fidelitatum servitorum ipsius volentes grata vicissitudine eidem occurrere, licet pro modico reputemus, quod ad presens agimus respectu eorum, que facere intendimus et meretur, terram Sary, que fuit Petri filii Marcelli sine herede decedentis et terras castri Bachiensis Petend et duas terras Ond vocatas cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earum ac sub eisdem metis et terminis, in quibus ab antea limitate fuerant et possesse, predicto magistro Andree et suis heredibus

heredumque successoribus ex nostra gratia speciali duximus perpetualiter conferendas, ad quarum terrarum corporalem possessionem eundem magistrum Andream per fidelem tarnicum nostrum Rach fecimus introduci. Ut igitur hec nostra stb. *mint a Dl. 630. oklevél (CD. IV. 3. 409.)* **1870.**

1267. — Pous mesternek azon érdemeiért, melyeket Feketevyg várának Kemény fia: Lőrinc által való ostromakor, majd az isaszegi [Irsuazeg] csatában szerzett, neki s testvérének: Domonkosnak adja a Kassa és Scyna (Abaújszina, Abaúj-Torna vm.) falvak közt fekvő Enezca (Enyicke, u. o.) földet, amely az utód nélkül elhunyt Izrad, abaújvári várjobbágyé volt, majd az ifjabb király orvosának, Jánosnak adta, ennek halála után pedig Thekus fiának: Istvánnak, ettől azonban hűtlenség bűne miatt elvette; leírja a föld határait a jászói konvent levele nyomán, megjegyezve, hogy Péter és rokonai: Márton, Dragus, Ambrus és Ibrahim rokonság címén óvást emeltek ugyan, de utóbb a földet mégis átengedték Pous mesternek és Domonkosnak. — D. p. m. mag. Petri, dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1267.

Átírta V. István király 1272. febr. 17. Ennek eredetije a szepesi káptalan orsz. levéltárában van.

Fejér, CD. IV. 3. 410. Wenzel, AUO. VIII. 173. Densusianu, Documente, 335. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. XLVII. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 98. **1871.**

1267. — Jánosnak, Chabanka fiának az ifjabb király hadjárataiban, főleg a Henrik nádor ellen Irsuazeghnél vívott ütközetben tett hű szolgálataiért a hevesi várhoz tartozó Halaz (Gyöngyöshalász, Heves vm.) földet adja, illetőleg az adományról szóló előbbi patens levelét megerősíti. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1267.

Eredetije az esztergomi érsekség vil. levéltárában. (Lad. T. no. 495.)

Átírta V. István király 1272. márc. 17. (Az Orsz. Levéltárban, Dl. 631.)

Fejér, CD. IV. 3. 414. és VII. 1. 345. Monum. eccl. Strigon. I. 544. (Facsim. részlet u. o. VI. tábla.) Kivonatok: Magyar Sion, I. 764. Codex Strigon. I. 59. Töredék: Balázsy, Heves vm. története, I. 290. **1872.**

1267. — Sándor szabolcsi ispánnak, Drugh fiának, több hadjáratban, nevezetesen az ifjabb királynak atyja, IV. Béla király által való üldöztetése idején, így a Feketehalom várba való visszavonuláskor is tett hű szolgálataiért, valamint abban az ütközetben, melyben IV. Béla király híve, az ifjabb királyt üldöző Kemen fia: Lőrinc foglyul esett, teljesített szolgálataiért Erne bánnak Kosunch (Sajókazinc, Borsod vm.), Lubna (Ludnapuszta, u. o.) és Herostouiche nevű birtokait, melyeket Erne bán Sándor ispánnak adott volt, szintén ugyanazon Sándor ispánnak adja.

Tartalmilag Tamás országbíró 1353-i oklevelében. (Orsz. Levéltár, Dl. 636.)

Az eddig kiadatlan kivonat szövege a következő:

— — privilegium eiusdem domini Stephani ducis Transsilvani tempore sui ducatus emanatum et sigillo non regali sed ducali vivente et regnante dicto domino Bela rege patre suo in anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo septimo consignatum presentarunt, in quo habebatur manifeste, quod licet Alexander filius Drugh comes de Zaboch a primevis pueritie ipsius domini Stephani ducis temporibus in pluribus expeditionibus, casibus et fortunis eidem domino Stephano duci serviverit fideliter et devote, nec rebus parcere volens nec persone et ea narrari nequirent per singula suo modo, quedam tamen in medium producere et in ipsum privilegium suum inseri iudicasset. Primo cum graves persecutiones per parentes suos ipse dominus Stephanus dux, qui se regem iuniorum regni Hungarie vivente et regnante dicto domino Bela rege patre suo in suis litteris scribi minus licite fecerat, extra meritum pateretur, idem Alexander obsequioso famulatu eidem domino Stephano duci adesset (!) et eidem se adeo devotum reddidisset, quod pre ceteris mortis eventibus se posuisset in speculandis et aliis eidem domino Stephano duci insurgentibus viriliter et potenter, et cum claustra castri Feketeholm ipse dominus Stephanus dux adisset deserentibus ipsum aliis baronibus suis et militibus putans non posse resistere ipsum paternis exercitibus prosequentibus et suis inimicis, idem Alexander eundem dominum Stephanum ducem non reliquisset, sed potius adherens suo lateri in ipso castro in nocturnis et diurnis vigiliis grata et accepta servitia impendisset, que vix valuissent per singula recitari. Preterea in conflictu, quo Laurentius filius Kemen fidelis ipsius domini Bele regis persecutor dicti domini Stephani ducis captus fuisset, ante omnes alios se pugne obiciendo, unum bonum militem lancea prostravisset, cuius clipeum in suam regiam consolationem sibi misisset, ac etiam alios famulatus hiis similes in eodem privilegio declaratos et expressos impendisset. Quamobrem in recompensationem fidelitatum et servitiorum ipsius Alexandri volens ipse dominus Stephanus dux gratuita vicissitudine occurrere, villas Erne bani Kosunch, Lubna et Herostouiche vocatas, quas idem Erne banus Alexandro comiti propter merita servitiorum contulerat, eidem Alexandro comiti et suis heredibus heredumque successoribus cum omnibus utilitatibus et pertinentiis earum ac sub earundem metis et terminis, quibus idem Erne banus ab antea easdem possederat, perpetualiter possidendas contulisset. **1873.**

(1267.)
dec. 14.
Patak.

(—) megállapítja az egyfelől archay-i (Arka, Abauj-Torna vm.) Corladus és fia Mihály, lanchi-i (Alsó- és Felsőláncc, Abauj-Torna vm.) Jakab és Gergely fia Egyed, másfelől Mihály fia Cunch közt bizonyos lanchi-i peres földre vonatkozólag létrejött egyezség módozatait. — D. in Potok feria IV. ante festum S. Thome ap.

Átírta az egrí káptalan 1268. (Orsz. Levéltár, Dl. 663.)

• Wenzel, ÁUO. VIII. 216.

Memorialis oklevél, de az átírat mondja, hogy az ifjabb királytól való. Az átíró oklevél alapján tehetjük 1267-re. **1874.**

1267. — Jánosnak (az átíró oklevél szerint Chekew fiának) Feketehalomnál és az isaszegi csatában tanúsított vitézségeért a borsodmegyei Selyz (Ziliz) földet adja, az egri káptalan oklevele alapján leírt határok közt.

Átírta V. István király 1272. febr. 17. — III. András király 1291. febr. 21. Ennek az utóbbinak a fényképe — a Lossonczy-levéltárban levő eredetiről — az Orsz. Levéltár fényképgyűjteményében van, AN. 2. jelzettel.

Az oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungarie, dux Transsilvanus et dominus Cumanorum, omnibus Christi fidelibus presentem paginam inscripturis (!) salutem in omnium salvatore. Regia pietas singulorum merita tenetur inspicere oculo pietatis et ipsos invitare ad fidelitatis opera muneribus donativis, ut eorum exemplo alii ardentius famulentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedentes (?)¹ merita servitorum et fidelitates dicti (?)² Johannis dilecti et fidelis nostri, que idem nobis a tempore pueritie nostre et eius in domo nostra famulando et variis dubiisque casibus fortune se intrepide exponendo laudabiliter exhibuit et devote, et specialiter in memoriam reducentes, qualiter in castro Feketeholm nuncupata (!) aliis multis derelictis ipse nobiscum continue ibidem permansit fidelitatis opera exercendo, et cum Ilsuasceg ex persecutione patris nostri bellum habuissemus generale, idem veluti lapidea columpna immobilis atque fortis extitit et viriliter hostium cuneos magna cede nos(trorum?) adversantium...³ gloriose penetravit et ibi laudabiliter dimicando multos ex nostris hostibus nobis ac omnibus videntibus in fugam convertit, vulnusque letale ibidem sustinuit. Nos igitur in recompensationem servitorum eiu(m) (!) volentes eidem grata vicissitudine occurrere, licet ea, que ad presens agimus, inspectu (?) eius, que facere intendimus in futurum, minima videantur, quandam terram Selyz nuncupatam in comitatu de Borsod dedimus, donavimus, seu contulimus heredibus heredumque successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. Cuius quidem terre mete hee sunt, prout in litteris capituli Agriensis vidius (!) contineri. Prima meta incipiur (!) a meridie per unam magnam viam, ubi sunt due mete terree, quarum una separat de Boldua, alia de Selyz. Inde parum eundo sunt tres mete terree iuxta eandem viam, quarum una separat de Boldva, alia de terra wletteri (!) et una de Selyz, Inde egreditur versus occidentem in eadem magna via et ibi sunt iterato tres mete terree, quarum una separat de terra wletteri (!), secunda de Scirak, tertia de Selyz. Exinde egreditur versus septemtrionem et ascendit ad unum Berch et super illum Berch sunt iterato tres mete terree, quarum una separat de Scirak, secunda de Selyz, tertia de Nomar. Inde egreditur versus orientali (!) et transyt (!) duas valles et illas duas valles transeundo ascendit ad unum montem et

¹ Bizonyára *attendentes* akar lenni (a c és t alakja az oklevélben kb. egyforma), de a rövidítésjel az e fölött elmaradt.

² Az 1272-i átíró oklevélben van János előbb említve!

³ Egy szó a fényképen olvashatatlan.

ibi sunt iterato tres mete terre, quarum una separat de Nomar, secunda de Selyz, tertia de Obod. Exinde flectitur iterato versus meridiem ad illas duas metas terreas, que sunt iuxta illam viam et ibi terminatur. Et hec omnia nobis per litteras dicti capituli et per Narduk de Prasona (?)⁴ hominem nostrum ac Egydium filium Puca de Kech plenius constiterunt. Ut igitur hec a nobis facta donatio robur optineat perpetue firmitatis, nec processu temporum per quempiam in irritum valeat revocare (!),⁵ presentes concessimus litteras eidem duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri dilecti et fidelis nostri aule nostre vicecancellarii, anno Domini M^oCC^oLX^o septimo.

Gyanús oklevél. A szöveg íráshibáit esetleg a kettős átírásnak lehetne tulajdonítani, az ifj. király címében a *dominus Cumanorum* kitételét pedig, mely az 1267-ből ismeretes oklevelekből hiányzik (olv. a Századok, 1921. 84. l.), az magyarázhatná, hogy ez az oklevél 1267 legvégéről való lehet. (1268-ban a *dominus Cumanorum* ismét használatos.) Ámde feltűnő a Pös mester részére szóló 1267-i (1871. sz.) oklevél szövegével több helyen való egyezés is, melynek átírása ugyanazon a napon, 1272. febr. 17-én történt! Különösen pedig az esik latba, hogy a III. András nevében szóló 1291-i átírás külseje, a benne használt *et... meo dignemur privilegio confirmare* kifejezés, és az 1272-i oklevél méltóságsorának az értelem megzavarásával történő megrövidítése (ld. a 2161a. számot) olyan körülmények, amelyek a valódiságot kétségessé teszik. Mivel azonban az 1267-i oklevelet és átíratait csak az 1291-i oklevélnek, elején csonka fényképéről ismerem, meg kell elégednem mind a három (1267. 1272. és 1291-i) oklevél erősen gyanús voltának megállapításával. **1874 a.**

1267.
Fekete-
halom.

† — megparancsolja a hunodi várnagynak, hogy hadi népével siessen a Kemén fia Lőrinc által Feketeuholmban ostromolt ifjabb király segítségére. — D. in castro Feketeuholm secunda oppugnationis die, a. D. 1267.

Eredetije Kemény (Dipl. Suppl. I. 73.) szerint a br. Kemény-cs. levéltárában.

Fejér, CD. VII. 4. 133. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 86. Densusianu, Documente, 330.

Hamis, olv. Pauler, A magy. nemz. tört. II.² 597. és Karácsonyi, Hamis okl. 24. **1875.**

1268.
jún. 3.
Preuchul
réve.

— Parabuh ispánnak érdemeiért a Waag mellett Komárom megyében [Cumarun] fekvő Meger (Megyerics?) falut adja. — D. in portu Preuchul in oct. Pentecostes, a. D. 1268.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 659.

Wenzel, ÁUO. VIII. 203. Kivonat: Fejér, CD. IV. 3. 488.

V. ö. az 1856. számmal.

Az oklevélben szereplő Meger falu talán a komárommegyei Megyericsnek, nem pedig Nagymegyernek felel meg (amint Csánki III. 490. vélte), mert az utóbbi jó messze van a Vágtól. **1876.**

⁴ Lehet Parsona vagy Prsona is, de nem *persona*!

⁵ Javítva, de mégsem *revocari*.

- (1268. nov. 25. előtt.) * — oklevelét, mely szerint Scymeynus fia: zubi Geruasius Gutha (Galgaguta, Nógrád vm.) föld birtoka iránt az ifjabb király előtt emelt igényéről lemondott, említi Benedek nádor (!), az ifj. király udvarbírája, szebeni ispán 1268. nov. 25-én. (Hazai oklevéltár, 54.) **1877.**
-
1268. — Jacobus fiát: Marcell vasvári várjobbágyot, aki magát Görögországban és Fekete-halomnál, majd Miklós vajda zászlai alatt harcolva Ilsuascegnél kitüntette, Iván és Beche nevű testvéreivel és a Churnug-nemzetségből származó Septhe (Söpte, Vas vármegye) falusi rokonaival, ú. m. András fiaival: Farkas, Mathey és Vencellel, Pál fiával: Mártonnal s ennek fiaival, Herim fiával: Gergellyel s ennek fiaival, Leuk fiaival: Heydur és Roranddal és egyenes ági leszármazóikkal együtt a várjobbágyok sorából kivéve az ifj. király nemes serviensei közé iktatja, meghagyva náluk összes öröklött és szerzett birtokaikat. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1268.
Átírta V. István király 1272. (A Sermage-családnak a zágrábi Orsz. Levéltárban letett oklevelei között.)
 Kercselich, Not. praelim. 221. Katona, Hist. crit. VI. 492. Fejér, CD. IV. 3. 468. Kivonatok s töredékek: Bárdosy, Supplementum, 312. Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. XLIX. Zimmermann—Werner, I. 103. **1878.**
-
1268. — Chaz (!) fiait: Chak, Péter, Jakab és Benedek bihari várjobbágyokat, kik egykor nemesek voltak, de egyik ősiük a várjobbágyok közé állt, Péternek és Jakabnak Feketheholm-ban és az ilsvazegi csatában szerzett érdemeiért, egyenes ági leszármazóikkal együtt a várjobbágyok közül kiemelve a királyi serviensek közé sorozza. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1268.
Átírta a váradelőfoki konvent 1329. aug. 17. (Orsz. Levéltár, gr. Csáky-ltr. Központi rész, 2. cs. 2. sz.)
 Gr. Csáky-oklevéltár, I. 10. Töredékek és kivonatok: Timon, Epit. chron. 74. Katona, Hist. crit. VI. 491. Fejér, CD. IV. 3. 486. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. XLIX. Densusianu, Documente, 336. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 104. **1879.**
-
1268. — Eliás fiának: Péter ispánnak kérésére ennek servienseit: Pouka és Barnabás gömöri várjobbágyokat, Sudurman fiait, kik az ifjabb király üldöztetése idején őt híven szolgálták s Péter ispán várát megőrizték, Kozorossou nevű nógrádmegyei földjükkel kivéve a gömöri vár jobbágyságából, őket a nemes serviensek közé emeli, mely szabadságukra nézve már atyjuknak Imre királytól nyert oklevele a tatárjáráskor elveszett. — D. p. m. mag. Petri, dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.
Átírta az egri káptalan 1340. (Orsz. Levéltár, Dl. 660.)
 Wenzel, AUO. VIII. 200. Töredék: Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 103. **1880.**

1268. — Jakabnak, Sámson fiának adja az ifjabb királynak atyjával való viszályai idején főleg az ilsuazegi csatában szerzett érdemeiért az újvári várnak Kunchey nevű földjét. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.
Átírta III. András király 1291. (Orsz. Levéltár, Dl. 30,576.)
 Hazai okmánytár, VIII. 113. 1881.
1268. — Sándor szabolcsi ispánnak, Drug fiának az ifjabb király üldöztetésekor Fekete-holm várában, majd a Kemyn fiával: Lőrincsel vívott csatában és abban az ütközetben, hol Henrik nádor és fiai foglyul estek, az ifjabb király oldalán tett hű szolgálataiért a szatmármegyei Malka (?) nevű földet, melyet Drugtól szakállas [barbatus] Myke elvett volt, továbbá az utód nélkül elhúnyt Kelemennek zemplénmegyei Keztel nevű földét és a szintén utód nélkül elhúnyt Olannak borsodmegyei Olan nevű földét adja. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.
Eredetije a Hazai okmánytár szerint a Drugeth-család homonnai levéltárában.
 Hazai okmánytár, VI. 153. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 100. 1882.
1268. — Gergelynek és Bertalannak, Pál fiainak, főképp az ifjabb királynak szülei által való üldöztetésekor tett hű szolgálataikért a szatmármegyei Thoh földet adja, melyet előbb János mester szatmári főesperesnek, udvari clericusának adott volt, de ez fentnevezett unokatestvérei javára e birtokot az ifjabb királynak visszabocsájtotta; a beiktatást Byna ispán végezte a nagyváradai káptalan tanúsága mellett. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.
Eredetije a leleszi prépostság orsz. levéltárában. (Stat. I. nr. 117.)
 Fejér, CD. VII. l. 347. (kisebb hibákkal). Magyar Tört. Tár, IX. 103.
 Magyar fordításban: Szirmay, Szathmár vm. 39. és Fejér, CD. VII. 3. 56. 1883.
1268. — Ponith dobokai [de Dobaka] ispánnak az ifjabb király különféle követségeiben s Fekete-halomnál, továbbá az Erney bán ellen vívott ütközetben, valamint az isaszegi [Ilszig] csatában tett szolgálataiért a hűtlenségbe esett Sceuke Miklósnak, Tamás ispán fiának birtokait, nevezetesen Maly (Mályi, Borsod vm.) földet 16 szolgálával, Thokoy (Kistokaj, Borsod vm.) földet és Fyltou halastavat (Tizzaszederkény és Kisfalud közt, Borsod vm.) adja, azzal a hozzátétellel, hogy ha Miklós idővel visszanyerné is az ifj. király kegyét, ezen birtokait ne kaphassa vissza addig, míg Ponith ispánnak a tőle elvett 300 márkát meg nem téríti. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.
Eredetije a Batthyány hercegi levéltárban Körmenden. (Acta antiqua, alm. II. lad. 4. no. 61.)
 Hazai okmt. VIII. 110. (az arengából néhány szó kihagyásával, v. ö. az ennek alapján hamisított, 1890. sz. oklevélszöveggel. Ez az arenga számos, 1268 és 1269-i oklevélben ismétlődik). 1884.

1268. — Sándor szőrényi bánnak, aki a cseh király ellen folytatott hadjáratban a Morva mellett, majd Olmüch [Olmuch] vára alatt s a görögországi hadjáratban, továbbá László és testvére: Jula ellenében, majd Feketehalomnál és Kemény fia Konrard, meg Lőrinc nádor ellen és IIsagyznél (!) is magát kitüntette, Woswary (Batizvasvári), Zenthmartun (Kakszentmárton), Zalka (Mátészalka?) és Kaak (Kak) falvakat (Szatmár vm.) adja, Kuplen ispánnal végeztetvén a beiktatást, s leírván a határokat a váradi káptalan jelentése nyomán; erről a bárók és nemesek tanácsának meghallgatásával oklevelet ad. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. ab inc. D. 1268.
Átírta N. Lajos király 1365. (Fejér szerint a Ványi-cs. levéltárában.)
 Pray, Dissert. in ann. vet. 55. (csonkán.) Katona, Hist. crit. VI. 490. (csonkán.) Fejér, CD. IV. 3. 465. (hibásan.) Teljes: Magyar tud. társ. évk. VI. 431. (u. o. 422. csonkán.) Wenzel, AUO. VIII. 196. Töredék: Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 102. **1885.**
1268. Patak. — nővéreinek: Margit asszonynak és más Sz. Mária-(margit-)szigeti apácáknak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1267. nov. 8-án kelt oklevelét, mellyel Petre és Pál kuazth-i várjobbágyoknak a Sz. Mária egyháza javára Woyzlow (Vajszló, Baranya vm.) földet illetőleg tett adományát hagyta jóvá. (*Lásd az 1535. számot.*) — D. in Potok, a. D. 1268.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 642.
 Schmitth, Episc. Agr. I. 182. Koller, Hist. episc. Quinqu. II. 207. Katona, Hist. crit. VI. 488. Fejér, CD. IV. 3. 469. Wenzel, AUO. VIII. 202. **1886.**
1268. — Miklós ispánnak, a Nempty-nemzetségből származó Ambrús ispán fiának adja a baranyamegyei Kouazdi Voyzlo (Vajszló, Baranya vm.) nevű várföldet. — A. 1268.
Tartalmilag Garai Miklós nádor 1384. júl. 19-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Dl. 269.)
 Kiadva tartalmilag: Wenzel, AUO. XI. 575.
Olv. az 1535. számnál előadottakat. **1887.**
1268. — megerősíti babay-i Nemhyznek azt az intézkedését, hogy Babay nevű földjét a kalocsai káptalannak adta át. — D. a. D. 1268.
Átírta István ifj. király 1269. (Esterházy hercegi ltr., Rep. 48. fasc. A. no. 3.)
 Töredékét kiadta Wenzel, AUO. VIII. 237. **1888.**
1268. — az Ohmuchievich-családnak adja a boszniai Smuska-földet és Castoria (Keszrie) várost Macedoniában. — A. 1268.
Átírta N. Lajos király 1349. — Zsigmond király 1395. és 1406. (Fejér nem mondja meg, hogy hol található az átirat.)
 Kivonatát kiadta Fejér, CD. IX. I. 657.
 Mivel az oklevél szövege nem ismeretes, a — valószínűleg hibás — közlés alapján nem tudni, nem valami hamisítvánnyal van-e dolgunk. **1889.**

1268. † — Ponicz dobokai ispánnak különféle követségekben, így a tatároknál is, továbbá az ifjabb királynak szülei által való üldöztetése idején Feketehalom váránál az ellenség kikémlélése által, majd az Ernyei bán elleni, valamint a Henrik nádorral vívott alsószegi (!) csatában az ellenség megrohanása és megfutamítása által szerzett érdemeiért a Sceuke Miklóstól, Tamás fiától hűtlenség vétsége miatt elvett Vodna (Vadna, Borsod vm.) és Szent Ersebeth földeket és Arlo (Arló) borsodmegyei falut, valamint Dedesd (Dédes) borsodmegyei várat adja.

Átírta V. István király 1271., melynek XVIII. századi egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban, a gr. Teleki-cs. nagyzábláti (vágzabolcsi) ltr. van.

Az eddig kiadatlan szöveg a következő :

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungariae, dux Transylvanus, dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus praesentem paginam inspectionis salutem in omnium salvatore. Licet regia pietas manum munificam debeat porrigere universis, illos tamen, quorum experta probitas laudata est in prosperis et in adversis, principaliori debet prosequi munere et favore, ut alii eorum exemplis invitati ad fidelitatis opera multo fortius accendantur. Proinde ad universorum notitiam tam praesentium quam futurorum volumus pervenire, quod attendentes fidelitates et servitorum merita Ponicz comitis de Doboka dilecti et fidelis nostri, quae et quas a primaevis temporibus infantiae tunc in domo nostra iugiter famulando et in adversis negotiis regni nostri ac in legationibus extra regnum et ad Tartaros et ad diversa regna deferendis laudabiliter exhibuit et devote, et specialiter tempore persecutionis nostrae et miseriae, quando videlicet dura et crudelis persecutio parentum nostrorum nos sine culpa nostra despecta pietate extra terminos terrae nostrae voluit effugare cum effectu, fidelis baro noster Ponicz banus omnia bona sua postergans, domum, filios et filias manibus mortis propter nos dimittens, servos et ancillas ac possessiones suas universas derelinquens, nobis adhaesit, servitiaque fidelitatis ad nostrum beneplacitum et mandatum exhibuit laude digna; et cum castrum Feketehalom vulgo nuncupatum persequentium machinatione intrare coacti fuisset et poene (!) spem in hominibus post Deum amisisset, idem Ponicz comes ad persequentores nostros accedens voluntatem et intentionem scrutans et indagans eorundem, manibus nostris eosdem tradidit condemnandos atque interimendos. Et cum ipsum castrum suis virtutibus mediantibus liberasset, exindeque tamquam de lacu mortis et miseriae exivisset, et paulatim ad regnum nostrum accessisset Domino permittente, in bello Ernyei bani, qui vitam nostram extinguere cupiebat, laudabiliter dimicavit, multos ex hostibus nostris interfecit. Ceterum in Also-szeg (!) in bello nostro generali, ubi Henricus tunc tempore palatinus cum omni potentia parentum nostrorum contra destructionem coronae nostrae insurgens nos voluit capere et interficere cum effectu, Ponicz banus baro noster fidelis et dilectus coram oculis nostrae maiestatis, miles emeritus et electus, casus mortis non expavescens, more leonis rugientis, acceptis armis militaribus ante omnes alios circumstantes in medios hostes altero se immisit et hostium

cuneos nunc lancea, nunc gladio mille mortes inferendo perturbavit, captos et captivos non cum minima sanguinis effusione nobis praesentavit, hostesque nostros dira cervice resistendo in fugam convertit, et nos ex hoc coronae nostrae et regimini regni sociavit, aliasque virtutes, quas idem nobis exhibuit ad praesens, sed propter sui multitudinem per singula recitare non valemus. In recompensationem igitur servitorum eiusdem volentes grata vicissitudine occurrere, ut tenemur, licet maioribus censeatur dignus, et ultra mereatur, terras Vodna et Sz(ent) Ersebeth, quas Nicolaus condam clericus Mykoov (!) compararat, quas etiam postmodum Thomas, pater Sceuke et Petrus frater dicti Thomae ex postfacto a Johanne filio Farkasy emerat, et sedecim capita servorum in eadem Vodna residentium, villam itidem Arlo vocatam in comitatu de Borsod existentem, quam idem Thomas et Petrus frater iure haereditario dicebantur possidere, quae omnia propter notam infidelitatis a Nicolao Sceuke filio Thomae comitis, qui cum trecentis marcis nostris fini argenti a nobis clam subito subterfugit et recessit, et cum pluribus terris eiusdem in territorio nostro adiacentibus, si quas haberet, auferendo ab eodem Sceuke Nicolao filio praedicti Thomae, qui Ponicz comitem fidelem nostrum in legatione nostra ad Tartaros per subtractionem expensarum, videlicet ipsarum trecentarum marcarum voluit prohibere, cui Nicolao mors cruenta digna pro ipso facto extitisset, nihilominus comes saepedictus cum suis propriis expensis nostram legationem effectui cum honore mancipavit, ac praeterea, quia tantis meritis istiusmodi collatio nostra impar esset, castrum nostrum Dedesd in eodem comitatu Borsodiensi adiacentem cum omnibus villis et terris ad idem de iure et ab antiquo spectantibus ipsi Ponicz comiti ac per eum suis haeredibus haerendumque successoribus dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiler bona fide possidenda. Ne igitur haec nostra donatio seu collatio tractu temporis per quempiam possit vel debeat irritari, praesentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri, dilecti et fidelis, aulae nostrae vicecancellary, anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo octavo.

Hamis; az ugyancsak Ponith részére szóló 1884. számú oklevél meghamisításával készült, melytől — az íráshibákon kívül — csupán a birtoknevekben és a visszaváltási záradék elhagyásában különbözik. **1890.**

1268. † — byloki Lőrinc fiait, Bochou, Bench, Benche és Bethlen úrbéres tárnokokat, — az oklevél szerint köznyelven: *ķurmis tarnuc*, — akik közül Benche Feketehalomnál, Bochou az ilsuaszegi csatában tüntette ki magát, a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1268.

*Eredeti*je Fejér szerint a gr. Bethlen-cs. levéltárában.

Bethlen, Gesch. Darstell. 109. Fejér, CD. VII. 3. 55. Deutsch—Firnhaber, Urkb. I. 91. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 102.

Hamis. Olv. Pauler, A magy. nemz. tört. II.² 597. Erdélyi Múz. XVIII. 282. Karácsonyi, Hamis okl. 24. Valódiságát védi: Tört. Szemle 598. l. jegyz., azonban olv. a Századok, 1921. évf. 85. l. **1891.**

- (1268. vagy 1269.) — a Guthkeled-nemzetségből való Kozma ispán fiának: Kozmának főképp Feketewholmnál tett hű szolgálataiért a bihari várhoz tartozó Neek (Nyék), a szabolcsi várhoz tartozó Horong (Harangod, Szabolcs vm.) és a szatmármegyei Ragald (Ragáld, Csánki II. 621. szerint a mai Bihar vm. területén) földet adja. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1265. (!)
Átírta a nagyváradai káptalan 1282. április 12. s ezt IV. László király 1282. (Fejér ezt ismeretlen helyről közölte «e membrana originali».)
 Fejér, CD. VI. 2. 389. Densusianu, Documente, 326. Kivonat: Zimmermann—Werner, Urkb. I. 96.
 A Fejérnél közölt 1265-ös évszám helyett Karácsonyi (Hamis okl. 58.) 1266—69 közé teszi az oklevelet. Az ifjabb király címe alapján még pontosabban 1268 vagy 1269-re tehetjük. (De olv. a *Századok*, 1921. évf. 86.) **1892.**
-
1269. május 1. Buda. — a gyulafehérvári káptalannak újra adományozza a tordai [Turda] sóaknát s a káptalan népeit mindennemű adózás alól felmenti.
Lásd 1271. május 1-i kelettel a 2084. szám alatt.
-
1269. május 6. Tamási-teleknél. — megállapítja a Tprud ispán által Simeon ispánnak, István fiának 30 márkáért eladott Zemeldene (Karácsonyi szerint: Szmilno = Szemelnye, Sáros vm. Smilno, Sz.) föld vételára lefizetésének módozatait. — D. apud Thamasiteluk, II. feria post Ascens. Dom. prox.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 672.
Átírta az egri káptalan 1269. (Orsz. Ltr. Dl. 673.)
 Wenzel, ÁUO. VIII. 242. (1269.) és XII. 677. (é. n.)
 Memorialis (Damus pro memoria), de az átírat megmondja, hogy királyi (ifj. királyi) oklevél: «missiles litteras domini nostri regis Stephani». A keltezés évszámát az átíró oklevél kelte alapján tehetjük 1269-re. **1893.**
-
- (1263—69. közt.) aug. Paganch(?) — oklevele a Tamás fia: János és Petrus fia: Thobiel között Chaslouch és Kved földekre vonatkozólag történt osztozkodásról.
Lásd a Pótlás-ban, a 2300. sz. után! **1893a.**
-
- (1269. szept. 13. előtt.) * — házassági s egyéb ügyekről szóló oklevelére, ill. levelére hivatkozik I. Károly szicíliai király a X. Gergely pápához 1269. szept. 13-án intézett levelében. (Magyar dipl. eml. az Anjou-korból, I. 22. l.) **1894.**
-
1269. — Jakab mester kalocsaí dékánnak, mint a káptalan procuratorának kérésére átírja 1. a titeli káptalannak 1251-i, Babay-földnek Nemhyz részéről fia megváltásáért a kalocsaí káptalannak történt átadásáról szóló, 2. a háji káptalannak az előbbi oklevelet átíró 1262-i, és 3. István ifj. királynak Babay-föld átadását a jelzett káptalani okmányok alapján megerősítő 1268-i (1888. sz.) oklevelét, újlag megerősítvén Nemhyz intézkedését. — D. p. m. mag. Petri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1269.
Eredetije az Esterházy hercegi levéltárban. Rep. 48. fasc. A. no. 3.
 Wenzel, ÁUO. VIII. 236. **1895.**

1269. — Kelnuk (Kelnek, Szeben vm, Câlnic, R.) falusi Chyl ispánnak az ifjabb király üldöztetése idején Dewa várnál és Feketuholmnál, valamint az ilsazygi csatában tett szolgálataiért a hűtlen Demeternek és Vincének egykor a gyulafehérvári várhoz tartozó földeit adja. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1269.
Átírta IV. László király 1272. — a gyulafehérvári káptalan 1355. (Orsz. Ltr. Dl. 683.)
 Fejér, CD. VII. 4. 136. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 93.
 Densusianu, Documente, 342. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 105. Kivonat : Fejér, CD. XI. 462. **1896.**
1269. — Mykud bánnak (zavarosan előadott) azon érdemeiért, hogy magát Erney bán foglyulejtésével és az irsuazhigi csatában is kitűntette, valamint a tőle 100 márka ezüstön vett lóért a Zomus (Szamos) mellett fekvő Geneu (Szamosjenő, régebben Kisjenő, Szolnok-Doboka vm.), az Orbo vize mellett fekvő Burteluk, Schobolotelky és Sthepantelki nevű földeket adja. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1269.
Átírta V. István király 1270. — a veszprémi káptalan 1473. (Egyszerű másolata a Hazai okmt. szerint a Bánffy-cs. kolozsvári levéltárában.)
 Hazai okmánytár, VI. 174.
 Az 1269-i oklevélnek (a másolat hibájából?) az eleje hiányzik, közepe pedig zavarosan (részben tartalmilag?) van átírva. Ezért a Hazai okmánytár i. h. a rubrumban az 1270-i átíró oklevéllel együtt 3 oklevelet említ. **1897.**
1269. — Aba fiának : Miklósnak azon érdemeiért, melyeket az ifjabb királynak szülei által való üldöztetése idején s főkép az ilsazygi csatában szerzett, Kumlous földet adja Sarus mellett, saját magának vagy elődeinek Kumlousra (Kumlóskeresztes, Sáros vm., Chmel'ov? Sz.) nézve esetleg kibocsájtott egyéb okleveleit érvénytelennek nyilvánítva. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1269.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Berzeviczy-ltr.
 Hazai okmánytár, VIII. 118. Kivonat : Fejér, CD. IV. 3. 543. **1898.**
1269. — Miklóst és Mikch-et, goztuni (Gasztony, Vas vm.) Miklós fiait a bolgár hadjáratban Egyed tárnokmester zászlai alatt szerzett érdemeikért a speculatorok sorából, ahová vasvári jobbágy létükre rágalmazás folytán jutottak, kiemelve, Kueszorm nevű földjük birtokában atyjukkal s Máté és Fülöp nevű atyafiaikkal (? *fratribus*) (v. ö. a 2096. számmal) együtt a nemes serviensek közé sorozza. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1269.
Eredetije Gosztony István úr birtokában, Erk (Heves vm.)
Átírta V. István király 1271. júl. 31. Ennek 1759-i hiteles másolata az Orsz. Levéltárban, Dl. 685., és 684. (a másolatok közt.)
 Palma, Herald. r. Hung. 86. Katona, Hist. crit. VI. 498. Fejér, CD. IV. 3. 525. Densusianu, Documente, 341. **1899.**

1269. — gyógyi [de Gyog] András ispánnak az ifjabb király üldöztetése idején tett szolgálataiért az utódok nélkül elhunyt Eliásnak és Pousa-nak Ratka nevű földét adja. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1269.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 681.
 Fejér, CD. IV. 3. 527. Wenzel, ÁUO. VIII. 238. Densusianu, Documente, 343. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. L. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 105. 1900.

1269. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak Buda föld adományozásáról szóló, 1268-i oklevelét. (Lásd az 1579. számot.)

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 653.

Eddig kiadatlan szövege a következő:

Stephanus Dei gratia iunior rex Vngarie, dux Transsiluanus, dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium quam posterorum harum serie volumus pervenire, quod litteras karissimi patris nostri patentes recepimus sub hac forma: ... (Következik IV. Béla 1268-i, Buda adományozásáról szóló oklevelének b) példánya.) Nos igitur ordinationem seu collationem karissimi patris nostri presentem duximus presentibus confirmandam. Datum per manus magistri Petri dilecti et fidelis nostri aule nostre vicecancellarii, anno Domini M^oCC^oLX^onono. 1901.

1269. — menyey-i Endrének az Egyed tárnokmester zászlaja alatt különféle hadjáratokban, s különösen az Ernye bán elleni, majd az isaszegi csatában szerzett érdemeiért, valamint az ifj. király ellen forduló kúnok által való megsebesüléséért a nógrádi és honti udvarnokok- és várnéplakta Coplen nevű földet adja Nógrád vármegyében, melynek birtokába őt az ifj. kir. embere, Kut a váci káptalan levelének tanúsága szerint a szomszédok jelenlétében bevezette. = MOL. Q. 35, DL. 105. 809

Eredetije Beniczky György úr birtokában, Budapesten.

Az oklevél szövege a következő:

(S)tephanus Dei gratia iunior rex Vngarie, dux Transsiluanus, dominus Comanorum omnibus Christi (fidelibus) presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Regie liberalitatis immensitas recto pensans libramine merita subiectorum dum bene meritos condigne retri(butionis) solatio refocillat et ad dignioris status preeminentiam sublevat et attollit, plurimorum mentes ad fidelitatis fervorem excitat et ad bene merendi studia fideliter famulantibus calcar add(it). Hoc igitur pensantes ex animo, hoc regali moderamine cogitantes universorum notitie tenore presentium declaramus, quod cum Endre de Menyey in diversis factis et regni nostri expeditionibus sub vexillo Egidii magistri tauornicorum nostrorum diversis fortune casibus se submittendo nobis gratum et acceptum indefesse fidelitatis studuisset impendere obsequium gratiosum et in aliis nichilominus

articulis devota promptitudine et prompta semper devotione se et sua exhibere curasset, quod longum esset enarrare per singula suo modo, quedam tamen expresse acta in medium deducamus. Quod cum per parentes nostros graves persecutiones et diversarum turbationum motus pateremur extra meritum, in bello Eryney bani et postmodum in Ilsazig in bello nostro generali more leonis rugientis coram oculis nostre maiestatis ante omnes alios in medios hostes se inmittendo hostium cuneos manu forti penetravit, ubi mortalia vulnera in se excipiendo nobis captiuos (!) multos adduxit atque presentavit, et cum Comani universi se a nobis penitus alienassent et in periculum nostrum ac nostrorum die noctuque invigilassent, idem Endre, cum ad conzas (?) et ad explorandum misissemus, in supervenientis (!)¹ aciem Comanorum incidit ex abrupto, contra quos cum resistere viriliter voluisset cum suis sociis per nos missis, vulnus letale perpetravit (!)² nobis et aliis cernentibus in personis atque membris et alias virtutes pro statu regni et corone perpetravit atque fecit laude dignas. Nos enim in memoriam revocantes merita servitiorum prehabiti (!) et expressi (!)³ et ut aliqualem consolationem de effusione (!) sui sanguinis ex regali munificentia sentiat se gaudere, licet pro modico reputemus, quod ad presens agimus respectu eorum, que facere intendimus, quandam terram Copen vocatam, super qua vdwornici nostri et castrenses Neugradienses et Huntenses in antea residebant, in comitatu Neugradiensi existentem ab eisdem castris et castro pure et simpliciter exemptam vacuum et habitatoribus carentem eidem Endre et suis heredibus heredumve successoribus contulimus, dedimus et donavimus sub hiisdem metis et terminis, quibus in antea limitata fuerat et possessa iure perpetuo possidendam, in cuius terre corporalem possessionem per Kut hominem nostrum coram omnibus iobagionibus castri Neugradiensis, convocatis commetaneis et vicinis, videlicet Endre curvo et homine magistri Egidii et Gregorio comite filio Kelyani ac Nousa filio Vekene et aliis omnibus nullo penitus contradicente atque perhibente sub testimonio capituli Waciensis, prout in litteris eiusdem capituli vidimus contineri, fecimus introduci. Ut igitur huius nostre donationis seu collationis series robur perpetue optineat firmitatis, [nec] processu temporum per quempiam retractetur, presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri dilecti et fidelis nostri, aule nostre vicecancellarii, anno Domini M^oCC^o sexagesimo nono.

Az oklevél mind külsejével, mind szövegével gyanút kelthet valódisága ellen. Külsőleg a feltűnően és szokatlanul fehér hártya, melynek középső része valami forró anyaggal való érintkezés (de nem égetés) folytán erősen meg van rongálva, ami a szándékosság gondolatát kelti fel, valamint az írásnak az oklevél kelténél régiesebb jellege, a szövegben pedig a számos — bár a tartalom és a kancelláriai gyakorlat szempontjából nem lényeges — hiba és az «ad conzas» szokatlan kifejezés erősen szembetűnik. Gondolkodóba ejthet a középszolnoki Menyei-családnak (— Menyő helység Középszolnokban, ma

¹ Helyesen : supervenientem ² perpressus est ³ prehabitorum et expressorum

Szilágy megyében van, v. ö. Csánki, I. 574. —) nógrádmegyei birtokkal való jutalmazása is.

Ezzel szemben azonban IV. Lászlónak egyik, szintén kiadatlan, 1279-ből való, kifogástalannak látszó oklevele, melynek eredetije ugyancsak Beniczky György úr birtokában van, Coplen (1279-ben Cuplan-nak írva) földnek István ifj. király által menyey-i Endre részére történt adományozását megerősíti. Az 1269-i oklevélen függő, bár töredékes pecsét István ifj. királynak 1259 óta használt pecsétjével egyező, s nem látni nyomát annak, hogy más oklevélről volna levéve. Az oklevél fogalmazata szoros rokonságot mutat István ifj. királynak egyik, 1268-i, ugyancsak Péter mester kezéből kelt oklevelével (ld. az 1881. számot), ami jelenthetné ugyan esetleg azt is, hogy az 1269-i oklevél valamelyik, Péter mestertől való oklevél nyomán készült, de viszont lehet a kancelláriában való fogalmazás következménye is. Tartalmilag nem találok az oklevélben a valódisággal észrevehetőleg ellenkező adatot.

A végleges állásfoglaláshoz mindenestre behatóbb vizsgálatra volna szükség (főként tárgyi szempontból), mint amilyenre nekem közvetlenül a jelen füzet sajtó alá bocsátása előtt, igen rövid idő alatt módom lehetett. Így, észrevételeimnek közlése mellett, súlyosabb ellenérvek híján felteszem, hogy az 1269-i szöveg hibái onnan származnak, hogy a Péter mestertől való fogalmazványt valami, kevésbé képzett, alkalmi írnok másolhatta (erre mutat az írás is), és úgy látszik, hogy főként a fogalmazvány rövidítésjeleit értette félre. Azonban István ifj. kir. kancelláriája általában nem volt rendetlen, s ezért kétségtelenül feltűnő, hogy a hibák, bár az oklevél tartalma szempontjából nem lényegesek, az ellenőrzést ennyire elkerülhették, és ezért meg kell állapítani, hogy az oklevél a gyanutól nem mentes. 1901a.

1269. — a Chaak-nemzetségből való Slanch fia: Tamás ispán özvegyének Ágnes asszonynak Franciaországba menetelével tett szolgálatáért és azért, hogy az ifjabb király lányát: Máriát Nápolyba elkísérte, az abaújmegyei Tymar Foon (Fony) falut adja szabad rendelkezési jogot biztosítva neki arra az esetre, ha örököse nem lenne. — D. p. m. mag. Benedicti (!) au. n. vicecanc. a. D. 1269.

Átírta III. András király 1297. dec. 20. (Orsz. Ltr., Dl. 682.) Az utóbbit átírta Márton alországbíró, é. n. (Orsz. Ltr. gr. Csáky-ltr. Központi rész, 128. 56.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 239. Töredék és kivonatok: Katona, Hist. crit. VI. 501. Fejér, CD. IV. 3. 527. Csáky-oklevéltár, I. 11.

Az oklevelet Benedek alkancellár nevének említése miatt Fejérpataky (A kir. kanc. 118.) 1260-ra teszi. Amde 1260-ban sem az ifjabb királynak oklevelünkben olvasható címe még nem volt használatos (v. ö. Századok, 1921. évf. 78. l.), sem a történeti események, melyeket az oklevél felhoz, 1269-nél korábbi időre nem tehetők. (Olv. Pauler i. m. II. 272.) Az átíró oklevélben elbeszél perlekedés ugyan, melynek folyamán István ifj. király oklevelét felmutatták (Wenzel, ÁUO. X. 255.), nyújthatna alapot arra is, hogy hamisításra gondoljunk; azonban mind az ifjabb király átírt oklevelének formái, mind III. András király eredeti átíró oklevelének külső és belső ismertetőjelei a valódiság mellett szólnak.

Ezért az alkancellár nevének írásánál az átirat hibáját kell feltennünk («Petri» helyett «Benedicti»-t írtak), mely hiba forrását némi valószínűséggel talán abban találhatjuk, hogy az átíró oklevélnek az átírt szöveget megelőző részében Péter nevű és Benedek nevű személy is szerepel, s a másoló írnok figyelmét ez zavarta meg. **1902.**

1269. — megerősíti Boroeh föld megvételét. — Anno D. 1269.
Említve Podary Benedek 1617-i levelében. (Az esztergomi érsekség vil. levéltárában, M. 65.)
Kivonata : Fejér, CD. VII. 5. 358.
V. ö. Monum. eccl. Strigon. I. 563. és 564. l. **1903.**

- (1269. körül.)
Szeged. — hívének, Simon ispánnak meghagyja, hogy egész nemzetségével azonnal Tubul vár őrizetére siessen a szintén a vár őrizetére küldött István mesterrel együtt. — D. in Zeked (!) II. feria post dominicam Invocavit.
Eredetije a pécsi püspökség könyvtárában. (Cimel. tom. I. pag. 11.)
Fejér, CD. IV. 3. 548. (é. n.) Kivonat : Tud. Gyűjtemény, 1821. IV. 102.
Az ifjabb királynak itt olvasható címe az 1262—66. és az 1268—70. években volt használatos ; az oklevél kézírása pedig István király 1269-i oklevelének (1895. szám) írásával egyező. Ezért ezt az oklevelet is 1269 körül kibocsájtottnak kell tekintenünk. (Fejér közlésében hibásan «Stephanus magnus» szerepel, a datum előtt pedig kimaradt : «Aliud non facturus».) **1904.**

1270.
márc. 5.
Poroszló. — bizonyítja, hogy a Domonkos sárosi ispán és Fülöp esztergomi érsek udvari kancellár közt bizonyos Sajó [Soiou] folyói, Pyspuky (Sajópüspöki, Gömör és Kishont vm.) és Pogon (Pogonvi pusztá, u. o.) falvak közt fekvő sziget birtokáért folyó perben az ifjabb király által elrendelt bajvívás megtartása alkalmával az ifjabb királynak és báróinak közvetítésével megegyezés jött létre. — D. in Puruzlo in octavis Cinerum a. D. 1270.
Eredetije a rozsnyói püspökség levéltárában, fényképe az Orsz. Levéltárban.
Kivonata a bácsi kápt. 1270-i oklevelében. (U. o.)
Monum. eccl. Strigon. I. 572. és kivon. 573. Kivon. Fejér, CD. VII. 5. 370. **1905.**

1270. — ismeretlen nevű híveinek adományozza a krasznai várnak Huruath (Krasznahorvát, Szilágy vm.) nevű földjét, kivéve azt a vár hatósága alól, s leírja a föld határait a meszesi apát levele szerint.
Eredetije az Ernst-gyűjteményben volt, de onnan — eladás folytán — előttem ismeretlen helyre került. (= 9. , 89. 50. 257)

Az oklevélnek, melyből az adományosok neve ki van vágva, szövege a következő:

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungarie, dux Transsiluanus, dominus Cumanorum omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in vero salutari. Fidelitates et merita sudditorum (!) ad ampliandam regalem gratiam in subditis celsitudinem regiam non inmerito attrahunt et invitant, ut hoc exemplo fideles ad acquirende gratie cupiditatem multo fortius accendantur. Promde ad universorum tam presentium quam posterorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod (*innen a sor $\frac{2}{3}$ része kitérött, vagy szándékosan ki van vágva*) . . . que nobis et regno [nostro] multis articulis et diversis fortune casibus exhibuerunt fideliter et devote, nolentes pro nobis parcere rebus nec persone, in recompensationem servitiorum eorumdem, licet ea, que ad presens agimus, respectu eorum, que facere intendimus eisdem et merentur, minima videantur, quandam terram castri nostri de Crazna Huruath vocatam nunc vacuum a iurisdictione dicti castri liberam penitus et exemptam eisdem (*innen $\frac{1}{3}$ sor a nevekkel együtt kivágva*) . . . eorum heredibus heredumque successoribus contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam. Cuius quidem terre prima meta, sicut in litteris abbatis de Mezes, quem ad reambulandam dictam terram transmiseramus, plenius vidimus contineri, incipit in capite Eleupotok et in berch vadit versus orientem ad caput silvarum Harum (*az r javítva*) Bugarfyu vocatarum, et iuxta tertium Bugar descendit in quandam viam. Exiens de via transit fontem Serdunke vocatum et exit de eodem fonte, ascendit ad Kwesberch vocatum, super quo sunt mete terre et super eundem berch eundo cadit ad fluvium Zolina vocatum, incipiens a predicto Eleupotok tendens versus occidentem descendit usque ad arborem piri Wachun curtuely vocatam, inde vero descendens transit fluvium Seredunke et inter eundem fluvium et Crasna est meta terrea, cum qua meta separatur terra Nicolay filii Lombard, inde vero descendens transit fluvium Crasna usque Pechel, ubi sunt mete terre, que separant a predicta terra Pechel, ubi mete predictae terre Huruath terminantur. Ut igitur huius nostre donationis et collationis series robur optineat perpetue firmitatis, nec processu temporum per quempiam in irritum possit vel debeat revocari, presentes eisdem concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini Millesimo ducentesimo septuagesimo.

1906.

1270. — Endre fiának: Mihály ispánnak az ifjabb király üldöztetése idején Fywzer (Füzér, Abaúj-Torna vm.) és Temetyn (Temetvény, Nyitra vm. Hrádok, Sz.) várak megvédelmezésével s az Erney bán elleni, továbbá az isaszegi, Henrik nádor elleni harcokban szerzett érdemeiért az egykor Bánk vejének, a királynégyilkos Simonnak tulajdonában volt Lonya (Lónya, Bereg vm.), Boltrag (Bótrágy, u. o.), Bacy (Bátyu, u. o.), Zolonka (Zolouka?) (Szalóka, Szabolcs vm.), Lonya (!),

Zenthmyklos (Szentmiklós, Bereg vm.) és Zolwa (Szolyva, u. o.) birtokokat adományozza, leírván azok határait János, potoki (pataki) plébános levele nyomán. — D. p. m. mag. Petri, dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1270.

Átírta V. István király 1272. febr. 27. — I. Mátyás király 1476. szept. 9. (Orsz. Levéltár, Dl. 30,577.) — Rudolf király 1580. (Orsz. Ltr., Dl. 707.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 259. Töredékesen : Fejér, CD. V. 1. 242. **1907.**

1270. — Demeter és Mihály ispánoknak, Endre fiainak, akik közül Demeter az ifjabb királyt szüleitől való üldöztetése idején Feketeholm várába követte, Mihály pedig Fyzer (Füzér, Abaúj-Torna vm.) és Temethyn (Temetvény, Nyitra vm. Hrádok Sz.) várakat megtartotta, Demeter azonkívül Lőrinc ellen, mindketten Erney bán ellen s az ilsascegi (isaszegi) csatában vitézül harcoltak, Fyzer várát adja a hozzátartozó 11 felsorolt faluval, melyeket András király a Cumpolth-nemzetségből való vak Andronicustól vásárolt, IV. Béla király azt lányának: Annának adta, ettől pedig hálátlansága miatt István ifj. királyra szállott a birtok; leírja a falvak határait János potoki (pataki) plébános levele nyomán. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1270.

Átírta V. István király 1272. febr. 27. (Orsz. Ltr., Dl. 705.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 255. Densusianu, Documente 344. Töredék : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 106. **1908.**

1270. — Levének s Fudur és István nevű fiainak kérésére átírja Erzsébet ifjabb királynénak 1264-i oklevelét Levének s fiainak a Leve [itt : Lve] részére Anna mácsói hercegasszony által adományozott, beregmegyei Borod föld birtokában való megerősítéséről, s nevezetteknek ezt a földet az ifjabb király a maga részéről is adományozza. — D. p. m. mag. Petri dil. et f. n. au. n. vicecanc. anno D. 1270.

Eredetije a Hazai okmánytár szerint az Ilosvay-család levéltárában.

Hazai okmánytár, VIII. 125. **1909.**

1270. — Imre ispán fiának: Jakabnak az ifjabb király üldöztetése idején Feketeuholmnál, majd Ireneus bán ellen s az ilsuazygi csatában tett szolgálataiért visszaadja a Sajó folyón a Hernád torkolatánál szedett vám felét, mely Jakabot ősi jogon illette, de azt valamikép (meg nem érdemelt módon) elveszítette, s lemond a vám ezen felének az ifjabb király és királyné főlovászmesteri hivatalát illető részéről. — D. p. m. mag. Petri au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 704.

Wenzel, ÁUO. VIII. 292. Densusianu, Documente 345. Kivonat : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 107.

Wenzel hibásan közli az alkancellár nevét Paulusnak; az eredetiben Petrus olvasható. **1910.**

1270. — Vyd fiainak: Vinclonak és Lászlónak adományozza a szatmári [de Zathmar] várnak Pur nevű földét Kelemen fia által: Péter által iktattatva őket a birtokba a váradi káptalan bizonyosága mellett.

Eredetije az Irinyi-család debreceni levéltárában. (I. cs. 2. sz.)

Kivonata közölve: Az irinyi Irinyi-cs. levéltára, I.

A teljes szövegében eddig kiadatlan oklevél így szól:

Stephanus Dei gratia iunior rex Hungarie dux Transsilvanus et dominus Cumanorum omnibus, ad quos presentes litere pervenerint, salutem in omnium salvatore. Regia liberalitatis immensitas recto pensat libramine merita subiectionum, dum bene meritos condigne retributionis solatio refocillat et ad dignioris status preeminentiam sublevat et attollit, plurimorum quippe mentes ad fidelitatis fervorem excitat et ad bene merendi studia fideliter famulantibus calcar addit. Hoc igitur pensantes ex animo, hoc regali moderamine cogitantes tenore presentium significamus universis, quod cum Vinclon et Ladizlaus frater eiusdem filii Vyd nobis gratum et acceptum in multis articulis et admodum opportunis studuissent impendere obsequium gratiosum, que singulariter enarrari nequeunt suo modo, nolentes parcere rebus nec personis eorundem exhibuerunt fideliter et devote, quam ob rem ob eorundem exigentias meritorum volentes grata vicissitudine occurrere, licet pro modico reputemus, quod ad presens agimus, respectu eorum, que facere intendimus pro eisdem, terram castri de Zathmar Pur vocatam contiguam terre ipsorum vacuum et habitatoribus carentem nostre collationi per omnia pertinentem et ab eodem castro pure et simpliciter exemptam sub hiisdem metis et terminis, in quibus per priores possessores limitata fuerat et possessa, predictis Vinclon et Ladizlao et eorum heredibus heredumve successoribus contulimus, dedimus, donavimus atque tradidimus cum omnibus utilitatibus suis perpetualiter possidendam, introducentes eosdem in corporalem possessionem dicte terre per Petrum filium Clementis sub testimonio capituli Waradiensis nullo penitus contradictore existente, prout in litteris dicti capituli nobis constitit evidenter. Ut igitur huius nostre donationis seu collationis series robur perpetue firmitatis obtineat nec processu temporum per quempiam possit vel debeat retractari, presentes concessimus literas dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Petri aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo. **1911.**

1270. — Jánost és Márkot Lőrinc vajda fia: Lőrinc ellenében megerősíti az egyfelől Domonkos ispán, János és Márk testvérek, másfelől Lőrinc vajda közt már IV. Béla király idejében peres futog-i (Ó- és Újfutak, Bács-Bodrog vm.) révnek s bizonyos dunai vontatóútnak birtokában. — D. p. m. mag. Petri, dil. et fid. n. au. n. vicecar. c. a. D. 1270.

Eredetije Wenzel szerint a gr. Hadik-cs. levéltárában.

Wenzel, AUO. VIII. 294.

1912.

1270. — Seneca fiának : Mátyásnak és fiainak : Hete, Mihály és Lászlónak adja néhai Chepanusnak Chepanteluk (n. Bereg vm.-ben volt) nevű 3 eke földét, leírva a határokat is. — D. p. m. mag. Petri, dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1270. *Eredetije* az Orsz. Levéltárban, Rákóczi—Aspremont-ltr. Capsa 35. fasc. 9. no. 1.
Átírta Szécsi Miklós országbíró 1384. (Orsz. Levéltár, gr. Zichy-ltr.) és Garai M. nádor 1411. (Orsz. Ltr. Dl. 706.)
 Zichy-okmt. I. 21. Wenzel, ÁUO. VIII. 290. és ismét u. o. 308. Hazai okmt. VI. 168. Kivonat : Századok, 1870. 607. Wenzel, ÁUO. XI. 598. **1913.**
1270. — guerendi Sámson fiainak : Péternek és Jakabnak, akik Zuetizlaus megsegítésére a görögök ellen küldött László vajdának seregében, majd az ilsuazigi csatában magukat kitüntették, Hodryv (Hadrév, Torda-Aranyos vm., Hädäreni, R.) és Lona (Aranyoslóna, Luna, u. o.) nevű, a tordai vártól kivett földeket adja, a gyulafehérvári káptalan bizonyosága mellett Tadok falusi Ereusd által vezetettve be őket azok birtokába. — D. p. m. mag. Petri, au. n. vicecanc. eccl. Alb. Transsilv. el. dil. et f. n. a. D. 1270. *Eredetije* az Orsz. Levéltárban, Rákóczi—Aspremont-ltr., Capsa 29. fasc. 18. no. 1.
 Hazai okmt. VI. 166. Kivonat : Századok, 1870. 607. **1914.**
- (1257—1270.) * — oklevelét [tunc ducis Transsilvani], mellyel Harsanker és Zenuk birtokokat Márk ispánnak adta, testvére, Görög Domonkos haláláért, említi a kő-i káptalan 1297. (Wenzel, ÁUO. XII. 610.) **1914a.**
- (1262—1265.) * — 1270. május 21-i oklevelében említi a Huntpaznan-nemzetségből való Jákó részére a harcok idején [tempore guerrae] a sági egyház kegyuraságára vonatkozólag adott oklevelét. (Fejér, CD. V. 1. 23.)
 A «harcok ideje» valószínűleg a IV. Bélával való küzdelmekre értendő, s ezért az — elveszett — oklevél keltét 1262—65 közé tehetjük. **1915.**
- (1262—1270.) * — [iunior rex, dux Transsilvanus et dominus Cumanorum] oklevelét az ungmegyei Raath (Rát) birtokra vonatkozólag bemutatták a leleszi konvent előtt 1338-ban. (Anj. okmt. III. 458.) — Lehet azonban, hogy a bemutatott oklevél István ifj. király 1263-i oklevele volt. (Lásd ezt az 1810. sz. alatt.) **1916.**
- 1272(!) — átírja IV. Béla királynak Fay föld adományozásáról szóló 1243-i oklevelét.
 Fáy Á., A sajómezei csata, 63. l.
Lásd 1262. évszámmal az 1790. szám alatt. **1917.**
1270. május 2. † **V. István király** megerősíti IV. Béla királynak Wra fia: Tóbiás ispán részére a sárosi várhoz tartozó Fvl-scilua (Nagyszilva, Sáros vm. Vel'ky Slivník, Sz.) nevű föld egy részére vonatkozó adományát, leírván e föld határait, s a maga részéről ehhez a Zuchcv (Szekcső) folyó mellett leírt határok közt fekvő erdőrészt adományozza. — D. p. m. mag. Benedicti, Zibiniensis prepos. au. reg. vicecanc. a. d. inc. 1270. VI. Non. Maii, regni a. I.

- Eredetije* az Orsz. Levéltárban, Dl. 709.
Fejér, CD. V. 1. 19. Wenzel, ÁUO. VIII. 296. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 96. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. L. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 107.
Hamis, olv. Pauler i. m. II.² 539. és Karácsonyi, Hamis okl. 24. A hamisítást az oklevél külseje azonnal elárulja. **1918.**
-
1270. május 13. A pesti hegyen. — atyjának, néhai Béla királynak lelkiüdvéért az esztergomi káptalannak adományozza az esztergomi vámnak a mindenkori esztergomi ispánt illető egyharmadát, — illetőleg a félnek $\frac{2}{3}$ részét, — mely vám fele addig is a káptalané volt, $\frac{1}{6}$ -a pedig az esztergomi szigeti apácáké ; az adomány birtokába a káptalant Moys nádor által iktattatta be, s ígéri, hogy az adományt mind arany-, mind viaszpecsétjével meg fogja erősíteni, ha a káptalan ez iránt őt megkeresi. — D. tertia feria ante quinden. apl. Phylippi et Jacobi in monte Pestiensi a. D. 1270.
Átírta IV. László király 1288. ápr. 18. (Az esztergomi káptalan magánltr. Lad. 40. f. 3. no. 3.), s ezt III. András király 1290. szept. 9. (u. o. 24. l. 7.), tartalmilag pedig I. Lajos király 1365. (Az esztergomi érsekség ltr.)
Katona, Hist. crit. VI. 523. Fejér, CD. V. 1. 20. Monum. eccl. Strigon. I. 575. Az esztergomi főkápt. birt. okmt. 21. Kivonat : Fejér, CD. IX. 3. 474. és Codex Strigon. II. 94. **1919.**
-
1270. (május.) — megerősíti Bertalan ispánt, vecche-i Izsák fiát a IV. Béla királytól és feleségétől nyert, valamint vásárolt birtokaiban. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1270.
Eredetije a gr. Apponyi-család hőgyészi levéltárában. (No. VIII.)
A Pécz-nemzetség Apponyi-ágának okl. I. 13.
Az oklevélen István királynak még ifjabb király korában használt pecsétje függ, ami, kapcsolatban a «rex totius Vngarie» címmel (v. ö. Századok, 1921. évf. 79. l.), azt mutatja, hogy az oklevél május hónap első felében kelt. **1920.**
-
1270. május 21. Székesfehérvár. — IV. Béla király bemutatott oklevelére való hivatkozással, mely szerint a sági (ipolysági, Hont vm.) egyház patronatusa csakis a királyt illeti, ezen egyház jogait minden, kegyúri jog címén való beavatkozás ellen védi, az egyház népeinek csupán a királyné udvarbírája alá tartozását megerősíti, a Huntpaznan-nemzetségbeli Iacounak adott oklevél ellenében is. — D. Albe in vigilia Ascensionis D. a. D. 1270.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 710.
Batthyány, Leges eccl. II. 417. Fejér, CD. V. 1. 22.
Erre az oklevélre utal Pál, hontmegyei alispán 1367-i oklevele, mely szerint IV. Béla oklevelét V. István megerősítette. (Fejér, CD. IX. 4. 104.) **1921.**
-
1270. május 24. Székesfehérvár. — a sopronmegyei íjászokat Lőrinc mesternek, volt soproni ispánnak az íjászok és Beza fia : István, akkori vámszedő perében hozott ítéletére való hivatkozással a kóró-cseber nevű borvám fizetése alól felmentvén, megparancsolja a bobut-i (Babót, Sopron vm.), ferteufeu-i (Nezsider, Sopron vm., Neusiedel, N.) és az örök közt

működő adószedőknek, a soproni polgároknak és a kereszteseknek, hogy az íjászokat ne zaklassák vámszedéssel. — D. Albae, Sabbatho prox. post Ascensionem D., a. D. 1270.

Átírta IV. László király 1282-ben. (Egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban, br. Jeszenák-ltr.)

Fejér, CD. V. 1. 23.

1922.

1270.
május
26.

— átírja és megerősíti IV. Béla király 1258. július 5-i oklevelét, melyben a Grech-hegyi vendégnépek évi censusának István szlavóniai bán által történt megállapítását és Cyblan (Sviblan, Zágráb vm.) földnek részükre való kijelölését hagyta jóvá. (*Lásd az 1187. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. VII. Kal. Junii, regni a. primo.

Eredetije Zágráb város levéltárában.

Tkalčić, Monum. civit. Zagrab. I. 45. Smičiklas, Cod. dipl. V. 544. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 1002.

1923.

1270.
május
26.

— Gallus, Péter és Tódor felkassai nemeseknek és rokonaiknak Csány (Hernádcsány, Abaúj-Torna vm.) és Gönyü (Hernádgönyü, u. o.) falvakat adja csereképpen. — Anno 1270. VII. Kal. Jun.

Kivonatát (úgy látszik, Szepesi Jakab országbíró 1378-i okleveléből) közli a Cassovia vetus ac nova (1732.) 17. l.

1924.

1270.
május
27.

— a Durugcha-nemzetségből való Symunnak, Salamon fiának kérésére átírván IV. Béla királynak 1264. április 10-i oklevelét, mellyel Predemyh (— az átíró oklevél szerint Predemeh —) földet Simonnak adta (*lásd az 1402. számot*), ezen adományt Simonnak még IV. Béla király életében Bulgáriában s az országban is tett szolgálataiért megerősíti, és elrendeli, hogy Simon és népei más nemesek népeinek módjára a comes parochialis joghatósága alól mentesek legyenek és csak a szlavóniai herceg vagy a bán bírósága alá tartozzanak. — D. p. m. magistri Benedicti Orodensis eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. VI. Kal. Junii, regni a. primo.

Átírta IV. László király 1273. márc. 1. (Orsz. Ltr., Rajki-ltr.)

Győri tört. és rég. füz. II. 299. Smičiklas, Cod. diplom. V. 545.

1925.

1270.

— Omodeus fainak: Kuten és Andronicusnak, főképp Kutennek a cseh király ellen Musun (Moson) mellett vívott harcban szerzett érdemeiért a Gologouch (Galgóc, Nyitra vm., Hlohovec, Sz.) várához tartozó Wystey földet adja a Dudwagh (Dudvág) folyó mellett, leírva a határokat a beiktatást Tiborc ispán fiával, Tiborccal együtt végző nyitrai káptalan levele szerint. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Átírta V. István király 1271. (Orsz. Ltr., gr. Forgách-ltr.)

Fejér, CD. V. 1. 70. (a dispositio kihagyásával.) Hazai okmt., VIII. 134.

Az átíró oklevél szerint ez az 1270-i oklevél «tempore coronationis nostre» adatott ki, tehát 1270 májusára vagy — a címben kitett «Bulgarie» miatt — talán júniusára tehetjük, bár a «Bulgarie» olykor még júniusban is hiányzik.

1926.

(1270.)
jún. 2.
Eszter-
gom.

(—) az Ebed fiai: Kemen, Renoldus és Ják, Isep fia Isep, Orbán fia Kenez, ondi Gergely fia Gergely és rokonuk: Márton, valamint Ponith ispán közt ondi Gergelynek és fiának, valamint Ebed fiai egyik rokonának Ponith ispán és fia Jakab által való meggyilkolása miatt és birtokügyek miatt folyó perben Szent Mihály nyolcadára perdöntő párbajt rendel, a vitás birtokokat pedig az ügy eldőltségéig a székesfehérvári káptalan vegye zár alá. — D. Strigonii in crastino Pentecostes.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Wenzel, ÁUO. X. 465. Kubinyi, M. tört. eml. I. 75.

Memorialis oklevél (Datum pro memoria), de szövegéből világosan kiténik, hogy királyi. Keltét Karácsonyi (Hamis okl. 132.) Fejér, CD. VIII. 2. 217. alapján helyesen teszi 1270-re, bár az oklevél hátlapján István ifj. király pecsétjének töredéke látszik. Azonban V. István ezt a pecsétet trónrajutása után is használta még egyideig. **1927.**

1270.
jún. 13.

— a Ratolth-nemzetségből való Roland bánnak, aki IV. Béla király alatt Frigyes osztrák herceg ellen Pozsony és Sopron várakat megerősítette s a Frigyes herceg elleni ütközetben kitűnt, a kúnoknak az ország határától elűzésében résztvett, utóbb V. István szüleitől üldöztetést szenvedett, s akinek kiválóságát V. István király koronázásakor mindenek fennszóval dícsérték, ezen érdemeiért Kemluk (Kalnik, Kőrös vm. H.) várat adja minden tartozékaival, azokkal is, melyek a vártól IV. Béla király által vagy más által elidegenítették. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. Méltóságok: Fülöp esztergomi érsek, esztergomi ispán, István kalocsai érsek udv. kancellár, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Lodomér váradi, Timót zágrábi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Joachim bán, Moys nádor soproni ispán, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Máté erdélyi vajda, Péter főasztalnok, Fülöp főpohárnok, Albert főlovászmester szebeni ispán. — A. d. inc. 1270. Id. Jun. regni a. primo.

Másolata az Országos Széchényi-Könyvtár kéziratárának Fol. Lat. 2275. jelzetű másolatgyűjteményében, pag. 416.

Fejér, CD. VII. 2. 12. Smičklas, Cod. dipl. V. 546. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. L. Kukuljević, Reg. no. 1006. **1928.**

1270.
jún. 15.

— Chak-nb. Péter fiai: Domonkos és Mihály számára IV. Bélának bemutatott (1269. április 9-i) oklevelére való hivatkozással megerősíti IV. Bélának Domonkos és Mihály számára a somogymegyei Erdőcsokonyára [Erdewchukuna] vonatkozólag tett adományát és azt az intézkedését, hogy Domonkost, Mihályt és örökösüket a nádornak és minden más bárónak hatósága alól kivette, a királynak vagy udvarbírájának bíróságán kívül. — D. p. m. mag. Benedicti, Orodensis eccl. prep. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. XVII. Kal Jul. r. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 712.

Fejér, CD. V. 1. 24. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 1007. Magyarország. melléktart. oklevéltára, II. 5.

Olvasd a IV. Béla király 1269. április 9-i (1605. számú) hamis okleveléhez írt megjegyzést. **1929.**

1270. — kueskuthi (Salköveskút, Vas vm.) Tybának, György ispán testvérének kérésére
jún. 19. átírja és megerősíti IV. Béla király 1263-i oklevelét Sah (Öribükkösd, régebben :
Bükkösd, Vas vm. Buchschachen, N.) föld adományozásáról. (Lásd az 1363. számot).
— D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D.
1270. XIII. Kal. Iulii, regni a. primo.
Eredetije a Batthyány hercegi levéltárban, Körmenden. (Acta ant. Alm.
I. lad. 9. no. 56.)
Wenzel, ÁUO. XII. 25. **1930.**
1270. — Hermanus ispán, esztergomi civis kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király-
nak 1262. aug. 25-i oklevelét, mellyel Dag (Esztergom vm.) nevű földet Hermanus
comesnek adományozta. (Lásd az 1292.) számot. — D. p. m. mag. Benedicti Orod.
prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Eredetije Pap Ernő úr gyűjteményében (?).
Átírta IV. László 1275. (U. o.)
Az oklevél intitulációjában hiányzik a «Bulgarie» kitétele, az oklevél tehát
az 1270. év első felében kelt. — Az eddig kiadatlan oklevél teljes szövege csak
a tulajdonos úr engedélyével volna közölhető. **1931.**
1270. — átírja és megerősíti Bélának, Szlavónia hercegének 1269-i oklevelét, mely
IV. Béla királynak 1264. szept. 9-i, a beryn-i (Iharosberény, Somogy vm.) hospes-
sek kiváltságait megállapító oklevelének átírását tartalmazza. (Lásd az 1409.
számot.) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. d. et f. n.
a. ab inc. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 561.
Wenzel, ÁUO. XII. 29. Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 1022.
Az oklevél még az ifjabb király lovaspecsétjével van megerősítve, melyet
V. István király-korában is használt az 1270. év közepéig. A címből is hiányzik
még a «Bulgarie» kitétele. Az oklevél tehát az év első felében kelt. **1932.**
1270. — megállapítja a liptói lypcha-i (Németlipcse, Nemecká Ľupča, Sz.) vendégtele-
pések jogait, kiváltságait és adózási kötelességeit, s megerősíti őket IV. Béla király
idejében bírt földjük birtokában, leírva a föld határait is.
Átírta 1. IV. László király 1274. (27,904.) s ezt Zsigmond király 1397.
júl. 19. (27,912.). 2. Lodomerius esztergomi érsek 1281. (24,656.), s ezt a
szepesi káptalan 1297. (24,658.), majd Boleszló esztergomi érsek 1324. nov.
10. (27,909.). 3. Az esztergomi káptalan 1281. (27,905.). 4. III. András király
1291. nov. 12. (27,906.), s ezt a szepesi káptalan 1294. jan. 1. (27,657.). (A fel-
sorolt oklevelek valamennyijének eredetijét kivonatban ismertette a Századok
1909. évf. 860—62. l. Iványi Béla Németlipcse város levéltárából, amely most
Rózsahegyen — Ružomberok — a liptói múzeum levéltári osztályában van
elhelyezve. Valamennyinek fényképe megvan a budapesti Orsz. Ltr. fénykép-
gyűjteményében. Az oklevelek mellett a fenti felsorolásban kitett számok az
eredetiek leltári számai, amelyek alapján a fényképek is megtalálhatók.) Ezen
kívül a liptói registrum 52. §-a IV. László 1274-i átiratának I. Károlytól 1340.

nov. 11-én kiadott átíratát említi, V. István 1270. jún. 24-i oklevelének kivonával. Ez az 1340-i átíró oklevél azonban nincs meg.

Fejér, CD. V. l. 26. Magyar Sion, 1865. évf. 534. (1268. évszámmal). (Mindkét közlés az 1274-i átíraton alapszik.) Kivonatok : Fejér, CD. V. l. 94. Tört. Tár, 1904. 87. Horváth S., A lipitói és turóci registrum, 45.

IV. Béla királynak Németlipcse részére szóló 1263. ápr. 5-i oklevelét tárgyalva (Krit. Jegyzék, 1344. sz.) az ezzel az oklevéllel való szoros kapcsolata folytán V. Istvánnak 1270. jún. 24-i oklevelét és ennek átíratait is érintenem kellett. (Id. m. I. 412. l.) Ámbár a Századok 1909. évfolyamában (860. sk. II.), amint erre az idézett helyen utaltam is, a lipcsei okleveleknek (az 1263-inak s a vele kapcsolatosaknak) eredetije registraszerűen mind ismertette volt, akkor — 1929-30-ban — nem volt módomban ezeket az okleveleket sem eredetiben, sem fényképekről tanulmányoznom. Így csak a kiadott szövegekre és a megelőző irodalomra (Karácsonyinak és másoknak az 1263-i oklevél ellen felhozott érveire) támaszkodva alakíthattam ki azt a véleményemet, hogy az 1263-i oklevél hamis, és a vele szorosan kapcsolatos 1270-i oklevél is hasonló megítélésre jogosít. Ezt azonban «annak szükségszerű fenntartásával» állítottam, «hogy a IV. László-féle átírat (s az V. István oklevelét átíró többi oklevél) eredetije esetleg... más irányban dönthet», bár ezt nem tartottam valószínűnek.

Néhány évvel később Húščava S. «Ján literát a lipitovské falzá» c. munkájában (Bratislava, 1936.) vizsgálat tárgyává tette — egyebek közt — ezeket a kritikus lipcsei okleveleket is (amelyeket eredetiben most Rózsahegyen őrznek a lipitói múzeum levéltári osztályában), és az 1263-it (s természetesen a vele kapcsolatos 1270-it s ennek átíratait is, bár ezekkel ebben a munkájában nem foglalkozott behatóbban,) a hamisítás gyanúja alól felmentendőnek állapította meg. (I. m. 121—130. l.) T. i. Húščava ugyancsak a rózsahegyi múzeumban őrzött oklevelek között megtalálta és facsimilében is közölte (i. m. II. tábla) IV. Bélának egy másik, 1265. júl. 21-i, hybbei oklevelének eredetijét, amely addig az irodalomban ismeretlen volt. (A hybbei levéltárat az 1909-i történelmi bizottság sem látta.) Azelőtt ennek az 1265-i oklevelnek csak többszörösen átírt szövegét ismertük, amely a Rózsahegyen előkerült eredetitől eltérő. Ennek az átírt szövegnek az átíratokkal együtt hamis voltát a Krit. Jegyzékben (1449. sz.) kimutattam, a nélkül, hogy az eredetiről tudomásom lett volna. A megtalált eredeti igazolta az átírt szövegre vonatkozó megállapításom helyességét.

Az 1265-i hybbei oklevél előkerült eredetijében benne van a lipcsei oklevél szövegében is olvasható «comes de Lyptou» kifejezés, amelyet a régibb irodalom erősen kifogásolt, mert Liptó a XIII. században még nem volt külön vármegye, tehát akkor nem lehetett külön megyésispánja. A «comes de Lyptou»-nak a semmi esetre sem hamis hybbei eredeti oklevélben való előfordulása által beigazolódott annak az általam már 1930-ban (Krit. Jegyz. I. 411. l.) érintett, de akkor fenntarthatónak nem vélt feltevésnek a helyessége, hogy a «comes» Liptóban a XIII. században nem független megyésispánt, hanem (a zólyomi ispántól függő) «curialis comes»-t jelent. Ezzel elesett a szintén comes de Lyptou-t említő 1263-i lipcsei oklevél ellen is általánosan felhozott egyik legfőbb kifogás, és Húščava fejtegetéseiben a nálam a Krit. Jegyzékben felhozott többi érv is cáfolható, illetőleg az oklevélben kifogásolható több hiba és körülmény is magyarázható mutatkozott.

A gyanúba fogott oklevélnek (s az 1270-inek is) ilyen módon való felmentését magam is osztatlan örömmel vettem volna, ha az erre vonatkozó megállapítások teljesen kielégítőek lennének.

Húscava ugyanis az 1263-i oklevél vizsgálatában, bár neki a szóban forgó oklevelek eredetije, illetőleg átiratai rendelkezésére álltak, fentebb idézett munkájában megelégedett azzal, hogy az oklevél valóságára ellen korábban, mégpedig az oklevél eredetijének ismerete nélkül felmerült érveket mérlegelje és cáfolja, s az 1263-i és a vele kapcsolatos többi oklevél eredetijének megvizsgálását elhagyta. Ezt azután egy másik, az 1263-i oklevél interpolációjáról szóló, kétségtelenül nagy szakismerettel írt tanulmányában (Bratislava, X. 1936. 341—48. l.) pótolta; azonban a nagyon bonyolult kérdésben több, jelentős részlet figyelembe vételét mellőzte és a nehézségeknek nem eléggé megnyugtató áthidalásával igyekezett eredményre jutni.

V. István oklevelének elbírálása szempontjából tekintve, (amint az ezen a helyen szükséges), a kérdés lényegét a következőkben vázolhatom.

V. István 1270. jún. 24-i oklevelének, amelyet a lipcsei vendégtelepesek számára adott ki, nincs meg az eredetije. Azonban megvan eredetiben az 1270-i oklevélnek többrendbeli átirata.

Amikor V. István okleveleivel foglalkozva a budapesti Orsz. Levéltár szívésségéből sikerült a kérdéses oklevelek közül a legfontosabbak (1263., 1274., 1281., 1291., 1294., 1297., 1324., 1397.) eredetijének fényképeit megkapnom, az 1270-i oklevélre vonatkozólag meglepetések értek.

V. István 1270. jún. 24-i oklevelének szövegét két kiadásból ismerjük. (Lásd a kiadások felsorolását fentebb.) Ámbár Fejér (CD. V. 1. 28. l. jegyz.) III. András király 1291-i átiratát is említi, az ő közlése is és a Magyar Sionban olvasható szöveg is IV. László király 1274-i átiratán alapszik. A különféle átiratok (felsorolásukat lásd fentebb,) fényképeinek összehasonlításából azonban az a meglepő tény derül ki, hogy az *elsődleges átiratokban* (IV. László 1274., Lodomér érsek 1281., az esztergomi kápt. 1281. és III. András 1291.) *V. István király 1270. jún. 24-i oklevelének szövegét háromféleképpen, egymástól* (a vámmentességre vonatkozólag id. tanulmányában Húscava által is megállapított eltéréseken kívül is) *jelentősen eltérő formában találjuk*. Ezeket a szövegeket a másodlagos átiratok (vagyis az elsődleges átiratok átiratai: Zsigmond kir. 1397., a szepesi kápt. 1297. és u. az 1294., Boleszló érsek 1324.) azután úgy adták, ahogy az illető elsődleges átiratban találták, amelyet átírtak. Csak Lodomér érsek 1281-i és az esztergomi káptalannak ugyancsak 1281-i átiratában egyezik egymással V. István átírt oklevelének szövege.

Ámbár V. István király oklevelének a szövege (az 1274-i átiratból) közölve van, szükségesnek tartom az oklevelet a Lodomér érsek 1281-i átiratának fényképéről közölni, hogy az eltérések megállapíthatók legyenek. Meg kell jegyeznem, hogy a IV. László oklevelében foglalt szöveg közlése (a helyesírást — a nevekét is — leszámítva) Fejérnél (i. h.) elég jó; mindenesetre jobb a M. Sion i. helyén olvashatónál, annyival is inkább, mert a datumot Fejér az 1274-i átiratban láthatónak megfelelően közli (1270. Octavo Kal. Julii), míg a másik közlés ezt — az alább érintendő okból — 1268-ra javította. Viszont IV. László átíró oklevelének szövegét csak a M. Sion közölte (1865. évf. 533. l.), s így ebben a tekintetben majd erre a közlésre kell utalnunk.

V. István 1270-i oklevelének szövege (Lodomér érsek 1281-i átiratából, a többi átirat jelentősebb eltéréseinek jegyzetben s két helyen párhuzamosan való közlésével) a következő. (A jegyzetekben azt, hogy melyik átiratról van szó, az átirat évszámával, Lodomér érsekét «1281. L.», az esztergomi káptalanét «1281. e. k.» jelzéssel jelölöm.)

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presentes litteras inspecturis salutem in ommium salvatore. Ad universonum notitiam¹ tenore presentium volumus pervenire, quod hospitibus nostris de Lipto in villam Lypcha² congregatis et congregari volentibus talem gratiam concedendam et libertatem duximus ordinandam,³ ut iudicem seu villicum inter se eligere valeant, quem de communi voluerint voluntate, qui omnes causas inter se exortas iudicabit more hospitem aliorum, postquam a nobis legitime fuerit confirmatus.⁴ * Cuius ville mete tali ordine distinguntur: Prima meta incipit ab oriente a rivulo Malatin et vadit versus meridiem per quendam monticulum ad arborem, que tulg⁵ vocatur, sub qua est meta, sicque procedendo per eundem monticulum ad iaculum⁶ unius sagite (*így!*) in eodem monticulo est meta. Deinde veniens directe contra meridiem cadit in eundem Malatin⁷ sub silva et sic in ipso rivulo venit sursum usque alpes, qui rivulus ibi est pro meta. Postmodum retrogreditur de alpibus versus occidentem inter villam Scelech et villam Lypcha ad montem, ubi in medio montis est meta et sic descendens per eundem montem venit ad silvam, que est de quercubus.⁸ Itaque tendens per medium eiusdem silve venit ad truncum, qui sinister⁹ (*így!*) de quercu, ubi est meta, que dividit eandem silvam, assignando dimidietatem in portionem eiusdem ville Lypcha et aliam dimidietatem in portionem ville Scelech. Dehinc per eandem silvam progrediens venit ad quandam arborem egur vulgariter nuncupatam, ibi¹⁰ est meta. Abinde per planiciem venit ad quandam arborem tulg¹¹ vocatam, ubi est meta. Postmodum intrat silvam per eundem montem et percurrentes silvam exit ad tres metas terreas, post gradiens venit ad pratum, in quo est quercus sita (*így!*).¹² Postea a prato incipiens venit contra villam Lisk¹³ ad salicem, que est iuxta fluvium Vaag. Rursum a salice procedens versus orientem iuxta fluvium Wag venit ad locum, ubi dictus rivulus Malatin cadit in fluvium Vaag et sic terminatur (*így!*).¹⁴ * Item concessimus, quod ab omnium iudicum, baronum et specialiter comitum¹⁵ de Lypto iudicio et descensu penitus sint exempti, et quod nullus super ipsos descensum presumptant(!)¹⁶ facere violentum. Preterea aquam Reucha¹⁷ piscationi congruentem reliquimus eisdem hospitibus, prout dominus rex Bela¹⁸ karissimus pater noster

¹ 1291.: *notitia* (A rövidítésjel elmaradt).

² 1274. és 1291.: mindenütt *Lypche*

³ 1291.: *ordinandam*.

⁴ 1274.: Innen kezdve a *Cuius ville mete* stb. bevezetéssel együtt az egész határleírás hiányzik az oklevél szövegéből, s a határleírás, ilyen bevezetéssel: *Mete autem eiusdem terre, secundumquod in litteris conventus de Saag continebatur, hoc ordine distinguntur: prima meta. . . stb.* (mint az 1281-ben, néhány helyesírási és alább megjelölendő szó-eltéréssel) V. István oklevelének szövege után (a *regni autem nostri anno primo* szavak után) következik. A szövegben a kérdéses hely elejére és végére *-ot tettem.

⁵ 1291.: *thulg*

⁶ 1274. és 1291.: *ictum*

⁷ 1274.: *in eundem fluvium Malatyn*

⁸ 1291.: *de chercubus*, és alább: *chercus*

⁹ 1274.: *similiter est*. 1284. e. k. és 1291.: *sinister est*.

¹⁰ 1274.: *ubi*

¹¹ 1274.: *tul*

¹² 1274.: *sicca*

¹³ 1274.: *Lyzk*. 1281. e. k.: *Lizk*. 1291.: *Lize*

¹⁴ 1274.: *terminatur*.

¹⁵ 1274.: *comitis*

¹⁶ Csak 1281. L. így.

¹⁷ 1274. és 1291.: *Reuce*

¹⁸ 1274. és 1291.: *Bela* hiányzik.

eandem dictis hospitibus prius dinoscitur contulisse. Ceterum concessimus, ut in silvis nostris et aquis liberam habeant facultatem querendi mineram auri, argenti et cupri, ubicunque poterint¹⁹ invenire de omnibus,²⁰ cum invenire poterint,²¹ nobis servient, secundum quod de aliis aurifodinis et argentifodinis regie consueverunt impendere servitium maiestati. Preterea, ut in eadem terra nostra facilius valeant commorari ipsorum numero augmentato, concessimus de gratia speciali, ut

1274.

per totum regnum nostrum de suis mercimoniis propriis nullum tributum

1281. és 1291.

per totum comitatum de Zolio²² de suis mercimoniis propriis nullum tributum vel tricesimam

solvere teneantur, sicut etiam aliorum hospitem nostrorum libertas id requirit. Ad hoc ut iidem gaudeant certa lege, ordinavimus,²³ ut in festo Sancti Martini de mansione qualibet unum pondus auri ratione terragii nobis dare etolvere teneantur

1274.

.Forum etiam liberum eisdem concessimus, sicut hactenus habuisse dinoscuntur. Sane ipsorum utilitati et comodo (*igy!*) ex animo intendere cupientes concessimus, ut ecclesiam suam Corponensis et Banensis civitatum habeant more et libertate Teotonicorum aliorum.

1281. L. (és 1281. e. k.)

et cuiuslibet conditionis homines in eadem commorandi liberam habeant facultatem. Forum etiam liberum eisdem concessimus, sicut actenus²⁴ habuisse dinoscuntur. Sane ipsorum libertatis utilitati et comodo ex animo intendere cupientes, ut iidem hospites nostri et alii advenientes maiorem habeant diligentiam residendi, de consilio et consensu venerabilis patris domini Philippi archiepiscopi Strigoniensis concessimus, ut ecclesia eorum parochionalis ab omni decimatione sit excepta penitus et exempta et fruatur liberis decimis, secundum quod fruuntur ecclesie parochionales Corponensis et Banensis, et domino archiepiscopo Strigoniensi plebanus eorum de quinquaginta mansionibus de culta terra absque novalibus unam marcam fini argenti cum pondere Strigoniensi dare etolvere teneantur (*igy!*) annuatim.²⁵

1291.

.Forum etiam liberum eisdem concessimus, sicut actenus abuisse (*igy!*) dinoscuntur. Sane ipsorum utilitati et comodo ex animo intendere cupientes concessimus de bona voluntate archiepiscoporum Strigoniensium, ut ecclesia eorum [[iberis decimis]is²⁶ fruatur more et libertate Corponensium et Banensium.

¹⁹ 1274. és 1291.: poterunt

²⁰ 1274.: de quibus. 1291.: de communibus

²¹ 1274. és 1291.: potuerint

²² 1281. e. k. és 1291.: de Solio

²³ 1281. e. k. és 1291.: ordinamus

²⁴ 1281. e. k.: hactenus

²⁵ 1281. L.: a szó vége fölött felesleges rövidítésjel.

²⁶ A két szónak [ ] közé zárt része vízfolttól elhomályosított helyre újabb kézzel van utánrajzolva.

Item volumus, quod terram et alia iura, que tempore predicti karissimi patris nostri eisdem fuerunt certis metis liminata,²⁶ possidere valeant perpetuo et habere. Ut igitur huius nostre concessionis series robur optineat perpetue firmitatis, presentes eisdem hospitibus nostris²⁷ concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Orodienensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M. CC. LXX. octavo Kal. Julii, regni autem nostri anno primo.

A háromféle szöveg összehasonlításából kitűnik, hogy a szövegek nagyobb részükben egyeznek egymással, s az eltérések öt pontra szorítkoznak.

1. Németlipcse földjének határleírása az 1274-i oklevélben a többi elsődleges átíratban olvasható határleírással teljesen egyezik ugyan, de nem V. István oklevelének szövegébe van illesztve, hanem V. István oklevelének befejezése után következik a sági konvent oklevelére való hivatkozással, míg a többi átíratban a határleírás V. István oklevelének a része, s nincs semmi utalás a sági konvent oklevelére.

2. Ugyancsak az 1274-i átírat a lipcseiek vámmentességét az ország egész területére kiterjedőnek állapítja meg, míg a másik három átíratban csak Zólyom megye területére kiterjedő vám- v a g y h a r m i n c a d-mentességről van szó.

3. Az 1274-i és az 1291-i átíratban nincs meg az 1281-i szövegnek az a mondata, amely bárkinek Lipcsén való tartózkodását (letelepedését?) biztosítja (. . . *et cuiuslibet conditionis homines . . . habeant facultatem.*)

4. Az 1274-i szöveg a lipcsei egyháznak egyszerűen a korponaiak és selmecbányaiak kiváltságait biztosítja, míg az 1281-i és az 1291-i átírat dézsmamentességet, illetőleg szabad dézsmákat állapít meg. Ennek fejében azonban

5. az 1281-i átírat szerint a lipcsei plebános minden 50 mansio után évi egy márka ezüstöt tartozik fizetni. Ez az utóbbi rész az 1274-i és az 1291-i átíratban hiányzik.

Látnivaló, hogy az eltérés az 1274-i és az 1281-i szöveg között jóval nagyobb, mint az 1291-inek az 1281-itől való különbözése. Az 1291-i szöveget voltaképp az 1281-inek megrövidítése gyanánt lehet tekinteni.

Ami az átíró oklevelek eredetijének külső sajátosságait illeti, azok ellen a fényképek alapján alig lehet súlyos kifogást emelni. A pecsét ugyan — a Századok 1909. évf. 861—62. lapjain olvasható megállapítás szerint — mind a négy átíró oklevélről elveszett, (a fényképeken ez már nem látható,) egyébként azonban mind a négy oklevél valódinak látszik. IV. László 1274-i oklevelének írása kifogástalan, egykorú udvari kancelláriai írás; keltezési záradéka (a méltóságok nevének felsorolása is) teljesen megfelel az 1274. év első felének. A két 1281-i oklevél is gyakorlott író írása, mégpedig Lodomér érsek és az esztergomi káptalan oklevele azonos kéztől való. Bár tudjuk, hogy az esztergomi érseknek volt kancelláriája, sőt cancellarius is (olv. Magyar Oklevéltan, 141. l. 3. jegyz.), a két oklevelet ez nem hozhatja gyanúba, mert hiszen az ugyanazon helyen egyidőben kiadott két oklevélnek a tisztázását könnyen végezhetette ugyanaz az írnok: vagy az érseké, vagy a káptalané. III. András király oklevele is gyakorlott kéz írása. Igaz, hogy a díszített kezdő *A* betű formája elüt a III. András

²⁶ 1274. : *limitata*

²⁷ 1281. e. k. : *hospitibus nostris* nincs.

oklevelein szokásos, bár változatos, de általában a betű testét feketén vagy csigás dísszel kitöltő initialis alapformájától. (Itt t. i. az *A* két szára üres.) De lehet, hogy a betű díszítése nincs egészen befejezve. Az *l*, *f*, *p* betűk kurzív jellegű, dupla vonásos formája is inkább egyszerűbb (nem privilegialis) kurzívákban szokásos. Mindez azonban a szép, egyenletes írású oklevél ellen aligha szolgálhat súlyosabb érvel. Persze az a körülmény, hogy az átíró oklevelek valódiak, egyáltalában nem zárja ki azt, hogy a bennük átírt szöveg ne lehetne hamis.

Ami magát V. István 1270-i átírt oklevelének szövegét illeti, ennek formai részei kifogástalanok. A király címe, a formulák, a keltezési záradék stb. nem kifogásolhatók. Annál különösebb, hogy IV. László az átírt oklevelet «privilegium domini Stephani patris nostri karissimi bone memorie tempore ducatus sui confectum»-nak mondja, ami Palugyait, a szövegnek a Magyar Sion 1865. évf. 534—35. l. közlőjét arra vitte, hogy a keltezést «1868. Cal. Julii»-ra változtassa, holott IV. László oklevelének eredetijében «M. CC. LXX. Octavo Kal. Julii» van. Az «octavo», amely persze a napi kelethez tartozik, úgy látszik, a kir. kancelláriát is megzavarta.

Mindezeknek megállapítása azonban nem hogy megkönnyítené, hanem inkább még jobban megnehezíti a háromféle formában fenntartott szöveg eltéréseinek elbírálását. Az egyébként egyező szövegű határleírásnak az átiratokban különféleképpen (hol V. István oklevelének részeként, hol a sági konvent oklevelére való hivatkozással külön, V. István oklevele után) való elhelyezése; a vámmentességnek az egyik elsődleges átiratban az ország egész területére, a többiekben pedig csak Zólyom megye területére való érvényesítése, s az utóbbiakban a harmincadnak is említése; az egyházra vonatkozó intézkedésnek a háromféle szövegben háromféleképpen való előadása: mindez az egy és ugyanazon napi keltű szövegben egymással össze nem egyeztethetőnek látszik.

Még zavarosabbá teszi a dolgot az, hogy IV. Béla királynak a lipcseiek részére 1263. ápr. 5-én adott oklevele, amelynek fényképét szintén megkaptam az Orsz. Levéltárból, a király nevét, a datum-sort és V. István oklevelében az atyjára s a szabad vásártartásnak addig is megváltára való utalásokat leszámítva, szövegében egyezik V. István 1270-i oklevelének az 1281-i átiratokban olvasható szövegével. (IV. Béla oklevelének szövegét lásd — számos hibával — Fejér, CD. IV. 3. 9. sk., és valamivel jobban a Letopis mat. slov. 1872. évf. 2. köt. 62. l.). Egy pontban mégis feltűnő eltérést találunk az 1281-i szövegtől, s ez a vámmentességről szóló rész, amely IV. Béla oklevelében így szól: «. ut per totum *regnum Hungarie* de suis mercimoniis propriis nullum tributum vel tricesimam solvere teneantur». Ez a fogalmazás tehát az 1274-i és az 1281-i szöveget itt úgy szólván összekeveri. Azonban az 1263-i oklevelén (amint ezt az eredetiről Húscava is megállapította, id. tanulm. 343. l.) ott, ahol a *regnum Hungarie* szavak vannak, a hártyán rasura látszik, s rajta a kissé elmosódott két szó (*regnum Hungarie*) betűinek vonásai a szöveg többi részének írásától eltérőnek mutatkoznak. E szerint ez a két szó később kerülhetett az oklevélbe.

Ha mostmár figyelembe vesszük azt, hogy V. István 1270-i oklevelének az 1281-i átiratban olvasható szövegének azt a részét, amely a lipcsei egyházra vonatkozó megállapításokat tartalmazza, Fülöp érseknek (ámbar csak átiratban és ott is hibás évszámmal fenntartott) 1263-i oklevele igazolja, (Fülöp érsek oklevelének szövegét olv. a *Letopis mat. slov.* 1872. 2. köt. 66. l.), s így ezt a részt nem tekinthetjük célzatos betoldásnak, odajutunk, hogy az 1270-i oklevél egymástól eltérő szövegeinek (és az 1263-i oklevélnek is) bonyolult kérdésének sarkpontját valószínűleg a vámmentességről szóló részben kell keresnünk. Ánde hogyan lehet az átiratoknak erre vonatkozó, egymástól eltérő pontját összeegyeztetni?

Húscava a megoldást abban a feltevésben próbálja megtalálni (i. m. 347.), hogy a «regnum Hungarie» IV. László átiratába hibaként (?) került bele «comitatum de Solic» helyett; de maga is hozzáteszi, hogy azt, hogy ez a hiba hol és milyen módon keletkezett, «források hiánya miatt» nem lehet eldönteni.

A dolog úgy áll, hogy az 1263-i oklevél ellen még mindig felhozható kifogások (így a hibás uralk. év), az 1274-i átiratnak az 1281-itől nemcsak a vámmra vonatkozó eltérései és az, hogy a XV. században is többször van szó a lipcseiek országos vámmentességéről (ld. *Századok*, 1909. 863. sk.), a kérdés megoldását sokkal nehezebbé teszik, semhogy azt a fentebbi feltevással megnyugtató módon megoldhatónak tarthatnók. Teljesen kielégítő megoldás eléréséhez elsősorban a vámmentesség ügyének tüzetes megvizsgálása volna szükséges. Ilyen, esetleg ívekre terjedő vizsgálatnak azonban itt magától értetődően nincs helye. Ezért egyelőre, amíg ez a vizsgálat meg nem történik, meg kell elégednem a felsorolt tények előadásával és annak megállapításával, hogy az 1270-i oklevél megítélésének (és az 1263-inak is) ügye *nincs lezárva*. **1933.**

1270.
júl. 1.

— hivatkozással IV. Béla király oklevelére, megerősíti a Puk-nemzetségből való Tamás mestert, néhai IV. Béla király ajtónállóját a mosoni várnak Kus nevű, a bessenyőknek győrmegyei Thet (Tét) nevű földének, a veszprémmegyei Janusy (— az 1768-i átiratban: Iwanusy —) (Jánosi) és Izkaz (Alsó-, Felső- és Középiszkáz), és a zalamegyei Garasd (— u. o. helyesen: Sarasd —) (Szentimrefalva, régebben: Sárosd) nevű földeknek birtokában, melyeket Tamás mester IV. Béla királytól nyert. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. Kal. Julii, r. n. a. primo.

Átírta IV. László kir. 1272. (Fejér szerint a szepesi káptalan ltr.) — a szepesi kápt. 1768. (Orsz. Ltr., Dl. 789., a másolatok között.)

Fejér, CD. V. 1. 28.

1934.

(1270?)
júl. 6.
Nyitra.

— Chepanusnak, Scemere fiának adja az utód nélkül elhunyt Jánosnak, Whud fiának Peerch (Nemesperk, Nyitra vm., Perkovce, Sz.) falusi földét. — D. Nitrie in oct. Petri et Pauli.

Átírta IV. László király 1282. aug. 10. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.) Wenzel, AUO. III. 274.

A kelet helye szerint legnagyobb valószínűséggel 1270-re tehető. **1935.**

Lezártam 1943. márc. 20-án.

1270.
júl. 19.

— a szentmáriahegyi apátnak és szerzeteseinek kérésére átírja és megerősíti II. András királynak a szentmáriahegyi (borsmonostori) monostor részére szóló keltezetlen (hamis) oklevelét, mellyel az apátság kegyuraságát elfogadván, a monostort javaiban és kiváltságaiban megerősítette. (Lásd a 469. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. XIV. Kal. Aug. regni a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 691. (Másolata: Orsz. Ltr., Dl. 36,445.)

Fejér, CD. V. 1. 29. Wenzel, ÁUO. VIII. 304. Kovács I. A borsmon. ap. tört. 238. Kivonat: Szentpétery, A borsmon. apátság Árpádk. okl. 124.

1936.

(1270.)
júl. 20.
Esztergom.

— levele Fülöp aquileiai vál. patriarchához, melyben hivatkozással az István kir. és II. Ottokár cseh király közt folyó béketárgyalásokra, tanácsolja neki, hogy seregét Perthnov vára alól távolítsa el s várja meg a béketárgyalások végét.

Az oklevélnek alább közölt szövegét Zahn másolatából ismerem (a gráci Landesarchivban, No. 942b.), melyen ez a jegyzet olvasható: «Aus Notariatsact, womit der Empfang des Schreibens protokollirt wird, des Joh. de Lupico de dato 1270. 6. Aug., cop. 17. Jhr. in Fontanini, Bd. 64/1. f. 497. Staatsarchiv, Venedig.»

Kivonata P. J. Bianchitól az Archiv f. Kunde österr. Geschichtsquellen, XXII. (1860.) 387. l.

Az oklevél szövege a következő:

St(ephanus) Dei gratia rex Vngarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Seruie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque karissimo cognato suo venerabili-patri domino Ph(ilippo) per eandem sancte Aquiliensis ecclesie electo sincere dilectionis affectum. Intelleximus, quod castrum Perthnov, quod dicitur esse castrum regis Boemie, expugnari faceretis et essetis cum exercitu sub eodem. Cum igitur non excluserimus vos de pace, que inter nos et regem Boemie firmatur, et de persona vestra tractatus specialiter habeatur, prout vobis pridie scripsimus seriatim, paternitati vestre scribimus consulentes, quod exercitum vestrum de illo castro removeatis et supersedeatis medio tempore, donec factum nostrum et vestrum super ipsa pace fine debito terminetur. Datum Strigonii in octavis b. Margarete virginis.

1937.

(1270.)
júl. 20.
körül.)

— a (cseh) királlyal személyes találkozásra készülve ennek kérésére rokonával: Fülöp [Ph.], aquileiai vál. patriarchával fegyverszünetre lép, meghatározott időre, mely alatt Fülöp a kezén levő erődítményeket megtartja s mind ő, mind V. István király ezen idő alatt tartózkodni fog a béke megzavarásától; ha pedig Fülöp ezt a megállapodást megszegné, a (cseh) király V. Istvánt segíteni fogja Fülöp ellenében. (Záró része hiányzik.)

Másolata (csonkán) Henricus Italicus formulariumában, (Palacky és J. Voigt szerint a königsbergi levéltárban és a prágai káptalan könyvtárában.)

Bodmann, Cod. epistol. Rudolphi, 292. l. Archiv f. Kunde österr. Geschichtsquellen, XXIX. (1863.) 39. l.

1938.

Szentpétery: Az Árpádházi királyok okl. II.

(1270.?) — megparancsolja a vasvári káptalannak, hogy küldje ki emberét, s ennek jelenlétében hermányi Herman, királyi ember az esetleges ellentmondásokat nem véve figyelembe iktassa be András mestert, Chopou fiát az örökös nélkül elhunyt Arnoldusnak, Ibur fiának a Sár mellett fekvő földének birtokába, amelyet a király, érdemeiért, András mesternek adományozott.

Eredetije a Festetics hercegi levéltárban, Keszthelyen. Ant. doc. lac. I. 48.

Eddig kiadatlan szövege a következő:

Stephanus Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis capitulo Castri Ferrei salutem et gratiam. Cum nos terram Arnoldi filii Ibur sine herede decedentis iuxta Sar existentem inter terras magistri Andree filii Chopou fidelis nostri sitam ipsi magistro Andree pro suis meritoriis servitiis de nostra gratia duxerimus conferendam, mandamus fidelitati vestre precipiendo, quatenus mittatis hominem vestrum fidedignum pro testimonio, coram quo Herman de Hermany homo noster terram eandem ipsi magistro Andree statuat possidendam contradictione cuiuslibet non obstante. Et post hec seriem facti nobis fideliter rescribatis. Datum in Zolum in festo beate Marie Magdalene.

Kivül: Capitulo Castri Ferrei pro magistro Andrea.

Keltezésének évét az itinerarium alapján tehetjük 1270-re.

1939.

(1270. * — oklevelét, mellyel Borke-t és két testvérét, a király Epel (Epöl, Esztergom vm.) falusi bor-adó szolgálmányosait Epel falunak az esztergomi káptalan részére történő adományozása előtt az adományozásból kivette, említi V. István király 1270. júl. 26. (Wenzel, ÁUO. XII. 5. = Monum. eccl. Strigon. I. 577.)

1940.

1270. — megtagadja az esztergomi káptalannak adott Epel falusi (Epöl, Esztergom vm.) boradó conditionariusoknak azt a kérését, hogy a nevezett faluból elköltözhessenek; a káptalan szolgálatára kötelezi őket; ezzel esetleg ellenkező értelemben adott oklevelét érvénytelennek nyilvánítja s a káptalannak erről privilegiumot ígér. — D. in insula Helumba, die Sabbati post festum Jacobi ap. a. D. 1270.

Eredetije az esztergomi kápt. magánlevéltárában. (Lad. 26. fasc. 1. no. 5.)

Magyar Sion, III. 60. Codex Strigon. II. 96. Az esztergomi főkápt. birt. okmt. 22. Wenzel, ÁUO. XII. 5. Monum. eccl. Strigon. I. 577.

1941.

1270. — Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1254. júl. 29. okt. 2-i oklevelét a Waska (Vaška, Verőce vm.) melletti Szent-Márton-földének a zágrábi püspök által történt megvásárlásáról. (Lásd az 1016. számot.) — D. p. m. ven. mag. Benedicti Orod. prepos. au n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. IV. Kal. Aug. regni a. primo.

Másolata a Liber privilegiorum episc. Zagrab. c. másolatgyűjtemény XLIX. folioján. (A zágrábi érsekség ltr.)

Schmith, Agr. episc. I. 184. Katona, Hist. crit. VI. 521. Fejér, CD. V. 1. 32. Roka, Vitae Vespr. praesul. 144. Tkalčić, Episc. Zagrab. I. 152. Smičiklas, Cod. dipl. V. 551. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1010. Wenzel, ÁUO. XII. 20. **1942.**

1270. — átírja és megerősíti Bélának, Szlavónia hercegének 1269. január 17-én kelt oklevelét a zágrábi káptalan és Pribizlaus comes özvegye és vejei közt Felső Casna (Kašina, Zágráb vm., *H.*), Blagusa, Novum praedium (Novaves? Zágráb vm.) és Insula (?Otok? u. o.) falvak ügyében történt megegyezésről. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. IV. Kal. Aug. r. a. primo.

Eredetije a zágrábi káptalannak a zágrábi Orsz. Levéltárban őrzött levéltárában, fasc. 17. no. 104.

Tkalčić, Episc. Zagrab. I. 153. Smičiklas, Cod. dipl. V. 552. (Béla hg. oklevele u. o. 485.) Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1009. Wenzel, ÁUO. XII. 21. **1943.**

1270. — átírja és megerősíti Bélának, Szlavónia hercegének 1269-i oklevelét, mellyel 3 falut a zágrábi káptalannak ítélt Bratona fiai és unokái ellenében. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. IV. Kal. Aug. regni a. primo.

Eredetije a zágrábi káptalannak a zágrábi Orsz. Levéltárban őrzött levéltárában, fasc. 23. no. 53.

Tkalčić, Episc. Zagrab. I. 152. Smičiklas, Cod. dipl. V. 553. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1008. Wenzel, ÁUO. XII. 20. **1944.**

1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1251. november 24-i oklevelét, melyben saját 1245. április 11-i, ebben II. András királynak 1221-i s III. Istvánnak 1169-i oklevelét átírván, a sebenicoiak kiváltságait s birtokaikat megerősítette. (*Lásd a 960. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. IV. Kal. Aug. regni a. primo.

Átírta I. Károly király 1322. okt. 1. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag. két példányban.) — I. Lajos király 1358. dec. 16. (U. o.)

Fejér, CD. VIII. 2. 349. Wenzel, ÁUO. XII. 693. Smičiklas, Cod. dipl. V. 553. **1945**

1270. — átírja és megerősíti I. IV. Béla királynak 1246. augusztus 14-i oklevelét, mellyel az ausztriai heiligenkreuzi [Sancte Crucis] apátságnak Opold, Keer (Nyitra nagy- és Nyitrakiskér, Nyitra vm.) és más birtokokat adta (*lásd a 834. számot*), 2. IV. Béla királyfinak 1230 körül kelt (hamis) oklevelét, mellyel II. András királynak Királyudvarra [Curia regis] (Moson vm., Königshof, N.) és Leginthovra (Moson vm.) vonatkozó adományát erősítette meg. (*Lásd az 594. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. IV. Kal. Aug. regni a. n. a. primo.

- Eredetije* a heiligenkreuzi apátság levéltárában.
Átírta IV. László király 1272. nov. 16. (Ennek eredetije u. o.). — Albert osztrák hg. 1290. dec. 28. (Ennek eredetije is u. o.)
 Weis, Urkunden, I. 172. Kivonat: Fejér, CD. VII. 2. 12. **1946.**
-
1270. — Myko fiainak: Péter, Othouch és Bythernek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla
 júl. 29. királynak 1252. ápr. 24-én kelt oklevelét Hydweg (Ipolyhídvég, Hont vm.) hely-
 ségnek Myko zólyomi ispán részére történt adományozásáról. (*Lásd a 969. számot.*)
 — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270.
 IV. Kal. Aug. regni a. n. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, br. Balassa-ltr.
 Wenzel, ÁUO. XII. 16. **1947.**
-
1270. — a szentmáriahegyi (borsmonostori) apát és szerzetesei kérésére átírja és megerő-
 júl. 29. sítí IV. Béla királynak 1255. február 21-én Sydan (Horvát- és Németzsidány,
 Sopron vm.) föld felére vonatkozólag adott oklevelét. (*Lásd az 1032. számot.*) —
 D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270.
 IV. Kal. Aug. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 694.
 Fejér, CD. V. 1. 31. Kivonat: Szentpétery, A borsmon. ap. Árpádk.
 okl. 124. l. **1948.**
-
1270. — hecchei Mihály fiának: Márton szolgagyőri várjobbágnak (!) kérésére átírja és
 júl. 29. megerősíti IV. Béla királynak 1268-i oklevelét, mellyel Mártont a nemes serviensek
 közé sorozta. (*Lásd az 1581. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos.
 au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. IV. Kal. Aug. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Forgách-ltr.
 Fejér, CD. V. 1. 69. **1949.**
-
1270. — az esztergomi káptalannak adván az esztergommegyei Epel (Epöl) falut az ahhoz
 júl. 30. tartozó szolgálmányos vincellérekkel együtt, melynek birtokába a káptalant András
 mester specialis notarius által beiktattatta, megtagadja a vincelléreknek Epelből
 elköltözhetésük iránt tett kérését, tekintet nélkül ezzel ellenkező értelemben esetleg
 adott oklevelére. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et
 f. n. a. D. 1270. III. Kal. Aug. regni a. n. a. primo.
Eredetije az esztergomi káptalan magánlevéltárában. (Lad. 26. fasc. 1.
 no. 10.)
Átírta IV. László király 1274. (U. o. no. 11.)
 Pray, Hier. I. 105. Katona, Hist. crit. VI. 522. Fejér, CD. V. 1. 33.
 Magyar Sion, III. 141. Codex Strigon. II. 97. Wenzel, ÁUO. XII. 3. Az
 eszterg. főkápt. birt. okmt. 22. Monum. eccl. Strigon. I. 578.
 Lásd az ugyanerről szóló patens oklevelet az 1941. szám alatt. **1950.**

1270.
aug. 2.

— Wyllam banai polgár kérésére átírja IV. Béla királynak 1270-ben Baka, Gukes (Gyökös, Dekys, Sz.) és Bagana (Hontbagonya, Bohunice, Sz.) hontmegyei falvakra vonatkozólag adott oklevelét (lásd az 1661. számot), s Wyllamot, Thamart és Albertet nevezett birtokokban ugyanolyan módon megerősíti. — D. p. m. mag. Bened. Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. IV. Non. Aug. regni a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1272. (Orsz. Ltr. Dl. 702.)

Wenzel, AÜO. VIII. 289.

1951.

1270.
aug. 4.

— clericusának, Tamás mesternek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak Kumur (Komor, Varasd vm. H.) adományozásáról szóló 1267-i oklevelét. (Lásd az 1543. számot.)

Átírta Wngnad Kristóf varasdi ispán 1582. (Másolata az Országos Levéltárban, Dl. 36,105. a másolatok közt.)

Az eddig kiadatlan oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Seruiae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque rex omnibus tam praesentibus quam futuris praesentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Ad universorum notitiam tenore praesentium volumus pervenire, quod accedens ad nostram praesentiam magister Thomas fidelis clericus noster exhibuit nobis privilegium domini regis karissimi patris nostri super collatione cuiusdam terrae castri Worosdiensis Kumur vocatae in Zagaria existentis confectum, petens cum instantia, ut eandem collationem ratam habere et nostro dignaremur privilegio confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (Következik IV. Béla Kumur adományozásáról szóló 1267-i oklevele.) Nos itaque servitia eiusdem magistri Thomae et fratrum suorum, quae possunt impendere, attendentes considerantesque praenotatam collationem eiusdem domini regis charissimi patris nostri legitime esse factam, nos eandem ex certa scientia innovantes dictum privilegium ipsius domini regis charissimi patris nostri prius etiam privilegio Belae ducis totius Sclavoniae karissimi fratris nostri confirmatum de verbo ad verbum praesentibus inseri facientes confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando, volentes, ut tam idem magister Thomas quam eius fratres praenotatam terram iuxta collationem ipsius karissimi patris nostri possideant pacifice perpetuo et quiete, prout etiam idem frater noster dux Bela eis reliquerat possidendam. Datum per manus magistri Benedicti Orodensis ecclesiae praepositi aulae nostrae vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo, secundo Nonas Augusti, regni autem nostri anno primo.

Az átírt oklevél ellen esetleg gyanút keltő körülményekre nézve olv. az 1543. számnál mondottakat.

1952.

(1270.?)
aug. 5.
Zólyom.

— (?) oklevélbe foglalja a beeb-i (Béb, Veszprém vm.) Péter fia Miklós és beeb-i György és társai közt felkért bírák alapján Petk, Esl, Tpruna birtokok és egyéb javak tekintetében létrejött egyezséget. — D. in Zolum III. feria post octav. S. Jacobi apostoli.

Eredetije az Országos Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag. (XIII. sz. é. n. 101. sz.)

Az oklevél szövege a következő:

Damus pro memoria, quod Nycolaus filius Petri de Beeb ab una parte, Georgius, Johannes et Ladyzlaus de eadem ab altera coram nobis personaliter constituti super causis et litibus, quas idem Nycolaus contra Georgium et alios socios suos prenotatos super facto divisionis possessionum movebat vel movere intendebat, per arbitrium proborum virorum videlicet Mortunus bani de Katl et Endre filii Bocch pro eodem Nycolao, item magistri Johannis gvrhes, comitis Jordani et Symonis de Boguzlo pro parte Georgii et suorum sociorum pari voluntate et consensu in talem pacis formam dixerunt se devenisse, quod medietas trium possessionum, Petk videlicet, Esl et Tpruna vocatarum in terris et in aliis utilitatibus terre ac in domibus iobagionum in eisdem villis residentium cedere debet Nycolao superius memorato, alia medietate et suis utilitatibus, sicut premissum est, Georgio, relicte Guge fratris ipsius Georgii, item Johanni et Ladyzlaio supradictis remanente. Divisio autem earundem possessionum debet fieri inter ipsos mediantibus Gathal de Churna, Mark de Wezeken et Katl de Katl pro Nycolao, item comite Jordano, Janus filio Hectoris et Stephano filio Borondreyz ac Suur filio Petri in quindena Sancti Regis coram Johanne de Gymolth, pristaldo eorumdem et testimonio capituli Jauriensis. Item si Johannes filius Chephani cum duobus hominibus equis sibi nobilibus super quodam servo nomine Zobou, item Georgius similiter cum duobus equis sibi nobilibus super alio servo nomine Maroch, quos idem Nycolaus nomine sui iuris requirebat, coram eisdem divisoribus in ipsa quindena Sancti Regis in ecclesia Sancti Maurichii in Beeb iurare presumpserit super eo, quod dicti servi ipsorum sint et eis cedere debeant et non Nycolao memorato, extunc remanebunt iidem servi Georgio et Johanni supradictis, alioquin cedent in ius et proprietatem Nycolai sepedicti. Ad hec, si idem Nycolaus ipso die iurare presumpserit super una domo, quam impedivit in curia Guga fratris Georgii supradicti, que ipsius fuerit, extunc eadem domus remanebit Nycolao antedicto. Facta autem divisione inter ipsos, Georgius, Johannes et Ladyzlaus prenotati supradicto Nycolao debent dare litteras capituli Jauriensis super eo, quod quando-cumque idem Nycolaus super dotibus et duabus quartis uxorum Andree et Pauli consanguineorum Nycolai impeteretur, iidem Georgius, Johannes et Ladyzlaus statuent privilegia seu instrumenta, quibus mediantibus sint ab eisdem quartis et dotibus expediti. Idem etiam Nycolaus omnes litteras, quas super facto earundem possessionum contra predictos cognatos suos haberet, statuet ad cassandum coram capitulo memorato, tali obligatione interiecta, quod si qua partium de pace et compositione huiusmodi resili-ret, parti compositionem tenenti ante litis ingressum absque parte iudicis solvere tenebitur decem marcas; iudicem et pristaldum placabunt de communi. Datum in Zolum, tertia feria post octavas Sancti Jacobi apostoli.

Bár az oklevél szövegéből nem tűnik ki, hogy királyi kiadvány, a hátlapjára nyomott pecsét töredéke V. István király pecsétje darabjának látszik, e szerint tehát királyi oklevél. Ez esetben pedig keltét az itinerarium szerint csak 1270-re tehetjük. **1953.**

1270. — megerősíti Mihály szepesi és zólyomi ispán intézkedését, hogy a IV. Béla király
aug. 10. által Cynga krakói és sandomiri hercegnő, V. István király nővére servienseinek: Boloseynek és Marcellnek adományozott egy eke erdős földet Muthmerius szepesi prépostnak visszaítélte s a prépostot azon föld birtokába beiktatta. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. IV. Id. Aug. regni a. n. a. primo.

Eredetije a Hazai okmánytár szerint a gr. Csáky-cs. mindszei levéltárában. Hazai okmánytár, VII. 125. **1954.**

(1270.) — nővéreinek: Kyngue hercegnőnek kérésére a szepesmegyei Pokoy nevű földből
aug. 10. két ekényit Boloseynek, a hercegnő serviensének adományoz, melynek birtokába
Lipcse. Boloseyt Mihály zólyomi és szepesi comes által iktattatta. — D. in Lypche in f. b. Laurentii [mart. a. D. 1270.]

Átírta IV. László 1274. máj. 21. (Korponay-ltr.)
Levéltári Közlemények, II. (1924.) 128.

Iványi B. (i. h.) az oklevél keltét az átíró oklevél kiszakadt helyén 1271-re egészíti ki, azonban az előbbi, 1954. sz. oklevél alapján inkább 1270-re tehetjük. **1955.**

1270. — átírván IV. Béla királynak 1265. augusztus 11-én a liptói népek kiváltságainak
aug. 11. s kötelességeinek megállapításáról szóló oklevelét (*lásd az 1452. számot*), azt a királyi asztal [clicium] számára fizetendő terményekre vonatkozó pont elhagyásával, illetőleg megváltoztatásával megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. III. Id. Aug. regni a. n. a. I.

Eredetije Tarnóc (L. Trnovec, Sz.) község levéltárában, Liptómegyében. Századok, 1909. évf. 878. Sborník muzeálnej slov. spoločnosti, XXV. (1931.) mellékl. 3. l.

Olvasd a IV. Béla király 1265. aug. 11-i (*1452. számú*) okleveléhez írt megjegyzést. **1956.**

1270. — E(rzsébet) királyné kérésére a sági [Saag] (Ipolság, Hont vm.) prépostnak és a
aug. 12. konventnek adja az egykor a királyi erdőőrök által lakott Tysmog (Tesmog, Hont vm.) nevű földet, átírván az esztergomi káptalannak a Mihály zólyomi ispánnal együtt végzett beiktatás teljesítéséről szóló s a határok leírását is tartalmazó keltezetlen oklevelét. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. a. 1270. II. Id. Augusti, regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 713.

Átírta IV. László király 1282. máj. 12. (Orsz. Ltr. Dl. 1088.), ezt tartalmilag Imre nádor 1373. (Orsz. Ltr. Dl. 5984.)

Fejér, CD. V. 1. 199. (1272.) Kivonat: u. o. 92. és IX. 2. 93. IX. 7. 338. **1957.**

1270. — Tamás hantai prépost, udvari pap kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király
aug. 26. 1265. január 27-i oklevelét, mellyel Tamás mesternek s testvéreinek adta néhai Bolosk kemnuki (Kalnik, Belovár-Körös vm. H.) várjobbágy földét. (Lásd az 1433. számot.) D. p. m. mag. Benedicti Orodienis eccl. prepos. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270. VII. Kal. Sept. regni a. n. a. primo.

Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.
Smičiklas, Cod. dipl. V. 555.

1958.

1270. — Péternek, András banai ispán fiának még V. István hercegsége idején, majd a
aug. 27. királyi trónra jutása után tett szolgálataiért a nyitrai várnak Welchuch (Velséc, Velčice, Bars vm. Sz.) nevű földét adja tartozékaival, kivévén azt a nyitrai vár kötelékéből.

Átírta IV. László király 1279. (Országos Ltr. Múzeumi Törzsanyag.)

Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos superstitute adhuc karissimo patre nostro domino Bela illustri rege inclite recordationis ducatum Transsilvanum teneremus, Petrus filius Andree comitis de Bana a sue nobis pueritie temporibus gratum semper exhibere studuit servitium et laudabilem famulatum. Postmodum etiam nobis ad regni solium sublimatis idem Petrus diversa et ardua seruitia coram nostre maiestatis oculis in fervore solite fidelitatis exhibuit et impendit. Propter que licet idem Petrus maiora et ampliora promereri debuisset, in recompensationem tamen multiplicium servitiorum suorum aliqualem quandam terram castri Nytrien-sis Welchuch vocatam cum omnibus pertinentiis suis et utilitatibus universis sub metis veteribus et antiquis, sub quibus eandem terram dictum castrum tenuit et possedit, a iamdicto castro exceptam penitus et exemptam contulimus, dedimus et donavimus ipsi Petro et suis heredibus heredumque suorum successoribus perpetuo et irrevocabiliter possidendam. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti prepositi ecclesie Orodienis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelibus (!) nostri, anno Domini M^oCC^oLXX^o, sexto Kalendas Septembris, indictione tredecima, regni autem nostri anno primo. Venerabilibus patribus Phylippo Strigoniensi, perpetuo comite eiusdem loci, Stephano Colocensi, aule nostre cancellario et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, comite Musuniensi, Briccio Chena-diensi, Phylippo Waciensi, aule domine regine cancellario, Paulo Wespriemiensi, Thymoteo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionysio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino, comite Supruniensi, iudice Cumanorum, Nycolao iudice curie, comite Symigiensi, Egidio magistro tawarnicorum, comite

Lezártam 1943. március 20-án.

Posoniensi, Jowachyno bano totius Slavonie, Matheo woyauoda Transsiluano, comite de Zounuk, Laurentio bano de Zeurynio, comite de Dabaka, Petro magistro dapiferorum, comite de Guechke, Alberto magistro agasonum, comite de Scybino, Phylippo magistro pyncernarum, Paulo comite Bachiensi, Gregorio magistro tauarnicorum domine regine, comite Castri Ferrei, Ponyth bano comite Zaladiensi, Michaele comite Nytriensi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores. **1959.**

(1270.?) — a Zenthelsebeth falusi vendégtelepeseknek azt a kiváltságot adja, hogy áruik után se vásárra menet, se visszajövet az országnak semmiféle vámszedői, de különösen a budai és pesti vámszedők tőlük vámot ne szedjenek.

aug. 28.
Ó-Buda.

Átírta IV. László é. n., mely tartalmilag Illswai Leustach nádor 1394-i oklevelében van meg. (Orsz. Levéltár, Dl. 7918.)

A kivonat szövege a következő:

«...Michael filius Petri iudex, iuratique cives ac hospites predictae ville Zenthelsebeth de medio aliorum exurgendo exhibitione quarundam literarum domini Ladislai condam illustris regis Hungarie recolende memorie in villa Sancte Elizabeth in crastino beati Andree apostoli sine anno emanationis eiusdem confectarum tenorem quarundam litterarum domini Stephani olim similiter incliti regis Hungarie salubris recordationis in Veteri Buda in crastino octavarum Sancti Regis absque anno emanationis earundem exortarum de verbo ad verbum transcriptive et confirmative in se habentium hospitibus de dicta villa Zenthelsebeth regali per eosdem Stephanum et Ladislaum reges piissimos huiusmodi gratiam prerogativam, ut nullus omnino tributariorum dicti regni Hungarie ipsorum, signanter vero tributarii Budenses et de Pesth super eosdem eis cum mercimoniis causa fori proficiscentibus in eundo et redeundo tributum seu tributariam exactionem exigere deberent, fecisse declarando proposuerunt.» **1960.**

1270. — a koronázáskor Székesfehérvárott tett esküjére való hivatkozással, mely szerint mindenkit meghagy jogaiban és az elidegenített javakat mindenkinek visszaadja, meghagyja János ispánt, Gug fiát és fiait: Péter fehérvári ispánt, Selke ispánt és testvéreit a felmutatott oklevél szerint IV. Béla király által nekik adott Donouch falu és a gech-i (Baranya vm.) monostor kegyurasága birtokában, melyet Selkétől el akart venni; Balog Miklós ispánt, aki azokat egyideig bírta volt, már IV. Béla király más birtokokkal kárpótolta. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1269. (!) regni a. n. a. I. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Fülöp váci, Lodomér váradi, Timóth zágrábi püspök, Egyed tárnokmester, Moys nádor, Iuachim bán, Mátyás (? Máté htt.) erdélyi vajda.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Zichy-ltr. 211. A. 9.

Átírta a váradi konvent 1277. máj. 13. (Esterházy hercegi ltr. Rep. 47. fasc. S. no. 2.)

Zichy-okmt. I. 20. (1269.) Wenzel, ÁUO. XII. 10. (1270.) és kivonat u. o. 17. l.

Az évszámot már Wenzel javítja 1270-re. A méltóságok az 1270. aug. 27-iekkel egyezők (többek kihagyásával). **1961.**

1270. — Tamás mester hantai prépost, udvari pap kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1267-i oklevelét, mellyel Tamás mesternek adta a zalai várhoz tartozó Bugna földet. (Lásd az 1541. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. III. Kal. Septembr. regni a. n. a. primo.

Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában. Smičiklas, Cod. dipl. V. 556.

1962.

1270. — Fülöp esztergomi érseknek és testvéreinek: Tamás ispánnak érdemeire való hivatkozással átírván IV. Béla királynak 1267. július 20-i, a Dráva melletti Praudauiz földet Tamás ispánnak adományozó oklevelét, (lásd az 1527. számot), a nevezett föld birtokában, melyben Béla, Szlavónia hercege idejében megzavartattak, de a herceg halála után ismét visszakapták, Tamás ispán fiait: Dénes mestert, a királyi asztalnokok cancellariusát és testvéreit megerősíti, Praudauiz földet kiveszi a marturina, báni zsolozsma és főúri bíraskodás alól, a IV. Béla király és Béla herceg által esetleg mások javára ellenkező értelemben adott okleveleket érvényteleníti, s a birtokok határait Egyed tárnokmester pozsonyi ispán és Butka ispán által megállapíttatván, ez oklevélben leírja. — D. in Veteri Pest p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. VIII. die intrante mense Septembri, ind. XIII. regni a. n. a. primo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kanc. kalocsai érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Dénes barát győri, Bereck csanádi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Péter erdélyi, Posa boszniai püspök, Ivachim szlavóniai bán, Mojs nádor soproni, Egyed tárnokmester pozsonyi, Miklós udvarbíró somogyi, Máté erdélyi vajda szolnoki ispán, Ponith szörényi bán, Péter főétekfogóm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokmester, Mihály zalai, Gergely vasvári, Farkas királynői udv. b. mosoni, Miklós varasdi ispán.

Eredetije Borsod vm. levéltárában. (A be nem jegyzett iratok közt, I. oszt. 1. cs. 1. sz.)

Magyar Sion III. 362. Wenzel, ÁUO. VIII. 277. Vjestnik, VI. 266. Smičiklas, Cod. dipl. V. 559. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1014. Monum. eccl. Strigon. I. 579. Densusianu, Documente, 346. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 108.

A keltezés helyére vonatkozólag (Ó-Pest) lásd Csánki, Magyarorsz. tört. földrajza, I. 23. l. 1. jegyz. **1963.**

1270. — Miklós ispánnak és Györgynek, Miklós fiainak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1265-i oklevelét, mellyel Zederyes-t (Baranya vm.) és Momad-ot (Baranya vm.) cserében a guethi (Baranya vm.) monostor patronatusáért Balog(?)

[Sinister] Miklós ispán fiainak adta. (*Lásd az 1459. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. XVI. Id. Septembris (!) regni a. n. a. primo.

Eredetije a győri káptalan orsz. levéltárában. (Cimeliotheca II. no. 30.)

Hazai okmánytár, IV. 47. Kivonat: Fejér, CD. VII. 1. 328. (1257. alatt). Wenzel, AUO. XII. 31.

Az oklevélben olvasható formájában lehetetlen napi kelet nyilván úgy keletkezett, hogy az írnok azt hitte, hogy a recognitio és megpecsételés szept. 13. előtt fog megtörténni, s azért előre odaírta az *Id. Septembris*-t, üres helyet hagyva a számjegy számára. Azonban a megpecsételés csak 16-án következett be (*XVI. Kal. Oct.*), s az írnok az üres helyre beírta a XVI-ot, nem figyelve arra, hogy az üres hely után nem Kal. Oct. van írva. Ezért az oklevél napi kelte (melyet a Hazai okmánytár nem tudott megoldani): valószínűleg szeptember 16.

1964.

1270.
szept. 18.
Buda.

— Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit-) szigeti apácák procuratorának a király leánya: Erzsébet asszony és a többi apácák nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1269 körül szept. 22-én kelt oklevelét Machawosyani (Varsány, — Dunanagy- és -kisvarsány — Fejér vm., ma Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) várjobbágnak a szigeti monostor jobbágysai közé állásáról. (*Lásd az 1613. számot.*) — D. Bude feria V. proxima post festum Exalt. S. Crucis, a. D. 1270.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 699.

Hazai oklevéltár, 58.

1965.

(1270.)
szept. 18.
Buda.

— Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit-)szigeti Sz. Mária-monostor procuratorának kérésére átírja IV. Béla királynak é. n. oklevelét, mellyel Kuldu (Kuldó, Fejér vm.) földet adta a monostornak. (*Lásd az 1612. számot.*) — D. Bude V. fer. post f. Exalt. S. Crucis.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 786.

Wenzel, AUO. VIII. 387. (1272 körül.)

Keltét az itinerarium és az előző oklevéllel való rokonsága határozza meg. V. ö. az 1272. febr. 27-i, privilegialis formájú megerősítő oklevéllel. (2164. sz.)

1966.

1270.
szept. 18.
Ó-Buda.

— Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit-)szigeti apácák procuratorának a király leánya: Erzsébet asszony s a többi apácák nevében kifejezett kérésére átírja IV. Béla királynak 1267. nov. 8-i oklevelét, melyben tanúsítja, hogy Petre és Pál kuazthi várjobbágyok a szigeti Sz. Mária-egyházának jobbágysai közé állottak s Woyzlow (Vajszló, Baranya vm.) nevű földjüket is átengedték az egyháznak. (*Lásd az 1535. számot.*) — D. in Veteri Buda, feria V. prox. post. festum Exalt. S. Crucis, a. D. 1270.

Átírta III. András király 1300. május 25. (Orsz. Ltr., Dl. 1488.) és tartalmilag Garai Miklós nádor 1384. (U. o. Dl. 269.)

Fejér, CD. V. 1. 56. Tartalmilag: Wenzel, AUO. XII. 33.

1967.

1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit-)szigeti apácák procuratorának Erzsébet asszony és a többi apáca nevében előterjesztett kérésére átírja és megerősíti saját 1264-i oklevelét Ieneu (Jenő, n. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) és Zecheu (Tápiószecső, u. o.) földeknek a margitszigeti apácák részére történt adományozásáról. (*Lásd az 1821. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 697.
Átírta a budai káptalan 1299. okt. 6. (Orsz. Ltr., Dl. 570.)
 Koller, Hist. episc. Quinqu. II. 235. Fejér, CD. V. 1. 61.
 Ez, s a szigeti apácák részére szóló következő átíró oklevelek — a fogalmat egyezésének tanúsága szerint is — minden valószínűség szerint egyidőben, szeptember 18-a körül keltek, illetőleg bemutatásuk egyszerre történt, ha a kiállításban volt is pár napi eltérés közöttük. **1968.**
1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a margitszigeti apácák procuratorának, Erzsébet asszony és a többi apácák nevében kifejezett kérésére átírja és megújítja a saját 1265-i oklevelét, mellyel a Mária-(margit-)szigeti apácák népeit minden collectafizetés alól fölmentette. (*Lásd az 1836. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 590.
Átírta V. László király 1453. (U. o. Dl. 591.)
 Fejér, CD. V. 1. 66. és kivonata u. o. 94. l. **1969.**
1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a margitszigeti apácák procuratorának Erzsébet asszony és a szigeti apácák nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1255. júl. 25-i oklevelét a pesti vásárvám megállapításáról. (*Lásd az 1044. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 401.
 Fejér, CD. V. 1. 65. **1970.**
1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a margitszigeti apácák procuratorának Erzsébet asszony és a többi apácák nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti saját 1264-i oklevelét, melyben IV. Béla királynak 1259-i, az apácáknak Vzlar (Nagy- és Kisoszlár, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) stb. helységeket adományozó oklevelét írta át. (*Lásd az 1826. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 695.
Átírta Zsigmond király 1420. (Orsz. Ltr., Dl. 499.)
 Wenzel, AUO. XII. 21. Említi Fejér, CD. IV. 2. 489. l. jegyz. **1971.**

1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a margitszigeti apácák procuratorának Erzsébet asszony és a többi apácák nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1268-i oklevelét, mellyel Wybech-et (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) a szigeti kolostornak adta. (*Lásd az 1591. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prep. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 698.
 Wenzel, AUO. XII. 24. 1972.
1270. — Miklós domonkosrendi conversusnak Erzsébet asszony és a többi szigeti apáca nevében kifejezett kérésére átírja s megerősíti IV. Béla királynak 1267-i oklevelét Zoluntazacalus (Apácaszakállas, Komárom vm.) falunak az apácák részére történt adományozásáról. (*Lásd az 1542. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 627.
 Wenzel, AUO. VIII. 310. 1973.
- (1270.)
 szept. 25.
 Csepel-
 sziget
 mellett. — István mesternek, Domokos mester fiának azt a kiváltságot adja, hogy saját, valamint a kegyurasága alá tartozó paztoh-i (pásztói) egyház népei felett István mesteren kívül se a nádor, se más bíró ne ítékezhessek. — D. apud Magnam Insulam, feria V. post fest. b. Mauritiū.
Átírta IV. László király 1272. (Orsz. Ltr., Dl. 596.)
 Schwartzner, *Introd. in artem dipl.* 1. kiad. 326., 2. kiad. 342. Fejér, CD. V. 1. 277. V. 2. 53. és VIII. 7. 361. Fuxhoffer—Czinár, *Monaster.* II. 111. (Csonkán, 1265. alatt.) Kivonat: Békefi, *A pásztói ap. tört.* 251.
 Keltét Karácsonyi (Hamis okl. 104.) Ráth, *A magy. kir. ut. 32. alapján teszi* 1270-re. 1974.
1270.
 szept. 27. — wygman-i (igmándi) András ispán fiát: Miklóst visszahelyezvén a tőle IV. Béla király által elvett Bylegę (Billege, Csánki, III. 223. szerint: Veszprém vm.) és Wesen (Vázsony, Veszprém vm.) földek birtokába, minthogy Miklós erre vonatkozó jogát II. András és IV. Béla királyoknak, Pous szörényi bánnak, Ugulin kalocsai érseknek s Bertalan veszprémi püspöknek okleveleivel igazolta, a veszprémi káptalant a kérdéses helyeken lakó vendégnépektől mansionkénti 2 nehezék iránt utóbb emelt igényével elutasítja és a káptalannak erre vonatkozólag esetleg bírt okleveleit érvénytelennek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. V. Kal. Octobr. regni a. n. a. primo.
Átírta 1. IV. László király 1273. márc. 6. (Orsz. Ltr., gr. Zichy-ltr. 61. 2.)
 2. A székesfehérvári káptalan 1328. (Orsz. Levéltár, Múzeumi Törzsanyag.)
 Fejér, CD. V. 1. 34. Zichy-okmt. I. 23. Kivonat: Wenzel, AUO. XII. 19. 1975.
1270.
 szept. 27. — Phycznak (Fejérnél: Phioch-nak, Vra fiának) cserében a szepesi várban levő (Fejérnél: Phioch által saját költségén épített) toronyért Redyolcz (Ragyóc, Szepes vármegye, Ordzoviany, Sz.) (Fejérnél: és Polank) földet adja, (Fejérnél: a határok leírásával.) — A. D. 1270. V. Kal. Octobr. (Fejér csak az évszámot közli.)

Tartalmilag Jegerdorfi Pálnak, a szepesi prépost vicariusának 1347. máj. 18-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Bárczay-ltr. Fons I. Fasc. XXXV. No. 35.) Fejér a szepesi káptalan levéltárára hivatkozik, de nem világos, hogy utalása az eredeti oklevélre vagy egy 1529-i átiratra értendő-e.

Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 95. Anj. okmt. V. 65. **1976.**

(1270.) — IV. Béla király felmutatott oklevele alapján owar-i (óvári) Konrád mestert, István
okt. 1. fiát, aki a határon az ország védelmére erős várat épített, megerősíti az Ausztriá-
Csepel- sziget. ból árukkal jövőktől és odamenőktől a Saar (Sár, Lajta) folyó hídjánál szedendő
vám birtokában. — D. in Magna insula, feria IV. post festum b. Mich. arch.

Eredetije Wenzel szerint a br. Révay-cs. levéltárában.

Wenzel, AUO. VIII. 420. Kivonat : Major P., Moson megye monogr. II. (1886.) 209.

A keletre vonatkozólag olv. Karácsonyi, Hamis okl. 106. **1977.**

1270. — Abramnak, Ponith fiának adja Receh és Costatun földeket.
okt. 6. Fejér, CD. V. 1. 101.
Cétény. *Lásd 1271. okt. 6-i kelettel a 2113. szám alatt!*

1270. — bizonyítja, hogy Ebed fiai : Kemen, Rénold és Csák egyfelől, és sukuroud-i
okt. 9. (sokoródi) Izsép és Kenéz meg ound-i (ándi) Márton és Gergely másfelől, a Ponyth
Torbágy. ispánnal történt megegyezés alapján kapott Sukuroud (Csánki, II. 640. szerint :
Sukorót puszta, Somogy vm.) és Osciag nevű földekre és 170 márkára nézve osz-
tályt tettek. — D. in Turbag, fer. V. post octav. S. Michaelis, a. D. 1270.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Fejér, CD. VII. 2. 217. Kivonat és javítások Fejér közléséhez : Kubínyi, Magyar tört. eml. I. 79. **1978.**

(1270.) — az egyfelől Ebed fiai : Kemen, Rénold és Jak és társaik : Izsép fia Izsép, sokoródi
okt. 12. Orbán fia Kenéz, ándi Gergely fia Gergely és ándi Márton, másfelől a Buzad-nem-
Füzítő. zetségből való Ponyth ispán és fia : Jakab közt folyó perben a rendelt bajvívás helyett
egyességet hoz létre az oklevélben részletezett feltételek szerint ; az udvarbírónak
és pristaldusának fizetendő összeg alól felmenti a feleket, s kölcsönösen kötelezi
őket, hogy az egyesség feltételeinek teljesítéséről a fehérvári káptalan által bizonyító
oklevelet adassanak egymásnak. — D. in Phyuzegthu, Dominico die prox. ante
quinden. S. Michaelis.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Fejér, CD. VII. 2. 212. Wenzel, AUO. VIII. 415. Kubínyi, M. tört. eml. I. 76. Kivonat : Fejér, CD. VII. 1. 343.

Keltére vonatkozólag olv. Karácsonyi, Hamis okl. 104. **1979.**

1270. okt. 15. — Buhte víz-óvónak [dicti Wyzouow] adja a Hordo (Szöllősardó, Abaúj-Torna vm.) mellett fekvő Koachy nevű földet (máskép : Egerszeg, Abaúj-Torna vm.). — A. inc. d. 1270. Id. Octobr.
Tartalmilag Pál országbíró 1348. nov. 9-i oklevelében. (Orsz. Ltr., gr. Zichy-ltr. 217. C. 11.)
Tartalmilag : Zichy-okmt. II. 330. Kivonat : Tagányi, Erdészeti okltr. I. 12.
 III. András király 1290-i oklevele Buhtet «explorator aquarum»-nak mondja. (Zichy-okmt. II. 331. l.) **1980.**
- (1270. okt. 16. után.) — kizárja rokonát, Fülöp aquileiai vál. patriarchát az Otokár cseh királlyal két évre kötött békéből, illetőleg fegyverszünetből, minthogy a püspök a megbeszéléseken nem jelent meg és nem is képviseltette magát. (V. ö. az 1938. sz.)
Másolata (csonkán) Henricus Italicus formulás könyvében (Palacky és Johannes Voigt szerint a königsbergi levéltárban, másik példánya a prágai káptalan könyvtárában.)
 Palacky, Gesch. von Böhmen, II. 1. 208. Fejér, CD. VII. 5. 374. (Palacky jegyzetének félreértésével 1271. júl. 2-re téve). Kivonat : Arch. f. Kunde österr. Geschichtsquellen, XXIX. 40.
 A keletre von. olv. Palacky i. h. és Pauler, A magy. nemz. tört. II. ² 283. és 540. (213. jegyz.) **1981.**
1270. okt. 29. Komárom. † — jóváhagyja a kétyi [de Keth] Detre unokái, Moholnak fiai : Lőrinc, Herbord, Dethk, Simon, Dethbor közt birtokaikra vonatkozólag létrejött osztályt, azzal, hogy ha valamelyikük utód nélkül hal meg, birtokrészét a testvérek öröklik. — D. in Komaron, fer. IV. prox. ante f. Ommum Sanctorum, a. D. 1270.
Átírta az egrői káptalan 1271. (Orsz. Ltr. Dl. 39,254.)
 Fejér, CD. V. 1. 38. és 71. Kivonat : u. o. 93.
Hamis, olv. Karácsonyi, Hamis okl. 24. Az átíró oklevél is hamis, amint ezt külseje is elárulja. **1982.**
1270. nov. 5. Győr. — a szentmáriahegyi (borsmonostori) monostornak adja a sopronmegyei gabona- és bordézmák huszadát, ezen adományáról privilegialis oklevelet is ígérve. — D. Jaurini, quinto die post f. OO. SS. a. D. 1270.
Átírta IV. László király 1272. szept. 7. (Orsz. Ltr. Dl. 715.) — a csornai konvent 1469. (Orsz. Ltr. Dl. 716.)
 Wenzel, AUO. III. 233. Kivonat : Szentpétery, A borsmon. apáts. okl. 124. **1983.**
1270. nov. 7. — Bonifác pannonhalmi apátnak és szerzeteseinek a király pannonhalmi látogatásakor előterjesztett panasza folytán tudomására hozza Pozsony, Nyitra, Győr, Komárom, Veszprém, Zala, Somogy és Tolna vármegyék ispánjainak, bírának, várjobbágyainak és collectorainak, hogy a pannonhalmi apátság és népei Szt. István király oklevele alapján igazságügyi és adózási kiváltsággal bírnak, s így e tekintetben minden-

nemű zaklatástól mentesek legyenek úgy, mint a fehérvári egyház népei, azzal a fenntartással, hogy a király által esetleg elrendelendő adószedés módozatait a király az apáttal közölni fogja. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. VII. Id. Nov. regni a. n. a. primo.

Eredetije a pannonhalmi r. levéltárban. (47. K.)

Átírta I. Károly király 1327. jan. 20. (u. o. 29. L.) — Miklós nádor 1347. apr. 30. (U. o. 47. L.)

Batthyány, *Leges eccl.* II. 414. Novák, *Vindiciae*, 21. Katona, *Hist. crit.* VI. 525. Fejér, *CD.* V. 1. 39. (csonkán) és VII. 5. 361. Wenzel, *ÁUO.* XII. 14. Pannonh. rendtört. II. 334—35. VII. 501. Kivonat: Sztachovits, *Registrum*, VII. és XVII. **1984.**

1270.
nov. 8.
A pannon-
halmi
monostor-
nál.

— (a nov. 7-i, 1984. számú oklevélben foglalt intézkedéssel teljesen egyező módon) megtiltja a veszprémmegyei adószedőknek, a comes curialisnak és a várjobbágyoknak, hogy a pannonhalmi apátság népeit bármilyen adószedéssel zaklassák. — D. apud monasterium S. Martini in oct. Omn. Sanct. a. D. 1270.

Átírta IV. László király 1275. jan. 2. (Pannonhalmi r. ltr., XXXII. Q.) Wenzel, *ÁUO.* III. 229.

Az oklevél narratiója és dispositiója szó szerint egyezik a nov. 7-ivel, azonban csupán Veszprém megyéhez van intézve, patens formában. (A nov. 7-i privilegialis formájú.) A Pannonh. rendtört. II. 335. l. jegyzete szerint Wenzelnek ez a közlése a nov. 7-i oklevélre vonatkozik, «de oly záradékkal, melynek sem az eredetiben, sem az átiratban (— t. i. a nov. 7-i oklevélnek I. Károlytól való átiratában —) nyoma sincs.» Ez a megjegyzés természetesen téves, mert hiszen két külön oklevélről van szó. Wenzel közlése viszont annyiban hibás, mert a nov. 8-i oklevél eredetijéről beszél, holott csak az 1275-i átirat van meg a pannonhalmi levéltárban. **1985.**

1270.
nov. 8.

— Bonifác apátnak a király pannonhalmi látogatásakor előterjesztett kérésére átírja IV. Béla királynak 1269. okt. 30-i oklevelét az apátság szolgáló népeinek adózási kiváltságainak megállapításáról (*lásd az 1619. számot*), s e népeknek csak a fele adó fizetésére vonatkozó kiváltságát a maga részéről is megerősíti. — D. p. m. mag. Bened. Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. VI. Id. Nov. regni a. n. a. primo.

Eredetije a pannonhalmi r. levéltárban. (XLVII. D.)

Wenzel, *ÁUO.* III. 232. Pannonhalmi rendtört. II. 335—36. **1986.**

1270.
nov. 12.

— Joahunt és fiait: Mihályt és Guench-et Mihálynak még Feketehalomnál tett szolgálataiért András mester mosoni főesperes, comes capellae kérésére a királyi szentség-hordó [sacriferi] jobbágyok közül kivéve, a királyi serviensek közé emeli. — A. D. 1270. II. Id. Nov. regni a. a. primo.

Tartalmilag Hédervári Lőrinc nádor ítéletlevelében 1437. dec. 4. (Wenzel szerint a hg. Esterházy-levéltárban.)

Tartalmilag: Wenzel, *ÁUO.* VIII. 287. **1987.**

Lezártam 1943. március 20-án.

1270. — Miklósnak, Móric fiának adja hű szolgálataiért néhai Vr Benedeknek Sarkuz
nov. 17. (Sárköz, Szatmár vm.), Wyuarus (Avasújváros, u. o.), Vamfalu (Vámfalu, u. o.),
Parlag (Rózsapallag, u. o.) és Auas (Avasújváros? u. o.) nevű birtokait. — A. D.
1270. XV. Kal. Dec. r. a. a. primo.
Tartalmilag Garai M. nádor 1409-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Dl. 31,053.)
Tartalmilag közölte Fejér, CD. VII. 3. 65. és X. 4. 864. (torzított hely-
nevekkal.) **1988.**
1270. — Moys nádor soproni ispán, a kúnok bírása kérésére átírja és megerősíti IV. Béla
nov. 17. királynak 1260-i oklevelét, mellyel Moysnak, Béla herceg tárnokmesterének jószágaira
nézve szabad rendelkezést biztosított. (Lásd az 1247. számot.) — D. p. m. mag. Bene-
dicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. XV. Kal. Decembr.
regni a. n. a. primo.
Átírta a budai káptalan 1289. (Orsz. Ltr. Dl. 503.)
Fejér, CD. V. 1. 42. Gyárfás I. A jászkúnok tört. II. 424. **1989.**
1270. — a szentmáriahegyi (borsmonostori) apátságnak adja a Sopron megyéből a király-
nov. 20. nak járó dézsmahuszadot. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vice-
canc. dil. et f. n. a. D. 1270. XII. Kal. Dec. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 717.
Átírta I. IV. László király 1272. szept. 22. (Orsz. Ltr. Dl. 718.) és 2. I.
Károly király 1326. (Orsz. Ltr. Dl. 719.) — a vasvári káptalan 1367. (Orsz.
Levéltár, Dl. 720.)
Fejér, CD. V. 1. 40. Fuxhoffer—Czinár, Monast. II. 106. Töredék és
kivonat: Katona, Hist. crit. VI. 524. Szentpétery, A borsmonostori apáts.
Árpádk. okl. 125. **1990.**
- (1270.) — megparancsolja a győri prépostnak és a káptalannak, hogy a sopronmegyei dézsma-
nov. 21. huszadot a király adományának megfelelően a szentmáriahegyi apátságnak fizes-
Vasvár. sék. — D. in Ferreo Castro feria VI. ante quinden. S. Martini.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 807.
Fejér, CD. V. 1. 42. Kivonat: Szentpétery, A borsmon. apáts. Árpádk.
okl. 123.
A kelet évét az 1270. nov. 20-i adománylevél határozza meg. (Lásd az
1990. számot.) **1991.**
1270. — átírja IV. Béla királynak 1263-i oklevelét a Moyus és testvére: Sándor közt létre-
nov. 22. jött osztályról. (Lásd az 1368. számot.) — A. D. 1270. X. Cal. Dec. regni a. a. primo.
Tartalmilag Szécsi Miklós országbíró 1384. jan. 21-i oklevelében (Fejér:
«ex ipsa charta originali».)
Tartalmilag kiadta: Fejér, CD. V. 1. 96. és X. 1. 195. **1992.**

(1270. dec. 3. előtt.) * — parancslevelére, hogy a győri káptalan küldje ki emberét Macha fiával: Jób királyi megbizottal Homodeus fiának: Luthardusnak Beus (Bős, Pozsony vm., most: Komárom vm.) és Arpad nevű földei elhatárolására és statuálására, hivatkozik u. a. káptalan évszám nélkül kiállított oklevelében. (Hazai okmt. I. 55.)

A Hazai okmt. i. h. jegyzetben «igen valószínűnek» mondja, hogy a jelentés, mely a királyi parancslevelre hivatkozik, 1271-ben kelt, s e szerint a mandatumot is 1271-re tehetnők. Azonban Erzsébet királynénak ugyanazon helységek adományozásáról szóló oklevele 1270. dec. 3-án kelt (Hazai okmt. I. 48.), s ebben «per... hominem domini nostri» által már megtörtént beiktatásról van szó (bár a királynőnek a káptalanhoz intézett parancsa alapján). Tehát inkább az valószínű, hogy a királyi parancs is 1270. dec. 3-a előtt ment a káptalanhoz.

1992 a.

(1270.) dec. 8. Vasvár mellett. — oklevele a Hoholth-nemzetség tagjai részére, (mely mutatja, hogy Mihály atyja: Cletus Cletusnak s nem Buzadnak fia volt.) — Feria II. prox. post festum b. Nicolai conf. apud Castrum Ferreum.

Említve Bebek Detre nádor 1398. jún. 17-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.)

Tartalmilag: Zalam. tört. Oklir. II. 288.

Keltét az itinerarium alapján tehetjük 1270-re: v. ö. az 1991. számmal.
1993.

1270. dec. 10. — a Myskouch-nemzetségből való Ponyth bán zalai ispánnak a tatároknál kétszeri követségben, továbbá Feketeuhalmnál, Erney bán legyőzésével, az ilsuazegi csatában és a Zuetislaus bolgár császár elleni hadjáratban Pleun (Plevna, Bulgária) vára elfoglalásával tett szolgálataiért a lázadó Miklósnak, idősb Arnold ispán fiának, aki a király hívét, Aladár fiát: Mihály akkori zalai ispánt és testvérét Mykét megölte, az oklevélben felsorolt várait és birtokait adományozza. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. IV. Id. Dec. regni a. n. a. primo.

Eredetije a Batthyány hercegi levéltárban, Körmenten. (Acta ant. II. L. IV. no. 70.)

Wenzel, AUO. XII. 6. Densusianu, Documente, 347. Smičiklas, Cod. dipl. V. 568. Szendrei, Oklevéltár Miskolc vrs. tört. III. 16. Töredék és kivonat: Kukuljević, Reg. no. 1016. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 109.

1994.

1270. dec. 12. — átírja IV. Béla királynak 1269-i oklevelét, mely Béla hercegnek a templomosok részére a Scenniáról (Zengg) és Guechke megyéről való lemondásukért Dobicha (Dubica) megyét átengedő keltezetlen oklevelének átírását és megerősítését tartalmazza. (Lásd az 1646. számot.) — D. p. m. mag. Bened. prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. II. Id. Dec. regni a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1272. nov. 18. — I. X. Gergely pápa 1275. szept. 18. (Theiner szerint X. Gergely pápa registrumában a vatikáni ltr.) 2. I. Károly

király 1322. dec. 28. — u. az 1327. febr. 15. — Nagy Lajos király 1357. márc. 5. — tartalmilag Garai nádor 1429. márc. 13-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Dl. 34,004.)

Theiner, Mon. Hung. I. 311. Kivonatok : Fejér, CD. IV. 3. 508. l. jegyz. Kukuljević, Reg. no. 1017. Magyarország. melléktart. okl. III. 167. **1995.**

1270. — az apachauasar-somplyai (somlónásárhelyi) Szt. Lambert-monostora apácáinak panaszára megállapítja, hogy többek közt izkaz-i (Alsó-, Felső- és Középiszkáz, Veszprém vm.) Ivanka, Joachim, Tomp és Lőrinc, néhai Beatus pap testvérei a monostor nemes harcos jobbágysai közé tartoznak, s őket ezen állapotukban meghagyja.

Átírta Konth Miklós nádor 1363. (Orsz. Ltr. Dl. 5155.) és tartalmilag Garai M. nádor 1410. (Orsz. Ltr. Dl. 8525.)

Csak tartalmilag : Hazai okmt. VIII. 133.

Az oklevélnek eddig kiadatlan teljes szövege a következő :

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, [quod] cum Deo propitio adepto totius regni nostri gubernaculo pleno peragratis quibusdam partibus regni nostri in Apachauasarsomplya nos venire contigisset, sanctimoniales in monasterio beati Lamperti ibidem constitute ad nostram accedentes presentiam exposuerunt nobis conquerendo, quod cum de conditionalibus seu populis servitoribus monasterii predicti spretis ipsorum servitiis seu conditionibus multi absque ipsarum voluntate et etiam permissione a servitio ipsi[us] monasterii... se contumaciter retrahendo ad libertatem verorum et nobilium ac exercituantium iobagionum eiusdem monasterii auctoritate, ymo temeritate propria transtulissent, et per hoc idem monasterium ad exinanitionem et paupertatem non modicam propter desertum famulantium devenisset, nobiles et exercituantes iobagiones monasterii antedicti, ne de cetero conditionales eius[dem mona]sterii spretis ipsorum conditionibus ab monasterio se alienare vel retrahere valeant aliquomodo, ac numerus iobagionum plus debito ampleatur, nominatim et expresse nostris privilegiis inseri a nobis instantissime petierunt. Cum itaque per litteras dictarum sanctimonialium de fratribus condam Beati sacerdotis Iwanka scilicet Joachyno, Tomp et Laurentio de Izkaz... quorum nomina in aliis privilegiis nostris exprimi debent, certificati fuisset, quod iidem nobiles et exercituantes iobagiones sint monasterii prenotati, nos eosdem in numero verorum et exercituantium iobagionum ipsius monasterii duximus relinquendos, volentes et statuentes, ut deinceps predicti fratres eiusdem condam Beati sacerdotis ab omni... exactione, que in regno nostro emergerint, exempti et penitus expediti habeantur et more nobilium [et] exercituantium iobagionum aliarum ecclesiarum et monasteriorum per regnum

nostrum existentium et per modum hactenus per eos observatum exercituare teneantur, nec super eosdem aliquis descensus fieri possit vel debeat violentus. In cuius rei mem[oriam preser]tes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti Orodienensis prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo, regni autem nostri anno primo. **1996.**

1270. — az apacha-somluo-i (somlóvásárhelyi) apácáknak a királynak Apacha-somluoban időzésekor előterjesztett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1265-i oklevelét, mellyel a tornua-i (somlóvásárhelyi) apácák szolgalmányos népeinek a collectafizetés felét elengedte. (Lásd az 1462. számot.) — D. (p. m.) mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 586.

Hazai oklevéltár, 59. Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 95.

1997.

1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1256-i oklevelét, mellyel a saját, 1247. november 7-én kelt, a nagyszombati apácáknak Balarad (Bélaház, Pozsony vm., Boleráz, Sz.) falut adományozó oklevelét írta át. (Lásd az 1130. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 312.

Átírta IV. László király 1278. — III. András király 1291. aug 16. (Orsz. Ltr., Dl. 1243.) — a pozsonyi káptalan 1503. (Orsz. Ltr., Dl. 1242.)

Fejér, CD. VI. 1. 158. (töredékesen.)

1998.

1270. — Kozma ispán fiainak: Pálnak és Kozmának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1245-i oklevelét Bozen (Bazin, Pozsony vm., Pezinok, Sz.) földnek Kozma ispán részére történt adományozásáról. (Lásd a 820. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 295.

Fejér, CD. V. 1. 46.

1999.

1270. — Konch nagyszombati bíró [villicus de Tyrna] kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1268-i oklevelét Baab (Nagy- és Kisbáb, Nyitra vm., Velký-, Malý Báb, Sz.) birtok adományozásáról (lásd az 1572. számot), és Konchot Konrád nevű testvérevel együtt különös védelme alá veszi, s védelmükkel a nyitrai ispánt bízza meg, tiltva őt nevezetteknek a védelemből kifolyólag bárminemű zaklatásától. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije a gr. Apponyi-cs. hőgyészi levéltárában. (No. VI.)

Átírta IV. László király 1278. (U. o.) — III. András király 1291. dec. 10. (U. o.)

A Pécz-nemz. Apponyi-ágának okl. I. 11.

2000.

1270. — Kunch nagyszombati (Trnava, Sz.) bíró [villicus de Tyrna] kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1267-i oklevelét Kupusd birtok (Köpösd, Nyitra vm., Kepezd, Sz.) adományozásáról (lásd az 1545. számot), s Kunchot Konrád nevű testvérel együtt különös pártfogásába fogadva védelmükkel a nyitrai ispánt bízta meg. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a gr. Apponyi-cs. hógyészi levéltárában. (No. VII.)
Átírta IV. László király 1278. (U. o.)
 A Pécz-nemz. Apponyi-ágának okl. I. 12. **2001.**
1270. — bobut-i Zounuk fiának: Adriánnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1262-i oklevelét, mellyel Zounukot és fiait bobut-i (Kisbabot, Győr vm.) javaikban megerősítette. (Lásd az 1296. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a Hazai okmt. szerint Kisbabot község közbirtokosainak levéltárában.
 Hazai okmánytár I. 47. Kivonat: Wenzel, ÁUO. XII. 31. **2002.**
1270. — megerősíti a *zalamegyei* Bogna földnek Tamás mester hantai prépost, udvari familiaris clericus által serviensének, Tristanusnak, Vylma fiának történt adományozását, hivatkozással IV. Béla királynak Tamás mester részére szóló adománylevelére (lásd az 1541. sz.) és V. István királynak az adományt megerősítő oklevelére. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 723.
 Wenzel, ÁUO. VIII. 303.
 V. ö. az 1270. aug. 30-i (1962. számú) oklevéllel. **2003.**
1270. — Bugizlausnak és társainak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1267-i, Nadosd (Hontnadas, Nadošany) és Dolmod (Dalmad, Hont vm., Domadice, Sz.) földek csereként adományozásáról szóló oklevelét (lásd 1558. szám). — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prep. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.
 Turul, XLII. (1928.) 81. **2004.**
1270. — Dethmarnak és Dethbornak, Detricus fiainak, Benedek alkancellár, aradi prépost servienseinek főleg a Henrik bánnal vívott yrszygi csatában tett szolgálataikért, s általuk Detk, Simon, Herbord, Mykcu és Langueus nevű testvéreiknek, valamint

Mohol fiának: Stephkonak, Miklós fiának: Janinnak és Janin fiának: Eugen és Péternek nem királyi adományként, hanem mint ősi szállásbirtokot adja a gyepűkön túl a lengyel határon fekvő Bachamezey (Pusztamező? Sáros vm., Vislanka, Sz.) és Torkueley (Tarkó, Sáros vm., Kamenica, Sz.) nevű királyi vadászterületeket, melyek birtokába őket András sárosi ispán beiktatta. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Berzeviczy-ltr.

Átírta IV. László király 1275. jún. 21. (U. o.)

Hazai okmt. VIII. 135. Kivonat: Fejér, CD. V. 1. 93.

2005.

1270. — Lőrinc sági prépost kérésére átírja és megerősíti 1. IV. Béla királynak 1245. szept. 9-i (818. sz.), 2. ugyanannak 1268-i (1586. sz.), 3. ugyanannak 1266-i (1508. szám.), 4. az esztergomi káptalannak 1258. febr. 28-i (Fejér, CD. IV. 2. 477.), 5. ugyanannak 1259. jún. 9-i (u. o. 517.), 6. Benedek esztergomi érsek 1257-i (u. o. 517., 1259 alatt), 7. az esztergomi káptalan 1245-i (u. o. IV. 3. 308. 1265. alatt), 8. ugyanannak 1264-i (u. o. IV. 3. 243.) és 9. IV. Béla király keltezetlen (1268? lásd az 1596. sz.) oklevelét. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270. r. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 292.

Tartalmilag Pál, honti ispán 1347-i (Orsz. Ltr., Dl. 893.) és Garai M. nádor 1412-i oklevelében (Orsz. Ltr. 9714.), de említi már Benedek, vál. esztergomi érsek is 1275. (Monum. eccl. Strig. II. 52.)

Fejér, CD. V. 1. 60. (az átiratokra való hibás utalással) és kivonatban V. 1. 94. VII. 5. 266. X. 5. 355. 534.

V. István átíró oklevele szerint Lőrinc prépost «exhibuit nobis privilegium karissimi patris nostri domini Bele illustris regis Hungarie felicis recordationis, in quo plura privilegia eiusdem monasterii nostri continebantur.» Azonban az átírt oklevelek nem IV. Béla átiratába foglalva, hanem egymás után következő szöveggel vannak V. István átiratába illesztve, mégis az átirat befejező része megint csak egy oklevélről szól: «privilegium iamdicti karissimi patris nostri ratum habentes...» *Olv. a 818. számhoz írt megjegyzést*, mely szerint az átíró oklevél kifogástalan, de a benne foglalt oklevelek átírása valószínűleg interpolált másolat alapján történt.

2006.

1270. — a bemutatott oklevél alapján megerősíti IV. Béla királynak Cholnuk földre (Csolnok, Esztergom vm.) vonatkozólag a (margit-)szigeti Sz. Mária-monostora részére tett adományát. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. n. et f. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 724.

Schmitth, Ep. Agr. I. 185. Katona, Hist. crit. VII. 519. Fejér, CD. V. 1. 58. Budapest tört. oklev. emlékei, I. 112.

2007.

1270. — visszaadja a veszprémi egyháznak Dyaky (Deákipusztá, Zala vm.) nevű földjét, melyet Bene és nyolc társa elfoglaltak, s melybe a király a veszprémi egyházat chafurd-i (Csáford, Zala vm.) Dénes által a székesfehérvári káptalan bizonyossága mellett visszaiktattatta. — D. p. m. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a veszprémi káptalan magánlevéltárában. (Lad. 1. Diaky, 2.)
 Fejér, CD. IX. 7. 683. Hazai okmánytár, V. 41. **2008.**
1270. — a Dubica környékén tartózkodó remeték kérésére átírja és megerősíti Dubica [Dobycha] város polgárainak 1244. évi oklevelét, mellyel a (pálosrendi) szerzetesek részére bizonyos földterületet adományoztak. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 35,139.
Átírta I. István szlavóniai herceg 1354. febr. 20. (Orsz. Ltr., Dl. 35,140.), 2. Nagy Lajos király 1369. márc. 21. (Orsz. Ltr., Dl. 35,141), ezt a budai káptalan 1384. jún. 3. (Orsz. Ltr., Dl. 35,142.) és u. az 1394. jún. 10. (Orsz. Levéltár, Dl. 35,143.)
 Fejér, CD. V. 1. 59. Magyarország. melléktart. okl. III. 13. Smičiklas, Cod. dipl. V. 581. Kivonatok: Fejér, CD. IX. 3. 346. Kukuljević, Reg. no. 1023.
2009.
1270. — Endre ispán fiainak: a szlavóniai [de partibus Sclavonie] Lukach, Wyd, Máté és Péternek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1244. okt. 5-én kelt oklevelét, mellyel Dulypchka földet Endre ispánnak adta. (Lásd a 777. számot.) — D. p. m. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a Hazai okmánytár szerint a gr. Erdődy-család galgóci levéltárában.
Átírta a zágrábi káptalan 1449. (Orsz. Ltr., Dl. 35,969.)
 Hazai okmt. VII. 127. Smičiklas, Cod. dipl. V. 574. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1021. Smičiklas i. m. V. 577. **2010.**
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1254. augusztus 30. kelt oklevelét, melyben a dobrunai (Dobronya, Zólyom vm., Dobrá Nivá, Sz.) és babasceky-i (Bábaszék, Zólyom vm., Babiná, Sz.) vendégnépek szabadságait állapította meg. (Lásd az 1013. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a Hazai okmt. szerint Dobronya város levéltárában.
Átírta IV. László király 1274. — tartalmilag János tárnokmester 1361-i oklevelében. (Orsz. Levéltár, Múzeumi Törzsanyag.)
 Fejér, CD. VII. 2. 9. Hazai okmánytár, VI. 177. **2011.**

1270. — (Olper fiának) Györgynek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1257-i oklevelét, mellyel Györgyöt Erunsd földé (a Lapincs mellett, Vas vm.) birtokába iktatta be. (Lásd az 1173. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. a. D. 1270. regni n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.
 Hazai okmt. I. 46. Wenzel, ÁUO. XII. 30. Hibás kivonata : Wenzel, ÁUO. XII. 29. **2012.**
1270. — Emrih fiának : Miklósnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1259. jún. 8-i oklevelét, mellyel Eymereh fiának : Miklósnak adta azt a földet, melyen egykor Rechun és Regun várszolgák laktak. (Lásd az 1215. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 486.
 Wenzel, ÁUO. XII. 27. **2013.**
1270. — Pál tárnoknak, Iwachin fiának főképp az ifjabb király üldöztetése idején tett szolgálataiért a szabolcsi vártól kivett Euren nevű halastavat adományozza tartozékai-val. — D. p. m. mag. Bened. Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 726.
 Wenzel, ÁUO. VIII. 299. Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 96. **2014.**
1270. — a Zágráb melletti gréc-újhegyi [de novo monte Grecensi] vendégtelepesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1256. március 21-i oklevelét a grech-hegyi vásár engedélyezéséről (lásd az 1079. számot), elrendelve, hogy e vásárra menőket senki zaklatni ne merészelje. — D. a. D. 1270.
Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.
 Átírta I. Mátyás király 1464. (Zágráb város ltr.)
 Tkalicić, Civit. Zagr. I. 45. Smičiklas, Cod. dipl. V. 573. (Hibás utalással!) Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 1019. **2015.**
1270. — Sybridus másként Leubul kérésére átírja IV. Béla királynak 1260. (ápr. 24-i), Bicske. a győri, abdai (Győr vm.) és fizegtui (Fűzitő, Komárom vm.) vámok szedésének szabályozásáról szóló oklevelét. (Lásd az 1237. számot.) — D. in Bykche a. D. 1270.
Eredetije Bécs város levéltárában. (Urkunde no. 7.)
 Átírta IV. László király 1279. júl. 20. (U. o. no. 14.)
 Hormayr, Wien, I. Urkundenbuch, LXXXVI. l. no. 30. Fejér, CD. V. 1. 63. Teleki, Hunyadiak kora, X. 373. Házi J. Sopron sz. kir. város tört. I. 5. Facsimile : Geschichte Wiens, I. Tafel 20. Kivonat : Quellen zur Gesch. d. Stadt Wien, II. 1. 3. **2016.**

1270. — Mykud ispán fiának: Mykud ispánnak kérésére átírja s megerősíti saját 1269-i oklevelét, mellyel Mykud bánnak Geneu (Szamosjenő, régebben Kisjenő, Szolnok-D boka vm.), Burteluk, Schobolotelky és Sthepantelki földeket adta. (Lásd az 1897. számot). — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. gr. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta a veszprémi káptalan 1473. (Egyszerű másolata a Hazai okmt. szerint a br. Bánffy-cs. kolozsvári levéltárában.)
 Hazai okmánytár, VI. 174.
 Olv. az 1897. számnál a megjegyzést!
- 2017.**
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1266-i oklevelét Györgyvár (Györvár, Vas vm.) királynői földnek a szentgotthárdi monostor részére történt adományozásáról. — A. D. 1270. regni a. primo.
Tartalmilag Szepesi Jakab országbíró 1377-i oklevelében. (A szombat-helyi káptalan levéltárában, Acta capit. conc. III. 26.)
 Olvasd a IV. Béla király 1266-i oklevelének szövegét s ennek végén az V. István király okleveléről szóló részt az 1509. szám alatt.
- 2018.**
1270. — Miko mester által, a győri egyház kincstartója által előterjesztett panasz folytán a győri egyház harangozóit mindennemű adófizetés alól felmenti, minthogy eredetileg udvarnokok és szolgarendűek [servilis conditionis] voltak, akik pedig a collecta alól mentesek; a collectort s a veszprémi ispánt vagy ennek officialisát a nevezettek-től való adószedéstől tiltja, s ezen oklevélnek a pannonhalmi konvent bizonyossága mellett a collectornak, a collectorok előtt járó királyi embernek és a veszprémi ispánnak való bemutatását rendeli el. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.
 Fejér, CD. V. 1. 44.
- 2019.**
1270. — Fülöp mester fiának: a kiskorú Istvánnak és Simonnak s ezek anyjának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1257. október 11-én kelt oklevelét Harka földnek (Sopron vm.) kuru-i (Küllő, u. o. Girm, N.) Fülöp mester részére történt adományozásáról. (Lásd az 1162. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije Sopron város levéltárában. (Lad. C. f. 1. no. 2.)
 Wenzel, AUO. III. 234. Hazai okmt. II. 7. Kivonat: Wenzel, AUO. XII. 27. Házi J. Sopron sz. kir. város tört. I. r. I. kötet 5.
- 2020.**
1270. — András, jászói [de Jazow] prépost kérésére átírja saját, 1263. március 12-én kelt oklevelét a jászói egyház (prépostság) részére Kollou (Kálló) nevű halastóra vonatkozólag tett adományáról. (Lásd az 1800. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.

- Eredetije* a jászóvári prépostság titkos levéltárában. (Jv. t. lt. fasc. I. nr. 1.)
Egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr.
Fejér, CD. V. 1. 102. **2021.**
1270. — Cletus ispán fiainak : László, Fülöp és Gergely mestereknek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1258. augusztus 6-án Koos (Koška), Dumbrou és Kendchapa (Čepin) földek (Verőce vm., H.) adományozásáról adott oklevelét. (*Lásd az 1190. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta Garai Miklós nádor 1417. (Orsz. Ltr. Dl. 33,212.)
Kukuljević, Borba Hrvatah, 106. Smičiklas, Cod. dipl. V. 579. **2022.**
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1269-i oklevelét, mellyel a késmárki (Kežmarok, Sz.) vendégnépek kiváltságait és földjük határait állapította meg. (*Lásd az 1636. számot.*) — D. p. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta Zsigmond király 1399. febr. 27. és nov. 28-án (a Hazai okmánytár szerint Késmárk város levéltárában) — u. az 1419. jún. 9. (U. o.)
Hazai okmánytár, VI. 176. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 93. Századok, 1872. 680. **2023.**
1270. — a zalai vár népei közül származó kyus-gelse-i (Gelse) Andronicus fiát : Domokost, aki mint tárnok főleg a feketeholmi tartózkodás alatt tett (az ifj. királynak) hű szolgálásokat, Mortunus, Lukács, Péter és Ines (Inus) nevű testvéreivel együtt a királyi nemes serviensek sorába emelte s földjüket Gelse falu (az 1368-i átiratban Gvelse) földjétől rayk-i (Rajk, Zala vm.) Egyed ispán által a zalai konvent tanúsága mellett elkülöníttette ; leírja a határokat a zalai konvent levele nyomán. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. primo.
Átírta a veszprémi káptalan 1335. június 25. (Orsz. Levéltár, Dl. 734.) és (néhány szó-változtatással) a zalavári konvent 1368. okt. 24. (Orsz. Levéltár, Nedeczky-ltr.)
Fejér, CD. V. 1. 57. (a határleírás nélkül). Densusianu, Documente, 350. (csonka.) Wenzel, AÜO. VIII. 306. (teljesen.) Kivonatok : Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. LI. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 109. **2024.**
1270. — Ayanduk fia : László, Belkes fia : Lőrinc, Mutummy fia : Thadenka és Petke fia : Bed kérésére átírja és megerősíti II. András király 1205-i oklevelét Lukácsnak, Hozugnak, Vathának és Peturnak a vasvári vár hatósága alól mentességükben való megerősítéséről (*lásd a 219. számot*), s nevezetteket Sceleste-n (Alsó- és Felsőszeleste, Vas vm.) bírt földjük birtokában is megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta a csornai (? Wenzel, AÜO. VI. 300. szerint helyesebben : a vasvári) káptalan 1330. szept. 14. (A Hazai okmánytár szerint a Szelestey-cs. levéltárban Szentivánfán.)
Hazai okmánytár, I. 42. Kivonat : Wenzel, AÜO. XII. 20. **2025**

1270. — hű szolgálataiért Chak bán, örökös bokoni (bakonyi) ispánnak, Demeter mester fiának adja Lueld, Rydnuk (Ajka-remdek, Veszprém vm.), Wzturgar (Nagyesztergár, u. o.) és Fenewfew (Fenyőfő, u. o.) falvakat az ott lakó királyi udvarnokokkal. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta IV. László király 1281. (Orsz. Levéltár, Múzeumi Törzsanyag.)
 Hazai okmt. III. 17. Wenzel, AUO. VIII. 300. Kivonatok: Wenzel, AUO. XII. 22. Tagányi, Erd. okl. I. 13. **2026.**
1270. — báróinak tanácsából a jogtalanul zaklatott alattvalók kötelességeinek pontos megállapítását óhajtván, megállapítja a monorosd-i (Órimagyarósd, Vas vm.) öröknek őrnagyokkal [maior speculatorum] szemben való, továbbá adózási és határőrzési kötelességeit, valamint igazságügyi, birtoklási és egyéb kiváltságait és kötelességeit. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta I. Károly király 1329. dec. 12. — I. Lajos király 1355. jan. 15. (Batthyány hercegi ltr., Körmenden. Acta misc. fam. Heim, no. 33.)
 Hazai okmánytár, VIII. 127. **2027.**
1270. — Farkas ispán fiának: Miklósnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1266-i oklevelét, mellyel Farkas ispán fiainak adta a koasthi várhoz tartozó Myslen (Kozármisleny, Baranya vm.) földet. (*Lásd az 1507. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 610.
 Fejér, CD. V. 1. 51. **2028.**
1270. — Izsép fiának: János ispánnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1268-i oklevelét, mellyel Mogorey (Buzsák, Somogy vm.) földet adta János ispánnak. (*Lásd az 1570. számot.*) — D. p. m. discr. v. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta I. III. András király 1291. július 12. (A Hazai okmánytár szerint Inkey József levéltárában Iharosberényben.) 2. I. Károly király 1323. — tartalmilag Garai Miklós nádor 1410. nov. 15-i oklevelében. (U. o.)
 Hazai okmánytár, III. 18. Kivonatok: Hazai okmt. III. 275. Wenzel, AUO. XII. 25. **2029.**
1270. — Fredrik, Bertalan és Guido modrosi, weglai és wynodoli comesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1251. ápr. 5-i, Modrusra és Vinodolra vonatkozó oklevelének (kifogástalan) szövegét. (*Lásd a 944. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. r. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1279. — I. Károly király 1322. okt. 8. — u. az 1323. nov. 7. (Orsz. Levéltár, Dl. 33,509.) — I. Lajos király 1350. febr. 8. — Zsigmond király 1312. nov. 11. (Orsz. Levéltár, Dl. 33,508.)

Fejér, CD. V. 1. 52. Kukuljević, Borba Hrvatah, 70. Smičiklas, Cod. dipl. V. 580. Frangepán-okltr. II. 421. Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 1025.

A Frangepán-okltr. II. 423. l. Barabás ezt az oklevelet a hamis oklevelek közé sorozta. Azonban ugyanő a Századok 1914. évf. 683—84. l. a IV. Béla király 1242. márc. 10. és 1251. ápr. 5-i okleveleinek a) szövege ellen korábban emelt kifogásait elejtván, V. István király ezen átíró oklevelének valóságát sincs okunk kétségbe vonni. **2030.**

1270. — Perchinus ispán gréci polgár kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1270-i oklevelét, mellyel Machich villicatust (Rovistye vm.) adta Perchinus ispánnak. (*Lásd az 1663. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. r. au. n. vicecanc. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Átírta Erzsébet királyné 1272. szept. 29. (Orsz. Ltr. Dl. 4705.)

Hazai okmt. VIII. 132. Smičiklas, Cod. dipl. V. 572. **2031.**

1270. — a nyúlszigeti (margitszigeti) apácáknak adja a ducatushoz és a szolgagyőri várhoz tartozó, pestmegyei Toxun (Taksony), Zoych és Kaad nevű földeket, Ylbw szigettel az oklevélben leírt határok közt, mely földeket a király előbb a hűtlenségbe esett Lorándnak, Márk fiának adta volt, s a sziget miatt Kemen fia: Lőrinc pert indított, de sikertelenül; az apácáknak adja Fejér megyében a várnépek Ossyan nevű földét is, három kis szigettel. — D. p. m. mag. Benedicti prep. eccl. Orod. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 729.

Átírta I. IV. László király 1275. (Orsz. Ltr., Dl. 892.) 2. a budai káptalan 1453. (Orsz. Ltr., Dl. 730.) és 3. a budai káptalan 1460. (Orsz. Ltr., Dl. 731.) *Tartalmilag* a budai kápt. é. n. (Orsz. Ltr., Dl. 1085.) és Bubek Detre nádor 1402-i (Orsz. Ltr., Dl. 8689.) oklevelében.

Pray, Annal. r. Hung. I. 325. (csonkán). Katona, Hist. crit. VI. 532. (csonkán.) Fejér, CD. V. 1. 49. VII. 2. 10. és 216. Wenzel, AUO. XII. 141. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 114. Tartalm. Juhász K., Die Stifte d. Tschanader Diöz. 233. **2032.**

1270. — a Sz. Mária (margit-)szigeti monostorának adja az előbb az anyakirályné által bírt, somogymegyei Theluky (Teleki) birtokot minden tartozékaival. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. ab inc. D. 1270. r. a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 732.

Átírta Garai M. nádor 1416. (Orsz. Ltr. Dl. 154.),

Hormayr, Wien, B. III. H. 30. p. LXXXVI. Fejér, CD. V. 1. 64. Wenzel, AUO. VIII. 298. Budapest történetének okl. eml. I. 110. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 174. és X. 7. 150. **2033.**

1270. — bárói tanácsának meghallgatásával megállapítja a nagyszombati polgárok [cives de Tyrna] és az Wyhfulu (Vedrődújfalú, régebben Tótújfalú, Pozsony vm. Sl. Nová Ves, Sz.), Gerencher (Gerencsér, Hrnčiarovce, u. o.) és Monorod falusi vendégtelepesekek által Buken fia : Buken, Ábrahám fia : Tamás, Chelley fia : Ábrahám, Kozma fia : Benedek s testvérei, Kenéz fia : Iván és Tamás, és más (az oklevélben fel nem sorolt) pozsonymegyei nemesek részére a nevezett nemesek földein fekvő szőlőik után fizetendő csöboradó és két dénár fizetésének módozatait. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. r. a. n. a. primo.
Átírta III. András király 1291. szept. 14. (Wenzel szerint Nagyszombat város levéltárában.)
 Wenzel, AUO. VIII. 305. **2034.**
1270. — udvari papjának [clericus specialis] : Tamás hantai prépostnak adja szabad rendelkezési joggal a mosoni várhoz tartozó Nulos (Nyulas, Jois, N.) nevű 10 eke földet tartozékaival, melyeket a prépost IV. Béla királytól kapott volt, de arra oklevelet nem nyert, s leírja Nulos határait a beiktatást végző B(onifác) pannonhalmi apát levele nyomán, amely Nulos föld körülményeire vonatkozó tájékoztatást is tartalmazott. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta Zsigmond király 1390. aug. 30. (Pannonhalmi r. ltr. III. O.) s tartalmilag Kont Miklós nádor 1354. jan. 24. (U. o. 21. A.) Kivonata bentvan a pannonhalmi XIV. századi registrumban, fol. II. T.
 Wenzel, AUO. III. 235. Pannonh. rendtört. II. 337. Kivonatok : Sztachovits, Registr. XVIII. Pannonh. rendtört. II. 254. és 417. **2035.**
1270. — Serefel ispánnak, Kuntha fiának, kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1262-i oklevelét, mellyel Serefelnek Ozus (Aszós, régebben : Oszuszkó, Nyitra vm. Osuské, Sz.), Rupov (Sziklabánya, régebben : Chropó, u. o. Chropov, Sz.), Haradicha (Harádics, régebben : Hradist, u. o. Hradište, Sz.), Dumbou (Dombó, Pozsony vm., Dubové, Sz.), Zahurch és Ceteruch (Cseteróc, régebben : Sterusz, Nyitra vm., Sterusy, Sz.) földeket adományozta. (Lásd az 1305. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. r. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 530.
 Wenzel, AUO. XII. 26.
 Ez az 1270-i átíró oklevél kifogástalan, azonban a benne átírt 1262-i oklevél minden valószínűség szerint hamis. Olv. az 1305. számnál mondottakat. **2036.**
1270. — a Kadarkaluz-nemzetségből való Andronicus mester fainak : Sándor, Lőrinc, Miklós és Lukácsnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1248. okt. 26-i oklevelét, mellyel Andronicus mestert, András fiát a zagoriai várhoz tartozott Pocoy és Pruzlou földek birtokában megerősítette. (Lásd a 892. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. dil. et f. au. n. vicecanc. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

- Eredetije* a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.
Fejér, CD. VII. 5. 365. Smičiklas, Cod. dipl. V. 578. Kivonat : Kukuljević,
Reg. no. 1020. **2037.**
1270. — Salamon fiainak : Saulnak és Saulusnak, valamint Joka és Pyrimus fiainak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1265-i oklevelét, mellyel Salamon fiait : Saul és Saulus padani (Padány, Pozsony, most Komárom vm.) tárnokokat hadjárat idejére a nemesek közé emelte. (*Lásd az 1464. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Átírta az esztergomi káptalan 1290. aug. 9. — u. az 1291. okt. 13. — III. András király 1299. júl. 5. (Ujkori egysz. másol. a pápai ref. főisk. könyvtárában.)
Fejér, CD. V. 1. 47. Kivonat : u. o. 93. **2038.**
1270. — IV. Béla királynak a királyi lovászok Potos (Csilizpatas, Komárom vm.) nevű földére és a Chelch (Csiliz) nevű mocsárra, valamint a szolgagyőri várhoz tartozó, pozsonymegyei Petend és Gumulch földekre vonalkozóag a Sz. Mária-(margit-) szigeti apácáknak adott oklevele alapján, melyet V. István királynak a szigeti monostorban tartózkodó domonkosrendi szerzetesek mutattak fel, a felsorolt földeket a szigeti apácamonostornak adja. — D. p. m. mag. Benedicti au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 727.
Átírta a budai káptalan 1305. (Orsz. Ltr., Dl. 728.)
Wenzel, ÁUO. VIII. 295. Budapest történetének oklev. emlékei, I. 111.
Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 96.
V. ö. az 1272. febr. 24-i oklevéllel. (2162. szám.) **2039.**
1270. — megtiltja Pozsony, Nyitra, Győr, Komárom, Zala, Veszprém, Tolna és Somogy vármegyék ispánjainak és bíróságainak, hogy a pannonhalmi apátság népei felett lopás-, dézsma-, vagy pénzügyben vagy bármily más ügyben bíraskodjanak, minthogy az apátságnak erre nézve Szent István királytól származó s IV. Béla király által megerősített kiváltságlevelét Bonifác apát a királynak bemutatta. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a pannonhalmi rendi levéltárban. (47. J.)
Átírta IV. László király 1273. júl. 17. (U. o. 47. G.)
Wenzel, ÁUO. III. 230. Pannonhalmi rendtört. II. 336. (csonkán.) Kivonatok : Sztachovits, Registr. XVII. Pann. rendt. II. 253. **2040.**
1270. — Reynoldusnak, László herceg főétekfogó mesterének s a lovászok és Szabolcs megye ispánjának, aki V. István hercegsége idején németországi, karinthiai, csehországi és egyéb hadjáratokban, főképp azonban a görögországi hadjáratban, majd öt bolgár-hadjáratban s az isaszegi csatában is kitüntette magát, az abaújvármegyei Ruzgun (Rozgony), Raasfelde (Rás, Abaúj-Torna vm., Hrašovik, Sz.) és Lopuspotok (Lapis-

patak, Sáros vm., Ploské, Sz.), továbbá a szabolcsmegyei Tuser (Tuzsér) és Budunfelde, a zemplénmegyei Chychywa (Csicsóka, Ččava, Sz.), az abaújvármegyei Zelench és Zokola (Abaújszakály) nevű földeket adományozza, Thyba pedig, Woyk és Tiborc testvére, az őt illető zokolai birtokrészt maga adta Reynoldus mesternek. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 735.

Átírta 1. IV. László király 1273. máj. 26. (Orsz. Ltr., Dl. 826.) — I. Lajos király 1361. (megerősítve 1364.) (Orsz. Ltr., Dl. 5164.) — u. az 1376. (Orsz. Ltr., Dl. 6320.) 2. Zsigmond király 1410. (Orsz. Ltr., Dl. 737.) *Tartalmilag* többször is bentvan a XIV. századi oklevelekben.

Fejér, CD. V. 1. 54. (csonkán). Wenzel, ÁUO. XII. 12. Densusianu, Documente, 349. (csonkán.) Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urk.buch, I. LI. Kukuljević, Reg. no. 1024. Wenzel, ÁUO. IX. 35. és 36. XII. 18. és 19. **2041.**

1270. — a turóci [de Thuruch] prépost és szerzetesei kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1266-i oklevelét a prépostságnak adott sukuro-i (sokorói) vincellérek fele-adófizetési mentességéről. (*Lásd az 1483. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Átírta II. Ulászló király 1499. (Orsz. Ltr., Dl. 3634.)

Fejér, CD. VII. 5. 360. **2042.**

1270. — a turóci prépostnak és szerzeteseinek kérésére az általuk bemutatott másodpéldány, illetőleg másolat alapján átírja IV. Béla királynak a turóci monostor részére szóló 1252-i oklevelét, mind a viaszpecsétes másodpéldányt, mind az aranybullás eredetit megerősítve. (*Lásd a 979. számot.*)

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 370.

Átírta I. Lajos király 1364. (Orsz. Ltr., Dl. 11,615.)

Az oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod prepositus et fratres monasterii nostri de Turuch ad nostram accedentes presentiam exhibuerant nobis privilegium karissimi patris nostri Bele regis inclite recordationis, exemplare videlicet seu rescriptum privilegii bulla aurea consignati super universis possessionibus, villis scilicet, terris et tributis ac statu seu ordinatione ipsius monasterii nostri confectum, petentes humiliter et devote, ut (tam) ipsum privilegium caractere bulle auree consignatum, quam eius exemplare nostro privilegio confirmare de magnificentia regia dignaremur. Cuius tenor talis est.: (*Következik IV. Béla király 1252-iki oklevele a turóci monostor részére.*) Nos igitur rescriptum seu exemplare dicte bulle auree sub cereo sigillo non abolitum, non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum super huiusmodi salubri dispositione seu dona-

tionem per ipsum karissimum patrem nostrum (pro) anime sue remedio predicto monasterio facta approbantes, tam ipsum privilegium bulle auree quam eius exemplare de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti ac fidelis nostri, anno Domini millesimo CC° LXX°, regni autem nostri anno primo. **2043.**

1270. — Iwanca fiának: András banai ispánnak adja a lopás miatt elítélt János és Doba szolgagyőri jobbágyoknak, Inows fiának Scenche (Szerencse) nevű bars megyei földet. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. dil. et f. vicecanc. n. a. D. 1270. anno primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Forgách-ltr.
Fejér, CD. V. 1. 68.

V. ö. az 1753. sz.

2044.

1270. — horvath-i (Horváti, Hont vm.) Wiesk fiának: Mihálynak s ennek vejének, Ipolitus fiának: Wyllamnak itéli cholomia-i (Nagy- és Kiscsalomja, Nógrád vm.) Paznanus és Miklós ellenében Scelen (Szelény, Nógrád vm.) földet az esztergomi káptalan és IV. Béla király felmutatott oklevele alapján, s leírja a határokat a beiktatást és elhatárolást András királyi megbízottal kezu-i (Ipolykeszi? Nógrád vm.) Chalan és Loch, s kukezu-i (Kőkeszi, u. o.) Chop jelenlétében végző esztergomi káptalan levele alapján. — D. p. m. discr. v. mag. Benedicti, prepos. Orod. au n. vicecanc. f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Madách-ltr.

Hazai okmánytár, I. 43. Kivonat: Wenzel, ÁUO. XII. 28.

2045.

1270. — bizonyítja, hogy Péter és Jakus sadan-i soproni várszolgák bizonyos sadan-i (Horvát- és Németzsidány, Sopron vm.) föld felét illetőleg a szentmáriahegyi (borsmonostori) egyházzal szemben emelt igényükről lemondtak. — D. in Erchy a D. 1270.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 722.

Fejér, CD. V. 1. 52. Wenzel, ÁUO. XII. 33. Kovács Ignác, A borsmon. apáts. tört. 238. Kivonat: Szentpétery, A borsmon. ap. Árpádk. okl. 125.

2046.

1270. — a Káta-nemzetségből való István ispánnak, Erzsébet asszony és a többi szigeti apáca officialisának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1261-i oklevelét, mellyel Thena (Tönye, Pozsony vm., most Komárom vm.) földet adta az apácáknak. (Lásd az 1271. sz.) — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1270. regni a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 696.

Wenzel, ÁUO. XII. 23. Kivonat: Fejér, CD. V. 1. 172. (1271. évszámmal.)

2047.

1270. — az ország bejárásakor Vasvárott tartott gyűlésen a vasvári vár Temerd (Tömörd, Vas vm.) falusi népe által emelt panasz ügyében Gergely királynői tárnokmester, Ják-nemzetségbeli Jakab fia: Bertalan és Mihály mester udvari notarius által vizsgálatot tartatván, ennek eredményeképpen Péter mestert, Henrik bán notariusát a várnép ellenében megerősíti a Gergely mester által IV. Béla király bemutatott oklevele alapján neki ítélt két eke föld birtokában. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 725.
 Wenzel, ÁUO. VIII. 301. **2048.**
1270. — Kyrtes Jánosnak, Nazuad fiának adja különféle, főképp követségekben szerzett érdemeiért a gyepükön túl fekvő Trochan (Trócsány, Sáros vm., Tročany, Sz.) földet, mely a sárosi várhoz tartozott; leírja a határokat, kiemelve, hogy az adomány János fiágon való utódaira is szól, testvéreire azonban nem. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a Hazai okmánytár szerint a Kohányi-család trócsányi levéltárában.
Átírta a szepesi káptalan 1387. (Kohányi-ltr.) és István nádor 1391. (U. o.)
 A Felsőmagyarországi Múzeumegylet negyedik évkönyve (1882.) 48.
 Hazai okmánytár, VIII. 130. Kivonat: Századok, 1881. évf. Mellékl. 77. **2049.**
1270. — a trencsénvári vendégnépek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1261. dec. 8-i oklevelét, melyben a Pousa, András, Ipolitus trencsényi várjobbágyok által perbe idézett Bense, Pepryle, Cepk és Hoztyna zamari (Vágzamárd, Trencsén vm., Zamarovce, Sz.) vendégtelepesek szabadságáról szóló 1241. febr. 27-i oklevelét írta át. (Lásd az 1277. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a M. Tud. Akadémia könyvtárában. (Oklevelek.)
 Hazai okmánytár, VI. 175. **2050.**
1270. — Máté aranyművesnek adja az utód nélkül elhalt Salamonnak, Felch fiának a Zarberen (Vörösberény, Veszprém vm.) falusiak által elfoglalt ottani földét, melyből 60 holdat a székesfehérvári keresztések tanúsága mellett György fia: Péter királyi serviens Máténak statuált, a többire nézve pedig a zarbereniek szintén kielégítést ígértek. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. regni a. n. a. primo.
Eredetije a veszprémi káptalan magánlevéltárában. (Lad. I. Szárberin I.)
 Tartalmilag *átírva* Tamás országbíró 1349. nov. 4-i oklevelében. (Dl. 3964.)
 Wenzel, ÁUO. III. 237. **2051.**

1270. — hű szolgálataiért Reynoldus főlovászmesternek adja a zemplémmegyei Visnyo (Višňov, Sz.) birtokot.
Tartalmilag Pál ispán országbíró 1339-i oklevelében. (Orsz. Ltr., Dl. 739.)
 Az eddig kiadatlan kivonat szövege a következő:
 — — inter alias largifluas donationes serenissimi principis domini Stephani quondam incliti regis Hungarie quondam possessionem Wysno vocatam in comitatu de Zemlyn existentem Reynoldo magistro agasonum ipsius domini Stephani regis proavo ipsorum in recompensationem fidelissimorum obsequiorum suorum per ipsum dominum Stephanum regem perpetuo datam et collatam fore exhibitione litterarum privilegialium eiusdem domini Stephani regis anno ab incarnatione Domini M^o ducentesimo septuagesimo confectarum comprobante . . . **2052.**
-
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1244. dec. 15-i (?) oklevelét a korponai (Hont vm., Krupina, Sz.) vendégnépek kiváltságainak megállapításáról, (*lásd a 793. számot*) s az abban foglalt articulusok megsértésétől mindenkit tilt. — D. p. m. mag. Benedicti condam (?) Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1270. regni a. n. a. primo.
 Fejér, CD. V. 1. 67. («E Tabulario Ciuitatis Carponensis».)
 Fejér itt IV. Béla király átírt oklevelének keltét az utalásban 1254-re, IV. László átíratának közlésénél pedig (CD. V. 2. 200.) 1267-re teszi, holott a korponaiak oklevele 1244. december 15-én kelt. **2053.**
-
1270. — kiváltságlevele Traù számára. — 1270.
 Megerősítette (átírta?) IV. László király 1275.
Tartalmilag említi Mauroceno Marin traui gróf 1322. nov. 29-i levele. (Copia de commem. II. 402. a bécsi Staatsarchivban.)
 Kivonat: Magyar Tört. Tár, IX. 14.
 Valószínűleg ezt az oklevelet mutatták be 1275-ben Miklós horvát bán előtt is. Fejér, CD. VII. 4. 163—64. **2054.**
-
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1262-i, Tord (Illmic, Moson vm., Illmitz, N.) földet keych-i Lampertnek adó oklevelét. (*Lásd az 1315. számot.*) — Anno D. 1270.
Tartalmilag Pál országbíró 1342. jún. 2-i oklevelében. (Héderváry-ltr. lózsi fasc. 1. 9.)
Tartalmilag: Sopronm. tört. okltr. I. 168.
 Tord fekvésére és Illmiccel azonosítására nézve lásd Csánki, III. 612. és 632. **2055.**

1270. — (átírja) IV. Béla királynak 1269-i oklevelét, mely szerint Laurynus fiának: Bagameriusnak adta Nadasd (Nádasd, Liptó vm., Trstené, Sz.) földet, cserében ennek Paloucha (Nagypalugya? Liptó vm., Paludza, Sz.) és Sygra nevű földeiért. (Lásd az 1640. számot.) — A. D. 1270. r. a. a. primo.
Beiktatva a liptói registrumba, 44. §.
Kivonatok: Fejér, CD. V. 1. 94. Tört. Tár, 1904. 87. **2056.**
1270. — az Ost (? Osl)-nemzetségből való Herbord ispánnak megengedi, hogy a Balanus vize mellett levő malmai tájékán várat építhessen.
Eredetije a Századok szerint a máramarosszigeti líceumi kvttban, a csebi Pogány-cs. iratai közt.
Századok, 1889. 92. 1. **2057.**
1270. — megerősítő oklevele Dombo, Ropun és Radistya földek adományozásáról, és a határok leírása (határjárási parancs?) az óbudai konvent(?) számára.
Eredetije Fejér szerint a pozsonyi káptalan levéltárában volt.
Kivonat: Fejér, CD. V. 1. 95.
V. ö. a 2036. számmal; Fejér közlése talán ennek hibás kivonata. **2058.**
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla király 1268-i oklevelét, mellyel a thobol-i Illarus fia: Marcell és Jakab tárnok közt Ahsunwasara (Asszonyvására, Bihar vm.) birtok ügyében történt megegyezést erősítette meg. (Lásd az 1595. számot.)
Eredetije a Tört. Tár szerint a gr. Pongrácz-család nedeci levéltárában.
Kivonat: Tört. Tár, 1896. 505. **2059.**
1270. — átírja és megerősíti saját 1265-i oklevelét, mellyel Agas várát (Heves vm.) tartozékaival István, ifj. királynői főlovászmesternek, Domonkos mester fiának adta. (Lásd az 1840. számot.)
Említi Wenzel, AUO. XI. 548. 1. jegyzetében. **2060.**
1270. — megerősíti IV. Béla királynak, 1267-i oklevelét, mellyel a borsmonostori apátságot Menharth (Répcékéthely, Sopron vm., Mannersdorf, N.), Laztay (Alsó- és Felső-lászló, Sopron vm., Unter- és Oberloisdorf, N.), Mychsa (Répcemicske, Sopron vm., Strebersdorf, N.) és Prezyna (Peresznye, Sopron vm.) falvak csöböradójának birtokában erősítette meg. (Lásd az 1557. számot.)
Említi Fejér, CD. IV. 3. 399. 1. jegyzetében. Mivel azonban ilyen oklevél egyébként nem ismeretes, kérdés, hogy Fejér megjegyzése nem téves-e. **2061.**

1270. — Chekteu centurio fiainak : Wrochnak és Jánosnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1257. jún. 26-i oklevelét Wroch és János praecoknak a királyi serviensek közé emeléséről. (*Lásd az 1153. számot.*)
Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.
Tartalmilag Pál orsz. b. 1335-i oklevelében, melyet átírt a székesfehérvári káptalan 1335. ápr. 26. (Orsz. Ltr., gr. Zichy-ltr. 169. 2.)
 Csak tartalmi kivonatban közölve : Zichy-okmt. I. 452.
 Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő :
 (S)tephanus Dei gratia Ungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in eo, qui est salus omnium. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Wroch et Johannes, filii Chekteu centurionis ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini regis, karissimi patris nostri felicis recordationis, petentes cum instantia humiliter, ut ipsum privilegium nostro dignaremur privilegio confirmare, cuius quidem privilegii tenor talis est : (*Következik IV. Béla király 1257. jún. 26-i oklevele.*) Nos igitur ad instantiam et preces eorundem Wroch et Johannis inclinati, factumque domini regis, patris nostri karissimi ratum habentes et acceptum, auctoritate presentium ipsum privilegium duplicis sigilli nostri (!) roboratum duximus confirmandum. Datum per manus magistri Benedicti Orodienensis ecclesie prepositi dilecti et fidelis aule nostre vicecancellarii, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo, regni autem nostri anno primo. **2062.**
1270. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1244. okt. 28-i oklevelét, melyben a kormend-i (Körmend, Vas vm.) vendégnépek kiváltságait állapította meg. (*Lásd a 786. számot.*) — D. Albe p. m. mag. Benedicti, Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1270. regni a. n. a. primo.
 Átírta I. Károly király 1328. jún. 2. (Orsz. Ltr., Múzeumi Törzsanyag.)
 Hazai okmánytár, VI. 177. **2063.**
1270. — megerősíti Hermanus esztergomi ispánnak az ágostonrendi szerzetesek részére 1262-ben tett, s IV. Béla király által 1262. augusztus 25-én megerősített adományát (?). (*Lásd az 1292. sz. és v. ö. az 1293. számmal.*)
 Átírta V. István király 1272. (?)
 Kivonatok : Schier, Mem. Hung. Aug. 99. Fejér, CD. IV. 3. 91. 1. jegyz. Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. LI. **2064.**
1270. — átírja Benedek esztergomi érseknek Vadkert mellett 1259-ben kelt oklevelét Hudus özvegye adományának megerősítéséről.
Eredetije (?) Fejér szerint a kamarai levéltárban volt.
 Említi Fejér, CD. IV. 2. 517. 1. jegyz. **2065.**

1270. — átírja az esztergomi káptalannak 1259. jún. 9-i oklevelét Hudus özvegyének s lányának adományáról.
Eredetije (?) Fejér szerint a kamarai levéltárban volt.
Említi Fejér, CD. IV. 2. 518. l. jegyzetében. **2066.**
1270. — átírja az esztergomi káptalannak 1258. febr. 28-án a sági (ipolysági) monostor és Mohud fia István között létrejött egyességről adott oklevelét.
Eredetije (?) Fejér szerint a kamarai levéltárban volt.
Említi Fejér, CD. IV. 2. 479. l. jegyz. (Hevenesi után.) **2067.**
1270. — átírja Fülöp esztergomi prépostnak s az esztergomi káptalannak 1265-ben (helyesen 1245-ben, olv. Monum. eccl. Strigon. I. 359. l. jegyz.) Ambrus zoadi (?) apátnak birtokeladásáról kiállított oklevelét.
Eredetije (?) Fejér szerint a kamarai levéltárban volt.
Említi Fejér, IV. 3. 309. l. jegyz. (Hevenesi nyomán.) **2068.**
1270. — oklevele a margitszigeti apácák részére.
 Fejér, CD. V. 3. 64. l. a budai káptalan 1280. (!) aug. 27-i átíró oklevelét közölvén, V. István 1270-i oklevelére utal, a tartalom minden közelebbi megjelölése nélkül. Hevenesi másolataiból (Egyet. Kvtár, LXXIX. köt. 146. l.), valamint a budai káptalan átíró oklevelének eredetijéből (Dl. 503.), — melyet Fejér i. h. 1289. helyett tévesen 1280. évszámmal közölt, — kiderül, hogy V. Istvánnak 1270. nov. 17-i okleveléről van szó, Moys nádor részére. *Lásd ezt az 1989. sz. glatt.* **2069.**
1270. * — írásbeli parancsát B(onifác) pannonhami apáthoz, hogy a mosoni várhoz tartozó Nulos (Nyulas, Moson vm., Jois, N.) földet Tamás mester hantai prépostnak statuálja és a határokról tegyen jelentést, említi V. István király 1270-i oklevelében. (Olv. 2035. sz.) (Wenzel, AUO. III. 235.) **2070.**
1270. * — írásbeli parancsát a székesfehérvári keresztésekhez, hogy vizsgálják meg, vajjon néhai Salamonnak, Felch fiának földét Zarberen (Vörösberény, Veszprém vm.) falu népei csakugyan elfoglalták-e, említi V. István király 1270. (Olv. a 2051. sz.) (Wenzel, AUO. III. 237.) **2071.**
- (1270-71.) * — oklevelét, mellyel az egykor Yula bán által, majd a székely Zubuzlaus által bírt Obruth (Abrudbánya, Alsó-Fehér vm. Abrud, R.) földet az (erdélyi) püspökségnek és a káptalannak s a Szent Mihály-egyházának adta, amelyet a kerch-i (Kerc, Fogaras vm., Cârța, R.) apát bizonyossága mellett gyog-i András ispán Máté vajda jelenlétében elhatárolt, említi Máté erdélyi vajda 1271-i oklevelében. (Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 111.) **2072.**

1270. † — bizonyítja, hogy szepesi Galának idősebbik két fia szerzendő és meglévő bir-
tokaikra nézve atyjukkal s öccseikkel megállapodtak. — D. p. m. discr. v. mag.
Benedicti prepos. Budensis au. n. vicecanc. a. D. 1270. Méltóságok: Fülöp esz-
tergomi érsek, Lampert egri, Fülöp váci püspök, Joachim bán tárnokmester. Regni
a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1282. — a budafelhévízi konvent 1313. (Orsz.
Levéltár, Kir. táblai ltr., ügyvédek utáni iratok, 104—77.)

Fejér, CD. V. 1. 48. Kivonat: Századok, 1872. 662.

Hamis, olv. Karácsonyi, Hamis okl. 24. Az ott felhozott okok közül a
záradék hibáit ugyan esetleg a kétszeres átírás magyarázhatná, az oklevél nyelve
azonban valóban nagyon előhaladott, s így az 1313-i átírás is hamis. **2073.**

1270. † — átírja és megerősíti IV. Béla király 1265. júl. 21-i oklevelének hamis szövegét
(lásd az 1449. számot), melyben IV. Béla a hybe-i (Hybbe, Liptó vm. Hybe, Sz.)
vendégnépek szabadságait és Hybe határait állapította meg. — D. p. m. discr. v.
mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1278. (!) r.
a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1285. — III. András király 1297. (A M. Tudom.
Akadémia könyvtárában. Oklevelek.) Ezt 1. Tamás esztergomi érsek 1318. (Rózsa-
hegyen, a lipatói múzeum levéltári osztályában; fényképe az Orsz. Ltr. fénykép-
gyűjteményében.) — Boleszló esztergomi érsek, 1324. (U. o., fényképe az Orsz. Ltr.
fényképgyűjteményében.) 2. A szepesi kápt. 1445. (U. o., fényképe az Orsz. Ltr.)

Tartalmilag bentvan a lipatói registrumban, 54. §.

Wenzel, ÁUO. VIII. 311. hibásan, «Rajcsányi Á. kézirati gyűjteményé-
ből.») Húščava, Ján literát a lipatovské falzá (Bratislava, 1936.), 165. Kivona-
tok: Fejér, CD. IV. 3. 312. Tört. Tár. 1904. 87.

IV. Béla király 1265. júl. 21-i oklevele átírt szövegének és az ezt *átíró*
okleveleknek hamis voltát a Krit. Jegyzék 1449-i számánál mutattam ki, a nél-
kül, hogy az 1265-i oklevélnek másféle szövegéről tudomásom lett volna. Azóta
IV. Béla 1265-i oklevelének eredetije (a hamisítványétól több pontban eltérő
szöveggel) előkerült a hybbei levéltárból, mely Rózsahegyen (Ružomberok) a
lipatói múzeum levéltári osztályában van letéve. (Facsimiléjét lásd Húščava i. m.
II. tábla, szövege u. o. 161. sk. 1.) Ez az eredeti oklevél kétségtelenül valódi,
amit igazol az a tény, hogy az oklevél írása IV. Béla egyik írnokának több eredeti
oklevélből ismert írásával azonos. A hamisításnak, melynek eredménye az
V. István — IV. László — III. András királyok (hamis) átíró okleveleibe
foglalt hamis szöveg, célja (Húščava szerint, i. m. 140—141. l.) az 1265-i
eredeti oklevélben olvashatótól eltérő határleírás becsempészése lehetett.

2074.

1270. † — Frigyes, Bertalan és Seruido (másutt: Serindo) modrusi, weglai és wynodoli
ispánok kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1251. ápr. 5-i, Modrusra és
Vinodolra vonatkozó (hamisított szövegű) oklevelét. (Lásd a 945. számot.) —
D. p. m. mag. Benedicti Orod. prep. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D.
1270. regni n. a. primo.

Átírta IV. László király 1279. — I. Károly király 1322. okt. 8. — u. az 1323. nov. 7. — I. Lajos király 1350. febr. 8. — Zsigmond király 1392. nov. 11., ezt I. Mátyás király 1488. márc. 10. (Orsz. Ltr., Dl. 33,507.) 2. XV. századi másolata : Orsz. Ltr., Dl. 32.

Frangepán-okltr. II. 421., ahol a jegyzetben vannak közölve a hamis szövegek a valóditól való eltérései.

Hamis, olv. Frangepán-okltr. II. 398. és 420. V. István oklevelének szövege azonban, melybe a IV. Béla-féle hamisítvány szövegét foglalták, inkább csak helyesírási tekintetben tér el a valódi szövegtől ; a legfőbb eltérés az, hogy a hamis szöveg Guido helyett Seruidot vagy Serindo-t ír. **2075.**

1270. † — a IV. Béla király által alapított mezeusumlow-i (Mezősomlyó, régebben : Nagysomlyó, Temes vm., Semlacul-Mare, R.) szentágostonrendű monostornak adja a mezeusumlow-i malmot a Burzua (Berzava) folyón a hozzátartozó területtel, az oklevélben leírt határok közt. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. cancell. dil. et f. n. a. D. 1270.

Átírta IV. László király 1278. — I. Károly király 1330. (Az esztergomi káptalan magánltr. Capsa Augustinorum.)

Monum. eccl. Strigon. I. 582. Kivonat : Temesvárm. tört. okltr. 5. l.

Hamis, olv. Monum. eccl. Strigon. II. 91. l. jegyz. és Karácsonyi, Hamis okl. 24. A zavaros promulgatio, összekeverve az arengával, nem igen kerülhetett ki a királyi kancelláriából. **2076.**

(1271. előtt.) * — 1271-i (2132. számú) oklevelében említi saját, korábbi privilegiumát a győri vendégtelepeseknek a győri ispán részére terragium címén évenként és mansiónként fizetendő félfertő fizetése alól való mentességére vonatkozólag. (Fejér, CD. V. l. 147.). **2077.**

(1271.) — bizonyítja, hogy honoa-i (hanvai) Hunt ispán és Iwanus fia : Miklós közt a peres scarus-i (Szkáros, Gömör és Kishont vm.) és buruznuk-i (Kisborosznok, u. o. Brusník, Sz.) birtokrészekre nézve felkért (fogott) bírák útján egyesség jött létre az oklevélben részletezett feltételek szerint. — D. Bude, feria VI. post octav. Epiph. D.

Átírta az egri káptalan 1271. nov. 8. (Orsz. Ltr., Hanvay-ltr.)

Hazai okmt. VII. 131.

Memorialis (Datum pro memoria) oklevél ; de az átíró oklevél szerint királyi. Keltét az átíró oklevél kelte alapján tehetjük 1271-re. (V. ö. a 2114. sz.) **2078.**

(1271.) — megállapítja a megyesi vendégnépek (Aranyosmeggyes, Szatmár vm.) kiváltságait ; megengedi nekik, hogy a Sarkuz és Subragada erdőkben marháikat legeltethessék, s visszaadja nekik az ijászok által elfoglalt Magasmarth (Patóháza, Szatmár vm.) nevű földjüket. — In vigilia Purif. b. Marie.

Tartalmilag Garai M. nádor 1409-i oklevelében. (Fejér a gyulafehérvári kápt. 1646-i átiratából közli.)

Tartalmilag : Fejér, CD. VII. 3. 71. (1271-re téve) és X. 4. 859. **2079.**

1271. — megparancsolja a mindenkori szlavóniai bánnak és a főuraknak, hogy a zágrábi febr. 3. egyház népeit megszállással vagy bármi más módon ne zaklassák. — D. Bude in Buda. festo b. Blasii mart. a. D. 1271.

Másolata a Liber privilegiorum episc. Zagrab. c. másolatgyűjtemény 10. fol. (A zágrábi érsekség levéltárában.)

Tkalčić, Episc. Zagr. I. 156. Smičiklas, Cod. dipl. V. 584. Kivonatok : Kukuljević, Reg. no. 1029. Wenzel, AUO. XII. 44. **2080.**

(1271.) — Konrád mesternek, István fiának kérésére átírja II. András király 1210-i oklevelét, mellyel Nouac földet (Novákpuszta, Moson vm.) Konrád ősenek : Poth nádornak adományozta. (Lásd a 255. számot.) — D. in Segust, Sabbato prox. post diem Medii Quadrag.

Eredetije Wenzel szerint a br. Révay-cs. levéltárában. Wenzel, AUO. VIII. 421.

Keltére vonatk. olv. Karácsonyi, Hamis okl. 104. **2081.**

(1271.) — II. András és IV. Béla királyok bemutatott oklevelei alapján Konrád mestert, márc. 14. István fiát, megerősíti Chopoch (helyesen : Chof; Hof, Moson vm. N.) föld birtokában, melyet András király Poth nádor mosoni ispánnak adott volt. (V. ö. a Segesd. 235. sz.). — D. in Segust Sabbato prox. post diem Medii Quadrages.

Eredetije Wenzel szerint a br. Révay-cs. levéltárában. Wenzel, AUO. VIII. 419.

Keltére vonatkozólag olv. Karácsonyi, Hamis okl. 104. **2082.**

1271. — Lőrinc, szörényi bánnak és dobokai ispánnak, aki magát IV. Béla halála után márc. 23. mint akkori nádor és somogyi és kemluki ispán V. István iránt hűnek bizonyította, a királyt Lengyelországba, majd a II. Ottokárral való pozsonyi találkozásra elkísérte, magát a cseh király elleni hadjáratban kitüntette, Wykel (Vyhel) (Vágújhely, Nyitra vármegye, Nové Mesto n. V. Sz.) birtokot adja, annak Debrete (Vágterbete, u. o. Trebatice, Sz.), Lybo, Potworich (Patvaróc, Potvorice, u. o.) és Zerdahel (Felsőszerdahely, Hornia Streda n. V. u. o.) nevű tartozékaival, s abba őt beiktattatta. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prep. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. X. Kal. April. r. a. n. a. primo.

Átírta 1. Nagy Lajos király 1365. március 13. (Orsz. Levéltár, Dl. 751.) 2. a kőí káptalan 1365. május 1. (Orsz. Ltr., Dl. 752.)

Fejér, CD. V. 1. 98. (a dispositio nélkül). Wenzel AUO. XII. 40. Den-susianu, Documente, 351. Smičiklas, Cod. dipl. V. 588. Kivonatok : Bel, Not. Hung. IV. 463. Fejér, CD. V. 1. 172. Kukuljević, Reg. no. 1031.

Az oklevél ekkor, legalább a királyi kancelláriában, még szokatlan kifejezéseket tartalmaz. Talán kancellárián kívül készült fogalmazattal van dolgunk. **2083.**

1271.(?)
május 1.
Buda.

— a gyulafehérvári káptalannak újra adományozza a tordai sóaknát, kivéve azt a királyi tisztviselők s a vajdák hatósága alól, s egyszersmind a káptalan népeit mindennemű adózás alól felmenti, ezen adományáról privilegialis oklevelet ígérve. — D. Bude in octav. Georgii mart. a. D. 1269. (!)

Átírta IV. László király 1276. — Máté vajda 1276. (Az utóbbinak eredetije a Tört. Tár szerint a gyulafehérvári káptalan levéltárában Gyulafehérvárott.)

Schuller, Archiv, I. 68. (IV. Bélának tulajdonítva). Fejér, CD. VII. 4. 135. (IV. B.) Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 91. Wenzel, ÁUO. III. 201. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 104. Kivonat : Tört. Tár, 1892. 500.

A kiadók az 1269-i évszám miatt az oklevelet ifjabb királyi kiadványnak vélik, pedig István a «Dei gratia rex Hungarie» címet, mely az oklevélben olvasható, 1269-ben nem viselhette. Vagy nem V. Istvántól való tehát az oklevél, amint Schuller és Fejér vélték, vagy pedig — nagyobb valószínűséggel — 1271-re kell tennünk az oklevelet. (V. István még 1270. máj. 1. sem volt király.) V. ö. a Századok, 1921. évf. 85—86. l. **2084.**

1271.
május 11.

— Miklós országbírónak és somogyi ispánnak adományozza még Miklósnak szerémi ispánsága és István ifjabb királysága idején s azóta is tett hű szolgálataiért és az e miatt szenvedett károkért a Herrad (Hernád) vize mellett fekvő Furro (Forró, Abaúj-Torna vm.), valamint Inanch (Ináncs, u. o.), Hewes (Heves vm.) és Elsua (Jolsva, Gömör és Kishont vm.) birtokokat a hozzájuk tartozó falvakkal és Muran (Murány, Gömör és Kishont vm., Murán, Sz.) várral. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1271. V. Ydus Maii, r. a. n. a. primo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 754.

Wenzel, ÁUO. VIII. 334. Smičiklas, Cod. dipl. V. 590. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 171., 172., 173. Kukuljević, Reg. no. 1033. **2085.**

1271.

— Farkas mester veszprémi kanonoknak a veszprémi egyház nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti saját 1259-i oklevelét Merene (Zalamerenye), Wilok (Zalaújlak), Winep (Újnéppusztá, mind Zala vm.) falvakról. (Lásd az 1759. számot.)

Eredetije a veszprémi káptalan magánlevéltárában. (Lad. 1. Merenye 6.) Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő :

(S)tephanus Dei gratia Vngarie, Dalmacie, Crowacie, Rame, Serwie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex universis Christi fidelibus presentibus pariter et futuris salutem in omnium salvatore. (A)d universitatis vestre notitiam pervenire volumus litterarum presentium per tenorem, quod magister Farcasius canonicus ecclesie Wesprimiensis procuratorio nomine capituli eiusdem ecclesie Wesprimiensis exhibuit nobis privilegium nostrum in tempore ducatus nostri super libertate populorum de Merene et villarum ad ipsam pertinentium confectum, petens, ut privilegio nostro regali ipsum confirmare dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor talis est : (Következik V. István 1259-i oklevele.) Nos igitur de liberalitate regia petitionibus dicti magistri Farcasii assensum favorabilem

adhibentes in hac parte, tenorem memorati privilegii nostri de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus, et approbantes testimonio presentis scripti duximus confirmandum. In cuius rei testimonium et inrevocabilem firmitatem presentes eisdem populis de Merene et ad ipsam pertinentibus concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine confirmatas. Datum per manus magistri Benedicti prepositi Orodensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno gratie M^o CC^o septuagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

Ennek s a következő két, napi kelettel nem jelölt oklevélnek az I. uralkodási évből következésképpen 1271. május vége előtt kellett kiállítatniuk.

2086.

1271. — Kázmér mester udvari notarius kérésére átírja és megerősíti a saját 1266-i oklevélét, mellyel Ekusyoachim szabolcsi várjobbágy földét adta Kázmér mesternek és testvéreinek. (Lásd az 1852. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1272. — a jászói konvent 1434. (Orsz. Levéltár, Dl. 612.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 337.

2087.

1271. — Corradust, Agabitet, Cholkát, Wardát, Mortunt, Wydát, Rument és Goutot, a pozsonyi várnak vasvármegyei Bozey (Bozzai) falusi népeit, akik őt az atyja ellen való harcaiban híven szolgálták, a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. primo.

Eredetije Fejér szerint a Bozay-cs. levéltárában.

Tudom. Gyűjtemény, 1828. II. 91. Fejér, V. 1. 103.

2088.

- (1271. június elején) Bars falu mellett. — különös pártfogása alá veszi a szentmáriahegyi monostort (Borsmonostor, Sopron vármegye), melynek kegyurasága őt illeti; a monostort annak privilegiumai alapján a király személyén kívül minden bíró hatósága alól kiveszi és az ország főurait és nemeseit a monostornak megszállással vagy egyéb módon való zaklatásától tiltja. — D. prope villam Bors ante quintenam (!) Penthecostes.

Átírta I. IV. László király 1272. szept. 22. — III. András király 1298. május 28. (Orsz. Ltr., Dl. 808.), 2. a vasvári káptalan 1369. április 12. (Orsz. Levéltár, Dl. 5814.)

Fejér, CD. V. 1. 250. (1272.) és IX. 4. 193. (é. n.) Kivonat: Szentpétery, A borsmonostori apáts. Árpádk. okl. 125.

Keltére vonatkozólag olv. Szentpétery i. m. 100—101. l. Ezt az itinerarium is igazolja: V. István király jún. 15. körül a Dudvág mellett volt.

2089.

(1271. jún. 15. körül.)
A Dudvág mellett.

— megerősíti a Boloksymian (Balog-Semjén)-nemzetségből való Vbul fiának: Mihálynak Busanban fekvő Tutulygh nevű, és Péter ispánnak, Saracenus korbáviai püspök testvéreinek Zelch nevű, Tata (Komárom vm.) mellett fekvő birtokára vonatkozólag létrejött cserét. — D. iuxta Dudwag . . . (B)arnabe ap.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr.

Fejér, CD. VI. 2. 392. (1271.) Smičiklas, Cod. dipl. V. 608. (1271.)

Hogy csakugyan 1271-ben kelt, azt Joachim bánnak 1271. jún. 16-án ugyanerről a cseréről szóló oklevele mutatja. Busan fekvéséről a Lika folyó mellett ld. Smičiklas i. m. V. 246. és Karácsonyi, A magyar nemzetségek, I. 191.

2090.

1271. jún. 26.

— Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti Imre királynak a zágrábi egyház birtokainak határait felsoroló 1201-i oklevelét. (*Lásd a 193. számot.*)

Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.

Másolata bentvan a Liber privilegiorum episc. Zagrab. c. másolatgyűjtemény 29. fol. (A zágrábi érsekség levéltárában.) Hibás másolata a napi kelet elhagyásával: Orsz. Ltr., Dl. 36,124.

Az eddig kiadatlan oklevél szövege a következő:

(S)tephanus Dei gratia Vngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris salutem in salutis largitore. (A)d universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod venerabilis pater Timotheus episcopus Zagrabiensis dilectus et fidelis noster ad nostram accedens presentiam obtulit et exhibuit nobis privilegium Emirici (!) regis Vngarie avi nostri felicis recordationis super factis prediorum ac terrarum, que vel quas ecclesia sua Zagrabiensis ex antiqua et devota collatione predecessorum nostrorum possidere dinoscitur, confectum, petendo cum instantia, ut ipsum privilegium ratificare et nostro privilegio confirmare de benignitate regia dignaremur. Cuius tenor talis est: (*Következik Imre király 1201. évi oklevele a zágrábi egyház számára.*) (N)os igitur privilegium ipsius Emirici regis avi nostri super . . . salubri statu in factis terrarum et prediorum ecclesie prenotate confectum non abrasum, non cancellatum, non interletum, nec in aliqua sui parte vitiatum nilque reprehensibile in eodem privilegio preter antiquitatem seu vetustatem, quod maxime approbabile esse videbatur, invenientes, ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium ex certa nostra scientia duximus confirmandum. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes dedimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti prepositi Orodienensis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^oCC^oLXX^o primo, VI. Kalendas Iulii, regni autem nostri anno secundo.

2091.

1271. — Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti I. Imre király 1199-i okleve-
jún. 26. let, melyben a zágrábi egyház csmag-i (csázmai) és dumbro-i népeinek kiváltságait
erősítette meg, (lásd a 184. számot), 2. II. András király 1217-i oklevelét, mellyel
a zágrábi egyház birtokait s kiváltságait sorolta fel (lásd a 323. számot.) — D. p.
m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. VI. Kal.
Iulii, regni a. n. a. secundo.
Eredetije a zágrábi érsekség levéltárában. (Privilegialia. Volumen I.)
Átírta Zsigmond király 1412. okt. 25. (U. o.)
Tkalčić, Episc. Zagr. I. 158. Smičiklas, Cod. dipl. V. 598. Kivonatok :
Kukuljević, Reg. no. 1039. Wenzel, AUO. XII. 43. **2092.**
1271. — átírván a zenggi polgároknak 1271. június 20-i oklevelét weglai Widonak podes-
(jún. 21. tává történt választásáról, Wydo ispánt, fiát Gahan comest és ennek fiait ezen állásban
—aug. 20.) megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f.
n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.
Átírta IV. László király 1275. (Orsz. Ltr., Dl. 34,005.) és u. az 1279.
(Orsz. Ltr. Dl. 34,006.)
Kercselich, Not. praelim. 218. Katona, Hist. crit. VI. 529. Fejér, CD.
V. 1.107. Vjestnik, 1899. 273. Smičiklas, Cod. dipl. V. 612. Frangepán-okltr.
I. 19. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 171. (hibás.) Kukuljević, Reg. no. 1046.
A napi keletre vonatkozólag I. a Frangepán-okltr. I. 19. **2093.**
1271. — kizárja rokonát, Fülöp aquileiai patriarchát az Otokár cseh királlyal kötött békéből, illetőleg
július 2. fegyverszünetből.
Fejér, CD. VII. 5. 374.
Lásd helyesen (1270. okt. után) kelettel az 1981. szám alatt.
1271. — oklevélbe foglalja és esküvel erősíti meg az ő megbízottai és II. Otokár cseh
július 3. király megbízottai által a magyar király és a cseh király között megállapított béke-
A pozsonyi táborban. kötés, illetőleg fegyverszünet pontjait. — D. et a. in castris ad Posonium a. D.
1271. regni a. n. a. secundo, V. Non. Iulii.
Átírta X. Gergely pápa 1272. május 5. (Theiner szerint másolata X. Gergely
pápa registрумában a vatikáni levéltárban.)
Pray, Ann. r. H. I. 351. és Hierarch. II. 66. (csonkán.) Boczek, Cod.
Moraviae, IV. 67. Katona, Hist. crit. VI. 560. és Hist. Coloc. eccl. I. 325.
(csonkán.) Theiner, Mon. Hung. I. 299. Wenzel, AUO. III. 247. Densusianu,
Documente, 353. Kivonatok és töredékek : Fejér, CD. V. 1. 124. és VII. 5.
373. Kukuljević, Reg. no. 1040. Monum. Slav. merid. XXIII. 15. Magyarország.
mellékt. okltr. II. 5. **2094.**

1271. július 24. — Jula ispán fiának: Gergelynek adja főleg a cseh király elleni harcban szerzett érdemeiért Gueztered földet, melyet IV. Béla király a jelen oklevélben átírt 1264. márc. 2-i oklevele szerint Gergelynek adott volt (*lásd az 1396. számot*), de az utóbb tőle elvétetett és a zalai várhoz csatoltatott; a nevezett földet Gergely számára az ügyben vizsgálatot is teljesítő Ponyth bán zalai ispán jelölte ki. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. IX. Kal. Aug. regni a. n. a. secundo.

Eredetije a Batthyány hercegi levéltárban, Körmenden. Acta miscell. fam. Heim, no. 5.

Zalam. tört. Okltr. I. 60.

2095.

1271. július 31. — Mikov fiának: Miklósnek és Mikchnek s Máté és Fülöp nevű rokonaiknak kérésére átírja és megerősíti saját 1269-i oklevelét, mellyel goztun-i (Gasztony, Vas vm.) Miklós fiait: Miklóst és Mikch-et, Máté s Fülöp nevű atyafiaikkal a királyi serviensek közé emelte (*lásd az 1899. számot*), s a vasvári káptalan levele nyomán leírja Kueszorw (!) föld határait. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. Pridie Cal. Aug. regni a. n. a. secundo.

1759-i *hiteles másolata* az Orsz. Levéltárban, Dl. 685. (a másolatok közt.)
Wenzel, ÁUO. VIII. 348.

2096.

1271. aug. 5. Buda. — a keresztesek esztergomi konventjének adta a szent-királyi (Esztergom vm.) jobbbágyokat mind és 12 csónakot is, és átírta III. Béla király 1181-i oklevelét. (*V. ö. a 132. sz.*) — A. D. 1271. Bude, Non. Aug. regni a. a. secundo.

Tartalmilag Báthory István országbíró 1439-i oklevelében. (Fejér ezt a Pray kézírataiból közölte.)

Kivonat: Fejér, CD. XI. 382.

Szent-Király fekvésére vonatkozólag olv. Rupp J., Magyarország. helyrajzi tört. I. 18. l.

2097.

1271. aug. 9. — a Heren-nemzetségbeli Bana ispánnak és fiának: Parisnak, vasvári várjobbágyoknak a cseh király ellen viselt hadjáratban szerzett érdemeikért, mikor is Bana Limbuh (Lembach = Felsőlendva, Vas vm.) váránál elesett, testvére: Sixtus pedig Fursten (Fürstenfeld) vár ostrománál halt meg, Parist és testvérét (? «fratrem»), valamint (Leucát) és fiát, Lőrincet, meg atyafiaikat («fratres eorum»): Jakobot (és Mihályt), Bolosoy fiait, birtokaikkal együtt kiveszi a jobbbágyorsból és a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. V. Id. Aug. r. a. n. a. primo.

Átírta IV. László király 1273. máj. 28. (A Tudománytár a szöveget és az átíró oklevél hasonmását Sztrokay Antal közlése nyomán adta ki, nyilván a Káldyak birtokában levő eredetiről.)

Fejér, CD. 5. 366. (hibásan), Tudománytár, Új folyam, VII. 265. (jól), Wenzel, ÁUO. VIII. 338. (hibásan.)

Az átíró oklevél rongált és több helyen kiszakadt. A hiányzó részeket Fejér és Wenzel is hibásan egészítette ki, a Tudománytárban a közlő (Jerney) néhol helyesen egészítette ki, másutt csak jelezte a hiányt. Ez némileg Karácsonyt

is megzavarta kissé (A magyar nemzetségek, III. 178.), mert pl. az ifjabb Banát kihagyta, Mihályt pedig, Balozsaj fiát, Fejér nyomán (CD. VII. 5. 382.) Mikesnek írja. Hogy Lőrinc Leuca fia volt, Balozsaj másik fia pedig Mihály, az az átíró oklevélből tűnik ki. (Tudománytár, i. h.) **2098.**

1271.
aug. 16.
Lipcse.

— Sidou fiának : Mylei-falusi (Milej, Zala vm.) Sydounak adja a csehek ellen folyó háborúban különösen Parapah (Fekete-város, Sopron vm., Purbach, N.) vár védelmében szerzett érdemeiért a zalai várnak Kebele (Kebeleszentmárton, Zala vm.) nevű földjét, melyen a vár telepesei laknak, s az adományról privilegiumot ígér. (Lásd az aug. 20-i oklevelet 2103. szám alatt.) — D. in Lypch, in crastino Assumptionis Virg. glor. a. D. 1271.

Eredetije a salzburgi állami levéltárban.
Zala vármegye tört. Okltr. I. 57.

2099.

1271.
aug. 16.

— Sándor ispánnak, Marcell fiának Ztumpa (Stomfa, Pozsony vm., Stupava, Sz.) vár védelmében szerzett érdemeiért s a cseh király ellen folytatott harcokban történt eleséért fiainak : Domokosnak és Károlynak adja a stomfai várhoz tartozó Znoysa földet oly joggal, mintha az Szt. István király ideje óta bírt szállásbirtokuk volna, s a pozsonyi káptalan levele alapján leírja e föld határait. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1271. XVII. Kal. Sept. indict. XIV. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 760.

Átírta I. Károly király 1326. jún. 11. (Orsz. Ltr., Dl. 680.)

Fejér, CD. V. 1. 130., VIII. 3. 84. (tévesen : aug. 21-i kelettel) és VIII. 7. 184. (a birtok nevét Mortunnak írva). Wenzel, AUO. VIII. 336.

2100.

1271.
aug. 18.
Lipcse.

— Merse-nek, Benedek ispán fiának visszaadja Beneuch nevű (trencsénmegyei) földét, melyet tőle előbb Thorná (Tornyos, Trencsén vm., Trenčianska Turná, Sz.) földért cserében elvett; Thornát most a zólyomi királyi birtokhoz csatolta, és Beneuch birtokába Merse-t E(gyed) tárnokmester és pozsonyi ispán által a nyitrai káptalan bizonyosága mellett beiktattatta. — In anno D. 1271. III. fer. prox. ante f. sancti regis, in Lypche.

Tartalmilag Miklós nádor 1342. nov. 3-i oklevelében, s ezt átírta a szepesi káptalan 1346. május 9. (Orsz. Ltr., Dl. 761.)

Tartalmilag : Fejér, CD. IX. 1. 414. Wenzel, AUO. VIII. 344. és IX. 566.

2101.

1271.
aug. 20.

— Renoldus szabolcsi ispánnak, László herceg — V. István fia — étekfogómesterének hadi hű szolgálataiért Gormoth (Kőhidgyarmat) földet adja Esztergom megyében, melyen királyi vincellérek és udvarnokok laktak, úgyszintén a királyi pohárnokok és udvarnokok Boztuh nevű földét is, melyet már előbb IV. Béla király adományából bírt Renoldus.

Átírta IV. László király 1273. május 26. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.)

Eddig kiadatlan szövege a következő :

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod cum Renoldus magister dapiferorum Ladizlai ducis karissimi filii nostri comes de Zobolch dilectus et fidelis noster a sue nobis pueritie temporibus multa et diversa ac laudabilia servitia in diversis expeditionibus nostris, quas suo loco et tempore nos facere oportuit, cum omni fidelitate coram nostre maiestatis oculis laudabiliter inpendisset, propter que idem de regali magnificentia merito exaltari debuisset et extolli, nos servitia ipsius meritoria universa et singula, quibus semper tanquam miles strenuus (!) claruit et refulsit, in memoriam revocantes, licet propter ipsius illustres actus et laudabiles famulatus maiora et ampliora in perpetuitatibus seu donationibus perpetuis promereri debuisset, in recompensationem tamen suorum servitiorum aliqualem quasdam terras, videlicet terram Gormoth vocatam, super qua quondam vinitores et udwornici nostri residebant, in comitatu Strigoniensi existentem, cum omnibus pertinentiis, silvis, vineis ac aliis utilitatibus suis universis sub hiisdem metis et terminis, quibus antea per predictos conditionarios fuerat limitata, et terram bachariorum et udvornicorum nostrorum de Boztuh, sitam iuxta hereditariam possessionem eiusdem magistri Renoldi, sicut etiam eandem antea ex donatione karissimi patris nostri Bele regis inclite recordationis tenuit et possedit, contulimus, dedimus et donavimus atque tradidimus eidem magistro Reynoldo et suis heredibus heredumque suorum successoribus perpetuo et inrevocabiliter possidendas. Ut igitur huius nostre collationis series seu donationis robur obtineat perpetue firmitatis, nec per quempiam possit in posterum revocari, presentes dedimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti prepositi ecclesie Orodensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M. CC. septuagesimo primo, XIII. Kalendas Septembris, indictione quartadecima, regni autem nostri anno secundo. **2102.**

1271. — Sydou fiának : Sydou miley-i (Milej, Zala vm.) nemesnek, aki magát a cseh király ellen viselt hadjáratban a reábízott Purpah (Feketeváros, Sopron vm., Purbach, N.) várnak hősiességével s megtartásával, valamint haslou-i Ottó tesvérenek : Haywar-
nak elejtésével kitűntette, a zalai várhoz tartozó Kebele (Kebeleszentmárton, Zala vm.) földet adja tartozékaival, kivévén azt a nevezett vártól. (V. ö. a 2099. sz.) —
D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D.
1271. XIII. Kal. Sept. ind. XIV. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Esterházy hercegi levéltárban. Rep. 38. G. 287.

Hazai okmt. V. 43. Wenzel, AUO. VIII. 339. Kivonat s magyar fordítású részlet : Századok, 1868. 185. l. **2103.**

1271. — oklevele Joachim, Szlavónia bánja oklevelének Sianysza által előtte történt bemutatásáról.
aug. 24. Kukuljević, Reg. no. 1043.
Kukuljević hibás regestája Joachim bánnak 1271. aug. 23-i oklevelére vonatkozik (lásd ezt Smičiklas, Cod. dipl. V. 602., tévesen aug. 24-i kelettel), míg V. István átíró oklevele 1272-ből való. *Ld. a 2222. számot.*

1271. — Thyuch fiait : Bud, Tódor és Abrank zalai Ierse (Irsapuszta) falusi várszolgákat,
aug. 25. akik az osztrák herceg ellen viselt hadjáratban magukat kitűntették, Ierse földjükkel a királyi serviensek közé sorolja, ígérve, hogy azon esetre, ha az előző királyok valamelyike Ierse földre vonatkozólag valakinek adományt tett volna, megfelelő földet fognak kárpótlásul kapni. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. VIII. Kal. Sept. indict. XIV. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Ltr., Múzeumi Törzsanyag.

Átírta a vasvári káptalan 1276. — u. az 1328. márc. 13. (u. o.)

Wenzel, AUO. VIII. 350. Hazai okmt. VI. 179. Kubínyi, M. tört. eml. I. 79.

Az átíratban az oklevél szövege (Hazai okmt. VI. 179.) számos helyen eltér az eredeti oklevél szövegétől (olv. ezt Kubínyinál, i. h., s Wenzelnél is.) Az eltérések a nagyon gondatlan másolatnak tulajdoníthatók, bár az esetleges kárpótlásra vonatkozó mondatban (az oklevél contextusának végén) az «in remotis partibus» és «eque valentem» szavak kihagyása az átíratban szándékosság benyomását kelti. Az érdek részletezésének kihagyása is szándékosnak látszik, de ez nyilván csak lustaságból történt. **2104.**

(1271. * — 1271. aug. 31. kelt oklevelében említi 1. azt a korábbi oklevelét, mellyel a
aug. 31. nyitrai püspökségnek régi okleveleit megerősítette volt, 2. az esztergomi káptalanhoz
előtt.) intézett parancsát, hogy Benedek mester aradi prépost alkancellárral és Mihály nyitrai ispánnal állapítsák meg a nyitrai püspökség birtokait. (Fejér, CD. VII. 2. 150—151.) **2105.**

1271. — Vince nyitrai püspök kérésére összeírja a nyitrai egyháznak birtokait, amint azok-
aug. 31. ról Benedek alkancellár és Mihály nyitrai ispán mint királyi kiküldöttek és Sixtus esztergomi olvasókanonok, az esztergomi káptalan kiküldötte az általuk ejtett vizsgálat alapján jelentést tettek, minthogy a püspökség okleveleinek egy része elégett; ezen birtokokban a nyitrai egyházat és a püspökséget megerősíti s azokat új adomány gyanánt adja, ezenfelül a nyitrai egyház szent ereklyéi előtt égetendő öröklámpás céljára a Nyitra városi királyi vámot adja a püspököt ősidők óta illető részen kívül. — D. p. m. predicti mag. Benedicti Orod. prepos. vicecanc. dil. et f. au. n. a. D. 1271. Pridie Kal. Septembr. indict. XV. regni a. n. a. primo. Méltóságok : Fülöp esztergomi, István kalocsai érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jakab (!) pécsi, Fülöp váci püspök, királynői kancellár, Lodomér váradi, Péter erdélyi püspök, Mojus nádor a kúnok bírása soproni ispán, Miklós udvarbíró, Egyed tárnokmester.

Lezártam 1943. május 1-én.

Átírta I. az esztergomi káptalan 1291. — u. az 1378. Ennek eredetije (Iványi Béla úr szíves közlése szerint) a nyitrai püspökség levéltárában van (Lad. I. fasc. 1. no. 4.). 2. Bebek István országbíró 1360. — I. Lajos király 1361. júl. 22. — Zápolyai István nádor 1496. (Pozsony város ltr., Lad. 6. no. 1.)

Fejér, CD. VII. 2. 150. Episc. Nitr. memoria, 136.

Az oklevél záradékának hibáit (hibás az *indictio* és az uralkodási év) az átírások is magyarázhatják, azonban *a szöveg sem mentes a gyanútól* a Szt. László királyra való többszörös hivatkozás, az oklevelek elégésének és a nova donationak emlegetése és a corroboratio hiánya miatt. Ezek az okok azonban talán nem elegendők végleges ítélet formálására, ha tárgyi okok nem támogatják őket.

2106.

1271. szept. 12. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1255-i oklevelét a bystricei [de nova villa Bystrice] vendégnépek kiváltságainak megállapításáról. (*Lásd az 1059. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. indict. XIV. II. (Idus) Sept. regni a. n. a. secundo.

Átírta az esztergomi káptalan 1338. május 26. (Az esztergomi kápt. hit. h. ltr. Lad. 53. f. 6. no. 1.) és u. az 1519. (Az eszterg. érs. vil. ltr. T. 84.)

Fejér, CD. V. 1. 164. Monum. eccl. Strigon. I. 588. Kivonat: Magyar Sion, I. 769.

2107.

1271. szept. 16. — a nagyszombati (Trnava) [de Tirna] ferencrendi apácák pozsony. negyei népeit mindennemű adófizetés alól fölmenti. — D. p. m. mag. Benedicti eccl. Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. XVI. Kal. Oct. indict. XIV. regni a. n. a. secundo.

Átírta IV. László király 1280. ápr. 2. — I. Mátyás király 1466. dec. 22. (Orsz. Ltr. Dl. 2210.)

Fejér, CD. V. 1. 141. Károlyi-okltr. I. 6. (Az *indictio* mindkét kiadásban tévesen X.)

2108.

1271. szept. 20. — a szepesi apát kérésére átírja IV. Béla királynak a szepesi (savnikai, š'avníki) cisztercita apátság részére 1260. aug. 14-én adott oklevelét. (*Lásd az 1239. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti eccl. Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. D. 1271. XII. Kal. Octobr. indict. XIV. regni a. n. a. II. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István kalocsai érsek udvari kancellár, Lampert egri, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kunok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Ivachim szlavóniai bán, Máté erdélyi vajda szolnoki ispán, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnok gueckeai, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokmester vasvári, Ponyth bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 25,052.

Katona, Hist. crit. VI. 574. (csonkán és töredékesen). Fejér, CD. V. 1. 128. (csonkán és töredékesen, 1270-i oklevél átírására utalva.)

Az 1271-i átíró oklevél írása kurzívaszerűen egybefolyó és kelténél újabb jellegűnek látszik (így pl. az *a* betűnek fent is zárt ívű, tehát két ívelésű alakja ekkor még korai,) — a pecsét hiányzik az oklevélről — s ezért a Krit. Jegyz. 1239. számánál gyanúsnak mondtam, megjegyezve, hogy a benne átírt oklevél szövege ellen nem lehet kifogást emelni. De ugyanezt kell megállapítani az átíró oklevélről is, mely — talán azt kivéve, hogy az átírást kérő apát nevét nem említi, — szövegében kifogástalan. (A különben teljesen megfelelő méltóságfelsorolásból Bereck csanádi püspök a következő, 2110. sz. oklevélben is hiányzik.)

2109.

1271.
szept. 24.

— a zágrábi egyházat különös pártfogása alá vévén, mindenkit tilt azon egyház (a püspök és a káptalan) népeinek megszállással vagy bármi más módon való zaklatásától. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. VIII. Kal. Octobr. indict. XIV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István kalocsai érsek udv. kancellár, János spatatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi ispán, Egyed tárnokm. pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponyth bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Másolata a Liber privilegiorum episcopi Zagrabienensis c. másolatgyűjt. 6. fol., a zágrábi érsekség levéltárában.

Tkalčić, Episc. Zagrab. I. 159. Smičiklas, Cod. dipl. V. 606. Kivonatok: Farlati, Illyr. sacr. V. 375. Kukuljević, Reg. no. 1045. Wenzel, ÁUO. XII. 43.

2110.

1271.
szept. 27.

— átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1242. augusztus 14. kelt oklevelét, melyben testvérének: Kálmánnak, a ruthének királyának és Szlavónia hercegének 1240-i, a petrinai vendégnépek kiváltságait megállapító oklevelét írta át (*lásd a 721. számot*), s megerősíti őket más hospesekével egyező azon kiváltságukban, hogy idegen tanúk alkalmazása helyett ügyeikben eskütételük alapján történjék ítélethozatal. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. indict. XIV. V. Kal. Octobr. regni a. n. a. secundo. (Méltóságok mint az előző, szept. 24-i oklevélben, de Lampert egri püspök után: *Bereck csanádi*, Jób pécsi püspök stb.)

Átírta IV. László király 1274. — a zágrábi káptalan 1341. (Orsz. Ltr. Dl. 33,914. és másik példánya u. o. a Múzeumi Törzsanyagban.)

Wenzel, ÁUO. XII. 694. Smičiklas, Cod. dipl. V. 607. Kivonatok: Fejér, CD. V. 1. 172. Kukuljević, Reg. no. 1048. Densusianu, Documente, 354. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 110.

2111.

1271.
okt. 2.
Ipoly-
szalka (?)

— Mihálynak, Vbul fiának Semian (Kállósemjén, Szabolcs vm.) nevű falujában csütörtökönként tartandó vásárt engedélyez, s elrendeli, hogy a vásárra jövőket senki ne akadályozza. — . . . Zalka, feria VI. post festum S. Michaelis (anno) D. 1(2)7(1).

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr.

Hazai okmt. VII. 128.

2112.

1271.
okt. 6.
Cétény(?)

— Abramnak, Ponith ispán fiának adja a Receh (Túrricse) és Costatun nevű, szatmármegyei földeket, melyek birtokába Abramot Caam fia: Luka által a váradí káptalan bizonytsága mellett beiktattatta. — D. in Cittu (? Citin?) in oct. b. Michaelis arch. a. D. 1270 (?) regni primo (?).

Átírta IV. László kir. 1281. okt. 6. (Kemény J. gr. másolata az Erdélyi Múzeum levéltárában.)

Fejér, CD. V. 1. 101. (1270. évszámmal.) Magyarul: Szirmay, Szatmár vm. II. 108. (1271.) Kivonatok: Fejér, CD. VII. 3. 70. és 71. (1271.) Tört. Tár, 1889. 526. (1271.)

Fejér, akinek nyomán adom az oklevél kivonatát, a teljes szöveg kiadásánál 1270-et közölt, s ennek felelne meg az uralk. év is. Szabó K. ellenben a Tört. Tárban az átírat eredetije alapján 1271-ből valónak mondja az oklevelet. Ha a Fejérnél valószínűleg hibásan közölt Cittu a nyitrai megyei Cétény, akkor az itinerarium 1271 mellett szól. Ezért a csak zavaros közlésekből ismert oklevelet 1271-re teszem. **2113.**

(1271.)
okt. 10.
Komárom-
nál a Zsitva
mellett.

— bizonyítja, hogy honoa-i (hanvai) Hunt és másfelől Iwanus fia: Miklós és ennek Mihály és Simon nevű fiai a Scarus nevű föld (Szkáros, Gömör és Kishont vm.) miatt a király előtt folyó perükben egyességre léptek, de az egri káptalan előtt teendő bevallás után Szt. György nyolcadán a király előtt újra meg fognak jelenni. — D. iuxta Sytua apud Kamarum, quinto die octavarum S. Michaelis.

Átírta az egri káptalan 1271. nov. 8. (Orsz. Ltr., Hanvay-ltr.)

Hazai okmt. VII. 131.

Memorialis oklevél, de az átíró oklevél szerint királyi kiadvány. Keltét az átíró oklevél mutatja. (V. ö. a 2078. számmal.) **2114.**

1271.
nov. 2.
Buda.

— bizonyítja, hogy Wza fia: Péter jeneu-i (Jenő, n. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.), sag-i (Tápióság, u. o.), zécheu-i (Tápiószecső, u. o.), geded-i (? Karácsonyi, Magyar nemzets. II. 307. l. a gömörmegyei Kerekgedét gyanítja), kortul-i (Kartal, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.), bodun-i (Kétdodony, Nógrád vm.) és keueozou-i (Kajászó-szentpéter, Fejér vm.) birtokait halála esetére a Sz. Mária (margit)-szigeti apácáinak hagyta, fenntartván életére a hasznélvezetet, halála után pedig testvére számára a visszaváltás jogát. — D. Bude, a. D. 1271. in crastino (az átíratban: in festo) Omnium Sanctorum.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 762.

Átírta: III. András király 1298. jan. 29. (Orsz. Ltr. Dl. 1489.)

Fejér, CD. V. 1. 129. Hazai oklevéltár, 61. Hazai okmánytár, VIII. 371. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 122. Kivonat: Fejér, CD. V. 1. 171.

Erre az oklevélre vonatkozik IV. László é. n. (1279 körüli) okleveleinek utalása. Wenzel, AUO. IX. 194. és 195. **2115.**

1271. — megállapítja a szepesi szász telepések jogait s kötelességeit a fizetendő terragiumra, katonáskodási köteleységükre, az ispán- vagy bíróválasztásra, bíráskodásra, papválasztásra, pénzbeváltásra, vadászatra, halászatra, erdőirtásra, a terragiumszedők fogadására és a bányaművelésre vonatkozólag. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. VIII. Kal. Decembr. indict. XIV. regni a. n. a. secundo.

Átírta a szepesi káptalan 1771. (Másolata az Orsz. Levéltárban, Dl. 24,795.) Bárdossy az 1790-ben állítólag bemutatott eredetire hivatkozik. N. Lajos király 1366-i átiratát Dobai Székely S. másolatából németül közli Fejér, IX. 3. 562.

Wagner, Anal. Scep. I. 189. Katona, Hist. crit. VI. 575. Bárdossy, Moldav. vel Szep. decimae indag. 31. és Supplem. 108. God. Schwarz, Orig. et occ. 37. Schlözer, Krit. Sammlung, 302. Fejér, CD. V. 1. 132. és német ford. IX. 3. 562. Michnay—Lichner, Ofner Stadtrecht, 237. Endlicher, Monum. Arpad. 522. Kivonat: Domanovszky, A szepesi városok árumeállító joga (1922.) 195. **2116.**

1271. — megállapítja az ugocsamegyei Felzaz (Tiszaszászfalu) falusi vendégnépek adózási, katonáskodási, szállásadási kiváltságait s a Szt. Péter egyházának a plébánosok és esperesek hatósága alól való mentességét; nekik adja megjelölt határok között a Stulba erdőt a vadászat jogával, valamint a tiszai halászat jogát földjük határaitól a máramarosi gyepükig; megállapítja szekerezési köteleységüket, az aratás és ispáni követség alól való mentességüket s bíróválasztási szabadságukat, a bíró bíráskodási jogainak megjelölésével. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. indict. XV. Ultimo Kal. Januarii regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírója, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Iwachin szlavóniai bán, M(áté) erdélyi vajda szolnoki ispán, Lőrinc szörényi bán dobokai ispán, Péter főasztalnokm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, br. Perényi-ltr.

Fejér, CD. V. 1. 176. (1272. a méltóságnévsor megcsonkításával). Densu-sianu, Documente, 360. (1272.)

A keltezés természetesen a karácsonyi évkezdet szerint van 1272-nek írva az oklevélben. **2117.**

1271. — Sixtusnak, Salamonnak és Jánosnak, Herrandus mester servienseinek, valamint kilenc, Boba (Vas vm.) falusi felsorolt rokonuknak kérésére átírja és megerősíti Béla ifjabb király 1224-i oklevelét, mellyel Farkast atyjával: Halchaval, továbbá testvéreivel s nagybátyjával együtt arany szabadsággal ajándékozta volt meg. (Lásd az 569. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije a Hazai okmánytár szerint Babay Jánosnál volt Babán (Vas vm.)
Fotogr. az Orsz. Levéltárban, Dl. 39,387.
Hazai okmt. VIII. 141. **2118.**

1271. — bylle-i (Billeye, Zala vármegyében feküdt, *n.*) Domokos ispán fiait: Simont és Amanust, akik a zalai várjobbágyok közül származtak s magukat a cseh király ellen viselt hadjáratban kitüntették, testvéreikkel: Pál, Domokos, Péter, Benedek és Balázsszal együtt a királyi nemes serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. indict. XIV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp a királyné udv. kancellárja váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kunok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokm. pozsonyi, Máté erdélyi vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai, Péter fehérvári, Selke győri ispán.

Átírta I. IV. László király 1272. (Fejér említi Kaprinai után.) 2. A zalai konvent 1372. (Orsz. Ltr. Dl. 768.)

Fejér, CD. V. 1. 137. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. LII. Densusianu, Documente, 356. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 112.

2119.

1271. — serviensének: Mihálynak, Vbul fiának, aki magát főleg a stájer hadjáratokban tüntette ki, a szabolcsmegyei Nucupul (Napkor) és Tuth nevű földeket adja, melyeket Mihály atyjának már II. András király adományozott volt, de azok tőle utóbb elidőgenítették, valamint az ezekkel határos, egykor Butur által bírt földrészt is adományozza. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr.

Katona, Hist. crit. VI. 588. Fejér, CD. V. 1. 105. és ismét 160.

Tu^h földről olv. Karácsonyi. A magy. nemzets. I. 188.

2120.

1271. — Timót zágrábi püspök kérésére átírja és megerősíti András dalmát-horvát herceg 1201-i oklevelét, mellyel a zágrábi egyháznak adta Cagnis nevű szigetet. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije a zágrábi érsekség levéltárában. Privilegialia. Volumen I.

Tkalčić, Episc. Zagr. I. 158. Smičiklas, Cod. dipl. V. 596. (András hg. oklevelének szövege u. o. III. 6.)

2121.

1271. — sceg-i Joachynusnak, aki a cseh király ellen viselt háborúban a Pál hűtlen fiai által: Miklós és István által ostromolt Nyitra várnál foglyul esett, majd utóbb a csehek őt javaiból kifosztották, a nyitrai várhoz tartozó Deueche (Divék-

újfalu, Nyitra vm., Diviacka Nová Ves, Sz.) földet adja az oklevélben leírt határok között, a beiktatást Mihály nyitrai ispánnal végeztetvén. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1271. r. a. n. a. secundo.

Átírta IV. László király 1272. nov. 17. (Orsz. Ltr. Rudnay-ltr.)

Fejér, CD. V. 1. 143. és X. 3. 257. Hazai okmt. VII. 128.

A határleírás szerint az adományozott föld Zuchcham vagy Zucham (Nyitraszucsány) faluval határos, tehát a mai Divékújfaluról van szó.

2122.

1271. — Lampert, egrı püspök kérésére átírja IV. Béla királynak 1261. szeptember 9-én kelt oklevelét (lásd ezt az 1267. sz. alatt), az egrı egyház, illetőleg az egrı püspök birtokainak és kiváltságainak megerősítéséről.

Eredetije az egrı érseki uradalmi levéltárban. (Fasc. JJJJ. No. 1. jelzettel.)

Katona, Hist. crit. VI. 580. (Batthyány kézirataiból). Fejér, CD. V. 1. 152. (Katona után.)

V. István királynak ezt az átíró oklevelét Katona is, Fejér is többszörösen megcsonkítva közölte. Ennél nagyobb baj azonban az, hogy IV. Bélának az 1271-i oklevélben átírt, történeti és nyelvészeti szempontból is fontos oklevelének szövegét valamennyi eddigi kiadás nagy kihagyásokkal közli: vagy az egész birtokfelsoroló résznek, tehát az oklevél jó felerészének kihagyásával, vagy egyes részeket, több megszakítással is, hagyva ki. (Lásd a kiadások felsorolását az 1267. számnál; az ott felsoroltakhoz még Balázs Ferencnek Heves vármegye története, I. k. 299. sk. l. töredékes közlése csatolandó, amely egy 1715-i másolatról készült; csak az oklevél bevezető 1—2 sorát, s a falvak felsorolásából csupán a hevesmegyeieket adja.) Aránylag legteljesebb még Fejér közlése, de ez meg (mint többé-kevésbé a többi csonka kiadás is) a szövegnek és különösen a helyneveknek olyan nagymérvű eltorzítását mutatja, hogy közlése mind történeti, mind nyelvészeti szempontból félrevezető és használhatatlan. Ezért V. István átíró oklevelét az eredeti alapján szükségesnek láttam IV. Bélának benne átírt oklevelével együtt teljes egészében közölni, annál is inkább, mert a Kritikai Jegyzék I. köt. 3. füzetének megjelenésekor (1930.) IV. Béla oklevelének szövegét V. István eredeti átírásában még nem ismertem és így ott azt nem közölhettem.

A teljes szöveg, az átíró oklevél (1271.) eredetijéből másolva a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad apicem pertinet regie maiestatis suorum predecessorum privilegia renovare et legitime emanata restaurare, maxime in rebus favorabilibus, ut in ecclesiarum possessionibus, quas ob Dei reverentiam et in subsidium anime ipsorum gloriosi principes, barones, proceres et nobiles ipsis ecclesiis condonarunt perpetuo possidendas, ut per renovationis et restorationis titulum pacifice possideant inconcussa firmitate. Proinde ad universorum notitiam tenore presentium declaramus, quod venerabilis in Christo pater Lampertus miseratione

divina episcopus Agriensis fidelis noster ad nostram personaliter accedendo presentiam exhibuit nobis privilegium domini Bele regis quondam Hungarie felicis recordationis patris nostri karissimi super facto possessionum episcopaliū ecclesie Agriensis, tributorum, decimarum et libertatum ac aliorum iurium omnium ipsi ecclesie Agriensi spectantium, petens nos cum instantia, ut tenorem eiusdem de verbo ad verbum transscribi faceremus ad cautelam et nostro dignaremur de regia benignitate privilegio confirmare, ratum habendo atque firmum. Cuius tenor talis est :

Bela Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Cumanieque (!) rex omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in vero salvatore. Rex regum et dominus dominantium Deus ad hoc preposuit reges mundo universo, ut in ipsius similitudine quivis in suis regiminibus unicuique petenti ius suum tribuat, iustitia suadente perdita restauret, restaurata conservet, conservata non occupet, meritorios benigne remuneret et dignos servitio digne laudis extollat preconio, viduas et orphanos deffendat (!), pauperes colligat, famulos templi prelatos et clericos Dei servitio mancipatos omni reverentia in suis iuribus illesos conservare non desinat et facultatibus ampliare, exemplo Christi sumpmi regis filii, qui animam suam in ara crucis pro suis exposuit et matrem constituit ecclesiam sanctam fidelibus universis, in cuius gremio nati in mundo universi tam reges quam principes, duces et comites, pauperes ac divites per baptismi gratiam renascuntur et renati post mortis eventum ibidem sepeliuntur, demum sepulti fide nostra hoc attestante resurgunt ad gloriam vel ad mortem truculentam, rationem reddituri de bonis aut malis operibus et de iusto vel iniquo regimine, equo libramine in examine districti iudicii mercedem recepturi a Deo vero Iesu Christo, qui (!) suis vulneribus apertis in tribunali sedente sancta cruce, spinea corona, lancea lateris, clavis pedum et manuum fixuralibus in medium productis in die illa, quando celi plicantur et terra ardens erit, ubi sancti turbantur et angeli tremescunt, iudicantur iusti cum metu et peccatores sine fine condempnantur. Hinc est, quod ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod sancta mater ecclesia Agriensis in honorem beatissimi Iohannis apostoli et ewangeliste dedicata, cuius fundator et dotator sanctissimus rex Stephanus primitivalis² regni Hungarie et apostolus precipuus miro modo fuit et est, demum per beatissimum regem Ladizlaum fecundioribus fructibus et possessionibus lautioribus eadem ecclesia extitit ampliata, sic et per succes-

² A régi kiadások ezen a helyen *parens*-t (Schmitth, Pray), vagy *primicerius*-t (Kaprinai, Katona, Bárdosy, Fejér s akik Fejér közlését követik) írják, és ezt az utóbbi szót, Fejér közlésére hivatkozva, Bartal is felvette a *Glossarium med. et inf. Latinitatis*-ba. (523. l.) A Dl. 516. sz. másolatban pedig, mely IV. Béla oklevelét (csonkán) I. Ferdinánd 1560-i átiratából adja, a kérdéses helyen *primus*-t találunk. Az V. István 1270-i átiratának eredetijében, melynek szövegét itt közlöm, az illető szórövidítésből (*pmitis*, a *p* fölött a *ri* jele, a *ti* szótag fölött lapos ívalakú rövidítésjel) a fentebbi változatok egyikét sem lehet kiolvasni. A helyes olvasás szerintem: *primitivalis* (lásd: Forcellini, *Totius Lat. Lexicon*, t. IV. 1868. p. 860.). *Primitialis* (ld. Du Cange, *Glossarium*, t. V. 1845. 443. l.) a világosan felismerhető *t* (s nem *c*) miatt kevésbé lehet, mert az oklevél írója *tia* helyett általában *cia*-t ír. Egyébként mindkettőnek értelme: legelső (a *rex* jelzője.) Ritka használatú szó s ez magyarázza a másolók és a közlők bizonytalan találgatásait.

sivos reges Hungarie nostros progenitores diversis possessionibus et piscinis ac multiformis (!) libertatibus extitit decorata et munita, ipsaque super omnes ecclesias kathedrales regni Hungarie per tot donationes et libertates per sanctos reges donatas et concessas sedebat ut domina gentium in sede maiestatis sue dyademate pulcritudinis (!) decorata. Sed pro dolor nostris in temporibus per Tartarorum rabiem et vesanicum insultum eorundem predicta ecclesia Agriensis funditus et in toto extitit destructa et combusta, bonis omnibus ipsius ecclesie et privilegiis sanctorum regum super possessionibus et libertatibus emanatis ablatiis penitus et combustis suisque canonicis quampluribus interemptis. Volentes igitur nos veri regis Iesu Christi vestigia imitari, ecclesiam Agriensem ipsius sanguine dedicatam de perditis restaurare, privilegiis super possessionibus et libertatibus pristinis confovere, sub munimine dupplicis sigilli nostri omnes possessiones episcopales et libertates possessionum episcopalium, necnon civitatum, villarum et oppidorum ac civium, hospitem, inquilinorum, conditionariorum, vasallorum nobilium in unum nostrum privilegium ex certa nostra scientia inserendo communiri, ne de memoria hominum elabatur et ipsa ecclesia Agriensis iure suo defraudetur et tante libertatis venustas per sanctos reges concessa per filios invidie aliquo modo successivis temporibus deformetur, primum volumus, ut nomina omnium possessionum episcopalium et tributa conscribantur et demum libertates inserantur, ut processu temporis in suis tenetis ab inpugnantibus et inquietantibus salva consistant libertate. Quarum quidem possessionum nomina sic declarantur, prout ex certa scientia nobis innotuit per relationes vicinorum, commetaneorum, prelatorum, baronum et veridicorum senum, nobilium et innobilium necnon iobagionum castri et capitulorum inquisitiones, Strigoniensis scilicet et Waciensis ac Veteris Budensis. Quod (!) possessiones ecclesie Agriensis episcopales tantum, licet sint in pluribus districtibus et comitatibus, tamen nominibus infrascriptis declarantur. Videlicet tota vallis Agriensis, incipiendo a terra nobilium de Beel et a terra Noggeur castri nostri de Borsad (!). Que quidem vallis Agriensis per declivium directum per valles etiam collaterales extendit se usque ad terras nobilium de Scemere et de Fornos, ubi tales ville sunt fundate: prima Feltarkan, secunda Oltarkan, tertia Felnempti, quarta civitas Agriensis. Item Tyhemer. Item Thala mogor,² item Thala nogh dicta. Item Moklar. Item Kerezthusfeulde. Item Endred. Item Apati. Item Scenholm. Item Isepphaya. Item Buda. Item Obon. Item Dezmaszykzou. Item Kerechen cum duabus sessionibus villarum. Item Baktha. Item Fedemus. Item Serch (*ķimaradt*: cum) quatuor sessionibus villarum. Item Chereph cum duabus sessionibus villarum. Item Sceleus. Item Nozuoy. Item Kysgeur. Item Harsan cum Wayla et suis conditionariis ac cum duabus sessionibus villarum intra suas metas. Item villa Poph cum Gulai ac suis conditionariis prope Heuiouize. Item villa Zyrakh prope fluvium Harnad. Item Kyrth prope Tyciam cum medie-

² Esetleg *minor* helyett (= Kistálya.) Nem lehet *Mogor* = Almagyari, mert a községek «item»-mel kapcsolva egyenkint vannak felsorolva. Inkább: Magyartálya (=Kistálya.)

tate clausure Heuiotheu et integra clausura Tycie zege vocata de duabus partibus eiusdem. Item Mezeupispuky. Item Mezeuharsan et Mezeulseph prope possessiones nobilium de Folth et de Saruldeghaz existentes. Item Magarad iuxta Chereuuize cum duabus piscinis. Item Halaz in Chereukuz existens cum Magna mortua et Sukmortua vocatis piscaturis et cum tribus piscinis magnis intra Chereukuz existentibus. Item Mohagteu prope Tyciam cum clausura integra zege vocata. Item villa Eurem per beatissimum Stephanum regem donata cum tributo, quod exigi consuevit ab antiquo in eadem et cum una nave magna pro transferendis hominibus et curribus, quando Ticia inundatur, et duabus clausuris Ticie zege vocatis de duabus partibus Ticie cum silvis. Item Menusythou, Olpha, Nana, Luaztheluk, Pookh et Olpuklusi vocatis (!), que sunt donate per beatissimum regem Ladizlaum, quarum mete hoc ordine distinguntur, prout commetanei earundem possessionum nobis recitarunt. Prima meta incipit ab oriente in portu Ticie in quodam loco supra Kuzenzugeureme Fozarfoka vocato, alio nomine Meleurem dicto, quod pertinet ecclesie Agriensi et separatur a possessione nobilium de genere Apuch Weithezeg nominata. Deinde descendit per medium Ticie in directa medietate cuiusdam insule Peche vocate separando possessiones nobilium de genere Tomoy, usque in portum seu transitum magne vie euntis per Ticiam de possessionibus ecclesie Agriensis Nana et Menusythou vocatis supradictis, et transit in Abad, qui quidem transitus, licet in una parte sit in terris ecclesie Agriensis, tamen, quia iuramento eorum nobiles viri, videlicet Iohannes, Dionisius maior, Chak et Sebastianus de genere Tomoy ex permissione Lamperti episcopi Agriensis, ubi telonium exigitur, pro se obtinuerunt, eisdem nos dimisimus ipsum portum cum tributo pacifice possidendum. Abhinc de portu a loco tributi exit de Ticia meta ecclesie et circuit quamdam silvam Bere vocatam sub pede eiusdem silve per nominatam terram Kendurathouhata dictam, habitam pro meta, et vadit usque ad finem silve prenotate, que quidem silva pertinet ad nobiles de Zalouk iure hereditario, sed nunc possidetur per nobiles predictos de genere Tomoy iure impignoraticio. In cuius fine intrat Ticiam meta ecclesie Agriensis iterato et ibi incipit vicinari nobilibus de Zolouk et descendit per medium Ticie usque in finem silve Aranas vocate, que quidem silva pertinet ad nobiles de Zalouk et sic ibi separatur a terris nobilium de Zalouk predictorum. Inde transit ultra Ticiam versus meridiem meta ecclesie Agriensis in quemdam locum et iungitur possessioni monasterii Saar, Vecheg vocate et nobilium de genere Aba, qui quidem locus vocatur Ketherdeutofeye et pertinet ad predictam villam Vecheg. Inde reflectitur secundum meatum Ticie iuxta Kyudtou, pertinentem similiter ad eandem possessionem Vecheg. Deinde directe revertitur ad Ticiam subtus villam Nana et retransit Ticiam in illum locum, qui vocatur Olsamag, pro meta habitum, et inde vadit versus septentrionem ad locum, qui Rouozluk appellatur, ita, quod terre arabiles remanebunt possessioni a parte occidentis Vecheg dicte, pratum vero aquosum a parte superiori et paludosum remanebit possessionibus ecclesie Agriensis antedictis. Deinde quasi versus occidentem vadit in locum

Zeluspokere dictum et abhinc progrediendo iungitur metis possessionis Haiouthaa vocate a parte possessionis ecclesie Luazteluk dicte. Deinde reflectitur versus orientem et vadit intra possessiones Kumleud et Pook vacatas (!) per metas terreas. Abhinc vadit per campum similiter versus orientem per metas terreas et iungitur terre reginali Berechtelke vocate. Inde declinat ad locum Apucholma vocatum per terreas metas. Inde revertitur in locum Kethpokere dictum et abhinc de medio duarum sessionum Puklusteluk vocatarum, quarum una a parte orientis existens pertinet ad nobiles de Apuch, alia a parte Pokh pertinere dinoscitur ad ecclesiam Agriensem, et dividuntur per quemdam meatum, qui exit de Feketetou et iungitur magne vie prope locum Kukenzug nominatum, ubi prima meta inceperat supra Kukenzueureme noncupata (!) in loco Fozarfoka dicto, et sic mete possessionum ecclesie Agriensis Menusythou, Olpha, Nana, Luazteluk, Pookh et Olpuklusi terminantur. Piscine vero, que pertinent ad ecclesiam Agriensem intra metas possessionum predictarum, hiis nominibus noncupantur: Harummurgh, Noghuziutou, Kerektou, Olphatoua, Destoua, Izengtoua ac Fueneserdeuzatona, que sunt donate ecclesie Agriensi per beatissimum regem Ladizlaum cum conditionariis, scilicet custodibus equorum. Item Zurdukpispuky. Item Gunguspispuky. Item Tizapispuky cum clausura Ticie zege vocata, piscinis et clausuris quampluribus in vicinitate nobilium de Zoyli et de Bala existentibus. Que omnes possessiones predicte sunt [in comi]tatibus de Heuesuyuar et de Borsod existentes et sunt iste donate per beatissimum regem Stephanum. Item Pouhamara Turkeddi et directa medieta Nachaeghaz vocate, item Keueeghaz et Noghteluk prope Turuize existentes cum omnibus piscaturis in Turuize existentibus et mergis omnibus Weyz [voc]atis de duabus partibus Thuruize secundum suas metas per beatissimum regem Ladizlaum donate et possesse pacifice per ecclesiam Agriensem ab antiquo, in comitatu de Zounuk existentes. Item villa Halaz iuxta Crisium triplicem in comitatu Changradiensi(!) cum duabus piscinis vicissim positis, Halaztoua et Asuantou vocatis, cum omnibus piscaturis in Crisio et aliis locis piscationum intra suas metas existentibus, que similiter per beatissimum regem Ladizlaum ipsi ecclesie sunt donate et collate cum loco molendini. Item villa Feyerem cum conditionariis. Item villa Pispuky similiter cum omnibus conditionariis et loco molendini iuxta Crisium Album cum villa Ketesd in comitatu de Bekes existentes. Item villa Mour ultra Danubium in dyocesi Wesprimiensi cum omnibus conditionariis coquine episcopalis similiter per beatum Ladizlaum regem donate. Item villa Sombol cum Sombolhege in toto, que villa est locus episcopalis curie. Item Pecher cum Dusnukzoth et Dusnukbos usque ad Crisium ac pulsatoribus et conditionariis ecclesie. Item Neueg iuxta Crisium Album de duabus partibus Crisii cum loco molendini ac libero transitu Crisii in comitatu de Zarand existentes, per beatissimum Stephanum regem collate. Item villa Hyduege cum Mechtheluk, necnon conditionariis omnibus. Item tertia pars tributi de Luch tam in terris quam in aquis. Item villa Zenthmaria in vicinitate castri Zemlenuar cum dimidietate tributi, quod ibidem exigitur a transeuntibus

de villa Zemlen versus eandem villam Maria in terram ecclesie similiter per donationem beati regis Stephani possesse pacifice et quiete, in comitatu de Zemlen existentes. Item Heyche in comitatu Abawyuar adiacens similiter donata per eundem beatissimum regem Stephanum. Item villa Perek cum silva et aliis suis utilitatibus in comitatu de Bereg sita, per karissimum patrem nostrum Endere (!) regem felicis memorie cum porcorum pastoribus collata et per nos ex certa scientia confirmata. Item Cheuzd cum piscaturis et piscinis ac cum silva Danath vocata prope Ticiam. Item Kekus cum suis piscaturis. Item Ozlar. Item Timar. Item Bagzagh prope Hortubaguize cum suis piscaturis. Item Feierzenthmargita similiter cum suis piscaturis. Item alia villa Popeghaz vocata iuxta Hortubaguize cum piscaturis in comitatu de Zabouch existentes. Que quidem possessiones predictae per beatissimum regem Stephanum modo premissis episcopatu ecclesie Agriensis, exceptis possessionibus capituli eiusdem ecclesie, sunt collate, que quidem possessiones capituli ecclesie Agriensis propter uberiores cautelam in alio nostro privilegio seriatim nominantur. Libertas enim per predictos sanctos reges, videlicet Stephanum et Ladizlaum eidem ecclesie Agriensi in omnibus suis tenentis tam episcopi quam capituli, possessionibus videlicet, civitatibus, villis et oppidis donata hec est, quod nullam collectam nullumque censum seu exactionem quovis alio nomine nominatam solvere tenentur regio phisco exigendam, vel comiti camerarum persolvendam, quas ab aliis regnicolis temporibus debitis more solito exigere consueverunt. Item quod nullus baronum, scilicet palatinus, iudex curie domini regis, magister tawarnicorum, woyuoda Transsiluanus, banus totius Sclauonie et alii quavis dignitate fulgentes poterunt descensus facere in possessionibus ecclesie Agriensis antedictae, nec victualia alicui ipsorum baronum a possessionibus suis episcopus vel capitulum in quocunque comitatu existentibus offerre vel dare tenentur, ymo neque iudicare vel codempnare aliquem de omnibus civibus, hospitibus, inquilinis et rusticis de possessionibus ecclesie Agriensis poterunt presumentes, sed officiales episcopi et capituli in toto omnes causas et earum articulos tam sanguinis quam furti cum aliis omnibus iudicabunt. Item decimas decimatores episcopi et capituli in orreo dicabunt et singulas capetias pro uno pondere argenti fini, vel denariis unum pondus argenti fini valentibus redimere et persolvere tenebuntur usque festum beati Martini confessoris; qui si non solverint usque terminum predictum ex integro, extunc comes patrie (!) cum iudicio persolvi faciet decimatoribus ecclesie Agriensis cum dilatione quindecim dierum. Item de agnis, de edis et de suellis ac de apibus, item de vino integras decimas persolvent. Item de quolibet aratro nobilium unum fertonem. Item de servis unam capetiam. Item de integra curia homines, qui non habent fruges, duas capetias solvere tenebuntur. Item de inquilino coniugato sine curia unum pondus argenti fini. Alias autem decimas minutas, prout in leguminibus, pisis, canapis et milio in specie persolvent. Hoc non pretermittimus, quod si aliquo tempore reges Hungarie nostri successores quatuor filios habuerint, episcopus Agriensis, qui pro tempore fuerit, quartum custodiet, prout hoc a sanctis regibus extitit ordinatum et statutum.

Item decimam partem omnium tributorum in tota dyocesi Agriensi tam regalium seu reginalium, quam nobilium episcopus Agriensis percipiet et percipere dinoscitur per collationem sanctorum regum predictorum a tempore foundationis ecclesie prenotate. Item Bela proavus noster et Endere pater noster karissimus felicium recordationum reges decimas omnium forestarum nostrarum et novalium prediorum nostrorum fundatorum et fundandorum ac villarum nobilium et nostrorum servitorum universaliter in d[istrict]ibus de Wgacha et de Beregh existentium ecclesie Agriensi applicarunt et condonarunt, demum et nos applicavimus et condonavimus perpetuo et inrevocabiliter exigendas. Et quia quod semel Deo dedicatum est, amplius ad prophanos usus non debet revocari, volumus et perpetua sanctione stabilimus, quod predictae libertates cum [omnibus] possessionibus et terminis, tributis et piscinis superius nominatis in toto et in qualibet sui parte per beatissimos reges Hungarie, Stephanum videlicet et Ladizlaum, sanctissimos progenitores nostros ecclesie Agriensi donate intacte permaneant et illese, quemadmodum predicti sancti reges ob Dei reverentiam et mercedem sempiternam predictae ecclesie Agriensi perpetuo ordinarant. Violatoribus autem ordinationum et libertatum ac possessionum occupatoribus predictae ecclesie illa indignatio Dei omnipotentis perpetuo et finaliter eveniat, quam predicti sancti reges suis instrumentis et privilegiis sententialiter promulgarant, quod absurdum esset enarrare, de qua indignatione nobis innotuit fide oculata et testimonium perhibemus, dum adhuc eadem ecclesia ante Tartarorum adventum privilegiis roborata existebat. In cuius rei memoriam et firmitatem perpetuam presentes concessimus, ut premisimus, dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Pauli Albensis ecclesie electi, anno incarnationis Domini M^o CC^o LXI°, quinto Idus Septembris, regni autem nostri XX^{mo} sexto.

Nos itaque petitionibus predicti domini Lamperti episcopi Agriensis legitimis premissisque omnibus rite peractis, prout exinde certo certius sumus edocti, ex regio favore annuentes ipsum privilegium non rasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte vitiatum de verbo ad [verbum] presentibus insertum ex certa scientia approbando duximus confirmandum appositione dupplicis sigilli nostri consignando pro rei memoria sempiterna. Datum per manus magistri Benedicti prepositi Orodienensis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^o CC^o LXX° primo, regni autem nostri anno secundo. **2123.**

1271. — Lampert egri püspöknek a Hajóhalmon [Hayouholm] és Hevesen a nemesekkel tartott királyi gyűlésen előterjesztett kérésére 25 egri egyházmegyei nemesnek eskü alatt tett vallomása alapján megállapítja az egri egyház ősi kiváltságait, mint-hogy az erről szóló oklevelek előbb a tatárjáráskor pusztultak el, majd a IV. Béla király által megújított okleveleket Cletus püspök halála után az egyház conditionarius, Sabinus fia Sámuel égette el. — D. p. m. predicti mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Átírta I. Károly 1323. ápr. 24. — Fülöp nádor (1323?) (XVIII. századi másolata az egri érseki urad. levéltár «Liber quintus» c. másolatgyűjteményében, fol. 62. Fejér Kaprinai másolataiból, Katona Batthyány kézírataiból közli, kihagyásokkal és hibákkal).

Katona, Hist. crit. VI. 580. (csonka.) Bárdosy J., Mold. vel Szep. dec. indag. 91. (Kihagyásokkal.) Fejér, CD. V. 1. 153. (Kihagyásokkal.) Endlicher, Monum. Arpad. 529. (Ugyanúgy.) Kivonatok: Kovachich, Supplem. I. 31. Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. LII.

Az oklevél keltét Pauler (i. m. II². 543.) szeptember derekára teszi. A kiadásokban hiányzó protocollum az egri egyház részére szóló előző (2123. számú) oklevelével azonos. A szöveg több helyen egyezést mutat IV. Bélának 1261. szept. 9-i oklevelével. **2124.**

1271. — a Beych-nemzetségből való Miklósnak, Pál fiának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1265. augusztus 1-én kelt oklevelét, mellyel Miklósnak Hrichou (Hricsó, Trencsén vm.) várat adományozta. (Lásd az 1451. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Wenzel, ÁUO. VIII. 343. Kubínyi, Magy. tört. eml. I. 81. **2125.**

1271. — megerősíti még erdélyi herceg korában tett azon okleveles intézkedését, hogy Inarch falusi (Inárcs, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) Jakab fehérvári várszolga fiait: Tamást, Pált, Fene-t és Omb-ot Inarch falusi földjükkel a várszolgaság alól felmentve őket a nemes várjobbágyok közé emelte. (V. ö. az 1811. sz.) — D. p. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije Wenzel szerint az inárcsi Farkas-cs. nagykőrösi levéltárában két példányban (az egyik patens, a másik privilegialis alakban).

Wenzel, ÁUO. III. 257. Kivonat: B. Szabó L., Pest m. tört. oklev. eml. 14. l. **2126.**

1271. — átírja és megerősíti saját 1261-i oklevelét Balcella (Sáros vm., n.) adományozásáról szepesi Miklós fia: Jan részére. (Lásd az 1778. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Átírta IV. László király 1273. jan. 2. (Fejér ezt a Wagner—Jankovich-f. másolatokból közölte.)

Fejér, CD. V. 1. 162. **2127.**

1271. — Tamásnak, a királyi agarászok ispánjának s testvéreinek: Boxa, Dénes, Detrik, György és Simonnak, Simon ispán fiainak főképp Feketeuholmnál tett szolgálataikért a zempléni várhoz tartozó Kengeltelequi (az 1400-i átiratban: Kengeltelek) földet adja, olazy-i (Bodrogolaszi, Zemplén vm.) László által iktattatva be őket annak birtokába a leleszi konvent és János potak-i plebanus levele nyomán (leírt határok) között. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalo-

csai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnok gueckeai, Albert főlovázm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely (Wenzelnél tévesen : György) királynői tárnokm. vasvári, Pomth bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Átírta az egri káptalan 1357. dec. 7. (a határleírás nélkül, Esterházy hercegi ltr., 47. B. 1.) és teljesen a leleszi konvent 1400. (U. o. no. 2.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 341. (az 1357-i átirat szerint.) Kivonatok : Densussianu, Documente, 356. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 112. Baán K., A bulyi és Jékey-cs. oklevéltára (1937.) 2. l.

Az 1400-i átiratban V. István oklevele az adományozott föld határainak leírását is tartalmazza. A határleírás így szól :

Prima meta incipitur a parte meridionali iuxta quendam (!) paludem Palhalala vocatam ex parte terre Bechked, deinde versus (?) aquilonem et cadit in fluvium Kedel vocatum et in eodem fluvio currendo versus occidentem iuxta stagnum comitis Stanch Laposer vocatum, unde inter meridiem et occidentem eundo venit ad monticulum sabulosum Apathyhomoka vocatum et ibi convicinatur metis terre comitis Stanch predicti, exinde versus meridionalem satis per magnum spatium transeundo pervenit in quendam fluvium Disnoere vocatum et ibi contiguatur metis terre Homoky vocate, unde revertitur versus orientem et currit satis per magnum spatium et iuxta piscinam terre predicte Bechked Tistato vocatam terminatur. Ut igitur nostra donatio stb. (mint Wenzel, ÁUO. VIII. 342. l.)

2128.

1271. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak a luprechzaza-i (beregzsászi) vendégtelepesek kiváltságait megállapító 1247. dec. 26-i oklevelét. (Lásd a 867. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. Méltóságok : mint az előző, 2128. számú oklevélben.

Átírták a gyulafehérvári káptalan requisitorai 1643. (Orsz. Ltr. Dl. 341.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 345. Kivonatok : Densussianu, Documente, 357. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 112.

2129.

1271. — Demeter ispán fiainak : Sándornak és Demeternek a Dráván túl fekvő birtokaikon élő népeit mindennemű adózás alól felmenti, beleértve azon hét dénárt is, melyet IV. Béla király lucrum camerae címén rendelt el. — [D. p. m.] mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1271. VII. Kal . . . [regni a.] n. a. secundo. Méltóságok : Fülöp esztergomi, István kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál (veszprémi), . . . , Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós (udvarbíró) somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokm.

gechkei, Albert főlovászm. szebemi ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Átírta IV. László király 1274. (Orsz. Ltr. Dl. 767.)

Fejér, CD. V. 1. 150. Smičiklas, Cod. dipl. V. 594. Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 1047. **2130.**

1271. — garna-i Moghud-ot, akinek fia : Pouca a cseh király ellen viselt hadjáratban Bruno vár alatt elesett, másik fiával : Mihállyal együtt a királyi serviensek közé emeli, Lyzko (Vágmogyoród, Trencsén vm. Lieskovec, Sz.) és Guarna nevű földjüket a trencsényi vártól kivéve. — D. p. m. mag. Benedicti, prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Wenzel, ÁUO. III. 256. Kivonat és javítások Wenzel közléséhez : Kubinyi, M. tört. eml. Okltr. I. 81. **2131.**

1271. — a győri vendégtelepeseket [hospites] a győri várba helyezvén át, megállapítja a székesfehérvári vendégnépekével egyező bíróválasztási, a félfertó-fizetés alól való mentességi s szabad vásártartási kiváltságukat, hivatkozással előbbi oklevelére, s e kiváltságokat a győri püspök és a káptalan ottani népeire is kiterjeszti ; ezen felül a győri vendégnépeknek adja a győri várral szemben fekvő dunai szigetet, a győri várnak Malomsok (Pataháza, most Gyórhöz csatolva) nevű földét, a zerpheli (?) monostor Terendoiuul (?) nevű földét a Rába mellett ; továbbá különböző szolgálmányos népeket egyesít velök, és minden, Ausztriába szállítandó árúra nézve csere céljából a győri várban megállást rendel ; a főúri megszállást tiltja, a hadi szolgáltatás alól felmenti őket s a Dunán szabad kikötőt ad nekik. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Átírta III. András király 1295. ápr. 6. (XVIII. századi egyszerű másolata Győr város ltr. Z. fiók, 3. doboz, 9. szám, s másolata van a győri káptalan magánlevéltárában is, theca XX. num. 3025.)

Fejér, CD. V. 1. 146. Endlicher, Monum. Arpad. 526. Szávay, Győr, 24. Magyarul : Új Magyar Múzeum, 1851—52. I. 619. Kivonat : Magyar Sion, I. 375. **2132.**

1271. — a szatmári (szatmárnémeti) vendégnépeknek a fehérváriakéhoz hasonló kiváltságokat ad a bíróválasztásra s a bíraskodásra, a bor- és posztóárusításra, papválasztásra vonatkozólag ; megállapítja hadi kötelességüket, a borvám alól való mentességüket és vásártartási jogukat ; nekik adja az erdeud-i (Erdőd, Szatmár vm.) erdőt is a Woch ugocsai és erdődi ispán levele nyomán leírt határok közt. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1271.

Átírta I. I. Károly király 1310. dec. 8. — I. Lajos király 1359. nov. 10. — I. Ferdinand király 1548. május 26. — I. Miksa király 1571. szept. 20. — Rudolf király 1577. nov. 5. — II. Mátyás 1609. dec. 10. — II. Ferdinand 1630. febr. 3. — I. Lipót király 1662. szept. 6. Ennek XVII. századi másolata az Orsz. Levéltárban, Dl. 162. 2. Fejér szerint II. Mátyás 1609-i átíratát 1663-ban átírta az egri káptalan oklevele, mely Szatmár(németi) város levéltárában van.

Fejér, CD. IV. 3. 206. Magyarul : Szirmay, Szatmár vm. I. 146. Kivonatok : Fejér, CD. VII. 5. 364. Endlicher, Monum. Arpad. 505. (Valamennyi kiadás 1264-i évszámmal.)

A kiadások helytelenül 1264 alatt közlik az oklevelet, István ifj. királynak tulajdonítva. A hibát az okozhatta, hogy Benedek mint aradi prépost 1264-ben is alkancellár volt (az ifj. király udvarábar). Fejér (i. m. 208. l. jegyz.) a királyi címet kifogásolja, «quo patre vivo usus est nunquam»; holott az évszám hibás nála is, a helyes 1271-i évszám helyett, amint ez helyesen látható az 1662-i átiratban is. (V. ö. Századok, 1921. 81. l. 4. jegyz.) **2133.**

1271. — Omode fiának: Kuten és Andronicusnak kérésére átírja és megerősíti saját 1270-i oklevelét, mellyel nevezetteknek adta Wystey földet. (Lásd az 1926. számot.)
— D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. ab inc. D. 1271. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Forgách-ltr.

Hazai okmánytár, VIII. 141.

2134.

1271. — jóváhagyja, hogy a Feketehalomnál érdemeket szerzett Teel, brasu-i (brassói) Ebl fia, a neki a királytól adott és a két Kykullu (Küküllő) összefolyásánál fekvő Herbord-vajda-faluját s a vele határos Zanchalteluky (Szancsal, Kis-Küküllő vm., Sâncel, R.) nevű földét rokonának, Chyel ispánnak, calnuk-i (Kelnek, Szeben vm., Câlnic, R.) Ervyn fiának eladta. — D. p. m. mag. Benedicti prep. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1271. r. a. n. a. secundo.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 766.

Fejér, CD. V. 1. 135. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 95. Transsilvania, 1871. 67. Densusianu, Documente, 355. Archiv d. Ver. f. sieb. Landesk. Neue Folge, XV. 170. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 110. Kivonat : Fejér, CD. XI. 462. **2135.**

1271. — a Zoulum (Zólyom, Zólyom vm., Zvolen, Sz.) falusi vendégtelepesek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1254. április 23-án kelt, ugyanannak 1243. december 28-i oklevelét átíró oklevelét. (Lásd az 1008. számot).

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 2217.

Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő :

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod hospites nostri de Zoulum ad nostram accedentes presentiam exhibuerunt nobis privilegium domini Bele illustris regis Hungarie felicis recordationis karissimi patris nostri super forma libertatis ipsorum concessum, petentes cum instantia, ut eos in illa et eadem conservare libertate et idem privi-

legium innovando dignaremur confirmare. Cuius quidem privilegii tenor talis est : (*Következik IV. Béla 1254. ápr. 23-i oklevele.*) Nos itaque iustis petitionibus eorundem hospitem nostrorum inclinati volentesque ipsos in illa et eadem libertate conservare, dictum privilegium patris nostri de verbo ad verbum insertum presentibus confirmamus, dupplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodiensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri anno Domini M^oCC^oLXX^o primo (*utána üres hely*) regni autem nostri anno secundo.

2136.

1271. — visszaadja kerwa-i (Kirva = Máriahalom, Esztergom vm.) Thywan fiainak : Opornak és Onth, Iwrk, György, János nevű testvéreinek azon, kerwai két eke földjüket, amelyet tőlük IV. Béla király elvett volt.

Átírta IV. László király 1272., mely tartalmilag Garai Miklós nádor 1424-i oklevelében van meg az Orsz. Levéltárban, Dl. 11,459.

A tartalmi kivonat szövege a következő :

— — Quarum prima prefati Ladislai regis anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, regni autem sui anno primo, maiori suo sigillo a tergo consignata confirmans seriem privilegii olym domini Stephani regis patris sui anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo primo exorti denotasset, quod idem dominus Stephanus rex intuitis fidelibus servitiis Opor filii Thywan de Kerwa quandam particulam terre de terra Kerwa duo aratra in se continentem cum vineis et utilitatibus suis, que primitus ipsius Opor et suorum fratrum fuisset hereditaria, et quam dominus Bela rex pater ipsius Stephani regis ab ipso Opor et suis fratribus, Onth videlicet, Iwrk, Georgio et Iohanne, filiis dicti Thywan abstulisset, eidem Opor et per eum suis fratribus predictis reddidisset et restituisset more aliorum verorum nobilium regni perpetuo possidendam, quam quidem possessionariam restitutionem prefatus Ladislaus rex eidem Opor perpetuo valituram confirmasset. — —

2137.

1271. — a komárommegyei Ethey (Ete) falusi Apsolont, Banalch fiát érdemeiért rokonaival: János, Iváncs és Páznánnal, Yuos fiaival s Miklóssal, Farkas fiával a királyi hirdető [precones] jobbágysorából a királyi serviensek közé emeli. — Anno D. 1271.

Tartalmilag Pál országbíró 1335-i oklevelében, s ezt átírta a székesfehérvári káptalan 1335. ápr. 26. (Orsz. Ltr. Gr. Zichy-ltr. 169. 2.)

Tartalmilag : Zichy-okmt. I. 452.

2138.

1271. — Iwanka fiát : Miklóst a pozsonyi vár jobbágyságából kivéve a királyi serviensek közé emeli, neki a pozsonyi várhoz tartozó Kyvrth (Csallóközkürt, Pozsony vm.) birtokot adja s megerősíti IV. Béla királynak Miklós részére tett adományát. — Anno gr. 1271.

- Átírta* I. Lajos király 1357. s ez *tartalmilag* van Zsigmond király 1411. jun. 9-i oklevelében. (Orsz. Ltr., Dl. 689.)
Tartalmilag : Wenzel, AUO. VIII. 347. **2139.**
-
1271. — kijelöl bizonyos Molley (másutt : Modley), Vruthk (Ruttka, Turóc vm., Vrútky, Sz.) és Prekopa (Kossuth-Révayfalva? Turóc vm., Priekopa, Sz.) mellett fekvő erdő-részt, melyet Béla király (?) engedett át irtásra Miklós ispánnak. — Anno D. 1271.
Beiktatva a turóci registrumba, 11. §.
Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 173. Tört. Tár, 1904. 87. l. **2140.**
-
1271. — Henchmant és Vicona fiait : Buhthát és Ivánt s Ruzethe fiát : Milket a turóci jobbágyfiak közé sorozza, elhatárolva a Zobozlo (Szebeszló, Turóc vm., Sebeslavce? Sz.) falusi népekkel közösen bírt földjüket. — Anno D. 1271. regni a. secundo.
Beiktatva a turóci registrumba, 66. §.
Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 173. Tört. Tár, 1904. 88. **2141.**
-
- 1271(?) — meghagyja Myluzlau fiait : Lászlót és Domonkost a II. András király által Hudkonthnak adományozott Reucha (Háromrevuca, Liptó vm., Lipt.Revúce, Sz.) föld birtokában.
Említve IV. László király 1274. aug. 21-i oklevelében (a Meskó-cs. levéltárában?), évszám nélkül, Meskó azonban i. m. 1271-inek mondja az oklevelet.
Kivonat : Meskó Márton, A felsőkub. Meskó-cs. leszárm. 9. l. **2142.**
-
1271. — a (margit-)szigeti apácáknak adja a zalamegyei Pach (?) földet.
Eredetije Fejér szerint a pozsonyi kápt. levéltárában volt. (Nem találtam.)
Átírta IV. László király 1272. (Fejér Engel nyomán hivatkozik rá.)
Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 260. **2143.**
-
1271. — megerősíti IV. Béla oklevelét Tönye föld adományozásáról.
Kivonat Fejér, CD. V. 1. 172. (1271.)
Lásd helyesen a 2047. sz. alatt. **2144.**
-
1271. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1251. jan. 5-i (hamis) oklevelét (l. 942. sz.), melyben Lőrinc erdélyi vajdának a zenthlelewki vár helyreállítására adott parancsot.
Zimmermann—Werner (Urkundenbuch, 78. l. jegyz.) szerint — Kemény közlésére (Arpadia, I. 71.) utalással — ez az átíró oklevél a kolozsmonostori konvent levéltárában volt. A Székely okltr. I. 9. l. jegyzete azonban arra mutat rá, hogy Kemény megjegyzése nem erre, hanem V. Istvánnak arra az 1271-i (?) oklevelére vonatkozik, amelyben Jakab fiáról : László szentléleki várnagyról

van szó, s melyet Fejér is említ a CD. VII. 3. 33. l. jegyzetében. Viszont ezt az utóbbi oklevelet Karácsonyi (Hamis okl. 26. l.) a Századok 1893. évf. 55. lapjára utalva, hamisítványnak mondja. Úgy látszik, hogy itt egy hamisítvánnyal (az 1251-ivel) kapcsolatos többszörös félreértéssel van dolgunk, s V. Istvánnak ilyen, 1271-es oklevele nem is volt. **2145.**

(1271?) * — írásbeli parancsára, hogy a győri káptalan Konrád győri ispánnal együtt küldje ki emberét Olsasun (Sásony, Moson vm., Winden, N.) földnek owar-i Konrád részére való statválása végett, hivatkozik ugyanazon káptalan 1271 körül (?) kelt oklevelében. (Hazai okmt. VII. 134.) **2146.**

(1271. körül.) * — oklevelének, mellyel Obruth (Abrudbánya, Alsó-Fehér vm., Abrud, R.) földet az (erdélyi) püspökségnek és káptalannak s a Szt. Mihály egyházának adta, Máté erdélyi vajda 1271-i oklevelében említéséről olv. a 2072. számot! **2147.**

1271. † — a Mykovcz(!)-nemzetségből való Ponicz bán zalai ispán kérésére átírja és megerősíti saját 1268-i oklevelét Vodna (Vadna), Szent Ersebeth, Arlo (Arló) és Dedesd vár (Dédessd) adományáról (lásd az 1890. számot), miután Scenke fia: Miklós, Tamás fia: Fülöp és Mykoov Péter fia: János, valamint a szomszédok az éppen a cseh hadjáratra összegyűlt nemesek közt kihirdetett királyi felhívásra megjelenve a nevezett birtokokat Ponicz bán tulajdonában hagyták.

XVIII. századi egyszerű másolata az Orsz. Levéltárban, a gr. Teleki-cs. nagyzábláti levéltárában.

Az eddig kiadatlan szöveg a következő:

Stephanus Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Chroatiae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae Bulgariaeque rex omnibus Christi fidelibus praesentes litteras inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore praesentium volumus pervenire, quod cum nos Dei proposito plenum regni gubernaculum adepti fuissetus, Ponicz banus, comes Szaladiensis de genere Mykovcz (!) dilectus et fidelis noster ad nostram accedens praesentiam exhibuit nobis privilegium nostrum, datum seu confectum adhuc tempore ducatus nostri Transylvaniensis super terris Wodna et Szent Ersebeth ac castro Dedes et super una villa Arlov vocata, petens cum instantia, ut ipsum privilegium nostro praesenti privilegio innovare et pariter confirmare dignaremur. Cuius quidem tenor talis est: (Következik István ifjabb király 1268-i oklevele Vodna, Szent Ersebeth, Dedesd vár és Arlo falu adományozásáról.) Verum licet petitio ipsius bani iusta fore et legitima videbatur, tamen quia hanc confirmationem ipsius privilegii fieri petebat tunc, cum universi nobiles regni nostri ad exercitum nostrum, quem contra Bohemiae regem habebamus, convenerant, nos ad maiorem cautelam publicavimus et publice fecimus proclamari, ut si forsitan hi infideles nostri iam in gratiam nostram specialem recepti, a quibus praescriptae terrae Vodna et Szent Ersebeth ac villa Arlo ad ipsum Ponicz banum devenerant, vel etiam aliqui de commetaneis ipsius

vellent super facto earundem aliquid attentare, aut ad confirmationem earundem consentire, accederent, et id coram nobis affirmarent iterato. Qua quidem proclamatione facta accesserunt ad nostram praesentiam Nicolaus filius Scenke et Philippus filius Thomae ac Johannes filius Petri Mykoov, a quibus dictae possessiones et terrae ad ipsum Ponicz banum secundum continentiam ipsius prioris privilegii nostri praesentibus inserti ad ipsum devenerant iusto modo, et tandem universi commetanei dictarum terrarum similiter comparuerunt coram nobis, qui omnes dictas terras seu possessiones iuxta continentiam eiusdem prioris privilegii nostri consentientes reliquerunt et dimiserunt eidem Ponicz bano pacifice possidendas. Nos itaque iustis petitionibus eiusdem Ponicz bani annuentes praedictum privilegium nostrum et ex eo, quod dictus Nicolaus et Philippus filius Thomae ac Johannes filius Petri nec non commetanei ipsarum possessionum, ut praemisimus, consenserunt, gratum habentes et acceptum, de verbo ad verbum praesentibus insertum autoritate privilegii nostri duximus confirmandum. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes concessimus litteras sigilli nostri dupplicis munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti praepositi Orodensis aulae nostrae vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo primo, regni autem nostri anno primo.

Hamis, olv. az 1268-i, 1890. számú oklevélhez írt megjegyzést. **2148.**

1272.
jan. 6.
Máramaros.

— damonyai (Chernelházadamonya, Sopron vm.) Myxa fiát: Mártont, Karachinus mester titeli olvasókanonoknak, a király udvari papjának a karakói (Vas vm.) várjobbágyoktól származó serviensét, aki magát a cseh háborúban Marheyknél (Marchegg) az ide a király által béketárgyalás végett küldött Karachinus mester oldalán kitüntette, Karachinus mester kérésére és Egyed tárnokmester ajánlatára atyjával, testvéreivel s Chund nevű testvérenek két fiával a királyi serviensek közé emeli, damonyai két eke földjükkel kivéve őket a karakói vár jobbágyai közül. — D. in Maramorissio in die Epiph. D. a. D. 1272. VII. (!) Id. Januarii indict. XV. regni a. n. a. secundo.

Átírta IV. László király 1273. máj. 23. — I. Ferdinand király 1556. — gr. Pálffy M. nádor 1729. (A zágrábi Orsz. Levéltárban.)

Fejér, CD. V. 1. 210. és V. 2. 100. Kivonat: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. LII. **2149.**

1272.
febr. 1.

— az olozy-i (Bodrogolaszi, Zemplén vm.) vendégnépek kérésére átírja Imre király 1201-i oklevelét, mellyel a potok-i (sárospataki) vendégnépek kiváltságait állapította meg. — (*Lásd a 194. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti eccl. Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. ac f. n. a. D. 1272. Kal. Febr. indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi érsek örökös ispán, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Bereck csanádi, Fülöp királynői kancellár váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Mojs nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokm. pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokm. gecksei, Albert főlovászm.

szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bán bácsi ispán, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai ispán.

Átírta IV. László király 1285. júl. 18. (Orsz. Ltr., Dl. 40.)

Fejér, CD. V. 1. 181. Densusianu, Documente, 362. Kivonat : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 113. **2150.**

(1272. febr. 5. előtt.) * — királynak Sixtus mester esztergomi olvasókanonokhoz mint az udvarnoki földek ügyében a király által rendelt bíróhoz, és Gergelyhez, Gil fiához, Moys nádor megbízottjához intézett írásbeli parancsát, hogy a zalamegyei Thoty (Káptalantóti) falusi nemesek és hercegi népek földéit az ottani udvarnokok földétől válasszák el, említik ugyanazok 1272. febr. 5-i oklevelükben. (Fejér, CD. VII. 4. 146.) **2151.**

1272. febr. 9. — szepesi [de Zepus] Gubul (!) fiának : Jánosnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1263-i oklevelét, mellyel néhai István aranyműves földjét adta Gobulnak. (Lásd az 1324. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. V. Id. Febr. indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok : mint febr. 1-én, azonban Fülöp érsek örökös ispánságának, Fülöp váci püspök királynői kancellárságának és Pál ispán bánóságának említése nélkül, s Mihály nyitrai ispán után még : Péter fehérvári ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Bárczay-ltr. (Fons I. Fasc. XXXV. No. 1.)

Átírta a szepesi kápt. 1361. okt. 4. (Br. Radvánszky-ltr. II. oszt. IX. cs. 2. sz. Ideiglenesen letéve az Orsz. Levéltárban.)

Hazai okmt. V. 45. Kivonatok : Densusianu, Documente, 363. Századok, 1875. évf. 47. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 113. **2152.**

1272. febr. 9. — Jánosnak, Guebul fiának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1263-i oklevelét, mellyel a szepesmegyei Nados (volt Nadas puszta, Trst'any, Sz.) földet Gueblinusnak adta. (Lásd IV. Béla oklevelét az 1377. szám alatt.) — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. d. et f. n. a. D. 1272. V. Ydus Febr. indict. XV. r. a. n. a. secundo. Méltóságok mint febr. 1-én, de Fülöp érsek örökös ispánságának és Pál isp. bánóságának említése nélkül.

Átírta a szepesi káptalan 1317. aug. 10. (Orsz. Ltr., Görgey-ltr.)

Hazai okmt. VI. 182. Kivonat : Századok, 1872. 220.

Nados fekvésére nézve lásd Csánki, Magyarorsz. tört. földr. I. 263—4. Ma a Nadas (vagy Tersztyán) mellett fekvő, régebben Hincóc (Hincovce) nevű helység visel Szepesnadasd nevet. **2153.**

(1272) febr. 9. Sáros. — megparancsolja a szepesi káptalannak, hogy Polan ispánnak a Keysmarch (Késmárk, Szepes vm., Kežmarok, Sz.) falu mellett a Galeas hegytől a lengyel határon levő kapuig neki adományozott erdő birtokába való beiktatása végett küldje ki emberét Jordan szepesi várnaggyal, mint királyi megbízottal, s a beiktatásról tegyen jelentést.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Berzeviczy-ltr.

Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő:

St(ephanus) Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis capituli de Sceps salutem et gratiam. Cum nos silvam iuxta metas ville Keysmarch vocate existentem a monte Galeas vocato usque portam in confinio Polonie iuxta Paprad constitutam comiti Polano duximus conferendam, mandamus fidelitati vestre precipiendo, quatenus mittatis hominem vestrum fidedignum pro testimonio, coram quo Iardan castellanus de Scyps homo noster silvam eandem statuat ipsi comiti Polano possidendam sine prejudicio iuris alieni, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui extiterint, citet ad nostram presentiam ad terminum competentem. Et post hec diem citationis et terminum ac nomina citatorum nobis fideliter rescribatis. Datum in Sarus in octavis Purificationis beate Virginis.

A hátlapon: Capitulo de Scypsiensi (!)

A kelet évét az itinerarium határozza meg.

2154.

(1272.)
febr. 10.
Sáros.

— elrendeli, hogy azok, akik a Polanus ispánnak Keysmarch (Késmárk, Kežmarok) mellett a Galeas hegytől a lengyel határon levő kapuig adott erdő benépesítése végett oda akarnak jönni, szabadon jöhessenek s olyan szabadságot élvezzenek, amilyent nekik Polanus ispán fog rendelni.

Átírta János szepesi apát 1291. (Orsz. Ltr., Berzeviczy-ltr.)

Az eddig kiadatlan szöveg a következő:

St(ephanus) Dei gratia rex Vngarie fidelibus suis universis, quibus expedit et presentes ostenduntur, salutem et gratiam. Cum nos silvam iuxta metas (ville) Keysmarch vocate existentem a quodam monte Galeas vocato usque portam in confinio Polonie iuxta fluvium Poprad constitutam comiti Polano fideli nostro pro fidelibus servitiis suis contulerimus de nostra gratia pleniori, volumus, ut quicumque ad inhabitandam ipsam silvam venire voluerint, libere veniant et secure commorentur in eadem fruituri libertate, quam ipsis idem comes Polanus duxerit ordinandam. Datum in Sarus in crastino octavarum Purificationis beate Virginis.

V. ö. az előző oklevéllel.

2155.

1272.
febr. 10.
Sáros.

— András mester udvari specialis notarius érdemeiért és kérésére, de Thyra fiának: Balduinus mester udvari notariusnak Lengyelországban és egyebütt tett szolgálataiért is az utóbbinak és általa testvéreinek adja a zalai várnak Kaal (Kál) falusi földét a régi határok közt, kivévén azt a zalai ispán joghatósága alól, s a jelen oklevél visszahozatala esetére az adományról privilegiumot ígér.

Átírva IV. László király 1273. febr. 4-i oklevelében, mely viszont Pál veszprémi püspök és káptalana é. n. oklevelében van átírva. (A veszprémi kápt. mg. ltr. Ladula I. «Kál 8.»)

Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő:

Nos Stephanus Dei gratia rex Hungarie memorie commendantes significamus tenore presentium universis, quod cum magister Andreas

aule nostre notarius specialis dilectus et fidelis noster a pluribus annis multa et meritoria obsequia seu multiplices famulatus in omnibus negotiis nostris et agendis tam in prosperis quam in adversis nobis exhibuisset fideliter et devote, se cuilibet casui fortune committere non formidando, et perconsequens magister Balduinus filius Thyme iobagio[nis?] castri nostri Zaladiensis notarius curie nostre in Polonia et alias nobis acceptabilia et meritoria servitia impendisset fideliter et celeriter in nostro servitio laborando et desudando, nos qui cunctorum fidelium nostrorum servitia inspicere debemus oculis pietatis, tum ad instantiam et supplicationem eiusdem magistri Andree, tum etiam consideratis fidelitatibus et meritoriis servitiis ipsius magistri Balduini terram castri nostri Zaladiensis in villa Kaal existentem ipsi magistro Balduino eiusque successoribus et per eum suis fratribus dedimus, donavimus et contulimus atque tradidimus cum omnibus utilitatibus, vineis scilicet, silvis ac aliis omnibus pertinentiis suis iure perpetuo possidendam pacifice et quiete, eximendo penitus ipsam terram a potestate et iurisdictione cuiuslibet comitis Zaladiensis pro tempore constituti, et volumus, quod ipse magister Balduinus et successores eiusdem ac per eum sui fratres in eisdem metis et terminis ipsam terram habeant et possideant, quibus castrenses in ipsa terra residentes eandem possidebant et habebant. Volumus etiam, quod cum presentes nobis reportate fuerint, privilegium nostrum super premissa collatione nostra eidem magistro Balduino concedatur. Datum in Sarus in festo Scolastice virginis anno Domini M^o CC^o LXX° secundo.

2156.

(1272.)
febr. 10.
Sáros.

— megparancsolja Ponyt bán, zalai ispánnak, hogy Thyma fiát : Balduinus mestert iktassa be s védje is meg a Kaal (Kál, Zala vm.) falusi várszolgák földé birtokában, melyet a király Balduinusnak adott.

Átírva Ponyt bán 1272-i oklevelében, amely viszont Pál, veszprémi püspök és káptalana évszám nélküli oklevelében foglaltatik. Az utóbbinak eredetije a veszprémi káptalan magánlevéltárában van. Lad. 1. «Kál 8.»

Az oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia rex Hungarie dilecto et fideli suo Ponyt bano comiti Zaladiensis salutem et gratiam plenam. Cum terram castrensiu de villa Kaal magistro Balduino filio Thyme et per eum suis fratribus de plenitudine nostre gratie contulerimus, volumus et fidelitati tue mandamus precipientes, quatenus ipsam terram eidem magistro Balduino et suis fratribus cum vineis et omnibus aliis utilitatibus suis statuas et assignes, eosdem in corporali possessione dicte terre auctoritate nostra conservando, aliud non facturis obtentu nostre gratie plenioris. Datum in Sarus in festo Scolastice virginis.

Az évszámra vonatkozólag v. ö. a megelőző, (2156. sz.) oklevéllel. Az oklevélből sem itt, sem az előző számnál nem tűnik ki, hogy melyik Kál értendő. Olv. Csánki, III. 66.

2157.

1272. febr. 17. — János mester és István mester drávántúli nemeseknek, Gwd ispán fiainak, akik magukat a Kemeny fia: Lőrinc által ostromolt Fekethehygh (Feketehalom) várnál és az ilswazygh-i (Isaszeg) csatában kitűntették, a királyi öröknek sárosmegyei Fynthá (Finta, Fintice, Sz.) nevű földjét adja tartozékaival, a főurak tanácsából, s az egrí káptalan levele alapján leírja e földnek a káptalan és Tekele-nemzetségbeli Jakab, Stephk fia királyi kiküldött által megállapított határait. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XIV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egrí, Jób pécsi, Bereck csanádi, Fülöp királynői kancellár váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni isp. a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokm. pozsonyi ispán, Iwachyn szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai ispán, Péter főasztalnokm., Albert főlovászmester szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bácsi ispán, Gergely királynői tárnokmester vasvári, Ponyth bán zalai ispán.

Átírta az egrí káptalan 1331. (A Hazai okmt. szerint az átíró oklevél a gr. Dessewffy-cs. levéltárában van.)

Wagner, Dipl. Sáros. 286. Katona, Hist. crit. VI. 590. Fejér, CD. V. 1. 228. s külön a határleírás u. o. 230. l. jegyz. Teutsch—Firnhaber, Urkb. I. 97. Hazai okmánytár, V. 46. Densusianu, Documente, 368. Kivonat: Zimmermann—Werner, Urkb. I. 113. **2158.**

1272. febr. 17. — Damianus fiait: Heyma-t és Hegun-t vasvári Surk (Sorokpuszta) falusi várjobbágytársaikkal, ú. m. János fiával: Istvánnal, Miklós fiával: Beychaval, Wosos fiával: Wydus-sal, továbbá Golombus fiaival, Wosos unokáival: Galusszal, Imrével és Teodolusszal együtt a cseh háború idején a vasvári határ védelmében szerzett érdemeikért a várjobbágy-ságból a királyi serviensek sorába emeli. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XIV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: mint a 2158. számnál, de Fülöp váci püspök királynői kancellárságának említése nélkül, s Péter főasztalnok guechkei ispán is, Mihály pedig nyitrai ispánként említve.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Vidos-ltr.

Fejér, CD. V. 1. 214. Hazai okmánytár, I. 56. Kivonatok: Densusianu, Documente, 364. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 115. **2159.**

1272. febr. 17. — Tódor fiának: Pous mesternek kérésére s ennek a cseh háborúban tett szolgálataiért átírja és megerősíti saját 1267-i oklevelét, mellyel Enezca (Enyicke, Abaúj-Torna vm.) földet Pous mesternek és testvérének, Domokosnak adta, (lásd az 1871. szám alatt), s ezen föld határait illetőleg az egrí káptalan bemutatott oklevelére hivatkozik. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XIV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2158. számnál, de Péter főasztalnokm. guechkei ispán, Péter fehérvári ispán, Mihály nyitrai ispán.

Eredetije a szepesi kápt. orsz. ltr. Scrin. 10. f. no. 20. (Fényképe az Orsz. Ltr. fényképgyűjteményében.)

Átírta Báthory István országbíró 1464. (Wenzel.)

Fejér, CD. V. 1. 258. (kihagyásokkal). Wenzel, ÁUO. VIII. 383. Kivonatok: Magy. Tört. Tár, IX. 103. Densusianu, Documente, 365. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 114. **2160.**

1272
febr. 17.

— kachuz-i Mokud fiának: Gaal, László és Gergelynek főképp még Feketheholm váránál tett szolgálataikért, ahol Pál nevű testvérük elesett, a turna-i (Torna) királyi birtokhoz tartozó Terestene (Teresztenye, Abaúj-Torna vm.) birtokrészt adja, leírván a határokat a beiktatást Buzad tornai ispánnal végző egrri káptalan jelentése után. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XIV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egrri, Bereck csanádi, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erd. vajda szolnoki, Lőrinc szőrényi bán dobokai ispán, Gergely királynői tárnokmester.

Átírta Vencel király 1303. jan. 23. (Orsz. Ltr., gr. Zichy-ltr. 217. C.)

Zichy-okmt. I. 28. Kivonatok: Wenzel, ÁUO. XII. 54. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 114. **2161.**

1272.
febr. 17.

— Chekew fiának: Jánosnak kérésére átírja és megerősíti saját, ifj. királyi, 1267-i oklevelét (*ld. ezt az 1874. sz. alatt*), a borsodmegyei Selyz (Ziliz) adományozásáról.

Átírta III. András király 1291. febr. 21. Ennek fényképe (a Lossonczy-levéltárban levő eredetiről) az Orsz. Ltr. fényképgyűjteményében, AN. 2.

Az oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentem paginam in scripturis (!) salutem in eo, qui regibus eternam dat salutem. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Iohannes filius Chekew fidelis et familiaris¹ noster ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium nostrum tempore ducatus nostri confectum super collatione cuiusdam terre Selyz nuncupate, petens, ut idem privilegium approbando memoratamque collationem ratificando ratificare (!)² dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor talis est: (*Következik István ifj. király 1267-i oklevele Selyz adományozásáról.*) Nos igitur servitia eiusdem Johannis denotata in precedentibus et etiam que postmodum impendit (?) ipse et frater ipsius Bartholomeus obiit³ in expeditione nostra habita contra regem Boemorum, recensentes, eandem collationem nostram ratam habentes et acceptam, ipsum privilegium de verbo ad verbum insertum presentibus confirmamus, duplicis sigilli nostri munimine roborando, volentes, ut

¹ Az ugyanaz nap kelt, több tekintetben rokon szövegű oklevélben (Wenzel, ÁUO. VIII. 383.) itt «fidelis et familiaris *iuvenis* noster» van.

² Ugyanott: ratificando confirmare.

³ Ügyetlen és zavaros fogalmazás; talán a másoló hagyott ki valamit.

terram eandem tam ipse Iohannes, quam eius heredes heredumque suorum successores in metis prioribus et antiquis, quas in litteris capituli Agriensis exhibuit et in precedentibus sunt expresse, perpetuo pacifice possidere valeant et habere. Datum per manus magistri Benedicti Orodensis ecclesie prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^o CC^o LXX° secundo, quartodecimo Kal. Martii, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, St(ephano) Colocensi, aule regie cancellario,¹ Lamperto Agriensi, Lodomerio Waradiensi, Dyonisio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino, Alberto magistro agasonum et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Gyanús oklevél. Egyebek mellett a méltóságsornak értelmetlen módon való megrövidítése a királyi kancelláriából kikerült oklevélben alig történhetett volna meg. Annak megokolását, hogy miért nem állítom határozottan hamisítványnak, olv. az 1874a. számhoz írt megjegyzésben. **2161a.**

1272.
febr. 24.

— lányának: Erzsébet asszonynak és a Sz. Mária-(margit-)szigeti monostor többi apácáinak kérésére IV. Béla király bemutatott oklevele alapján megerősíti a monostort IV. Béla királytól kapott Potos (Csilizpatas, Komárom vm.) nevű földjük s a hozzátartozó Chelch mocsár birtokában és Akus mester budai prépost levele alapján leírja Potos föld határait. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1272. VII. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2158. számnál, de Péter főasztalnok guechkei, Mihály nyitrai ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 792.

Átírta I. N. Lajos király 1362. máj. 30. (Orsz. Ltr. Dl. 793.) 2. Zsigmond király 1399. aug. 29. (Orsz. Ltr. Dl. 8390.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 380. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 123. Kivonatok: Densusianu, Documente, 365. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 115. **2162.**

1272.
febr. 27.

— Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit-)szigeti apácák procuratorának a király leánya: Erzsébet asszony és a többi apáca nevében kifejezett kérésére átírja a budai káptalannak 1270-i, Mortunwasara (Martonvásár, Fejér vm.) falusi Gergelynek a szigeti apácák részére Thordos (Tordas, u. o.) falura vonatkozólag tett adományáról szóló oklevelét. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1272. IV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2158. számnál, de Péter főasztalnokm. guechkei, Mihály nyitrai és Olivér mester pilisi ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 788.

Fejér, CD. V. 1. 178. Kivonat: Densusianu, Documente, 368. **2163.**

¹ A következő — spalatoí — érsek kihagyásával az «archiepiscopus» szó is kimaradt, miáltal az esztergomi és kalocsai is — püspökök lettek!

1272. febr. 27. — Miklós domonkosrendi conversusnak, a (margit)-szigeti apácák procuratorának a király leánya: Erzsébet asszony és a többi apáca nevében kifejezett kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak é. n. oklevelét Kuldu (Kuldó, Fejér vm.) földnek a szigeti monostor részére való adományozásáról. (*Lásd ezt az 1612. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo, IV. Kal. Martii, indict. XV. Méltóságok mint az előző (2163. számú) oklevélben.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 787.

Fejér, CD. V. 1. 208.

V. ö. az (1270.) szept. 18-i, patens formájú megerősítő oklevéllel. (1966. sz.)
2164.

1272. febr. 27. — Endre fiainak: Demeter és Mihály ispánoknak kérésére átírja és megerősíti saját, 1270-i, ifj. királyi oklevelét, mellyel Fyzer (Füzér, Abaúj-Torna vm.) várat adta a nevezetteknek. (*Lásd ezt az 1908. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1272. IV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. tertio (!). Méltóságok mint febr. 17-én a Pous mester részére adott 2160. számú oklevélben.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 705.

Wenzel, ÁUO. VIII. 388. Kivonat: Densusianu, Docum. 366.

Az uralkodási év az eredeti oklevélben is *tertio*. Valószínűleg ennek az oklevélnek a záradékát közli Pray után Fejér a CD. V. 1. 214. l. jegyzetében, a Kal. előtt IV. kihagyásával.
2165.

1272. febr. 27. — Endre fiának: Mihálynak kérésére átírja és megerősíti saját, 1270-i, ifj. királyi oklevelét, mellyel Mihály ispánnak Lonya (Lónya, Bereg vm.), Boltrag (Bótrágy, u. o.) stb. birtokokat adományozta. (*Lásd az 1907. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. d. inc. 1272. r. a. n. a. tertio (!) IV. Kal. Martii, indict. XV. — Méltóságok mint a 2160. számú oklevélben. (Moys nádort azonban az 1580-i átírat tévesen szepesi ispánnak írja.)

Átírta I. Fejér szerint Zsigmond kir. 1386. 2. I. Mátyás kir. 1476. szept.

9. — Rudolf. kir. 1580. (Orsz. Ltr. Dl. 707.)

Fejér, CD. V. 1. 241. és VII. 2. 19. Wenzel, ÁUO. VIII. 391. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1057. Densusianu, Documente, 367.
2166.

1272. febr. 27. — Osl bán fiainak: Jakabnak és Oslnak, akik magukat már Béla király alatt, majd ennek halála után az Otokár cseh király ellen viselt harcokban Sopron vár védelmében, később pedig Kuzeg (Kőszeg, Vas vm.) várának a hűtlen Henrik bántól való elvételével Gergely királynői tárnokmester, vasvári ispán oldalán kitüntették, a vasvári várnak Olchep nevű földét adja, kivéve azt a vár hatósága alól. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. IV. Kal. Martii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a febr. 17-i (2160. számú) oklevélben.

*Eredeti*je Tolna vm. Múzeumában (Pécs.)

Fejér, CD. V. 1. 234. (Csonkán s hibás kelettel.) Hazai okmt. VI. 183.

Kivonatok: Fejér, CD. V. 1. 259. Kukuljević, Reg. no. 1062. Densusianu, Documente, 373. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 116. **2167.**

(1272.)
márc. 3.
Buda.

— megparancsolja L. ispán, al-udvarbírónak, hogy a kivégzett vrsi Pál javai miatt P(ál) veszprémi püspök és Gelyanus, Pál mostohaatyja közt folyó perben igazságot szolgáltasson.

*Eredeti*je az Orsz. Levéltárban, Múzeumi Törzsanyag.

Eddig kiadatlan szövege a következő:

St(ephanus) Dei gratia rex Vngarie f[ide]li suo comiti L. viceiudici curie sue salutem et gratiam. Karissimus pater noster dominus B(ela) rex felicis record[atio]nis quondam parvam terram Pauli de Vrs suspendio dampnati cum servis et ancillis et cum aliis u[tili]tatibus suis contulerat venerabili patri P(aulo) episcopo Wesprimiensi dilecto et fideli nostro, quam ei per abbatem de . . . rch fecerat, sicut dicitur, assignari, coram quo Gelyanus vitricus eiusdem suspensi quoddam de bonis seu possessionibus eiusdem Pauli restituerat episcopo memorato, quoddam vero se restitutum assumpserat, sicut premissa in eiusdem karissimi patris nostri et dicti abbatis litteris dicuntur contineri. Post hec etiam cum nos predictam terram eidem episcopo cum suis utilitatibus confirmassemus, ipsi Gelyano et cognatis eius super hoc silentium imponendo, idem Gelyanus et filius eius maliciose prefatum episcopum et Rennaldum servientem eiusdem episcopi de eadem villa Vrs ad presentiam iudicis curie nostre citari fecerunt, volentes eosdem servos et ancillas ipsius suspensi repetere ab eisdem, quos ipsi se assumpserant reddituros et ipso Renaldo cum eodem episcopo domino suo a tempore coronationis nostre usque modo in nostris servitiis, apud Posonium scilicet et alias existente fecerunt eum per falsi suggestionem in iudiciis remanere. Unde cum fraus et dolus nemini debeat suffragari, et cum idem Gelyanus et filius eius pro bonis eiusdem suspensi ad plenum non redditis prius contra dictum episcopum deberent respondere, volumus fidelitati tue firmiter precipientes, quatenus omnibus karissimi patris nostri et nostris ac prefati abbatis litteris exinde concessis ple[narie per]lectis iudicia huius cause circumducas et relaxes, super principali vero negotio exnunc . . . icii gravamine iudicium facias inter partes, prout exigit ordo iuris. Datum Bude, quin[ta] feria proxima ante Carnisprivium.

Keltét az itinerarium alapján tehetjük 1272-re, ámbár V. István király 1271. febr. 12-én is még Budán lehetett. V. ö. a következő oklevél keltezésével.

2168.

(1272. márc. 5.?)
Buda. — megparancsolja A(kos) mester budai prépostnak, hogy a Sz. Mária (margit-) szigeti egyházát az egykor Márk fia : Rolandus által bírt, Toxon (Taksony, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) nevű hercegi föld birtokába iktassa be. — D. Bude, Sabbato proximo ante Dominicam Esto mihi.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 721.

Wenzel, ÁUO. VIII. 418. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 117. Az oklevél keltére vonatkozólag olv. Karácsonyi, Hamis okl. 104. l., ahol azonban 1270. sajtóhibából áll 1272. helyett. (De v. ö. a 2168. sz.)

2169.

(1272. márc. 5. körül?) — a (margit-)szigeti apácáknak adja az egykor Mark fia : Rolandus által bírt, pest-megyei Toxon (Taksony) földet, cserében a tőlük elvett s a nagyszigeti ispánsághoz csatolt falvaikért. (V. ö. 2169. sz.)

Átírta IV. László király ismeretlen keltű oklevelében, melynek, illetőleg V. István király átírt oklevelének töredékét a budai káptalan keltezetlen oklevele tartalmazza. (Ezt Wenzel a budai kamarai levéltárból közölte.)

Töredéke : Wenzel, ÁUO. IX. 579.

Taksonynak (más birtokokkal együtt történt) adományozásáról olv. V. István királynak 1270-i, 2032. számú, IV. László király által 1275-ben átírt oklevelét, melynek szövege nem azonos az 1272-re tett oklevél töredékével. — Keltére vonatk. olv. az előző oklevélhez írt megjegyzést.

2170.

(1272. márc. 16.?)
Buda. — a (margit-)szigeti Sz. Mária-monostornak adja Ilbw szigetet. — D. Bude in oct. Cynerum.

Eredetije: Dl. 796.

Átírta I. IV. László király 1274. május 1. (Orsz. Ltr. Dl. 852.) 2. U. az 1275. jan. 1. (Orsz. Ltr. 797.) s ezt III. András király 1300. jún. 1. (Orsz. Ltr. Dl. 798. és 32,504.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 418. Budapest tört. oklev. emlékei, I. 118.

Az évszámra vonatkozólag olv. Karácsonyi, Hamis okl. 104.

2171.

1272. márc. 17. — az Aba-nemzetségből való Jánosnak, Chabanka fiának kérésére ennek a cseh király ellen a Rabcha (Rábca) mellett vívott ütközetben tett azon szolgálatáért, hogy haslo-i (Haslau) Ottó testvérét : Waltert katonáival együtt foglyul ejtette, átírja és megerősíti saját, ifj. királyi, 1267-i oklevelét, mellyel Halaz (Gyöngyöshalász) földet Jánosnak adta. (Lásd az 1872. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XVI. Kal. April. indict. XV. r. a. n. a. secundo. Méltóságok : Fülöp esztergomi, István udv. kanc. kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Jób pécsi, Bereck csanádi, Fülöp, a királyné kancellárja, váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Ladomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erdélyi vajda/szol-

D. 631,

noki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokmester guechkei, Albert főlovászmester szebeni ispán, Fülöp főpohárnokmester, Pál bán bácsi, Gergely királynői tárnokmester vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai, Olivér mester pilisi ispán.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 631.

Wenzel, ÁUO. VIII. 389. (a méltóságok felsorolásában egy sort kihagyva).

Kivonat : Densusianu, Documente, 371.

2172.

1272.
márc. 17.

— Gelyanus ispánnak, az apachasomlyai (somlólvásárhelyi, Veszprém vm.) apácák officialisának kérésére átírja és megerősíti Sixtus mester, esztergomi olvasó kanonoknak mint a király által kiküldött bírónak 1272. január 21-i oklevelét, mellyel a keercha-i (Kerta, Veszprém vm.) udvarnokoknak és az apachasomlyai monostor izkaaz-i (Alsó-, Felső- és Középiszkáz, Veszprém vm.) és cheuz-i (Csőszpuszta, u. o.) úrbéreseinek határsértési perében ítélt. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XVI. Kal. April. indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számú oklevélben (Miklós az átiratban tévesen *királynői* udvarbírónak van írva), de Péter fehérvári ispán felemlítésével és Olivér m. pilisi ispán nélkül.

Átírta I. Károly király 1325. (Orsz. Ltr. Dl. 3443.)

Wenzel, ÁUO. VIII. 392. Kivonatok : Fejér, CD. V. 1. 260. (hibás).

Monum. eccl. Strigon. I. 592. Densusianu, Documente, 370.

2173.

1272.
márc. 18.

— Gylermus templomosmester kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1239. június 11-én kelt oklevelét, mellyel Behu (Bő, Sopron vm.), Domona (Chernelháza-damonya, u. o.), Louch (Lócs, u. o.) és Salaysa (?) falvakat a templomosrendnek ítélte.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 781.

Az oklevél szövege a következő :

(S)tephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in vero salutari. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod frater Gylermus magister militie templi ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium domini regis karissimi patris nostri felicis recordationis, petens a nobis instantissime, ut ipsum privilegium ratum habere et nostro privilegio confirmare de benignitate regia dignaremur. Cuius quidem privilegii tenor talis est : (*Következik IV. Béla király 1239. jún. 11-i oklevele, Krit. Jegyzék, 658. sz.*) Nos itaque iustis petitionibus magistri predictae domus inclinati, ipsum privilegium domini regis karissimi patris nostri non abolitum, non abrasum, nec in aliqua parte sui vitiatum ratum habentes et acceptum et de verbo ad verbum presentibus insertum auctoritate presentium confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri

* A név hiányzik.

Benedicti Orodienſis eccleſie prepoſiti, aule noſtre vicecancellarii dilecti et fidelis noſtri, anno Domini M^o CC^o ſeptuageſimo ſecundo, XV. Kalendas Aprilis, indictione XV. venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, Stephano Colocensi, aule regie cancellario et Johanne Spalatensi archiepiſcopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueeccleſiensi, Philippo Wachienſi, Paulo Vesprimienſi, Thymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Varadienſi, Dionyſio Jaurienſi et Petro Transſilvano epiſcopis eccleſias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino comite Suprunienſi, iudice Cumanorum, Nicolao iudice curie regie, comite Symigiensi, Egidio magiſtro tavarnicorum, comite Poſoniensi, Ivachino bano totius Sclavonie, Matheo voiovoda Transſilvano, comite de Zonuk, Laurentio bano de Zeurino, comite de Doboka, Petro magiſtro dapiferorum, comite de Guechke, Alberto magiſtro agasonum, comite de Zybinio, Philippo magiſtro pincernarum, Paulo comite Bachiensi, Gregorio magiſtro tavarnicorum domine regine, comite Caſtri Ferrei, Ponyth bano comite Zaladienſi, Michaele comite Nitrienſi et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores. — **2174.**

1272. — ſároſi [de Sarus] András fiának: Eleknek és Sándor, Márk és Moch nevű fiainak, Lodomér nevű vejének s Benedek nevű testvérének adja a ſárosmegyei Delnafeu nevű, 8 eke földet, melynek határait is leírja a beiktatást végző Domonkos ſároſi ispánnak és Lypoldus plébánosnak, a királynő káplánjának levele nyomán. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XIV. Kal. Apr. indict. XV. regni a. n. a. ſecundo. Méltóságok mint a 2172. számú oklevélben, de Fülöp váci püspök neve (az átíráſkor?) kimaradt.

Átírta IV. László király 1272. okt. 2. (Orsz. Ltr., Dl. 799.)

Fejér, CD. V. 1. 190. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. LIII. Densusianu, Documente, 372. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 115. **2175.**

(1272.) — bizonyítja, hogy Péter zederkyn-i (Szederkény, Baranya vm.) nemes halála esetére minden birtokát a Sz. Mária (margit-) szigeti monostorának hagyta, a haszonélvezetet élete végéig magának tartván fenn, s a király ezen adományhoz beleegyezését adja. — D. Bude in Dominica Reminiscere.

Átírta IV. László király 1281. (Orsz. Ltr., Dl. 1090.)

Fejér, CD. V. 1. 189. Wenzel, ÁUO. XII. 332. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 118.

Az oklevél keltét már Fejér is 1272-re tette, s ez az itinerariumnak is megfelel. — Hogy a baranyamegyei Szederkényről van szó, lásd Pesty, Magyarország helynevei, I. 201. **2176.**

1272. — hivatkozva IV. Béla királynak erre vonatkozó intézkedésére, a IV. Béla által alapított chuth-i prémontrei monostornak adja a IV. Béla által a kúnoknak adott, de tőlük kihágásaik miatt utóbb elvett Narhyd (a határleírás szerint nyitramegyei) falut a hozzátartozó falvakkal, földekkel és hídvámmal, (IV. Béla királynak erre vonatkozó, 1264-i oklevelével egyezően, lásd Monum. eccl. Strigon. I. 514. sk.)

leírván e földek határait ; ugyancsak a monostornak adja a két Thothon és három Guum (Gyón, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) nevű falut, a két Kemey falu földét (u. o.) és a Kydkeurus nevű földet, ezek határait is leírva (v. ö. IV. Bélának másik, 1264-i oklevelével, Monum. eccl. Strigon. I. 513.), továbbá az udvarnokok esztergomi földeit, a serefel-i monostor Chut és Kuchula nevű földét, Oguz udvarnok esztergomi földét, a peith-i malmot s a királyi udvarnokok Agar nevű földét ; mindezek a földeken lakó népeket a várispánok hatósága alól igazságszolgáltatás tekintetében kivévén, a király bíraskodása alá rendeli, s a birtokokat és földeket azon tartozékokkal adja, amelyekkel azokat IV. Béla király adományozta. — D. p. m. mag. Benedicti, prep. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. Méltóságok : Fülöp esztergomi, István kalocsai érsek, Lambert egri, Jób pécsi, Fülöp váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Péter erdélyi, Lodomér váradi, Dénes győri, Roland bosznai püspök, Moys nádor, Joachim szlavóniai bán, Egyed főkamrás, Miklós udvarbíró. Anno D. 1272. r. a. n. a. tertio (!), XII. Kal. Apr.

Eredetije az esztergomi érsekség vil. levéltárában. Lad. M. no. 7.

Fejér, CD. V. 1. 216. Monum. eccl. Strigon. I. 592. Károly J. Fejér vm. tört. III. 426. Kivon. és töredékek : Fejér, CD. V. 1. 260. és V. 2. 60. (IV. Lászlónak tulajdonítva.) Magyar Sion, I. 769. Codex Strigon. I. 64.

A formulák szokatlan volta, a méltóságoknak a rendes gyakorlattól eltérő felsorolása, a hibás uralkodási év a kancellárián kívüli szerkesztésre vall. Valódiságát azonban nincs okunk kétségbevonni. **2177.**

(1272.) — megparancsolja a székesfehérvári káptalannak, hogy Timót zágrábi püspök részére, vagy a zágrábi egyház részére a szükséges oklevelekről átiratot mindenkor adni tartozzék. — D. Bude, feria II. prox. post Dominicam Reminiscere. márc. 21. Buda.

Átírta a székesfehérvári káptalan 1272. ápr. 14. (a zágrábi érsekség levéltárában, Privilegialia, volum. I. s a zágrábi káptalan levéltárában is, fasc. I. no. I.)

Farlati, Illyr. sacr. V. 376. Kercselich, Hist. eccl. Zagr. 44. Batthyány, Leges eccl. II. 255. (1163!) Katona, Hist. crit. VI. 595. Fejér, CD. V. 1. 231. (1272.) Tkalčić, Episc. Zagr. I. 161. Smičiklas, Cod. dipl. V. 623. **2178.**

1272. — Demeter vági [de Wagh] királyi íjászt Ábrahám, Máté, Deme, Gallus és Mikus márc. 22. nevű társaival együtt a királyi nemes serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. XI. Kal. April. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Fülöp váci püspök királynéi kancellársága és Olivér pilisi ispán említése nélkül.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Máriássy-ltr.

Fejér, CD. V. 1. 184. Kivonatok : Századok, 1872. évf. 669. Densusianu, Documente, 370. **2179.**

1272. — Loránd bán ellenében megítéli Fülöp esztergomi érseknek és örökös ispánnak (márc. 29. előtt.) a drávántúli kamarai nyereségből járó dézsmához való jogát, hivatkozással IV. Béla királynak erre vonatkozó oklevelére. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo.

- Eredetije* az esztergomi érsekség vil. levéltárában, Lad. B. no. 1.
Átírta I. I. Károly király 1332. (U. o. B. 4.). 2. Mátyás király 1465. febr. 16. — II. Ulászló király 1498. (U. o. A. 17.)
 Fejér, CD. V. I. 251. Teleki, Hunyadiak kora, XI. 112. Monum. eccl. Strigon. I. 595. Magyarország. melléktart. okltr. III. 15. Smičiklas, Cod. dipl. V. 641. Kivonatok: Magyar Sion, I. 770. Cod. Strigon. I. 66. Kukuljević, Reg. no. 1072.
 Hogy IV. Béla királynak az oklevélben említett (1256-i) oklevele hamis, olv. a Turul 1916. évf. 101. sk., mely szerint a hamisítás éppen 1271. vagy 1272-ben történt. **2180.**
1272. márc. 31. — megerősíti Tamást, Jund fiát a IV. Béla királytól még a tatárjárás előtt kapott Woyk (Vajk, Nyitra vm., Vajka n. Ž., Sz.) föld birtokában, minthogy IV. Béla királynak az adományról szóló oklevele Mihály zólyomi ispán jelentése szerint elégett. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. Pridie Kal. April. indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Pál bácsi ispán bánágának említése nélkül.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Forgách-ltr. Hazai okmánytár, VIII. 144. **2181.**
1272. ápr. 6. — Pontiusnak, a johanniták magyarországi és szlavóniai mesterének a király székesfehérvári látogatásakor előterjesztett panasza folytán a székesfehérvári Szt. István-egyházának a szigeten lakó népeit felmenti minden adózás és főúri szállásolás alól; az őket háborgatók ellenében fegyveres védekezési jogot ad nekik s a fehérvári ispánt és várjobbágyokat tiltja, hogy a nevezett népekre collectorokat hozzanak. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. VIII. Id. April. indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok felsorolása mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán említése nélkül.
Átírta I. Albert király 1438. márc. 25. (Orsz. Ltr., Dl. 800.) 2. II. Ulászló király 1492. febr. 13. (A pozsonyi kápt. ltr. Capsa crucif. Alb. I. I. 3.) — a budai káptalan 1516. (Orsz. Ltr., Dl. 3636.)
 Batthyány, Leges eccl. II. 418. Fejér, CD. V. I. 211. és XI. 67. Károly J. Fejér m. tört. II. 660. Kivonatok: Magy. Sion, I. 376. Densusianu, Documente, 373. **2182.**
1272. ápr. 17. — megállapítja, hogy a somogwar-i (Somogyvár, Somogy vm.) királyi vendégnépek a somogyi apátnak terragium címén évenként bizonyos számú nehezéket tartoznak fizetni. — Anno D. 1272. XV. Kal. Maii, [indict.] XV. regni a. a. secundo.
Átírta IV. László király (?) — I. Károly király (?) — Zsigmond király (?) — tartalmilag a székesfehérvári káptalan 1411-i oklevelében. (Orsz. Ltr., Dl. 9788.) Tartalmilag Wenzel, ÁUO. XII. 55. **2183.**
1272. ápr. 26. — Pál bán bácsi és szerémi ispán, Benke hadnagy, Ágoston fia: András, Imre várnagy és más várjobbágyok vallomása alapján visszaadja a Guthkeled-nemzetségből való Chepanus fiainak: Lőrincnek és Mihálynak Feketevnp nevű földjét, melyet
 Szentpétery: Az Árpádházi királyok okl. II

Rolandus bánnak, IV. Béla király kirendelt bírójának megállapítása, illetőleg registruma alapján Pál mester pécsi prépost, akit V. István király a szerémi várföldek visszaszedésére küldött ki, a szerémi vár földjeihez csatolt. — D. p. m. mag. Benedicti eccl. Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. VI. Kal. Maii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Ponyth bán zalai ispán és Mihály nyitrai ispán között: Péter fehérvári ispánt említi, Olivér pilisi ispán pedig nincs említve.

Eredetije a debreceni ref. kollégium anyakönyvtárában. R. 781. no. 1. Fejér, CD. VI. 2. 393. Smičiklas, Cod. dipl. V. 623. (a méltóságok közt Lodomért váradi helyett tévesen varasdi püspöknek írva). Kivonat: Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 116. **2184.**

1272.
ápr. 30.

— Eurnog fiát: Domonkos nyitrai várjobbágyot, Edeuch mester serviensét, testvérével, Istvánnal s a nekik adományozott Buus (?), Coplot (Kapat, Nyitra vm., Koplotovce, Sz.) és Rechen (Alsó- és Felsőrécsény, Dolnie és Hornie Rišňovce, u. o.) földdel kiveszi a nyitrai vár hatósága alól és a királyi nemesek közé emeli őket. — D. p. m. mag. Benedicti, Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. Pridie Kal. Maii, indict. XV. r. a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán nélkül.

Eredetije Kárász Istvánné úrnő tulajdonában volt, Szeghalmon. Levéltári Közlemények, III. 245. **2185.**

1272.
május 1.

— Antal mester jogtudornak, sasvár-i (Sasvár, Šaštin, Nyitra vm. Sz.) főesperesnek, Fülöp esztergomi érsek kancellárjának a cseh királynál és egyebütt külföldön teljesített követségekben szerzett érdemeiért, s általa testvéreinek: Beled és Jacinccus pog-i (Alsó- és Felsőpaty, Vas vm.) nemeseknek adományozza a Rába folyónak egyik, birtokaik mellett fekvő szigetét tartozékaival, kivéve azt a vasvári ispán hatósága alól. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. Kal. Maii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Ponith bán zalai ispán és Mihály nyitrai ispán között: Péter fehérvári ispán van, a felsorolás végéről pedig Olivér pilisi ispán hiányzik.

Eredetije Fejér szerint a br. Perényi-cs. levéltárában.

Fejér, CD. V. 1. 255. Kivonat: Monum. eccl. Strigon. I. 597.

Erre az oklevélre hivatkozik a vasvári káptalan 1337. június 19. (Fejér, CD. VIII: 7. 297.) Hogy Alsó- és Felsőpaty (régebben: Kis- és Nagypaty) értendő, nem Kőszegpaty, lásd Hazai okmt. III. 133. **2186.**

(1272.
május 5.
előtt.)

* — petíciójára, hogy az Otokárral kötött békét a békefeltételek szerint az apostoli szék erősítse meg, válaszol X. Gergely pápa 1272. május 5-én. (Theiner, Monum. Hung. I. 295.) **2187.**

1272.
május 9.

— a Raad-nemzetségből való Lőrincnek, Chund fiának kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1250. november 21-i oklevelét, mellyel Horsowch (az átiratban : Cursowch), Puzada, Coprina, Blathka és Fulko-anyjának-földe nevű, pozsegamegyei földeket adta neki és testvérének. (*Lásd ezt a 936. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. dil. et f. n. au. n. vicecanc. a. D. 1272. VII. Id. Maii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán említése nélkül.

Átírta Zsigmond király 1392. dec. 8. (Orsz. Ltr., Dl. 33,707.)

Kukuljević, Borba Hrvatah, 92. Smičiklas, Cod. dipl. V. 626.

2188.

1272.
május 14.

† — Tódor fiának : Miklósnak és Duruzlaus fiának : Duruzlaus mesternek, vasvár-megyei nemeseknek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1250. november 20-án kelt oklevelét, mellyel Rwm (Rum, Vas vm.) földet adta Miklós ispánnak és Duruzlaus mesternek. (*Lásd ezt a 934. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1273. (!) Pridie Idus Maii, regni a. n. a. secundo.

Átírta IV. László király 1278. júl. 21. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.) Wenzel, ÁUO. VIII. 386. (1272., de hibás napi kelettel.)

H a m i s a szövegében előforduló szokatlan kifejezések és a hibás évszám tanúsága szerint is. De hamis a benne átírt oklevél (*lásd ott*) s a IV. László-féle átíró oklevél is, amit ez utóbbinak írása és valódi, de más oklevélről levett pecsétje is mutat.

2189.

1272.
május 23.

— Pertoldus, kyrch-i (Kerc, Fogaras vm., Cârța, R.) cisztercita apát kérésére átírja és megerősíti saját 1264-i oklevelét a kyrch-i monostor kiváltságairól. (*Lásd ezt az 1824. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. X. Kal. Junii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint febr. 1-én, (2150. sz.), de Pál ispán bánóságának említése nélkül.

Átírta III. András király 1299. — Ottó király 1306. (Zimmermann—Werner szerint a nagyszebeni levéltárban) — a kolozsmonostori konvent 1494. (Ugyanott.)

Fejér, CD. V. 1. 205. Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. 98. Denusianu, Documente, 371. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 116. Kivonat : Fabritius, Urkb. d. Kisder Kap. 2.

2190.

1272.
május 26.
Zágráb.

— jóváhagyja Moys nádor soproni ispánnak, a kúnok bírójának a (margit-) szigeti apácák részére tett adományát, hivatkozva a nádor adománylevelére, és erről majd a bold. Szűz szigetén való tartózkodása idején adandó privilegialis oklevelet ígér. — D. Zagrabie, V. feria post transl. b. Dominici, a. D. 1272.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, br. Mednyánszky Dénes letéteményében.

Fejér, CD. V. 1. 254. (hibákkal). Budapest történetének okleveles eml.

I. 125. Kivonatok : Tudom. Gyűjtem. 1819. VIII. 122. Kukuljević, Reg. no. 1063.

2191.

1272.
május 27.

— megerősíti néhai Buza mester zágrábi éneklő kanonoknak a zágrábi egyházban naponként mondandó mise javadalmaként a zágrábi egyház papjai számára tett, Othok (Otok, Zágráb vm.) melletti birtokból a Szávánál, két szolgából és jelseuchi (?) szöllejéből álló adományát. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. indict. XV. VI. Kal. Junii, regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán nélkül.

Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.

Tkalčić, Mon. episc. Zagr. I. 164. és Civit. Zagr. I. 47. Smičiklas, Cod. dipl. V. 627. (A napi keltet kihagyta, s a méltóságok közt hiba: Péter veszprémi püspök az eredetiben olvasható Pál helyett.) Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1071. Wenzel, ÁUO. XII. 56. **2192.**

1272.
május 29.

— cranisapula-i Wytalus fiainak: Ambrus és Benk zágrábi várjobbágyoknak kérésére átírja és megerősíti Rolandus szlavóniai bán 1266. augusztus 20-i oklevelét, mellyel Jalez (Jales, Zágráb vm. H.) földet a zágrábi várszolgák ellenében Wytalus fiainak ítélte. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. a. D. 1272. IV. Kal. Junii, indict. XV. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, Olivér pilisi ispán nélkül.

Eredetije a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.

Smičiklas, Cod. dipl. V. 629.

2193.1272.
jún. 1.

— átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1242-i oklevelét, melyben a worosd-i (Varasd) vendégnépek kiváltságait erősítette meg. (*Lásd ezt a 728. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. [anno ab inc. D. 12]72. indict. XV. Kal. Junii, regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán nélkül.

Eredetije Varasd város levéltárában. Fasc. I. no. 8.

Smičiklas, Cod. dipl. V. 630. Zl. Tanodi, Pov. spom. sl. kr. grada Varaždina. I. (1942.) 13. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 428. jegyz.

2194.1272.
jún. 8.

— Toplicán a bárók jelenlétében tartott királyi ítélőszék alkalmából Hetynk fiainak: Maryn, Péter és János nemeseknek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak a nevezettek által G(yörgy) templomsmester ellenében bemutatott 1258. július 4-i oklevelét, mellyel a dobicha-i (Dubica) várjobbágyok és Hetynk közt létrejött egyetiséget hagyta jóvá. (*Lásd az 1184. számot.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. indict. XV. VI. Idus Junii, regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán nélkül.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 783.

Wenzel, ÁUO. VIII. 384. Magyarország. melléktart. okltr. III. 16. Smičiklas, Cod. dipl. V. 631. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1064. Densusianu, Documente, 375. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 117. **2195.**

- (1272. jun. 9. előtt.) * — kopasz Detrik ispán és Fülöp fia: Lukács részére okleveleik bemutatására határnapot kitűző oklevelét említi V. István király 1272. jún. 14-i oklevelében. (Wenzel, ÁUO. XII. 48.) V. ö. az 1796. számmal. **2196.**
-
1272. — András mester oklich-i, ryuche-i, begna-i és byztriche-i ispánnak és Tamás nógrádi ispánnak kérésére András ispán servienseit, János nógrádi várszolga fiait: Andrást és Endryt, s János testvéreinek, Ypochnak fiait: Miklóst, Jekmint és Egyedet, valamint Zebene fiát: Dénest hű szolgálataikért a várszolgaság alól fölmentve a királyi serviensek közé emeli. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. eccl. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, Olivér pilisi ispánnak és Pál ispán bánóságának említése nélkül.
Átírta IV. László király 1274. (Orsz. Ltr., Múzeumi Törzsanyag.)
 Fejér, CD. VII. 4. 142. Kivonat s javítások Fejér szövegéhez: Kubinyi, M. tört. eml. I. 83. **2197.**
-
1272. — byzterchebana-i András ispán kérésére átírja IV. Béla királynak 1263-i, Andrásnak egy, Byzterchebana (Besztercebánya, Zólyom vm., Banská Bystrica, Sz.) és Lypsche (Zolyomlipcse, Slovenská Lupča, u. o.) közt fekvő erdőt adományozó oklevelét (lásd *ezt az 1332. szám alatt*), és őt a nevezett erdő és föld birtokában megerősíti. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán nélkül. (A királynői tárnokmester az átírat hibájából Gergely helyett tévesen Györgynek írva.)
Átírta az esztergomi káptalan 1338. május 26. (Az esztergomi káptalan hitelesh. ltr. Lad. 53. capsá 34. f. 6. no. 1.)
 Wenzel, ÁUO. III. 272. Monum. eccl. Strigon. I. 604. Kivonat: Zimmermann—Werner, Urkb. I. 117. **2198.**
-
1272. — Septhe (Söpte, Vas vm.) falusi András fiainak: Vencel, Farkas és Máténak kérésére átírja és megerősíti saját, 1268-i oklevelét, mellyel Marcellt és a Churnug-nemzetségből való rokonait a nemes serviensek közé emelte. (*Lásd ezt az 1878. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. sz. Fülöp váci püspök királynői kancellárságának és Olivér pilisi ispánnak említése nélkül.
Eredetije a Sermage-családnak a zágrábi Orsz. Levéltárban őrzött levéltárában. (Fasc. I. no. 1.)
 Kercselich, Not. praelim. 221. Katona, Hist. crit. VI. 601. Fejér, CD. V. 1. 232. Hibás kivonat: Wenzel, ÁUO. XII. 53. **2199.**
-
1272. — Fülöp esztergomi érsek panaszára elrendeli, hogy az esztergomi érseknek nemes harcosai és szolgáló népei az érseknek engedelmeskedjenek és szokott szolgálataikat teljesítsék; ellenkező esetben palatinusuk elfogathatja és elítélheti őket. — D. p.

mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. ab inc. D. 1272. regni a. n. a. secundo.

Eredetije az esztergomi érsekség vil. levéltárában. (R. no. 3.)

Fejér, CD. V. 1. 226. Monum. eccl. Strigon. I. 603. Kivonatok s töredékek : Fejér, CD. V. 1. 187. és VII. 5. 375. (hibás.) Magyar Sion, I. 771. Codex Strigon. I. 66. **2200.**

1272. — a Chak-nemzetségből való Péter fiának: Mihály mesternek kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1269. ápr. 9-i oklevelét Erdeuchucuna (Erdősokonya, Somogy vm.) s több más falu adományozásáról. (*Lásd ezt az 1605. szám alatt.*) — D. p. m. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. r. a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Olivér pilisi ispán helyett Sándor baranyai ispánt említi.

Az oklevél szövege csak Fejérnek a CD. V. 1. 185. sk. 1. (a Diplom. Hung. c. másolatgyűjteményen alapuló) közléséből ismeretes.

Elbírálásra vonatkozólag *olv. az 1605. sz. oklevélnél mondottakat.*

2201.

1272. — Waracysk fiának: Stanysk zágrábi várjobbágnak és nemzetségének kérésére átírja és megerősíti Joachim szlavóniai bánnak 1271. augusztus 23-án kelt oklevelét, mellyel Stanyskot és egész nemzetségét visszahelyezte a zágrábi vár jobbágyságai közé. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Fülöp váci püspök királynői kancellárságának és Olivér pilisi ispánnak említése nélkül.

Átírta II. Ulászló király 1514. márc. 8. (Turopolje község levéltárában.)

Tartalmilag Leustach szlavóniai bán 1360-i oklevelében, s ezt átírta II. Lajos király 1520. (U. o.)

Fejér, CD. V. 1. 196. Laszowski, Spom. Turopolja, I. 26. Smičiklas, Cod. dipl. V. 625. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1073. Smičiklas, Cod. dipl. XIII. 65. **2202.**

1272. — Odolphus fiának: Odolphusnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak a Saar (Sárvíz) folyón adományozott malomról szóló, 1261-i oklevelét. (*Lásd ezt az 1272. szám alatt.*)

Eredetije a veszprémi káptalan magánlevéltárában. Lad. 1. «Saári 3.»

Az átíró oklevél szövege a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod Odolphus filius Odolphi ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis privilegium, Bele regis inclite recordationis karissimi patris nostri super uno molendino in fluvio Saar existenti et modica terra arabili citra predictum fluvium ad ipsum molendinum pertinente concessum, petens instanter, ut ipsum privile-

gium ratificare et nostro dignemur privilegio confirmare. Cuius quidem tenor talis est : (*Következik IV. Béla király 1261. évi oklevelé a Sar folyón adott malomról.*) Nos itaque id, quod per eundem karissimum patrem nostrum ordinatum exstitit in facto supradicto, ratum habentes et acceptum, predictum privilegium de verbo ad verbum presentibus inserentes auctoritate presentium duximus confirmandum duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti Orodensis prepositi aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M° CC° septuagesimo secundo, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, Stephano Colocensi, aule nostre cancellario, et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Britio (!) Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi, Philippo Waciensi, Paulo Wespriemiensi, Timotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionysio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino comite Supruniensi et iudice Cumanorum, Nicolao iudice curie nostre comite Symigiensi, Egidio magistro tawarnicorum comite Posoniensi, Joachino bano totius Sclavonie, Matheo woyauoda Transsilvano comite de Zounuk, Laurentio bano de Zeurino comite de Doboka, Petro magistro dapiferorum comite de Gwechke, Alberto magistro agasonum comite de Scybino, Phylippo magistro pincernarum nostrorum, Paulo bano comite Bachiensi, Gregorio magistro tawarnicorum domine regine comite Castri Ferrei, Ponyth bano comite Zaladiensi, Michaele comite Nitriensi et aliis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

2203.

1272. — átírja és megerősíti IV. Béla király 1269-i oklevelét, mellyel Saar földet a fyezghtu-i (Füzitőpuszta, Almásfüzitő, Komárom vm.) vendégnépeknek adta. (*Lásd ezt az 1641. szám alatt.*) — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint az előző (2203. számú) oklevélben.

Eredetije a pannonhalmi főapátság országos levéltárában, 14. sz.

Kivonata bentvan a pannonhalmi XIV. sz. registrumban, fol. II. S.

Fejér, CD. VII. 2. 17. Kivonatok : Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch, I. LIV. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 118. Pannonh. rendtört. II. 254.

2204.

1272. — Egyed tárnokmester pozsonyi ispán kérésére atyjafiának [frater]: Abának, Aba fiának adja a nyitrai várhoz tartozó Tauarnuk (Tavarnok, Nyitra vm., Tovarníky, Sz.), és Wrsed (?) földeket, melyek birtokába őt Mihály nyitrai ispán beiktatta. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2203. számú oklevélben, de Fülöp váci püspök királynői kancellárságának említésével.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 806.

Wenzel, AUO. VIII. 379. Kivonat : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 118.

2205.

1272. — Vetislou falusi Newer, Buda, Ordirad, Raschoh, Radila és Damaslou kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1243. jún. 2-i oklevelét a nevezett jobbágyoknak a szent király jobbágyai közé való emeléséről. (Lásd a 743. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok mint a 2203. számú oklevélben.
Eredetije Wenzel szerint a br. Mednyánszky-cs. beckói levéltárában.
 Fejér, CD. V. 1. 203. Wenzel, ÁUO. XII. 52. Kivonat : Zimmermann—Werner, Urkb. I. 118. ————— **2206.**
1272. — Bolezlaus fiának: Buzadnak kérésére átírja és megerősíti IV. Béla király 1256-i oklevelét, mellyel Buzadnak Nemety (Hontnémeti, Hont vm., Nemce, Sz.) földért cserében a honti várnak Zuud (Szúd, Súdovce, u. o.) nevű földet adta. (Lásd az 1103. számot.) — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. secundo. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Jób pécsi, Lampert egri, Bereck csanádi, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírása, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokmester pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erdélyi vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Péter főasztalnokm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bán szerémi, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Mihály nyitrai ispán.
Átírta IV. László király 1275. júl. 11. — III. András király 1293. (A Palásthy—Nedeczky-családnak az esztergomi káptalan hiteleshelyi levéltárában őrzött levéltárában.)
 Kubinyi, M. tört. eml. II. 9. Kivonat : Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 119. ————— **2207.**
1272. — átírja és megerősíti Syxtus mester esztergomi olvasókanonok, római káplán, V. István király által az udvarnokok földéi ügyében egész Magyarország területére kirendelt bírónak 1272-i, Lázár mester és Tamás mester kanonokok, a veszprémi egyház procuratorai által beterjesztett oklevelét, mellyel Vazul (Vászoly, Zala vm.) birtokon öt udvarnokmansiót — II. András király és Béla (ifj.) király bemutatott okleveleire való hivatkozással — György zalai udvarnokispán és az udvarnokok ellenében a veszprémi káptalan birtokában hagyott.
Eredetije a veszprémi kápt. magánlevéltárában. (Lad. 1. Vászoly 6.)
 Az oklevélnek eddig kiadatlan szövege a következő:
 Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus, ad quos presentes pervenerint, salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam viri discreti magistri videlicet Lazarus et Thomas canonici ecclesie nostre Vesprimiensis procuratores capituli ecclesie eiusdem, exhibuerunt nobis privilegiales litteras magistri Syxti lectoris Strigoniensis super facto ville Vazul in quadam parte confectas a nobis instantissime postulando, ut nos easdem litteras ratas habentes nostro regali privilegio dignaremur confirmare. Quarum tenor talis est:

Nos magister Syxtus lector ecclesie Strigoniensis, sacrosancte Romane ecclesie capellanus, iudex a sacra maiestate regia domini nostri Stephani incliti regis Vngarie super terris udvornicorum suorum per totum regnum Vngarie pro tempore constitutus significamus universis presentes litteras inspecturis, quod cum nos pro exsequendo precepto regio inter cetera ad comitatum Zaladiensem venissemus, Georgius comes udvornicorum de Zala et multi alii udvornici cum eodem nobis exposuerunt conquerendo, quod venerabile capitulum ecclesie Vesprimiensis in quodam predio suo Vazul vocato quinque mansiones udvornicorum cum terris suis de propria conditione sua indebite alienando ad serviendum ecclesie Vesprimiensi compulisset eisdem . . . iuxta sue libitum voluntatis. Ad quod reverendi viri lector scilicet, custos et decanus eiusdem ecclesie respondententes exadverso, quod ex donatione regia possiderent, exhibuerunt privilegia ex . . . dominorum regum Vngarie, Andree scilicet et Bele felicium recordationum, modum donationis continentia seriatim, taliter videlicet, quod cum dominus Andreas illustris rex Vngarie in succursum s[ancte ter]re Ierosolimitane profectus fuisset, ab ecclesia Vesprimiensi res pretiosas [et insu]per coronam Gysle regine bone memorie de auro duodecim marcas preter lapides pretiosos continentem recepit [ad se], quam quidem coronam apud Ierosolimam existens ad suam et suorum [iobagion]um utilitatem in summa centum et quadraginta marcarum laudabiliter expen . . . suum incolumpnis redisset, in recompensationem predictarum (?) laudabilium re . . . inter alias donationes suas in prefato predio donasset seu contulisset ipsi ecclesie Vesprimiensi tres udvornicos [W]arov, Fele et Ereus nuncupatos ad serviendum perpetuo pro remedio anime [uxoris su]e regine domine Gertrudis . . . exequiis celebrandis omni anno, et ipse quinque mansiones essent de linea dictorum trium udvornicorum iamdicte ecclesie consueta servitia impendentes. Verum quia nos auditis partium propositionibus et ad plenum intellectis reperimus privilegia tam sanctissimorum regum Vngarie non abrasa, non cancellata, non falsata, nec in aliqua sui seu sigillorum suorum parte fore vitiata, eo etiam, quia dicta ecclesia ex diuturnitate tam prolixo temporis videbatur sibi dominium acquisisse, auctoritate regia, prout iustitia requirebat, sententialiter decernendo, ne huiusmodi sollempnis donatio tam piissimorum regum irritetur, predictas quinque mansiones hominum de Vazul cum terris suis, super quibus inter partes contendebatur, reliquimus iuxta tenorem predictorum privilegiorum apud eandem ecclesiam pacifice perpetuo, sicut hactenus, servituras, ipsi Georgio comiti udvornicorum et udvornicis super hoc negotio amplius perpetuum silentium imponendo. Datum anno Domini M^oCC^o septuagesimo secundo.

Nos autem ex officii nostri debito iustis ipsorum precibus liberaliter inclinati predictas litteras magistri Syxti de verbo ad verbum presentibus inseri facientes confirmamus, duplicis sigilli nostri munimine roborando. Datum per manus magistri Benedicti prepositi ecclesie Orodienis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^o CC^o sep-

tuagesimo secundo, regni autem nostri anno secundo, venerabilibus patribus Phylippo Strigoniensi, Stephano Colocensi, aule nostre cancellarii (!) et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Joub Quinqueecclesiensi, Briccio Chanadiensi, Phylippo Vacienti, Paulo Vesprimiensi, Thimotheo Zagrabiensi, Lodomerio Varadiensi, Dionysio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino comite Supruniensi, iudice Cumanorum, Nicolao iudice curie nostre comite Symigiensi, Egidio magistro tavarnicorum nostrorum comite Psoniensi, Iwachyno bano totius Sclavonie, Matheo woyuoda Transsilvano comite de Zounuk, Laurentio bano de Zeurino comite de Dabaca, Petro magistro dapiferorum nostrorum comite de Guechke, Alberto magistro agasonum nostrorum comite de Zybinio, Phylippo magistro pincernarum nostrorum, Paulo bano comite Ba[chiensi], Gregorio magistro tavarnicorum domine regine comite Castri Ferrei, Ponyth bano comite Zaladiensi, Mychaele comite Nitriensi et aliis quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

V. ö. a 340. és 383. sz. oklevelekkel, amelyek alapján a rongált hártájú oklevél kiszakadt részeit (ahol itt-ott 3—4 szó is hiányzik,) több helyen ki lehet egészíteni. 2208.

1272.
jún. 9.
Toplicánál.

— Pál veszprémi püspöknek a szicíliai király meglátogatása végett a tengerparti részekre induló király elé terjesztett panaszára IV. Béla királynak és nejének, valamint V. István nagyatyjának felmutatott oklevelei alapján megerősíti a veszprémi egyházat, a püspökséget és a káptalant a IV. Béla király által adományozott két Tadeuka (Tátika, Zala vm.) várnak és tartozékainak, a IV. Béla király és neje által adott Chychov (Balaton-csicsó, Zala vm.) birtoknak s a II. András és IV. Béla által adott Byligue (Veszprém vm.) falunak birtokában, érvénytelennek mondva az ezekről esetleg másoknak tett adományát; úgyszintén megerősíti Turul ispánnak Topulcha (Tapolca, Zala vm.) falura vonatkozólag a veszprémi egyház javára a zágrábi püspök előtt a Szentföldre indultakor tett intézkedését. — D. in partibus Sclavonie apud Taplicam feria V. prox. ante Dominicam Pentecostes, a. D. 1272.

Eredetije a veszprémi kápt. magánlevéltárában. (85. lad. Epp. Tátika 5.)

Fejér, CD. IX. 7. 684. Zalam. tört. Okltr. I. 66. Kivonat s töredék: Fejér, CD. VII. 2. 18. Kukuljević, Reg. no. 1065.

Minthogy az oklevél külseje annak valódiságát bizonyítja, a fellengzős és szokatlan fogalmazatot nem kancelláriai, hanem egy ad hoc megbízott író művének kell tekintenünk. 2209.

1272.
jún. 14.

— Jób pécsi püspök és mosoni ispánnak és unokaöccseinek [fratres eius], a Zahnemzetségből való Zah ispán fainak ítéli Kopasz Detrik és fiai, valamint Fülöp fia Lukács, és testvérei (?) ellenében Suethe (Süvéte), Prelaz (Kisperlász), Lyponuk, Rosusna (Hámosfalva, Rozložná, Sz.) és Sumkut (Somkút) gömörmegyei földeket, melyekre nézve Jób püspök IV. Béla és V. István királyoknak több oklevelét mutatta fel, s melyek birtokába a püspököt és rokonait a király káplánja, Csépán zágrábi kanonok az egri és bácsi káptalanok bizonyága mellett beiktatta; Detriknek és

Lukácsnak e birtokokra vonatkozó okleveleit a király érvényteleneknek nyilvánítja. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. tertio, indictione XV. XVIII. Kal. Julii. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Jób pécsi püspök mosoni ispán is, Pál bán bácsi és Olivér pilisi ispán pedig nincsenek a névsorban.

Átírta IV. László király 1275. — I. Lajos király 1354. (Orsz. Ltr., Dl. 802.)

Wenzel, ÁUO. XII. 48. Kivonatok: Densusianu, Documente, 376.

Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 119.

V. ö. 1794. sz. és Karácsonyi, A magyar nemzets. III. 146. **2210.**

1272.
jún. 16.

— átírja és megerősíti István bánnak 1240-i (!) (Porugh nemes részére szóló?), Tethachych birtok határait megállapító oklevelét, megerősítve az átírást kérők nemességét is.

Átírta Zsigmond király 1406. aug. 10. (A Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában.)

Kivonatok s töredékek: Kerceslich, Hist. eccl. Zagr. 89. Katona, Hist. crit. VI. 605. Fejér, CD. V. 1. 249. és 259. Kukuljević, Reg. no. 1067.

A nagyon rongált, s reagens szerrel is rontott oklevél szövege az átírt oklevél nélkül a következő:

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Chroacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lod[omerie, Cuma]nie Bulgarieque rex omnibus, ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam... nobilis de Tethachych...¹ nobis litteras bone memorie Stephani totius Sclauonie bani petens nostro privilegio earum seriem confirmari. Quarum tenor talis est: (*Következik István szlavóniai bánnak 1240-i (!) Tethachych birtok határait leíró oklevele.*) Volentes itaque eorum precibus sinum gratie aperire, cum preces eorum maxime... ducantur, prefatas litteras tituli nobilitatis dicti bani ratas, gratas et acceptas habentes auctoritate presentium de verbo ad verbum presentibus (!) confirmamus in eodem titulo nobilitatis perpetue mansuros sub protectione regalis culminis impendentes. In cuius rei memoriam presentes concessimus litteras duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per venerabilem Benedictum (!) Orodensis ecclesie prepositum aule nostre vicecancellarium fidelem et dilectum nostrum, anno Domini millesimo (CC.) LXX. secundo, indictione XV-a, XVI° Kal. Julii, regni autem nostri anno tertio, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, Stephano Colocensi, aule nostre cancellario, Johanne Spalatensi archiepiscopo, [Lamberto] Agriensi, Job Quinqueecclesiensi, Briccio Chanadiensi, Philippo Vachiensi, aule domine regine cancellario, Paulo Vesprimiensi, Thimotheo Zagradiensi, Lodomerio Varadiensi,

¹ Kukuljević regestája szerint: «Perugh de generatione Boith, nobilis de Tetachich», és hasonlóan (Porugh alakban) Fejérnél is (Kerchelich után.) Ezt követi Karácsonyi is, A magyar nemzets. III. 212. l.

Dionysio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Moys palatino comite Soproniensi, iudice Comanorum, Nicolao iudice curie comite Sumigiensi, Egidio magistro tauarnicorum comite Psoniensi, Joachino bano totius Sclauonie, Matheo waywoda Transsilvano, Laurentio comite de Dobaka, Petro magistro dapiferorum, Alberto magistro agazonum, Philippo magistro pincernarum, Paulo comite Bachiensis, Gregorio magistro tauarnicorum domine regine comite Castri Ferrei, Ponith bano comite Zaladiensi, Michaelae comite Nitriensi et aliis quam plurimis comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Az átírt oklevélnek 1240-nél mindenesetre későbbinek kell lennie, mert István ekkor még nem volt szlavóniai bán; bizonyára az átírás hibájával van dolgunk mind ebben, mind a datum-formula szokatlan alakjában is.

2211.

1272.
jún. 16.

— átírja és megerősíti IV. Béla király 1259-i oklevelét, mellyel a grech-hegyi polgárokat Ambrosinus-földe birtokában megerősítette. (Lásd ezt az 1228. szám alatt.) D. p. m. mag. [Benedicti prepos.] Orod. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. indict. XV. XVI. Kal. Julii, regni a. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2211. számú oklevélben, de Máté vajda és Albert főlovászmester ispánságának említése nélkül.

Eredetijének egyik darabja a Délszláv Akadémia zágrábi levéltárában, másik része a pecséttel Zágráb város levéltárában van, illetőleg ott volt 1917-ben, azóta azonban — hallomás szerint — mind a két rész a zágrábi Orsz. Levéltárba került.

Kivonatok: Kerceslich, Not. praelim. 511. Katona, Hist. crit. VII. 603. Tkalčić, Civit. Zagr. I. 30. I. jegyz. Kukuljević, Reg. no. 1085. (IV. László királynak tulajdonítva.)

Teljes szövegét olv. a Turul, 1918—21. évf. 36. I. (Azonban ott a méltóságok sorában az első *Joh* szótag törlendő, a bácsi ispán nevének kiegészítése pedig helyesen: Paulo.)

2212.

1272.
jún. 17.

— Timót zágrábi püspök kérésére átírja és arany bullájával megerősíti II. András királynak a zágrábi egyház részére szóló 1217-i, IV. Béla király 1269. dec. 22-i átíratában bemutatott oklevelét (lásd az 1623. számot), s a zágrábi egyház kiváltságait a maga részéről külön is felsorolja. — D. p. m. ven. patr. Stephani archiep. Coloc. au. n. supremi cancell. dil. et f. n. anno d. inc. 1272. XV. Kal. Julii, indict. XV. regni n. a. tertio. Méltóságok: Fülöp esztergomi érsek örökös ispán, Buzad-nb. János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób pécsi püspök mosoni ispán, Fülöp királynői kancellár váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Benedek mester aradi prépost udv. alkancellár, András mester kápolnaispán győri prépost, Moys nádor soproni ispán a kúnok bírója, Miklós udvarbíró somogyi, Egyed tárnokm. pozsonyi ispán, Joachim szlavóniai bán, Máté erdélyi vajda szolnoki, Lőrinc szörényi bán dobokai, Anselmus úr keweai és krassói ispán, Roland bán kemluki örökös ispán, Péter főasztalnokm. guechkei, Albert főlovászm. szebeni ispán, Fülöp főpohárnokm., Pál bán bácsi ispán, Ernerius bán varasdi, Gergely királynői tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Péter fehérvári,

Selka győri, Baas szolgagyőri, Mihály nyitrai, Chak-nb. Mihály veszprémi, Erdeu tolnai, Sándor baranyai ispán és a kir. fegyvernökök ispánja, István királynői főlovászm. tychini (trencsényi), Demeter szatmári és krasznai ispán.

Átírta 1. IV. László király 1273. okt. 5. (A zágrábi káptalan levéltárában, fasc. 1. no. 3.) — a császári káptalan 1334. (A Liber. privil. episc. Zagr. c. másolatgyűjtem. fol. XII.). 2. IV. László király 1277. márc. 3. (A Liber privil. episc. Zagr. fol. X.) — I. Károly király 1318. jún. 29. (U. o.). 3. A császári káptalan 1444. (A zágrábi káptalannak a zágrábi Orsz. Levéltárban őrzött levéltárában, fasc. 13. no. 91.)

Farlati, Ill. sacr. 375. Kerceselich, Hist. eccl. Zagrab. 2. Batthyány, Leges eccl. II. 419. Katona, Hist. crit. VI. 596. Fejér, CD. V. 1. 192. Tkalcic, Monum. episc. Zagr. I. 162. és Civit. Zagr. I. 48. Smičiklas, Cod. dipl. V. 633. Kivonatok: Kukuljević, Reg. no. 1068. Densusianu, Documente, 377. Wenzel, AUO. XII. 55. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 119.

Valószínűleg erre az oklevélre értendő IV. László király 1274. május 31-i oklevelének hivatkozása is. (Smičiklas, VI. 71.) **2213.**

1272. jún. 23. Bihacs (Bihac.) — bizonyítja, hogy Vbul fia Mihály ispán Demeter szatmári, karasznai és tyledgi ispánt mint bírót Marcelloua falu ügyében kielégítette. — D. in Byhig in vigilia b. Johannis bapt. a. D. 1272.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Kállay-ltr. Wenzel, AUO. VIII. 395.

Bár 1272-ben jún. 23-a maga is ünnepnap volt, az oklevél keltének napját mégis e napra kell értenünk. Olv. Chronologia (1923.) 27. l. **2214.**

1272. jún. 24. — átírván a Buzad-(Hahót-)nemzetségből való János spalatói érseknek erre vonatkozó, 1272. jún. 14-i oklevelét, János érsek ellenében Rolandus bán és más nemesek bizonyosága alapján megerősíti István nonai püspököt a licai kerületet illető dézsma-szedési és egyéb jogaiban. — D. p. m. mag. Benedicti prepos. Orod. eccl. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. indict. XV. VIII. Kal. Julii, regni a. n. a. tertio. Méltóságok mint a 2172. számnál, de (legalább Smičiklas közlésében) kihagyásokkal és a neveknek (bizonyára az átírás vagy a másolat által való) elferdítésével.

1342. okt. 12-i közjegyzői átiratának *másolata* Smičiklas szerint a Privileggi di Nona c. kéziratban a zárai Tartom. Levéltárban.

Farlati, Illyr. sacr. III. 286. Katona, Hist. crit. VI. 606. Fejér, CD. V. 1. 246. Smičiklas, Cod. dipl. V. 636. Kivonat: Kukuljević, Reg. no. 1069. **2215.**

1272. jún. 25. — István nonai püspök kérésére átírja és megerősíti Rolandus volt szlavóniai bánnak 1266. augusztus 16-i oklevelét Chetiglauaz luca-i várföldnek Sámson nonai püspök részére történt assignálásáról. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. VII. Kal. Julii, indict. XV. regni a. n.

a. tertio. Méltóságok mint a 2172. számnál, de Lőrinc bihari (?) és Péter fehérvári ispán említésével; a nevek az átírásban elferdítve.

1342. okt. 12-i közjegyzői átíratának *másolata* Smičiklas szerint a Privileggi di Nona c. kéziratban a zárai Tartom. Levéltárban.

Smičiklas, Cod. dipl. V. 637. Kivonat: Századok, 1881. 225.

A királyi címben *Boemie* és *Carintie* természetesen az egyébként is rossz átírás hibája. **2216.**

1272.
júl. 13.

— Márton garamszentbenedeki apát kérésére átírja és megerősíti a nyitrai káptalan 1270-i oklevelét, mely szerint Herch és fiai barsi (Új- és Óbars, Bars vm., Starý Tekov, Sz.) polgárok barsi malmukat a garamszentbenedeki apátnak eladták, s egyszersmind megerősíti IV. Béla királynak ugyanazon apátság számára egy barsi házhelyre vonatkozólag tett adományát. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. III. Idus Julii, regni a. n. a. secundo.

Eredetije az esztergomi káptalan magánlevéltárában. (Lad. 40. fasc. 1. no. 13.)

Átírta IV. László király 1279. (U. o. no. 16.)

Magyar Sion, III. 222. Codex Strigon, II. 109. Wenzel, ÁUO. XII. 51. (Napi kelet nélkül.) Monum. eccl. Strigon. I. 601. (Facsim.-részlet u. o. tab. VI.)

Valószínűleg erre az oklevélre értendő a Fejér, CD. V. 1. 260. és (Fejér nyomán) Monum. eccl. Strigon. I. 605. l. Heneuez földet emlegető kivonat is. **2217.**

1272.
júl. 13.
Garam-
szent-
benedek
mellett.

— megparancsolja Dénes barsi ispánnak, hogy a garamszentbenedeki apátot ne háborgassa a király által neki adott bors-i (Bars) malom birtokában. — D. apud Sanctum Benedictum in festo b. virg. Margarete.

Eredetije az esztergomi káptalan magánlevéltárában. (Lad. 1. fasc. 8. no. 23.)

Magyar Sion, III. 953. Codex Strigon. II. 231. Monum. eccl. Strigon. I. 602.

Ennek az oklevélnek a keltét Kállay U. a Turul 1908. évf. 185. l. az itinerarium alapján 1270-re tette. Azonban az 1272. júl. 13-i hasonló tárgyú oklevél alapján (*lásd a 2217. számot*) inkább 1272-re tehetjük, mert István király Szlavóniából visszajövet még időzhetett ekkoriban Garamszentbenedeken. **2218.**

1272.
júl. 17.
Margit-
sziget.

— megtiltja a Pesten székelő alnádornak s az ország egyéb bíróságainak, hogy Erzsébet asszonynak s a többi (margit-)szigeti apácának népei felett ítélkezzenek, mert ezek ellen csak a király előtt lehet pert indítani. — D. in insula b. Virginis glor. Dominica prox. post festum Divisionis apost. a. D. 1272.

Eredetije az Orsz. Levéltárban, Dl. 805.

Wenzel, ÁUO. VIII. 394. Budapest történetének okleveles emlékei, I. 126. **2219.**

1272. — leueberk-i Miklós ispánnak István ifjabbkirálysága idején Stájerországban, majd a cseh király ellen viselt háborúban a stájerok támadásának feltartóztatásával tett szolgálataiért, végül pedig stájerországi birtokainak a cseh király által történt elvételéért a szlavóniai Zamobur (Samobor, Zágráb vm. H.) falut adja a vámmal és egyéb tartozékaival, Iwachin szlavóniai bán által iktattatván őt annak birtokába. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. tertio. Méltóságok mint febr. 1-én, de Jób pécsi püspök mosoni ispán is.
Eredetije az Orsz. Levéltárban, gr. Blagay-ltr. B.
 A Blagay-cs. okltr. 21. Smičiklas, Cod. dipl. V. 639. Kivonat : Kukuljević, Reg. no. 1070. 2220.
1272. —Pálnak, Lampert fiának adja hű szolgálataiért a soproni várnak Eund nevű földjét, melynek birtokába őt Moys nádor, soproni ispán beiktatta. — In anno D. 1272.
Tartalmilag Gilétfi Miklós nádor 1347-i oklevelében. Orsz. Ltr., Vidos-ltr.
 Tartalmilag : Sopron vm. tört. Okltr. I. 35.
 «Eund» (?) birtok a Sopronvm. tört. Okltr. I. 36. l. jegyz. szerint Veszprém megyében feküdt. 2221.
1272. — megerősíti Iwachyn szlavóniai bán privilegialis oklevelét, melyből kitűnik, hogy (az 1360-ban az oklevelet bemutató) Stoyko, Mylko és Iwannak és nemzetségüknek [omnes de Mrachlyn de campo Zagradiensi] ősei nemes várjobbágyok voltak. — A. inc. d. 1272.
Tartalmilag Lewstachius szlavóniai bán 1360-i oklevelében, melyet átírt II. Lajos király 1520. (Turopolje község ltr.)
 Tart. Laszowszki, Povj. spomen. Turop. I. 75. Smičiklas, Cod. dipl. XIII. 65.
 A kivonatban Joachim «condam totius Sclauonie banus» gyanánt szerepel ; a *condam* azonban kétségtelenül az 1360-i átíró hozzátétele, s így az 1272-i oklevélnek Joachim bukása előtt kellett kelnie. 2222.
1272. — a Leurenté-nemzetségből származó Leurentét, Saul ispán fiát, aki Pozsony vár ostromakor a cseh király fogságába esett kilenc serviensével együtt, Erdeubirind (Tósokberénd), Goydusbogdan, Bogdan (Kis- és Nagybogdány) veszprémmegyei földeknek, valamint Halumba (Halimba) udvarnoki és Vrs (Őcs ?) részben (?) udvarnoki, részben királynői földnek, mely utobbiakat (?) Saul ispánnak IV. Béla király adta, birtokában megerősíti, illetőleg azokat neki adja.
Átírta I. Károly király 1325. május 8. (Orsz. Ltr., Múzeumi Törzsanyag.)
 Eddig kiadatlan szövege a következő :
 Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Comanieque (!) rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis salutem in omnium
- aug. 3.

salvatore. Circumspectio regum provida condignis premiis sibi obsequentibus occurrere consuevit, ut eorum exemplo alii ad fidelitatis opera et servitia exequenda fortius accendantur. Proinde ad universorum notitiam tam presentium quam posterorum tenore harum serie (!) volumus pervenire, quod consideratis meritoriis obsequiis Leurenti filii comitis Sauli de genere Leurenti, qui (!) nobis a primevis iuventutis sue temporibus in diversis regni nostri articulis laudabiliter et devote ac incessanter exhibuit et inpendit, et specialiter in eo, quod quando idem Leurenti filius comitis Sauli captivitatem regis Boemorum, capitalis inimici nostri una cum novem servientibus suis in expugnatione castri nostri Poseniensis, quando per rabiem Teutonicorum fuit occupatum, pro nobis subportavit, in quo quidem conflictu quatuor servientes sui extiterunt interempti, videlicet Lampertus et Johannes de genere predicti Leurenti, Petrus de Karuntal et Andreas de Z... nobiles sibi similes et idem Leurenti mortem Dei proposito vix evasit novem vulneribus vulneratus et de eadem captivitate mille quingentis marcis se redemit, exceptis possessionum suarum spoliis et dissipationibus et novem servientes sui trecentis marcis sunt redempti. Qui licet Leurenti maiori remuneratione et laudum preconiiis per nos esset attollendus, licet pro minimo habeantur, tamen in recompensationem suorum servitorum et dampnorum pro nobis perpeccorum quasdam terras nostras Erdeubirind vocatam et aliam terram Goydusbogdan vocatam ac tertiam terram ducalium (?) nuncupatam Bogdan (?) tum pro eo, quod predicti Leurenti servitia digno munere compensentur, tum etiam pro eo (!) eadem terre prefato Leurenti vicinantur in hereditaria possessione, item terram Halumba wdnicorum (!) nostrorum et terram Vrs similiter wduornicorum a parte una et ab altera terram reginalem, quas comiti Saulo, patri predicti Leurenti in privilegio Bele regis felicis recordationis nobis exhibito vidimus contulisse, nos predictas terras nostro privilegio confirmavimus, dedimus, donavimus et contulimus ipsi Leurenti et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas. In cuius testimonium et perpetuam firmitatem, re huius rei donationis series processu temporum valeat in irritum revocari, presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Benedicti ecclesie Orodienensis prepositi, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini M^oCC^oLXX^o secundo, tertio Nonas Augusti, indictione quintadecima, regni autem nostri anno tertio, venerabilibus patribus Philippo Strigoniensi, Stephano Colocensi aule nostre cancellario et Johanne Spalatensi archiepiscopis, Lamperto Agriensi, Briccio Chanadiensi, Job Quinqueecclesiensi comite Musuniensi, Philippo Waciensi aule domine regine cancellario, Paulo Wezprimiensi, Tymotheo Zagrabiensi, Lodomerio Waradiensi, Dionysio Jauriensi et Petro Transsilvano episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Laurentio palatino, Moys bano totius Sclauonie, Egidio magistro tawarnicorum nostrorum comite Poseniensi, Dionysio iudice curie nostre, Matheo waywoda Transilvano, Alberto bano de Zeurino, Petro magistro dapiferorum nostrorum, Nicolao magistro agasonum, Philippo magistro

pincernarum nostrorum, Paulo comite Bachiensi, Gregorio magistro tawar-
nicorum domine regine et aliis quampluribus comitatus regni tenentibus
et honores. **2223.**

1272. — Almus wgocha-i (ugocsai) és erdeud-i (erdődi) ispánnak s Domonkos, Pousa,
aug. 3. Chama és János nevű testvéreinek [? fratres sui], Domonkos fiainak adja a tatárjárás
előtt a királyi hódászok [hudaz] lakta Hethen (ma : Hodász) szatmármegyei földet a
Caplan-nemzetségből való Coplan ispán levele nyomán leírt határok közt, a királyi ijá-
szokat onnan Bathar földre (Batár, Ugocsa vm.) telepítve. — D. p. m. mag. Bene-
dicti Orod. eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. anno D. 1272. III. Non.
Aug. indict. XV. regni a. n. a. tertio. Méltóságok: Fülöp esztergomi, István
udv. kancellár kalocsai, János spalatói érsek, Lampert egri, Bereck csanádi, Jób
pécsi, Fülöp a királyné kancellárja váci, Pál veszprémi, Timót zágrábi, Lodomér
váradi, Dénes győri, Péter erdélyi püspök, Lőrinc nádor a kúnok bírása, Mois
szlavóniai bán, Egyed tárnokm. pozsonyi, Dénes udvarbíró varasdi, Máté erd.
vajda szolnoki ispán, Albert szörényi bán, Péter főasztalnokm. gueckeai, Miklós
főlovászm. szebeni, Fülöp főpohárnokm. dobokai, Pál bácsi, Gergely királynői
tárnokm. vasvári, Ponith bán zalai, Erney bán somogyi, Gelke (Selke) győri,
Péter fehérvári, Mihály nyitrai ispán.

Átírta Perényi Imre nádor 1511. (Orsz. Ltr., Ibrányi-ltr.)

Hivatkozik reá az egri káptalan 1358. aug. 29-i oklevele. (Orsz. Ltr., Kál-
lay-ltr.)

Hazai okmánytár, VIII. 438. Kivonat: Anj. okmt. VII. 381. **2224.**

1272. — a sági prépostnak adja Tysmog földet.
aug. 13. Fejér, CD. V. 1. 199.

Lásd a helyes 1270. aug. 12-i kelettel az 1957. szám alatt.

1272. — a Chak-nemzetségből való Péter ispán fiainak: Domonkos ispán és Mihály
mester nemeseknek, főleg az utóbbinak a IV. Béla király és Uros szerb király között
folyt hadjáratban, továbbá Feketheuholmnál, Ylsuascegdnél s a cseh királlyal a
Rábca mellett vívott ütközetben szerzett érdemeiért Korus (Zalakaros, Zala vm.)
falut adja tartozékaival a főurak beleegyezése mellett. — D. p. mag. Benedicti Orod.
eccl. prepos. au. n. vicecanc. dil. et f. n. a. D. 1272. regni a. n. a. tertio. Méltóságok
mint augusztus 3-án a 2224. számú oklevélben, de Moys szlavóniai bán soproni
ispán is, Erney bán és Selke ispán kihagyva és Sándor baranyai ispán említve.

Eredetije az Orsz. Levéltárban Dl. 825.

Fejér, CD. V. 1. 238. Kivonatok: Teutsch—Firnhaber, Urkundenbuch,
I. LIII. Kukuljević, Reg. no 1074. Densusianu, Documente, 378. Magyarorsz.
melléktartom. okltr. II. 6. Zimmermann—Werner, Urkb. I. 120. **2225.**

1272. — átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1243-i oklevelét Nona város határainak
megállapításáról. (Lásd a 750. számot.) D. anno 1272. regni a. tertio.

- Eredetije* Wenzel szerint a bécsi tikos levéltárban, Smičiklas szerint (Cod. dipl. IV. 203.) a velencei Állami Levéltárban.
Kivonatok : Fejér, CD. VII. 4. 91. l. jegyz. Wenzel, AUO. II. 147. l. jegyz.
Az átírt, 1243-i oklevél gyanús voltáról olv. a 750. számnál. Az átíró oklevél szövegét nem ismerve annak megbízhatóságára nézve nem foglalhatok állást. **2226.**
1272. — visszaadja Endre ispán fiainak: Lukács, Wyd, Máté és Péternek Odra nevű földjük $1\frac{1}{2}$ ekealja részét, továbbá Conschan szigetét és (?) Preloca nevű földet (?), melyeket tőlük István volt szlavóniai bán elvett. — D. p. m. mag. Benedicti Orod. prep. au. vicecanc. A méltóságsorból Henrik (!) szlavóniai, Egyed mácsói és Pál (!) szörényi bán említve.
Kivonata : Kukuljević, Reg. no. 1075. A kivonat bizonyosan hibás. **2227.**
1272. — oklevele, melyből kitűnik, hogy Panyth ispán és Arnoldus az Arnoldus ispán fiai voltak. — Anno D. 1272.
Tartalmilag Bebek Detre nádor 1398. jún. 17-i oklevelében. (Orsz. Ltr. Múzeumi Törzsanyag.)
Kivonat : Zalamegyei okltr. II. 288. **2228.**
1272. — átírja Esztergom város és Tath (Tát) és Tokod (esztergommegyei) falvak határainak leírását.
Eredetije Fejér szerint az esztergomi káptalan levéltárában, azonban ott ilyen oklevél nem található.
Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 260. Monum. eccl. Strigon. I. 605.
Knauz szerint (i. h.) az esztergomi keresztések 1272. jún. 28-i oklevelének (Monum. eccl. Strigon. I. 599.) hibás kivonatáról van szó. Az utóbbi oklevelében azonban Tokod említve sincs, hanem Dorogról van szó.
Nyilván ugyancsak az 1272. jún. 28-i oklevélre értendő Fejérnek (i. h., s utána Magyar Sion, I. 376.) a Szt. Lázár egyházának földére (v. ö. Monum. eccl. Strigon. I. 600.) vonatkozó kivonata is. **2229.**
1272. — a (margit-)szigeti apácákat beiktattatja Dada (Dadapuszta, Somogy vm.) birtokba.
Eredetije Fejér szerint a pozsonyi káptalan levéltárában; azonban ott nem található.
Kivonat : Fejér, CD. V. 1. 261.
Dada fekvésére vonatk. lásd Pesty, Magyarország helynevei, I. 201. **2230.**
1272. — Hermanus fiának: Péter ispánnak kérésére megerősíti esztergomi Hermanus ispánnak az ágostonrendi szerzetesek javára Dag falut (Dág, Esztergom vm.) illetőleg 1262-ben tett s IV. Béla király által 1262. augusztus 25-én (lásd az 1292.

számot) és V. István király által 1270-ben megerősített adományát (lásd a 2064. számot).

Kivonatok : Schier, Mem. prov. Hung. Aug. 99. (ismeretlen forrásból.)
Fejér, CD. IV. 3. 91. l. jegyz. (Schier után.) **2231.**

(1272. körül.) — átírja IV. Béla király é. n. oklevelét, mellyel Kuldu földet adományozta a szigeti monostornak.
Wenzel ÁUO. VIII. 387.
Lásd helyesen (1270.) szept. 18-i kélellet az 1966. szám alatt.

(1272.) * (?) — parancslevelére, hogy Dénes barsi ispán a garamszentbenedeki apátságot helyezze vissza barsi földének s tartozékainak valamint Scevlen és Zengeu földeknek birtokába, hivatkozik Dénes, barsi ispán 1275-i (!) oklevelére. (Monum. eccl. Strigon. II. 54.)

Dénes ispán oklevelét Karácsonyi (Hamis okl. 62. l.) 1272-re tette, Kállay Ubul pedig (Turul, 1908. évf. 185. l.) hamisnak, vagy legalább is gyanúsak vélte. Ha ez az utóbbi megállapítás helyes, (amit elfogadhatónak tartok), akkor V. Istvánnak ilyen parancslevele *nem is volt*. De mindenesetre kétségtelen, hogy nem lehet azonos a 2218. számú, részben hasonló tárgyú oklevéllel. **2232.**

1273. okt. 26. † — az Otokárral kötendő béke szerzésével nővérét, Erzsébet krakói hercegnőt bízván meg, magára nézve ennek a béke tárgyában teendő intézkedéseit kötelezőknek ismeri el. — D. in Vngaricali Broda, anno d. inc. 1273(!). VII. Kal. Nov. et cetera.

Másolata Palacky szerint Třebiči Zdenko XIII. századi (?) copiariumában.
Dobner, Monum. Boem. II. 370. Katona, Hist. crit. VI. 564. Fejér, CD. V. l. 127.

Hamis, olv. Palacky, Gesch. von Böhmen, II/1. 213. l. jegyz., s Katona, Hist. crit. VI. 564. is. Wenzel, ÁUO. III. 244. l. jegyz. az 1270. októberi megegyezésre értelmezi. **2233.**

..... — thuroczi Rechk ispán kérésére átírja és megerősíti IV. Béla királynak 1266-i oklevelét Dubowaprehod föld adományozásáról. (Lásd ezt az 1500. szám alatt.)
Egyszerű csonka másolata az Orsz. Levéltárban, Beniczky-ltr.

Eddig kiadatlan szövege a következő :

Stephanus Dei gratia Hungarie, Dalmacie, Rame, Seruie, Galicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie litterarum volumus pervenire, quod comes Rechk de Thurocz ad nostram accedens presentiam exhibuit nobis litteras patentes domini Bele illustris regis Hungarie felicis recordationis carissimi patris nostri, impressione anuli sui, quem in manibus suis gestare consveverat, consignatas super collatione terre Dubowaprehod (?) vocate sibi traditas et concessas, petens nos cum instantia, ut ipsas litteras ratas habere et nostro privilegio con-

firmare dignaremur. Quarum tenor talis est : (*Következik IV. Béla 1266-i oklevele Dubowaprehod adományozásáról.*) Nos itaque considerantes, quod idem comes Rechk in servitiis eidem patri nostro exhibitis carus fuit et nobis servire poterit fideliter et devote, id, quod per ipsum patrem nostrum sibi circa premissa rite factum est, ratum habentes, litteras easdem de verbo ad verbum insertas presentibus confirmamus duplicis sigilli nostri munimine roborando.

Az oklevél keltét a csonka másolatból közelebről nem lehet meghatározni.

2234.

— Hylyas fiának : Lőrincnek és Lőrinc fiának : Leustachusnak megengedvén, hogy Scederyes (Szederjes, Udvarhely vm., Mureni, R.) és Scenkerest (Szászkeresztúr, Nagyküküllő vm., Criș, R.) nevű birtokaikat a telegdi (udvarhelyszéki) székelyek kiváltságai szerint bírják, megparancsolja a telegdi székelyeknek, hogy nevezettek maguk közé felvegyék s mindenki ellen védelmezzék, Lőrincet és utódait pedig a vajdaság ispánsági alól bíraskodási tekintetben kiveszi.

Átírta IV. László király 1279., melynek egyik példánya a M. Tud. Akadémia Könyvtárában van (Oklevelek, I. 27.), a másik pedig a Székely Oklevéltár szerint Segesvár város levéltárában. Ez utóbbi azonban a Zimmermann—Werner Urkb. szerint nem található az idézett levéltárban.

Hazai okmt. VI. 244. Székely oklevéltár, III. 2. Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 108.

Az akadémiai példányban az oklevél IV. László király okleveleként van átírva, illetőleg Stephanus helyett az okl. élén Ladislaus áll, de tévesen, mert az átíró oklevél narrációjában V. István király oklevelének van mondva. Az oklevél szövege azonban, valamint az átíró oklevélé is (melyben a királyi címből kimaradt «Seruie»), zavaros és hibás. V. István oklevelének záró része egészen hiányzik, úgy hogy az átíró és átírt oklevél szövegét alig lehet egymástól elválasztani. (A Székely Oklevéltárban közölt szöveg valamivel jobb, ha ugyan a javítás nem a közlőtől származik.) Minthogy azonban IV. László átíró oklevelének külseje (a pecsét is) kifogástalan s az oklevél szövege ellen — tudtommal — nem merült fel kifogás, azt kell feltennünk, hogy az átíró oklevél megfogalmazása, illetőleg tisztázása és az átírás történet nagyon gondatlanul és ellenőrzés nélkül.

2235.

— Sándor bánnak érdemes szolgálataiért visszaadja Kemendeuecher (Demecser, Szabolcs vm.) földet, melyet Sándor bán vétel útján szerzett volt, de az tőle utóbb elidegenítettett, s őt annak birtokába a Guthkeled-nemzetségből való Tiba ispán, Tiba fia és megbízott társai által beiktattatta.

Tartalmilag a nagyváradi káptalan 1333. jún. 27-i oklevelében. (Orsz. Ltr., gr. Zichy-ltr. 2. 11. A. 125.)

Tartalmilag : Zichy-okmt. I. 414.

2236.

— Sándor bánnak adja a szabolcsmegyei Keek (Kék) birtokot, melynek birtokába őt Cuplen ispán az oklevélben írt határok közt beiktattatta.

Tartalmilag a nagyváradai káptalan 1333. jún. 27-i oklevelében. (Orsz. Ltr. gr. Zichy-ltr. 211. A. 125.)

Tartalmilag, töredékkel: Zichy-okmt. I. 414.

A (rongált) szövegből nem tűnik ki, hogy V. István oklevele át volt-e írva IV. László oklevelében, vagy két külön oklevélről van-e szó. Mivel azonban a nagyváradai káptalan előtte bemutatott három oklevélről (V. Istváné kettő, IV. Lászlóé egy) beszél, inkább külön okleveleket kell értenünk, az egyik V. Istvántól valót és a IV. Lászlóét azonos tárggyal, illetőleg az utóbbit az V. Istvánéra való utalással. **2237.**

— megerősíti IV. Béla királynak 1249. márc. 25-én kelt oklevelét, mellyel Miklós-nak, az ifj. király tárnokmesterének Harsan (Nagy- és Kisharsány, Baranya vm.) földet adta. (*Lásd a 904. számot.*)

Említi (a Jankovich—Fejérvári-másolatok alapján) Fejér, CD. IV. 2. 52. l. jegyz. **2238.**

* — Kolozsvár városnak [civitati Claudiopolitanae] kiváltságokat ad.

Fejér a CD. VI. 2. 411. l., az oklevélkivonatok közt említi V. Istvánnak ilyen intézkedését, melyet I. Károly 1316-ban megerősített. I. Károlynak Kolozsvár város részére 1316-ban adott oklevelében arról van szó, hogy «...cum Stephanus illustris rex Hungarie quondam atavus et progenitor noster bone memorie volens olym fundare et congregare predictam civitatem Kulusuar multa prerogativa libertatum ipsos decorasset et preditos fecisset...» (Jakab, Oklevéltár, Kolozsvár tört. I. 32. Zimmermann, Urkundenbuch, I. 319.), ami nem jelent okvetlenül oklevelet. Nagy Lajos király azonban 1378-ban azzal állapította meg Kolozsvár kötelezettségeit, hogy okleveleik elvesztek. (Zimmermann i. m. II. 494.) Így feltehetjük, hogy V. Istvántól volt a városnak egykor oklevele. **2239.**

* — mandatumára hivatkozik a margitszigeti apácák csepelszigeti Nyun nevű birtokának határjárásáról tett é. n. jelentésében a budai káptalan.

Budapest történetének okleveles emlékei, I. 116. **2240.**

* — parancslevelére hivatkozik a budai káptalan a királyi fegyvernökök Erd nevű szigetének Erd (Érd, Fejér vm.) falusi Cheme és Ioanka részére való visszaiktatásáról szóló, évszám nélkül kelt jelentésében. (Zichy-okltr. I. 28.) **2241.**

* — parancslevelére, hogy Budou ispánnal mint királyi megbizottal küldje ki emberét Zumboch tárnok Meger nevű földének Gabrián fiai: Bogamér és Péter részére leendő elhatárolása és statuálása végett, hivatkozik a nyitrai káptalan é. n. oklevelében. (Fejér, CD. V. 2. 204.) **2242.**

* — levelére, melyben megparancsolta a vasvári káptalannak, hogy tartson vizsgálatot Pál királyi megbizottal, Kathuna unokájával arra nézve, hogy saari Sech fia: Pál ispán kiüzte-e Gerege fiát: Barnabas ispánt a cserében szerzett Fanchka, Kuzep-

folu, Gykynus, Pinche (Pince, Zala vm.) és Pozuba (Pózva, u. o.) nevű birtokokból s ezek jövedelmét erőszakosan lefoglalta-e, hivatkozik a vasvári káptalan é. n. adott oklevele. (Wenzel, ÁUO. XII. 69.) **2243.**

* — oklevelét, mellyel Serperes fiainak: Gyan és Rubin esztergomi polgároknak esztergomi szőlleit a Sz. Mária-szigeti (margitszigeti) apácáknak adta, látta IV. László király 1272. szept. 19-én. (Wenzel, ÁUO. IX. 6.) **2244.**

* — oklevele, mely Sixtus mester esztergomi olvasókanonok komárommegyei Hetyn (Hetény) nevű földére vonatkozott, említve IV. László király 1272. nov. 20-i oklevelében. (Monum. eccl. Strigon. I. 607.) **2245.**

* — okleveléről Hodizlaus, domanesa-i papnak és rokonainak Zuhuiche patak mellett fekvő földére vonatkozólag, mely oklevél elveszett s ezért érvénytelennek nyilvánított, szól a nyitrai káptalan 1272. (Hazai okmt. VI. 187.) — A káptalan napi kelet nélküli oklevelében csak «privilegia domini regis»-ről van említés téve, de ezt (elveszett oklevelekről lévén szó) bizonyára V. Istvánra, nem IV. Lászlóra kell érteni. **2246.**

* — oklevelére, mely a fehérvári vár Regum nevű földjének Seel és Miklós, Imre fiai részére történt adományozásáról szólt, hivatkozik Salamon tehérvári ispán 1272. (Wenzel, ÁUO. XII. 72.) **2247.**

* — oklevelét, mellyel a vasvári várnak Zarakad nevű földét Bachaler ispánnak, kapurnichai várnagynak adta, látta IV. László király 1272-ben. (Smičiklas, Cod. dipl. VII. 415.)

Zarakadot IV. Béla király adományozta Bachaler (Bocholerius) számára. (Krit. Jegyz. 1058. sz.) Lehetséges, hogy IV. László király oklevelének utalása erre az adománylevélre vonatkozik, s a «pater noster» téves «avus noster» helyett. **2248.**

* — adománylevelét Ian, másképp Albas kereskedő javára Heydreh földre vonatkozólag említi IV. László király 1273. jan. 12. (Fejér, CD. V. 2. 73. = Károlyi-okltr. I. 8.) **2249.**

* — oklevelére, melyben Kilian fiainak: Amanusnak és Vznak, s Jánosnak, Vz fiának Bulgaria meghódításakor tett szolgálatait sorolta fel, hivatkozik IV. László király 1273. jún. 21. (Fejér, CD. VII. 2. 74.) IV. László király oklevele V. Istvánról mint «illustris rex»-ről szól; azonban lehet, hogy a kérdéses oklevelet a bolgár hadjárat után István még mint ifj. király adta ki. **2250.**

* — patens oklevelét, mellyel a gömöri várnak Harkach (Harkács, Gömör és Kishont vm.) nevű földét Atrachyk fiainak és Kurpas fiainak adta szolgálataikért, említi IV. László király 1274. jan. 31. (Hazai okmt. VII. 151.) **2251.**

* — különféle okleveleit, (köztük valósz. ifj. királyiakat is), melyekkel a vasvár-megyei Koachy (Rábakovácsi) földet a Jak-nemzetség tagjainak adta, bemutatták IV. László királynak 1274. május 31-én. (Wenzel, ÁUO. IX. 58.) **2252.**

* — oklevelét, mellyel a fiával: Wolferral és testvérével: Ek-vel hűtlenül a cseh királyhoz szökő s a fredbercki katonákkal Magyarországra becsapó sahi Péter birtokait az őt foglyul ejtő kueskuthi (Salköveskút, Vas vm.) György ispánnak s örököseinek adta, Gergely vasvári ispánnal iktattatva be őt a birtokokba, említi IV. László király 1274. (Wenzel, ÁUO. XII. 104.) *V. ö. az 1930. sz.* **2253.**

* — oklevelét, mellyel az ugocsamegyei Kukynus (Kökényesd) földet Gábor mester fiának: Tamás mesternek adta Feketewholmnál szerzett érdemeiért, említi IV. László király 1274. (Wenzel, ÁUO. XII. 108.) **2254.**

* — oklevelét, mellyel a trauiakat IV. Béla királytól nyert birtokaikban megerősítette, bemutatták Miklós dalmát-horvát bán előtt 1275-ben. (Fejér, CD. VII. 4. 764.) **2255.**

* — oklevelét Beleser (? Bölzse? Abaúj-Torna vm.) föld egy negyedének az Abanemzetségből való Budun ispán részére való adományozásáról említi az egri káptalan 1275. (Hazai okmánytár, VIII. 181.) **2256.**

* — oklevelét, mellyel IV. Béla királynak Trau részére bizonyos földet adományozó oklevelét megerősítette, említi Romanus barsi főesperes, 1276. jan. 13-án. (Fejér, CD. VII. 4. 170.) **2257.**

* — oklevelét, mellyel hú szolgálataiért bybursteyn-i Ottónak a magyar-lengyel-orsz határon fekvő Razlauth (Magyar- és Tótraszlavica, Sáros vm., Uhorské, Slovenské Raslavica, Sz.), Szentháromságfalva [villa Sancte Trinitatis], Mindszent [villa Omnium Sanctorum], Kobula, Bardfa (Bártfa, Sáros vm., Bardejov, Sz.), Mokurlang, Guebold (Galbatő, régebben: Gáboltó, Sáros vm. Gaboltov, Sz.), Margan (Margonya, Marhaň, u. o.), Stemella (helyesen: Scemella) (Szemelye, Smilno, u. o.) és Rodamyn (Radoma, u. o.) falvakat adta, említi IV. László király 1277-ben. (Wenzel, ÁUO. IX. 166.) **2258.**

* — oklevelére hivatkoztak Farkas fiai: Móric és testvérei IV. László király előtt 1277-ben Vjlak, Halász és Turuszerke földek birtokára vonatkozólag. (Fejér, CD. V. 2. 377.) **2259.**

* — oklevelére, mellyel a borskeedi (borsmonostori) monostor kegyuraságát Demeter ispánnak és testvérének: Mihály nyitrai ispánnak adta, hivatkozik IV. László király (1277.) nov. 28-i oklevelében. (Fejér, CD. V. 3. 461. és 507.) **2260.**

* — patens oklevelét mutatta be Isep fia : János Yharus fia : Gergely ispán és társai előtt, mint arbitratorok előtt Chuana (Csavonya, Somogy vm., *n.*) földre vonatkozólag (1278., ld. Karácsonyi, Hamis okl. 108—9.) márc. 22-én. (Fejér, CD. V. 2. 294. 1275. alatt.) **2261.**

* — oklevelét, mellyel a Rusd-nemzetségből való Demeter ispánnak, András fiának adta a zemleni várnak Zuda nevű földjét, s melyet IV. László király is megerősített, említi IV. László király 1278-ban. (Wenzel, ÁUO. IX. 469.) **2262.**

* — oklevelének tartalmát, mely szerint Mykud bán, Mykud ispán fia, s testvére : Imre és a többi főurak IV. Béla királynak az ifj. király ellen küldött magyar és kún seregét legyőzték, majd a Kemya fia Lőrinc vezetése alatt küldött sereg által Feketeuholm várba zárt ifj. király mellett magukat kitűntették, a kún Menk által vezetett sereget legyőzték, valamint az Erney bán által vezetett sereget is, és a győzelmes ilsuazegi ütközetben is résztvettek, ahol Herrik bán akkori nádor és a német Preuchul, a budai vár rectora foglyul estek, és mindezen érdemekért a dobokai várnak Dobokawarfolua nevű faluját (Doboka, régebben Szolnok-Doboka, most Kolozs vm.), Lusad (Lózsárd, Szolnok-Doboka vm.) s Igruchteluk (*n.*) és Kerekyghaz (*n.*) nevű tordamegyei földeket adta Mykud bánnak, — részletesen előadja IV. László király 1279. júl. 8-i oklevele. (Hazai okmt. VI. 240.) **2263.**

* — oklevelét, mellyel IV. Béla királynak Heymuth (Arnótfalva, Szepes vm., Arnutovce, Sz.) és Lethon (Létánfalva, Letanovce, u. o.) falvakra vonatkozólag 1250. okt. 7-én a szepesi egyház részére tett adományát (*ld. a 933. sz.*) megerősítette, bemutatják Erzsébet királynénak 1279-ben. (Wagner, Anal. Scep. I. 300.) **2264.**

* — oklevelét, mellyel II. András és IV. Béla királyoknak a toplicai egyház birtokaira, nevezetesen Graznichra vonatkozó okleveleit megerősítette, említi IV. László király 1281. szept. 22. (Smičiklas, Cod. dipl. VI. 393.) **2265.**

* — oklevelét, mellyel az ugocsamegyei Visk (most Máramaros vm.) falut és földet testvérüknek, Ahelleusnak a Rába és Rábca folyók közt a cseh király ellen vívott ütközetben történt haláláért Marcellus ispán fiainak : Myko mesternek és Csépánnak adta, mely oklevelet Leo herceg ruthénjai Ugocsa pusztításakor elvittek, említi és megújítja IV. László király 1281-ben. (Fejér, CD. V. 3. 88.) **2266.**

* — adománylevelét leiuche-i (Lőcse, Szepes vm., Levoča, Sz.) Helbrandus részére a szepesmegyei Kulchuan (Kolcsó, Kolčov, u. o.) faluról említi IV. László király 1284. aug. elején. (Fejér, CD. V. 3. 248.) **2267.**

* — oklevelét Coppam és Iuankathelek nevű birtokokra vonatkozólag említi Imre mester 1285-ben. (Teutsch—Firnher, Urkundenbuch, I. 137-8.) **2268.**

* — patens oklevelét, mellyel megerősítette IV. Béla királynak (1266-i) oklevelét, mely szerint a margitszigeti apácák népeitől szedett collecta az apácáké legyen (ld. 1512. sz.), említi IV. Honorius pápa 1286. (Monum. Vatic. episc. Vesprim. II. 11.) **2269.**

* — oklevelét, mellyel IV. Béla királynak a tordamegyei Scentmyklous (n.) birtokra vonatkozó adományát megerősítette, említi Mykud bán 1288. márc. 27-i oklevelében. (Fejér, CD. V. 3. 437. = Wenzel, ÁUO. IV. 332.) **2270.**

* — oklevelét, mellyel Buken zalai várföldet Benedek mesternek, Márk ispán fiának s testvéreinek: Pousa-, Mihály- és Jánosnak adta Benedek mester hű szolgálataiért, kivéve Buken földet a zalai vár kötelékéből, említi IV. László király 1289. febr. 2. (Hazai okmt. I. 78.) **2271.**

* — oklevelét, mely szerint a gyulafehérvári egyház kanonokjainak népeit kivette az erdélyi vajda ítélkezése alól s a vajdát a náluk való megszállástól tiltotta, bemutatták IV. László király előtt 1289-ben. (Fejér, CD. V. 3. 451.) V. ö. az 1804. sz. okleveléll. **2272.**

* — oklevelét arról, hogy Zenth Marton és Zuerkh földeket István fia: Corradus mester kis Herbordus mosoni polgártól és vejétől: Guze-től vásárolta, említi IV. László király é. n. oklevele. (Wenzel, ÁUO. XII. 493.) **2273.**

* — oklevelét arról, hogy owar-i István fia: Corradus mester óvást emelt Houf (Hof, Moson vm., N.), Chwn (Dunacsún, Moson vm.) és Meynharth (Répcékéthely, Sopron vm., Mannersdorf, N.) nevű földeinek Vgudinus mester és Chakh bán által történt elfoglalása ellen, említi IV. László király évszám nélküli oklevelében. (Wenzel, ÁUO. XII. 494.) **2274.**

* — oklevelét arról, hogy a Szt. Jakab lyben-i (Lébény, Moson vm.) monostora népeitől szedendő dénár- és élelemcollectát István fia: Corradus mester és utódai kapják, említi IV. László király é. n. oklevele. (Wenzel, ÁUO. XII. 492.) **2275.**

* — oklevelét, mellyel a bulunduchi várnak Leta (Nagyléta?) nevű biharmegyei földét Furd fiainak: Pálnak és Balázsnak, Pál fiának: Jánosnak és Farkas fiának: Barnabásnak, királyi tárnokoknak adta, említi III. András király 1291. január 7-i oklevele. (Hazai okmt. VI. 360.) **2276.**

* — oklevelét Sohtteluk földnek a székelyek nemzetségéből való Benchenc fiainak: Istvánnak és Domonkosnak s testvérüknek: Mikonak történt adományozásáról említi a gyulafehérvári káptalan 1291-ben. (Wenzel, ÁUO. X. 61. = Teleki-okltr. I. 12.) **2277.**

* — oklevelét, mellyel még a stájerekkel vívott harcokban magát kitüntető Pál ispánnak, kinek rokonai: Mayad fia Lodomér és pardani Lőrinc a mondott harcok-

ban 70 servienssel együtt elestek, azt a jogot adta, hogy a Szamoson Oronos faluba érkező sóval rakott hajók mindegyikéről 20 kősonyi vámot vehessen, mely adományt IV. László király is megerősítette, említi III. András király 1292. jún. 22-i oklevelében. (Wenzel, ÁUO. V. 66.) **2278.**

* — oklevelét a zágrábi püspökség Haroztoicha nevű birtokára vonatkozólag említi a zágrábi káptalan 1292. szept. 13. (Blagay-okltr. 60. 1.) **2279.**

* — oklevelét, mellyel az újvári várnak a Hernád mellett fekvő Nadast (Abaúj-nádasd, Abaúj-Torna vm.) nevű földét Compoldus fiának: Herchweg vajdának adta, említi III. András király 1294. szept. 17. (Hazai okmt. VI. 407.) *V. ö. az 1839. sz.* **2280.**

* — oklevelét, mellyel az ugocsamegyei Feketeupotok (Feketepatak) birtokot leírt határok közt Tyba fiának: Miklós ispánnak adta, bemutatták a nagyváradi káptalannak 1295-ben. (Wenzel, ÁUO. V. 135. — Károlyi-okltr. I. 22.) **2281.**

* — oklevelét a Maros mellett fekvő Kuncedyvar földnek Péter ispán, Pál és Miklós mester részére történt adományozásáról említi a gyulatehervári káptalan 1296. április 19. (Fejér, CD. VI. 2. 51.) **2282.**

* — oklevelét a királynői és hercegi szolgálmányos népek Kyngus (Küngös, Veszprém vm.) nevű földének Kozma mester, Kozma ispán fia részére történt adományozásáról bemutatták Omode nádor zalai ispán előtt 1299. szept. 5. (Hazai okmt. VII. 281.) **2283.**

* — oklevelével bizonyítottak László titeli prépost és testvérei a drávántúli Nekche (Našice, Verőce vm. *H.*), Pagraach (Podgorac, u. o.), Radavan (*n.*) és Scentmihal (?) birtokokra vonatkozólag 1299-ben. (Wenzel, ÁUO. X. 330. *V. ö.* Karácsonyi, Magyar Nemzets. I. 60.) **2284.**

* — oklevelét, mellyel az újvár-megyei Benny Zurduk (Hernádszurdok, régebben: Szurdok-Bénye, Abaúj-Torna vm., ld. Karácsonyi, Magyar nemzets. I. 60.) birtokot weyche-i Chepanusnak adta, s melyet III. András király is megerősített, bemutatták István alországbíró előtt 1300-ban. (Hazai okmt. VIII. 406.) **2285.**

* — oklevelét, mellyel a kükküllőmegyei Bozna (Bázna, Kis-Kükküllő vm., Bazna, R.) falut Inok fiának: Bozouch ispánnak adta, s mely adományt IV. László király is megerősítette, említi Márton prépost és a váradelőfoki konvent 1302. febr. 18-i oklevele. (Zimmermann—Werner, Urkundenbuch, I. 223.) **2286.**

* — oklevelét a szatmármegyei Zekeres (Kis- és Nagyszekeres) és Sorolan (Zsárolyán) földeknek Machabeus, nynty-i (Szatmárnémeti) vendégtelepes számára történt adományozásáról bemutatták Kopasz nádor előtt 1308-ban. (Fejér, CD. VIII. 1. 255.) **2287.**

* — oklevelét Gostouich föld határaitra vonatkozólag említi a zágrábi káptalan 1317. szept. 28-án. (Smičiklas, Cod. dipl. VIII. 459.) **2288.**

* — oklevelére, mellyel IV. Béla király adományát sarusdi Wolther fia: Pál részére az örökös nélkül elhunyt Budolounak Zyna (Szinna) folyó menti birtokára vonatkozólag (848. sz.) megerősítette, történik hivatkozás 1317-ben. (Orsz. Ltr., Dl. 31, 181.) **2289.**

* — oklevelét a szabolcsmegyei Ayac (Ajak), Thos (Nyírtass) és Patroh (Pátroha) birtokoknak Thescench és Baliar részére történt adományozásáról az esztergomi káptalan előtt 1322-ben érvénytelennek nyilvánították. (Zichy-okmt. I. 215.) **2290.**

* — oklevelét, mellyel II. András király oklevelét megerősítette, bemutatták László kalocsai érseknek, aki abból (?) Chych n, Crowarzka, Pezenycza és Cupzyna birtokok határainak leírását oklevelében 1328. febr. 15-én átírta. (Smičiklas, Cod. dipl. IX. 378.) A közlés nagyon zavaros, úgy hogy nem is lehet biztosan kivenni, hogy kinek és miféle okleveléről van szó. **2291.**

* — oklevelét Zeredahel (Bodrogszerdahely, Zemplén vm.) és Thaybafaulde (n.) birtokok elhatárolásáról említi s abból a határleírást kivonatolva kiírja a leleszi konvent 1331. május 29-i oklevelében. (Fejér, CD. VIII. 5. 203.) **2292.**

* — oklevelére, mely szerint a sági (ipolysági, Hont vm.) vám az ottani monostort illeti, hivatkozik Merencsuk honti ispán 1346-ban. (Fejér, CD. IX. 1. 452.) **2293.**

* — oklevelét, melyben Lipolca birtok határai voltak leírva, említi 1347. május 12-én Pál országbíró (Anj. okmt. V. 56.) — Lipolca a határleírás szerint (i. h.) a Topla [Tapul] és Rennukfeu (olv. Ortway, Magyarország. régi vízrajza, II. 149—50.) folyók mellett feküdt, tehát nem lehet sem Kecser-, sem Szinyelipóc. **2294.**

* — oklevelét Pál fiának: Andurnuknak birtokrészére vonatkozólag említi a vasvári káptalan 1357. aug. 3. (Zalam. tört. okltr. I. 578.) **2295.**

* — oklevelét Zanuk (Zálnok, most Szilágy vm.) és Chalanus (n.) szolnokmegyei birtokokra vonatkozólag említi a váradi káptalan 1358. (Anjoukori okmt. VII. 369.) **2296.**

* — oklevelét a Palotha faluban szedett vámra vonatkozólag, melyet Erzsébet királyné (V. István menyé) a sági (ipolysági) egyháznak visszaadott, Erzsébet királyné oklevele alapján említi Pál honti alispán 1367-i oklevele. (Fejér, CD. IX. 4. 105.) **2297.**

* — privilegialis oklevelét I. Lajos király előtt 1371-ben felmutatta izminai György fia: István, mely szerint Izmina birtok őt illeti. *Említve* I. Lajos király 1371. ápr. 20-i oklevelében. (Smičiklas, Cod. dipl. XIV. 321.) **2298.**

* — (?) oklevelét említi Zsigmond király a Kys Domonya falu miatt folyó perben, 1429. nov. 22-én. (Hazai okmt. I. 321.) **2299.**

* — oklevelét, mellyel a győri egyház Balon (Balony) nevű győrmegyei (most Komárom vm.) földét a kamarahaszon, datia és collecta fizetése alól, valamint az esztergomi érsekségnek járó gabona- és terménytized fizetése alól felmentette, bemutatották Hunyadi János besztercei örökös ispánnak 1453. márc. 30. (Teleki, Hunyadiak kora, X. 380.) **2300.**

PÓTLÁS

Az István ifj. király okleveleit tartalmazó rész már tördelve volt, amikor az alábbi oklevél fényképét az Orsz. Levéltár fényképgyűjteményében megtaláltam, és így azt csak ezen a helyen közölhetem.

(1263—
69.)
aug.
Paganch
(?)

(V.) István ifj. király bizonyítja, hogy Tamás fia : János, és Petrus fia : Thobiel urmegyei Chaslouch (Császlóc) és szabolcsmegyei Kved nevű földeikre nézve akként osztottak meg, hogy Császlócot János, Kvedet Thobiel kapta.

Eredetije a gr. Vay-cs. ltrban, Berkeszen. Oklevelek, nr. 1. (Fényképe az Orsz. Ltr. fényképgyűjteményében.)

A rongált és hibásan is fogalmazott oklevél az ifj. király címe szerint 1263—69. közt kelt. Szövege (a fénykép alapján, hiányosan) a következő :

St(ephanus) Dei gratia iunior rex Vngarie, dux Transsilvanus, dominus Comanorum memorie commendan[tes] significamus presentium per tenorem quibus expedit universis salutem et gratiam (!). Dicunt nobis Johannes filius Thome et Thobiel filius Petrus (!), quod super terras ipsorum Chaslouch vocatam in Vng existentem et Kved in Nyr de . . . . . Zabolch existentes inter partes taliter feciss[ent] divisionem, quod terra Chaslouc[h] noncupata (!) cessisset [Johanni] antedicto et terra Kved vocata cessisset Thobiel iam dicto tali obligatione communi voluntate . . . . . in[t]eriecta, quod siqua pars predictam divisionem non acceptaret . . . . . teraret ante litem se . . . . . subiacebit. Datum in Paganch, Sabbato proximo post festum Assumptionis [bea]te(?) [Vir]ginis(?).

1893 a.

A jelen füzet íveinek lezárása után dr. Jakó Zs. úrtól azt az értesítést vettem, hogy V. István 1263-i (1805. sz.) és 1265-i (1837. sz.) oklevele 1476-i (?) átiratban a Fráter-családnak a nagyváradi múzeumban őrzött levéltárában van meg. A két oklevél szövegét egyébként — töredékesen — Nagy Iván is közölte a M. o. családai IV. 251. l. 4. jegyz. és a 252. l. 1. jegyzetében s ugyanő 1273. (! helyesen bizonyára 1263.) jun. 28-i kelettel közli (i. m. 252. l. 2. j.) a *kői káptalanhoz intézett iktatóparancs töredékét is.* (V. ö. Karácsonyi, Magyar nemzets. III. 175)

Névmutató

a II. kötet 1. füzetéhez

Tartalmazza az egyes oklevelek tárgyalásának regesta-részében és a közölt oklevélszövegekben előforduló tulajdonneveket (személy- és helyneveket) s az ezekből képezett mellékneveket. Utaló címszóként néhány méltóságnév (nádor, kancellár stb.) is szerepel. A neveknek az oklevélben látható eredeti alakja, valamint a megyének, ahol az illető hely fekszik, az oklevélben olvasható, esetleg a mai beosztástól eltérő megjelölése *dült betűkkel* van szedve. A «ma», «mai», «most» kitétel 1942-re értendő. A számok annak az oklevélnek a sorszámát jelentik a Kritikai Jegyzékben, ahol az illető személy- vagy helynév előfordul. Az abc-rendben az **i** betűt a **j**-vel és **y**-nal, az **u**-t a **v**-vel és **w**-vel egyenlő értékűnek vettem.

A Névmutatóban alkalmazott rövidítések a következők:

alkanc. = alkancellár
 egyh. = egyház
 érs. = érsek
 f. = folyóvíz
 H. = Horvátország
 hg. = herceg
 hn. = helynév
 jb. = jobbágy
 isp. = ispán, ispánja
 kanc. = kancellár, kancellárja
 kápt. = káptalan
 kir. = király, királyi

ld. = lásd
 m. = mester
 mon. = monostor
 mtt. = mellett
 N. = Németbirodalom
 n. = ma már nincs meg
 nb. = nemzetségbeli
 ng. = nemzetség
 okl. = oklevele
 (P.) a szám után téve a Pótlásra utal
 ppk. = püspök

prép. = prépost
 R. = Románia
 Sz. = Szlovákia
 szn. = személynév
 testv. = testvére
 vál. = választott
 vjb. = várjobbágy
 vm. = vármegye, vármegyében
 vrs. = város.
 — = a megelőző legközelebbi címszó megismétlése.

A (Á)

Aba fia : Aba, szn. 2205.
 — fia : Miklós, szn. 1898.
 — ng. 2123. 2172. 2256.
 Abádszalók, *Abad* és *Zalouk*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
 Abasár, *Saar*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Abaújdevecser, *Deuecher*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1792.
 Abaújnádasd, *Nadasl*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2280.
 Abaújszakály, *Zokola*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2041.
 Abaújszina, *Scyyna*, *Scyna*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1781. 1871.
 Abaújvár, *Abawyar*, vm. 2123.
 abdai vám 2016.
 Abod, *Obod*, hn. (Borsod vm.) 1874a.
 Ábrahám, *Chelley* fia) 2034.
 — fla : Tamás 2034.
 —, ijász 2179.
Abram (*Ponith* isp. fia) 2113.

Abrank (*Thyuch* fia) várszolga 2104.
 Abroncsos (régében : Obrucsu), *Obruchno*, hn. (Sáros vm. Obrucné, Sz.) 1833.
 Abrudbánya, *Obruh*, hn. (Alsó-Fehér vm. Abrud, R.) 2072, 2147.
 Áesmagyari, *ld.* Buzsák.
 Adrián (*bobut-i Zoumik* fia) 2002.
Adrian földe (*n.*), hn. (*Szatmár* vm.) 1788.
Agabil, vjb. 2088.
Agar, hn. 2177.
Agas vára (Heves vm.) 1840. 2060.
 Ágnes (Tamás isp. özvegye) 1902.
 Ágoston fia : András 2184.
 ágostonrendi szerzetesek 2064. 2231.
Ahelleus (Marcellus isp. fia) 2206.
Ahsunwasara, *ld.* Asszonyvására.
 Ajak, *Ajac*, hn. (Szabolcs vm.) 2290.
Ayanduk fia : László 2925.
 Ajkarendek, *Rydnuk*, hn. (Veszprém vm.) 2026.
 Ákos, *Akus*, m. budai prép. 2162. 2169.

Aladár, az ifj. királyné tárnok-mestere 1792. 1809.
 — m. 1832.
Alba, *ld.* Székesfehérvár.
 Albert, főlovász, szebeni isp. 1928. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161a. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. Szörényi báu : 2223-24.
 —, szn. 1951.
Alma, *ld.* Almamellék.
 Almanellék, *Alma*, hn. (Somogy vm.) 1769.
 Álmosd, *Almusd*, hn. (Bihar vm.) 1783.
Almus, a *Marouth*-ng.-ből 1783.
 —, ugoesai és erdői isp. 2224.
 Alsó- és Felsőbodony, *ld.* Kétbodony.
 Alsó- és Felsődombó, *Dombo*, *Dumbob*, hn. (Pozsony vm. Dolný-, Hornic Dubové, Sz.) 2036. 2058.
 Alsó- és Felsőlánc, *Lanchi*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1874.

- Alsó- és Felsőlászló, *Lazlay*, hn. (Sopron vm. Ober- és Unterloisdorf, N.) 2061.
- Alsó- és Felsőpáhok, *Paah*, hn. (Zala vm.) 1760.
- Alsó- és Felsőpaty, *Pog*, hn. (Vas vm.) 2186.
- Alsó- és Felsőrécsény, *Rechen*, hn. (Nyitra vm. Dolnie és Hornie Rišnovce, Sz.) 2185.
- Alsó- és Felsősegesd, *ld. Segesd*.
- Alsó- és Felsőzeleste, *Seceleste*, hn. (Vas vm.) 2025.
- Alsó- és Felsőverceke, *Werczka*, hn. (Bereg vm.) 1809.
- Alsó-, Felső- és Középiszkáz, *Izkaaz, Izkaz*, hn. (Veszprém vm.) 1934. 2173.
- i nemes harcos vjbok 1996.
- Alsópálfa, *Polona*, hn. (Zala vm.) 1763.
- alsószezi csata, *ld. isaszegi*.
- Altárkány, *ld. Ollarkan*.
- Alvinc, *Wynch*, hn. (Alsó-Fehér vm. Vințul de Jos, R.) 1845.
- Amanus* (Domokos isp. fia) 2119.
- (*Kilianus* fia) 2250.
- Ambrosinus-földe, hn. 2212.
- Ambrús isp. fia : Miklós isp., *Nemply* nb. 1887.
- , (Péter rokona) 1871.
- (*Wyталus* fia) 2193.
- ándi (*ond-i, ound-i*) Gergely 1927. 1978.
- Márton 1978.
- Andörnaktálya (régbben: Kistálya), *Thala mogor*, (Magyartálya? talán *Thala minor*?) hn. (Borsod vm.) 2123.
- András (Ágoston fia) 2184.
- , bányai (*bana-i*) isp. (Iwanca fia) 1753. 2044. Fia: Péter 1959.
- (*Chopou* fia) 1760. 1939.
- , dalmát-horvát hg. 2121.
- fia : Demeter isp., *Rusd*-nb. 2262.
- fiai : Farkas, *Mathey*, Vencel 1878.
- fiai : Sándor és Olivér 1837.
- , harcos jb. 1857.
- (János fia) 2197.
- , jászói prép. 2021.
- isp. *bysterchebana-i* 2198.
- isp. fiai : Márton és Tamás 1864-65.
- isp., *gyog-i* 1820. 1900. 2072.
- isp. (Izsép fia) 1850.
- isp. (*wygyman-i*) fia : Miklós 1975.
- (II.) kir. 1946. 1975. 2120. 2123. 2142. 2209. Okl. : 1936. 1945. 2025. 2081-82. 2092. 2208. 2213. 2265. 2291.
- , királyi megbízott 2045.
- (Marcell fia), László hg. étekfogó-mestere 1831.
- m. comes capellae, (*Kelyan* fia) 1852. 2213.
- m. (Iván fia), ifj. kir. ajtónálló 1869-70.
- m., notarius specialis 1950. 2156.
- m., *oklich-i, ryuche-i, begna-i* és *byztriche-i* isp. 2197.
- neje 1953.
- (sárosi) fia : Elek 2175.
- , sárosi isp. 2005.
- , (*Septhe* falusi) fiai 2199.
- , vjb. 2050.
- , *ld. Endre* alatt is!
- Andronicus (*kyusgelse-i*) fia : Domokos 2024.
- m. (András fia) 2037.
- m. fiai 2037.
- (*Onode* fia) 1926. 2134.
- , «vak», *Cumpolt*-nb. 1908.
- Andurnuk* (Pál fia) 2295.
- Anna (IV. Béla kir. lánya), mácsói hercegasszony, 1908-9.
- Anselmus, kewe* és krassói isp. 2213.
- Antal m., jogtudor, sasvári isp. 2186.
- Apácasomlyó, *Apachasomlyu, Apachavasarlomsonplya, ld. Somlóvásárhely*.
- Apácaszakállas, *Zoluntazacalus*, hn. (Komárom vm.) 1973.
- Apathyhomoka*, domb 2128.
- Apati*, hn. (Heves vm.? Borsod vm.?) 2123.
- Apor isp. 1782.
- Apsolon* (*Banalch* fia) 2138.
- Apuch* ng. 2123.
- Apucholma*, hn. (Heves vm.) 2123.
- aquileiai patriarcha : Fülöp 1937. 1938. 1981.
- aradi prép. : Benedek m. 1794. 1801. 1803-10. 1820-28. 1833. 1902. 1920. 1923. 1925-26. 1928-34. 1936. 1942-52. 1954. 1956-59. 1961-64. 1968-73. 1975. 1984. 1986. 1989-90. 1994-2000. 2001-2014. 2017. 2019. 2021-2045. 2047-50. 2051. 2053. 2062-64. 2074-76. 2083. 2085-88. 2092-93. 2095-96. 2098. 2100. 2102-11. 2116-36. 2148. 2152-53. 2158-67. 2172-75. 2177. 2179-82. 2184-86. 2188-90. 2192-95. 2197-2208. 2210-13. 2215-17. 2220. 2223-5. János 1791.
- Aranas*, erdő neve 2123.
- Aranylábú-bács (= Pétervárad), *Aranlabov-bach*, hn. (Szerém vm.) 1869. 1870.
- Aranyoslóna, *Lona*, hn. (Torda-Aranyos vm. Luna, R.) 1914.
- Arka, *Archay*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1874.
- Arló, *Arlo*, hn. (Borsod vm.) 1890. 2148.
- Arnold (Arnold isp. fia) 2228.
- (*Ibur* fia) 1939.
- isp. fiai 2228.
- Arnótfalva, *Heymuth*, hn. (Szepes vm. Arnutowce, Sz.) 2264.
- Arpad*, hn. (*Pozsony*, ma : Komárom vm.) 1833a. 1992a.
- Aruchinus* isp. (Péter testvére) 1833.
- Asszonyvására, *Ahsunwasara*, hn. (Bihar vm.) 2059.
- Asuantou*, halastó (*Csongrád* vm.) 2123.
- Aszós, (Oszuszkó), *Ozus*, hn. (Nyitra vm. Osuské, Sz.) 2036.
- Atrachyk* fiai 2251.
- Ausztria 1977. 2132.
- Avasujváros, *Wyuarus*, hn. (Szatmár vm.) 1988.

B

- Baab, ld. Nagy- és Kisbáb*.
- Baas*, az ifj. kir. udvarbírája 1795.
- m. udvarbíró, gömöri isp. 1801.
- , szolgagyőri isp. 2213.
- , tárnokm. trencsényi isp. 1755.
- Báb, *ld. Nagy- és Kisbáb*.
- Baba, ld. Hejőbába*.
- Babay* föld 1888. 1895.
- Bábaszék, *Babasccky*, hn. (Zólyom vm. Babina, Sz.) 2011.
- Babót, *Bobut*, hn. (Sopron vm.) 2002.
- Bacha*, hn. 1814.
- Buchaler* (*Bocholerius*) isp. 2248.
- Buchamezey, ld. Pusztamező*.
- Buchkoldu, szn.* 1869.
- Bacy, ld. Bátyu*.
- bácsi isp. : Dénes nádor 1801.
- Domonkos 1858. Pál 1959. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2172. 2174. 2181. 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
- kápt. 2210.
- vár 1805. 1867. 1870.
- vjbok 1837.
- Bagamér (*Lauryn* fia) 2056.
- , *ld. Bogamér*.
- Bagana, ld. Hontbagonya*.
- Bagonya, *ld. Hontbagonya*.
- Bagzegh*, hn. (*Szabolcs* vm.) 2123.
- Baka*, hn. (Hont vm.) 1951.
- Bakonyi erdő 1770.
- bakonyi (*bokon-i*) isp. : *Chak* bán 2026.
- Baktha, ld. Egerbakta*.
- Bala*, hn. (Borsod vm.) 1842.
- *ld. Pusztaballa*.
- Balanus* vize 2057.
- Balarad, ld. Bélaház*.
- Balatoncsicsó, *Chychow*, hn. (Zala vm.) 2209.
- Balázs (Domokos isp. fia) 2119.
- (*Furd* fia), kir. tárnok 2276.
- vjb. 1850.
- Balduinus mester (*Thyna* fia) 2156-57.
- Baliar, szn.* 2290.
- Balkun-Dob*, hn. (Szatmár vm.) 1782.
- Balog Miklós isp. 1961. 1964.
- Balony, *Balon*, hn. (Győr, most Komárom vm.) 2300.
- Bana* isp. fia : *Paris* 2098.
- isp. vjb., *Heren*-nb. 2098.
- , szn. 1764.
- bana-i* isp. : András 1959. 2014.
- Banalch* fia : *Apsolon* 2138.
- Bánk veje : Simon 1907.
- baranyai isp. : Sándor 2201. 2213.
- Bardfa, ld. Bártfa*.
- Barkan, ld. Nagy- és Kisbárkány*.
- Barnabás (Farkas fia), kir. tárnok 2276.
- isp. (*Gerege* fia) 2243.
- (*Rugach* fia) 1790.

- , serviens, vjb., (*Sudurman* fia) 1880.
- Bars, *Bors*, hn. 2089.
- i föld 2232.
- i isp.: Dénes 2218. 2232.
- *ld.* Ó- és Újbars.
- Bártfa, *Bardfa*, hn. (Sáros vm. Bardejov, *Sz.*) 2258.
- Basa vize, (Bereg vm.) 1751.
- Bast*, hn. 1868.
- Batár, *Bathar*, hn. (Ugoesa vm.) 2224.
- Batizvasvári, *Woswary*, hn. (Szatmár vm.) 1885.
- Bátyu, *Bacy*, hn. (Bereg vm.) 1907.
- Bazin, *Bozen*, hn. (Pozsony vm. Pezinok, *Sz.*) 1999.
- Bázna, *Bozna*, hn. (Kis-Küküllő vm. Bazna, *R.*) 2286.
- Beatus* pap testvérei 1996.
- Béb, *Beeb*, hn. (Veszprém vm.) 1953.
- Beche* (Marcell testv.) 1878.
- Becked* föld 2128.
- Bednja, *ld.* Bugna.
- Beeb*, *ld.* Béb.
- Becl*, *ld.* Bél.
- begna-i isp.: András m. 2197.
- Behu*, *ld.* Bó.
- Beych-ng.* 2125.
- Beycha* (Miklós fia), vjb. 2159.
- Bel*, hn. 1834.
- , *ld.* Bélapátfalva.
- Béla (III.) kir. 2123. Okl. 2097.
- (IV.) királyfi okl. 1752. 1946.
- (IV.) kir. 1848. 1851. 1853. 1856. 1873. 1886. 1901. 1908. 1912. 1918-20. 1928-29. 1933. 1954. 1959. 1961. 1975. 2035. 2040. 2083. 2102. 2130. 2139. 2167. 2177. 2181. 2184. 2209. 2223. 2225. 2255. 2257. 2263-65. 2270. 2289. Oklevele: 1828. 1917. 1921. 1923. 1925. 1930-32. 1934. 1942. 1945-49. 1951-52. 1956. 1962. 1964-67. 1970-75. 1977. 1986. 1989. 1992. 1995. 1997-2004. 2006-7. 2010-13. 2015-16. 2018. 2020. 2022-23. 2028-31. 2036-38. 2042-43. 2047-48. 2050. 2053. 2055-56. 2059. 2061-64. 2074-75. 2082. 2095. 2107. 2109. 2111. 2118. 2123-25. 2129. 2136. 2144-45. 2152-53. 2162. 2164. 2168. 2174. 2180-81. 2188-89. 2194-95. 2198. 2201. 2203-4. 2206-10. 2212-13. 2223. 2226. 2231. 2234. 2238. 2269.
- , Szlavónia hge 1952. 1963. 1995. Okl. 1932. 1943-44.
- Bélaház (Boleráz), *Balarad*, hn. (Pozsony vm. Boleráz, *Sz.*) 1998.
- Belan*, hn., a kevei vár tartozéka 1856.
- Bélapátfalva (és Mónosbél), *Becl*, hn. (Borsod vm.) 2123.
- Belculla*, hn. (Sáros vm.) 1778. 2127.
- Belud* (Antal m. testv.) 2186.
- Beluser*, hn. (Bölsz? Abauj-Torna vm.) 2256.
- Belkes* fia : Lőrinc 2025.
- Belső- és Külsőbócs, *Bulch*, hn. (Borsod vm.) 1808.
- Beltuk*, (Bélték?) hn. 1835.
- Bencenc, bácsi vjb. 1837.
- , *ld.* *Benchenc*.
- Bench* (bylok-i Lőrinc fia), úrbéres tárnok 1891.
- , harcos jb. 1857.
- Benche* (bylok-i Lőrinc fia), úrbéres tárnok 1891.
- Benchenc*, székely, fiai 2277.
- Bene*, szn. 2008.
- Benedek (*de Alma*) özvegye 1769.
- (Domokos isp. fia) 2119.
- (Elek testv.), 2175.
- , esztergomi érsek 2006. Okl. 2065.
- , ifj. kir. lovászmestere 1795. 1814.
- isp. fia : *Merse* 2101.
- , (Kázmér m. testv.) 1852.
- (Kozma fia) 2034.
- , (Márk rokona) 1867.
- m., az ifj. kir. alkanc. 1751. 1757. (freisachi prép.) 1758-59. 1761. (valkói főesp.) 1765. 1767-68. 1770. 1771. (aradi prép. kanc.!) Szebeni prép.: 1775. (tévesen kanc.) 1776-81. 1784. 1787-92. 1918. Aradi prép.: 1794. 1801. 1803-10. 1820-28. 1902. V. István kir. alkancellárja : 1920. 1923. 1925-26. 1928-34. 1936. 1942-52. 1954. 1956-59. 1961-64. 1968-73. 1975. 1984. 1986. 1989-90. 1994-2000. 2001-14. 2017. 2019. 2021-2045. 2047-50. 2051. 2053. 2062-4. (Budai prép.: 2073.) 2074-76. 2083. 2085-88. 2092-93. 2095-96. 2098. 2100. 2102-11. 2116-36. 2148. 2152-53. 2158-67. 2172-75. 2177. 2179-82. 2184-86. 2188-90. 2192-95. 2197-2208. 2210-13. 2215-17. 2220. 2223-5.
- m. (Márk isp. fia) 2271.
- m. serviensei 2005.
- m. udvarbíró, újbácsi isp. 1859.
- vjb. (*Chaz* fia) 1879.
- Beneuch*, hn. (Trenesén vm. *Sz.*) 2101.
- Benk* (*Wytlus* fia) 2193.
- Benke hadnagy 2184.
- Benny Zurdok*, *ld.* Hernádszurdok.
- Bense*, hospes 2050.
- Bere*, erdő neve, (Heves vm.) 2123.
- Berehtelke*, föld neve, (Heves vm.) 2123.
- Bereck, csanádi ppk. 1928. 1959. 1963. 2106. 2111. 2117. 2119. 2128. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
- Bereg, *Beregh*, «districtus» 2123.
- i isp.: Mihály 1809.
- beregszácsi, *luprechaza*-i vendégtelések 1751. 2129.
- Berénd, *ld.* Tósokberénd.
- Beryn*, Berény, *ld.* Borsosberény és I. a. osbe:ény.
- Bernát, fambergi comes 1755.
- Bertalan (*Beryn* falusi) fiai 1855.
- isp. (*vecehe*-i Izsák fia) 1920.
- (Jakab fia), *Jak-ub*. 2048.
- (János testv.) 2161a.
- , *modros-i, wegla-i és wynodol-i* comes 2030. 2075.
- (Pál fia) 1881.
- , veszprémi ppk. 1975.
- Bertolom*, kir. pohárnok 1857.
- Berzava, *Burzua*, f. 2076.
- Besen*, szn. 1832.
- Besenyők 1782.
- Besztercebánya, *Bysterchebana*, *Byst-ric*, hn. (Zólyom vm. Banská Bystrica, *Sz.*) 2198.
- i vendégnepek 2107.
- Bethlen* (byloki Lőrinc fia), úrbéres tárnok 1891.
- Beud*, harcos jb. 1857.
- Beus*, *ld.* Bős.
- Beza* fia : István 1922.
- Beze* (Kázmér m. testv.) 1852.
- Bicske, *Bykche*, hn. (Fejér vm.) 2016.
- Bihacs, (Biháé), *Byhig*, hn. 2214.
- bihari vár 1892.
- vjbok 1879.
- Bykche*, *ld.* Bicske.
- Billege (puszta)?; *Bylegue*, *Byligue*, hn. (Veszprém vm.) 1975. 2209.
- Billye (*n.*), *Bylle*, hn. (Zala vm.) 2119.
- bylok-i Lőrinc* fiai 1891.
- Byna* isp. 1883.
- Bysterchebana*, *Bystrice*, *ld.* Besztercebánya.
- Byther* (*Myko* fia) 1947.
- Byztrich* vize 1758a.
- byztriche*-i isp.: András m. 2197.
- Blagusa*, hn. (Zágráb vm.) 1943.
- Blathka*, hn. (*Pozsega* vm.) 2188.
- Boba, hn. (Vas vm.) 2118.
- Bobda, *ld.* Papd.
- Bobut*, *ld.* Kisbabot.
- Boch* fia : Endre 1953.
- Bochou* (bylok-i Lőrinc fia), úrbéres tárnok 1891.
- Bodony vára, *Budun*. 1810.
- Bodrogolaszi, *Olazy*, *Olozy*, hn. (Zemplén vm.) 2128. 2150.
- Bodrogszentmária, *Zenthmaria*, *Maria*, hn. (Zemplén vm.) 2123.
- Bodrogszerdahely, *Zeredahel*, hn. (Zemplén vm.) 2292.
- Bodun*, *ld.* Kétdodony.
- Bogamér (Gabrián fia) 2242.
- Bogdan*, *ld.* Kis- és Nagybogdány.
- Bogna*, *ld.* Bugna.
- Boguzlo*, hn. 1953.
- Bokon*, *ld.* Bakony.
- Bolchar*, hn. 1866.
- Boldva*, *Boldua*, hn. (Borsod vm.) 1874a.
- Boleraz*, *ld.* Bélaház.
- Bolezlaus* fia : *Buzad* 2207.
- *ld.* *Boloslaus*.
- Boloksymian* (Balog-Semjén) ng. 2090.
- Bolondóc (Beckó), *Bolonduch*, *Bo-lunduch*, *Bulunduch*, vár, (Trenesén vm. Beckov, *Sz.*) 1828. 1868. 2276.
- Bolosey*, serviens 1954-55.
- Bolosk*, *kennuk*-i (kalniki) vjb. 1958.
- Boloslaus*, bolchari, szn. 1866.

Bolosoy fiai : Jakab és Mihály 2098.
 —, kir. pohárnok 1857.
Boltrag, ld. *Bótrágy*.
Bonchida, *Bonchhyda* (Kolozs vm.) 1799.
 Bonifác, pannonhalmi apát 1984. 1986. 2035. 2040. 2070.
Borchol-ng. 1856.
Borke és testvérei 1940.
Boroch, hn. 1903.
Borod, hn. (*Bereg* vm.) 1909.
Borondreyz fia : István 1953.
 Boroskrakkó, *Karako*, hn. (Alsó-Fehér vm. Cricău, R.) 1853.
 Borosznok, ld. Kisborosznok.
Borotk, hn. 1807.
Bors, ld. Új- és Óbars.
Borskeed, ld. Borsmonostor.
 Borsmonostor, hn. (Sopron vm. Kloster Marienberg, N.) 2089.
 —i apát 1936. 1948.
 —i apátság 1990-91. 2061.
 —i egyh. 2046.
 —i mon. 1983. 2089. 2260.
 borsodi vár 1858.
 — vjbok 1858.
 Borsodszemere, *Scemere*, hn. (Borsod vm.) 2123.
 Borsodszirák, *Scirak*, hn. (Borsod vm.) 1874a.
 Borsosberény, *Beryn*, hn. (Nógrád vm.) 1855.
 Bosznia 1889.
 —i ppk. : *Posu* 1963. Roland 2177.
Both, valkói hadnagy 1822.
Bótrágy, *Boltrag*, hn. (*Bereg* vm.) 1907. 2166.
Boxa (Tamás testv.) 2128.
Bozey, ld. *Bozzai*.
Bozen, ld. Bazin.
 bozítai vendégnépek 1787.
Bozna, ld. Bázna.
Bozouch isp. (*Inok* fia) 2286.
Bozuh, hn. 2102.
Bozzai, *Bozey*, hn. (Vas vm.) 2088.
 Bő, *Behu*, hn. (Sopron vm.) 2174.
 Bős, ld. Belső- és Külsőbócs.
 Bős, *Beus*, hn. (Pozsony vm. most : Komárom vm.) 1833a. 1992a.
Bratona fiai 1944.
 Broda, Ungaricalis (Magyar-Bród?) hn. (hamis okl.) 2233.
Bruno vára 2131.
Bud (*Thyuch* fia), várszolga 2104.
Buda, föld neve (*Nyitra* vm.) 1901.
 —, hn. 1826. 1966. 2078. 2080. 2084. 2097. 2115. 2168-69. 2176. 2178.
 — ld. Kisbuda.
 —i kápt. okl. 2163.
 —i prép. : Ákos (*Akus*) m. 2162. 2169. Benedek m. 2073.
 —i vámszedők 1960.
 —i vár 2263.
Buda, *Vetislou* falusi, szn. 2206.
 Budaháttanya (= Kisbuda), *Buda*, hn. (Heves vm.) 2123.
Budik, szn. 1828.
Budolou, szn. 2289.
Budou isp. 2242.
Budun isp., Aba-nb. 2256.
Budunfelde, hn. (*Szabolcs* vm.) 2041.

Bugar, erdő neve 1906.
Bugizlaus, szn. 2004.
Bugna, *Bogna*, (Bednja?), hn. (*Zala* vm.) 1962. 2003.
Buhte, vizóvó, szn. 1980.
Buhtha (*Vicon*a fia) 2141.
Buken (*Buken* fia) 2034.
 —, szn. 1841.
Buken, hn., zalai várföld volt 2271.
Bulch, ld. Belső- és Külsőbócs.
 Bulgaria 1925. 2250.
 Bulkeszi, *Kezy*, hn. (Bács-Bodrog vm.) 1805.
Bulunduch, ld. Bolondóc.
Burteluk, hn. 1897. 2017.
Buruznuk, ld. Kisborosznok.
Burzuu, ld. Berzava.
Busan, hn. 2090.
Buška isp. 1963.
Bužur, szn. 2120.
Buus, hn. 2185.
Buza (Kázmér m. testv.) 1852.
 — m., zágrábi éneklő kanonok 2191.
Buzad (*Bolezlaus* fia) 2207.
 —, szn. 1763. 1993.
 —, tornai isp. 2161.
Buzad-(Hahót-) ng. 1754. 1979. 2215.
 Buzsák (= Ácsmagyari), *Mogorey*, hn. (Somogy vm.) 2029.
 Bükkösd, ld. Őribükkösd.
 Bükkzsére, *Serch*, hn. (Borsod vm.) 2123.

C

A C kezdetű neveket lásd K alatt is!
 A szókezdő Ch magánhangzó előtt rendszerint a Cs betűhöz van osztva (esetleg Cs-vel átírva.)

Caam fia : *Luka* 2113.
Cabas, *Kabas*, Tamás, szn. 1819. 1821.
Cagnis, sziget neve 2121.
Calnuk, ld. Kelnek.
Caplan-ng. 2224.
Casna, ld. Kašina.
Castoria, Keszrie, hn. (Macedoniában) 1889.
Castrum Ferreum, ld. Vasvár.
Ceka, vjb. 1829.
Čpin, *Kendchapa*, hn. (Verőce vm. H.) 2022.
Cepk, hospes 2050.
Cesmag ld. Csázma.
Cétény, ld. Nagy- és Kiscétény.
Chyel isp. (*calnuk*-i *Ervyn* fia) 2135.
Chof, ld. Hof.
Chopoch, ld. Hof.
Chost, ld. Kötsch.
Chropó, ld. Sziklabánya.
Chund (damonyai Márton testv.) 2149.
 — fia : *Lőrinc* 2188.
Cibiksevide, hn. 1773.
Cyblan, ld. Sviblan.
Cynga, ld. *Kyngue*.
 Cinkota, *Seyngata*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1826.
 Cyrill isp. (*Almus* fia), *Marouth* nb. 1783.

Cittu, ld. Nagy- és Kiscétény.
Clementinus (Marcell fia) 1805. 1837.
Cletus (*Cletus* fia) 1993.
 —, egri ppk. 2124.
 — isp. fiai 2022.
Clus, ld. Kolozs.
Compold, *Compolt*, *Cumpolth*, *Kompolt*, isp. (*Cumpolth* fia) 1802-3. 1830.
 — fia : *Herchweg*, *Hertwyg*, várnagy, vajda 1839. 2280.
 — fia : *Herrik* 1839.
Conrardus, *Corradus*, ld. Konrád.
Conschan, föld neve 2227.
Coplan isp. *Caplan*-nb. 2224.
Coplen, hn. (Nógrád vm.) 1901a.
Coplot, ld. Kaplat.
Coppam, birtoknév 2268.
Coprina, ld. Koprivna.
Corlad, archay-i, szn. 1874.
Corlardus isp. 1843.
Corradus, ld. Konrád.
Corrardus, szn. 1752.
 —, vjb. 2088.
Costatun, hn. (*Szatmár* vm.) 2113.
Cranisapula, hn. 2193.
Crasna, *Crazna*, ld. Kraszna.
Crisaneh vjb. 1758a.
Crisius, Körös, f. 2123.
Crowarzka, hn. 2291.
Cwezfej, hn. 1752.
Cumbold, *cumin*-i isp. 1814.
cumin-i isp. : *Cumbold* 1814.
 — vár 1814.
Cumlous, ld. Komlós.
Cumpolt-ng. 1908.
Cun falu, 1761.
Cunch (Mihály fia) 1871.
Cuplen isp. 2237.
Cupud, ld. Magyarkapud.
Cupzyna, hn. 2291.

Cs (Ch)

Chaak, ld. Csák.
Chabanka fia : János 1862. 1872. 2172.
Csáford, *Chafurd*, hn. (*Zala* vm.) 2008.
 Csák, *Chaak*, *Chak*, *Chakh*, bán, *bokon*-i isp. (Demeter m. fia) 2026. 2274.
 — (*Ebed* fia), ld. Ják.
 —, főpohárnokm. 1766.
 — m. serviensi 1771.
 — ng. 1799. 1902. 1929. 2201. 2225.
 —, Tomaj-nb. 2123.
 —, vjb. (*Chak* fia) 1879.
Chalan, *kezu*-i, szn. 2045.
Chalanus, birtok neve (*Szolnok* vm.) 2296.
 Csallóközkürt (régbben : Kürt), *Kyrth*, hn. (Pozsony vm.) 2139.
 Csakonja, ld. Nagy- és Kicsalómja.
Chama (Domonkos fia) 2224.
 csanádi ppk. : Berecek 1928. 1959. 1963. 2106. 2111. 2117. 2119. 2128. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.

Lezártam 1943. május 1-én.

- Csány, *ld.* Hernádcsány.
 Császlóc, *Chaslouch*, hn. (Ung vm.) 1893a. (P.)
 Csavonya (n.), *Chuana*, hn. (Somogy vm.) 2261.
 Chaz fiai: *Chak*, Péter, Jakab, Benedek bihari vjbok 1879.
 Csázma, hn. (Belovár-Körös vm. Čazma, H.) 2092.
 cseh kir. 2220. 2223. 2225. 2261a.
Chckew fia: János 1874a. 2161a.
Chckieu fiai: *Wroch* és János 2062.
Chelch, *ld.* Csiliz.
Chelley fia: Ábrahám 2034.
Chema, Erd falusi 2241.
Chendey, hn. 1831.
 Csépnán, *Chepan*, *Chepanus* (Gut-Kelod-nb.) fiai 2184.
 — (Marcellus isp. fia) 2266.
 — (*Scemere* fia) 1935.
 —, szn. 1839. 1913.
 —, *weyche*-i 2285.
 —, zágrábi kanonok 2210.
 —, *ld.* még: *Chephanus*.
 Csépántelek (n.), *Chepanteluk*, hn. (Bereg vm.-ben volt) 1913.
Chepel, *ld.* Ungcsepely.
 Csepelsziget, *Magna Insula* 1974. 1977.
Chephanus fia: János 1953.
 Csércs, *Csircz*, hn. (Sáros vm. Čiré, Sz.) 1833.
 Cserépfalu, *Chereph*, hn. (Borsod vm.) 2123.
Chereph, *ld.* Cserépfalu.
Chereukuz, *ld.* Cserőköz.
Chereuize, *ld.* Cserő.
 Chernelházadamonya, *Damonya*, *Domona*, hn. (Sopron vm.) 2149. 2174.
 Cserő, *Csereuize*, f. (Heves vm.) 2123.
 Cserőköz, *Chereukuz*, terület, (Heves vm.) 2123.
 Cseterőc (régebben: Sterusz), *Chetereuch*, hn. (Nyitra vm. Sterusy, Sz.) 2036.
Chetiglauz, várföld 2216.
Cheusy, hn. (Zala vm.) 1768.
Cheuz, *ld.* Csőszpuszta.
Cheuzd, hn. (*Szabolcs* vm.) 2123.
Cheztnoy, hn. a zalai várhoz tartozott 1754.
Chychan, hn. 2291.
Chychyva, *ld.* Csicsóka.
 Csicsó, *ld.* Balatoncsicsó.
 Csicsóka (=Csicsva), *Chychyva*, hn. (Zemplén vm. Čičava, Sz.) 2041.
Chychow, *ld.* Balatoncsicsó.
 Csicsva, *ld.* Csicsóka.
Chyl isp. 1896.
 Csiliz, *Chelch*, mocsár 2039. 2162.
 Csilizpatas, *Potos*, hn. (Komárom vm.) 2039. 2162.
Csircz, *ld.* Cséres.
Choby, hn. (Zala vm.) 1771.
Cholka, vjb. 2088.
 Csolnok, *Cholnok*, *Cholnuk*, hn. (Esztergom vm.) 1816. 2007.
Chotomia, *ld.* Nagy- és Kiscsalomja.
Chon, *ld.* Hernádcsány.
- Csongrád (*Changradiensis*) vm. 2123.
Chop, *kukezu*-i, szn. 2045.
Chopou fia: András m. 1939.
 —, szn. 1760.
 Csorna, *Churna*, hn. (Sopron vm.) 1953.
 Csőszpuszta, *Cheuz*, hn. (Veszprém vm.) 2173.
Chuana, *ld.* Csavonya.
Chwn, *ld.* Dunacsún.
Churna, *ld.* Csorna.
Churnug-ng. 1878. 2199.
Chut, hn. 2177.
chuth-i mon. 2177.
- D**
- Dadapuszta, *Dada*, hn. (Somogy vm.) 2230.
 Dág, *Dag*, hn. (Esztergom vm.) 2231.
 Dalmad, *Dolmod*, hn. (Hont vm. Domadice, Sz.) 2004.
Dama, királynői szakács 1857.
Damaslou, *Vetislou* falusi, szn. 2206.
Damian fiai: *Heyma* és *Hegun* 2159.
 —, királynői szakács 1857.
Damonya, *ld.* Chernelházadamonya.
Damsa, királynői szakács 1857.
Danath, erdő neve (*Szabolcs* vm.) 2123.
 Dániel (János fia) 1752.
Danuskue, hegy neve 1828.
 Deákipuszta, *Dyaky*, hn. (Zala vm.) 2008.
Debrete, *ld.* Vágterbete.
 Dédes, *Dedes*, *Dedesd*, vár. (Borsod vm.) 1890. 2148.
Deers (Bertalan fia) 1855.
Deeswar, *ld.* Dés.
Delnateu, hn. (Sáros vm.) 2175.
Dema (Farkas fia) 1833.
Deme, *ijász* 2179.
 Demecser, *Kemendeuecher*, hn. (*Szabolcs* vm.) 2236.
 Demeter (Demeter isp. fia) 2130.
 — (*Doma* fia) 1777.
 —, *ijász* 2179.
 — isp. (Éndre fia, Demetertestv.), *Rusd*-nb. 1908. 2165. 2260. 2262.
 — isp. fiai: Sándor és Demeter 2130.
 — m. fia: *Chak* bán 2026.
 —, szatmári és krasznai isp. 2213.
Tylegd-i isp. is.: 2214.
 — szn. 1896.
 Dénes, barsi isp. 2218. 2232.
 —, *chafurd*-i 2008.
 — fia: *Jacov* 1858.
 — fiai 1847.
 — főasztalnokm., zalai isp. 1756.
 —, győri ppk. 1928. 1959. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 — nádor, bácsi isp. 1801.
 — országbíró, varasdi isp. 2223-4.
 — (Tamás testv.) 2128.
 —, Tomaj-nb. 2123.
 — (*Zebene* fia) 2197.
Ders (*Kunched* testv.) 1861.
- Dés, *Desvar*, *Deeswar*, hn. (Szolnok-Doboka vm.) 1776. 1784.
Destoua, halastó 2123.
Dethbor (Detrik fia) 2005.
 — (*Mohol* fia) 1982.
Delhk, *Delk*, (Detrik fia) 2005.
 — (*Mohol* fia) 1982.
Delhmar (Detrik fia) 2004.
 Detre (kétyi, *de Kelh*) unokái 1982.
 —, szn. 1832.
 Detrik fiai 2005.
 — isp., «kopasz», 1796. 2196. 2210.
 — isp. (Máté fia) 1794.
 — (Tamás testv.) 2128.
 Déva, *Dewa*, vár 1896.
Deueche, *ld.* Divékújfalú.
Deuecher, *ld.* Abaujdevcecsér.
Dezmaszykzou, *ld.* Pusztaszikszó.
Dyaky, *ld.* Deákipuszta.
Disnoere, f. 2128.
 Divékújfalú, *Deueche*, hn. (Nyitra vm., Diviacka Nová Ves, Sz.) 2122.
Doba, (*Inonus* fia), szolgagyőri vjb. 1753. 2044.
Dobicha, *ld.* Dubica.
 Doboka, *Dobokawarfolua*, hn. (régebben Szolnok-Doboka vm., most Kolozs vm.) 2263.
 dobokai isp.: Fülöp, főpohárnokm. 2224. Lőrinc bán 1959. 2083. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. *Ponyth* 1884. 1890.
 — vár 2263.
Dobra-ng. 1837.
 Dobronya (Dobrona), *Dobruna*, hn. (Zólyom vm. Dobrá Nivá, Sz.) 2011.
Doyn, szn. (valósz. azonos *Don*-nal) 1832.
Dolmod, *ld.* Dalmad.
domanica-i pap: *Hodizlaus* 2246.
 Dombó, *ld.* Alsó- és Felsődombó.
 Domokos, Domonkos (*Benhcnc* fia) 2277.
 —, *Chak*-nb. (Péter fia), az ifj. kir. főpohárnokm., isp., majd nádor, bácsi és szebeni isp. 1795. 1801.
 — (Domonkos fia) 2224.
 — (Domonkos isp. fia) 2119.
 — (*Eurnog* fia) 2185.
 — fiai 2224.
 — «görög» (Márk isp. testv.) 1914a.
 — isp. 1912.
 — isp. (billyei) fiai 2119.
 — (*kyusgelse*-i Andronicus fia) 2024.
 Testvérei 2024.
 — (Márk testv.) 1867.
 — m. 1840.
 — m. fia: István m. 1974.
 — (*Mytuzlau* fia) 2142.
 — (*Pows* m. testv.) 1871. 2160.
 — (Sándor isp. fia) 2100.
 —, sárosi isp. 1905.
 —, vjb. 1850.
Domona, *ld.* Chernelházadamonya.
 Domoszló, *Dumuzlo*, *Dumuslou* hn. (*Abauj* vm., most: Heves vm.) 1802-93.

Don (*Rugach* fia) 1790.
Donouch, hn. (*Baranya* vm.) 1961.
 dömösi egyh. 1795.
 — prépost: D. (?) 1795.
Dragus (Péter rokona) 1871.
 Dráva f. 1812. 1963. 2130.
 drávántúli kamarai nyereség 2180.
 Drávavásárhely (régbben: *Nedelic*)
Nedelk, hn. (Zala vm.) 1763.
Droch föld 1793.
Drugh fia: Sándor isp. 1873. 1882.
Dubica, hn. 2009.
 —, *Dobicha*, megye 1995.
 —i vjbok 2195.
Dubowaprehod, hn. (Turóc vm. területén) 2232.
Dudvág, Dudvagh, Dudwag, f. 1926. 2090.
Dulyppchka, hn. (Körös vm.) 2010.
Dumbov, ld. Dombó.
Dumbrou, hn. 2022. 2092.
Dumuzlo, ld. Domoszló.
 Duna f. 2132.
 —i sziget 2132.
 —i vontatóút 1912.
 Dunacsún, *Chwn*, hn. (Moson vm.) 2274.
 Dunanagy- és Dunakisvarsány,
Wosyan, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1965.
Durugcha-ng, 1925.
Duruzlaus fia: *Duruzlaus* m. 2189.
Dusnukbos, hn. (*Zaránd* vm.) 2123.
Dusnukzoth, hn. (*Zaránd* vm.) 2123.

E (É)

Ebed fiai: *Kemen*, Rénold és Ják (Csák) 1927. 1978-79.
Ebl fia: *Teel* 2135.
Eburhard, szn. 1756.
Echy isp. 1779.
Edeuch m. 2185.
 Éger vrs. 2123.
 Égerbakta, *Baktha*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Egerfarnos, *Fornos*, hn. (Borsod vm.) 2123.
 Égerszeg, *ld.* *Koachy*.
 egri egyh. 2123-24.
 — egyházmegye 2123-24.
 — kápt. 1796. 2114. 2158. 2161. 2210. Okl. 1840. 1874a. 2160. 2161a.
 — ppk. 2123. Oletus: 2124. Lampert: 1928. 1959. 1963. 2073. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2123-24. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
 Egyedfőasztalnokm. serviensei 1837.
 — (Gergely fia) 1874.
 — (*Fpoch* fia) 2197.
 — (*kech-i, Puca* fia) 1874a.
 —, *rayk-i* isp. 2024.
 —, tárnokm. 1899. 1901a. Tárnokm. és pozsonyi isp.: 1928. 1959. 1961. 1963. 2101. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2149-50. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177 (fő-

kamarás). 2203. 2205. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
Eherleus (Sándor isp. fia) 1852.
Ek (*sah-i* Péter testv.) 2253.
Ekusyoachim, szabolesi vjb. 1852. 2087.
 Elek (sárosi András fia) 2175.
 — (*Tulus* fia) 1867.
 —, zalamegyei nemes 1758.
Elereus (*Hugka* fia) 1789.
Eleupotok f. 1906.
 Éliás fia: Péter isp. 1880.
 — isp. 1794.
 —, szn. 1900.
Elsua, ld. Jolsva.
Enrih (*Eymereh*) fia: Miklós 2013.
Endre (*Boch* fia) 1953.
 —, «*curvus*», szn. 1901a.
 — fia: Mihály isp. 1907. 2166. (nem isp.)
 — fiai: Demeter és Mihály isp. 1908. 2165.
 — isp. fiai 2010. 2227.
 —, *meney-i*, szn. 1901a.
 —, *ld.* András.
Endred, hn. (Heves vm.) 2123.
Endry (János fia) 2197.
Enezca, ld. Enyicke.
 Enyicke, *Enezca*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1871. 2160.
 Épöl, *Epel*, hn. (Esztergom vm.) 1950.
 — falusi kir. szolgálmányosok 1940-41.
 Ercsi, *Erchy*, hn. (Fejér vm.) 2046.
 Érd, *Erd*, hn. (Fejér vm.) 2241.
 —, sziget 2241.
 erdélyi püsp.: *Gallus* 1804. Péter 1928. 1959. 1963. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 — püspökség 2147.
 — vajda 2123. 2272. László 1801. 1914. Lőrinc 1845. 1912. 2415. Máté 1928. 1959. 1963. 2072. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24. Miklós 1863.
Erdeu, tolnai isp. 2213.
Erdeubirind, ld. Tószokberénd.
 Erdőescskonya, *Erdewchukuna, Erdechucuna*, hn. (Somogy vm.) 1929. 2201.
 Erdőd, *Erdeud*, hn. (Szatmár vm.) 2133.
 e dőli isp.: *Almus* 2224. *Woch* 2133.
Ereus, udvarnok 2208.
Ereusd, Tadok falusi, szn. 1914.
Erney, Erne, Ernerius, Eryney, Ireneus, volt erdélyi (!) bán 1776. Bán: 1861. 1869. 1873. 1884. 1890. 1897. 1901a. 1907-8. 1910. 2263. Bán, varasdi isp.: 2213. Bán, somogyi isp.: 2224.
Erusnd föld(e) 2012.
Ervyn fia: *Chyel* isp. 2135.
 Erzsébet asszony, V. István kir. lánya 1965. 1967-1973. 2047. 2162-64. 2219.

— ifj. királyné okl. 1909.
 — királyné (V. István neje) 1957.
 —, krakói hgnó 2233.
Ésl, hn. 1953.
 Esztergár, *ld.* Nagyesztergár.
 Esztergom vrs. 1927. 1931. 2229.
 esztergomi apácák 1919.
 — egyh. 1795.
 — érsek: Benedek 2006. 2065. Fülöp 1791. 1795. 1801. 1819. 1849. 1905. 1928. 1933. 1959. 1961. 1963. 2073. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2161a. 2172. 2174. 2177. 2180. 2186. 2200. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 — érsekség 2300.
 — isp.: Fülöp érsek 1928. 1959. 2150. Hermann 2064.
 — kápt. 1918. 1940-41. 1950. 1957. 2067. 2105-6. 2123. Okl. 2006. 2045. 2068.
 — keresztetek 2097.
 — olvasókanonok: Sixtus m. 2173. 2208. 2245.
 — szőlők 2244.
 — udvarnokok 2177.
 — vám 1919.
 Ete, *Elthey*, hn. (Komárom vm.) 2138.
Elthey, ld. Ete.
Eugen (*Janin* fia) 2005.
Eund, föld (Veszprém vm.?) 2221.
Eurem, ld. Örvény.
Euren, halastó 2014.
Eurnog fia: Domonkos 2185.
Euzd, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1792.

F

Fáj, *Fay*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1790. 1832. 1917.
 Fancsal, *Fanchol, Fanchol, Fanchul*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1792. 1864-65.
Fanchka, hn. 2243.
 Farkas (András fia) 1878. 2199.
 — fia: Barnabás 2276.
 — fia: János 1890.
 — (*Halcha* fia) 2118.
 — isp. fia: Miklós 2028. 2138.
 — királynői udvarbíró, mosoni isp. 1963.
 — m. veszprémi kanonok 2086.
 — szatmári isp. 1795.
 — szn. 1828.
 Farnos, *ld.* Egerfarnos.
 Farnas, *Farnos, Formas*, hn. (Kolozs vm.) 1847.
 Favus, pannonhalmi apát 1767.
 Fedémes, *Fedemus*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Fehér Körös, *Crisius albus*, f. 2123.
 f-hérvári egyh. népei 1984.
 — isp. 2182. Péter: 1961. 2119. 2160. 2184. 2213. 2224.
 — jobbágysági 1811.
 — kápt. 1979.
 — vár 1864. 2247.

- várszolga : Jakab 2126.
Feyerem, hn. (Békés vm.) 2123.
Feyerzentmargita (Szentmargita-pusztá?), hn. (Szabolcs vm.) 2123.
 Feketehalom, *Feketeholm*, *Feketeholm*, *Feketeholm*, *Feketeholm*, hn. (Brassó vm. Codlea, R.) 1869. 1873. 1874a. 1875. 1878-79. 1882. 1884. 1885. 1890-92. 1896. 1908. 1910. 1987. 2024. 2128. 2135. 2158. 2161. 2225. 2254. 2263.
 Fekete-patak, *Fekete-potok*, hn. (Úgocsa vm.) 2281.
Fekete-lou, víz. (Heves vm.) 2123.
 Feketeváros, *Parapah*, vár (Sopron vm. Purbach, N.) 2099.
Fekete-vnep, hn. 2184.
Fekethewyg (Feketehalom) 1871.
Felch fia : Salamon 2051. 2071.
Fele, udvarnok 2208.
 Felgedesz (n.), *Fulgudus*, hn. (Csánád vm.) 1856.
 felkassai nemesek 1924.
 Felnémet, *Felnemipti*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Felső Kassa, *ld.* Kassa.
 Felsőrás (és Alsórárs pusztá), *Raas*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 1854.
 Felsőszerdahely (régbben : Vág-szerdahely), *Zerdahel*, hn. (Nyitra vm. Hornia Streda nad V. Sz.) 2083.
 Felsőtárkány, *Feltarkan*, hn. (Heves vm.) 2123.
Feltarkan, *ld.* Felsőtárkány.
Felzaz, *ld.* Tiszaszászfalu.
Fene (Inarch falusi Jakab fia) 2126.
Fency, Inarch falusi, fejevári jobbágyfi, 1811.
 Fenyőfő, *Fenewfew*, hn. (Veszprém vm.) 2026.
 Ferenc (Uza—Wza— fia), Kartal (Korzan)-nb. 1817. 1821.
 ferencendi apácák 2108.
Ferteufeu, *ld.* Nezsider.
Fyllou, halastó (Borsod vm.) 1884.
 Finta, *Fyntha*, hn. (Sáros vm. Fintice, Sz.) 2158.
Fyoch, szn. 1827.
Fyowzer, *ld.* Füzér.
Fyozghu, *ld.* Füzitőpuszta.
Fyzer, *ld.* Füzér.
Folth, hn. (Heves vm.) 2123.
Fonchal, *ld.* Fancsal.
 Fony, *Tymar Foon*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1902.
Formas, *ld.* Farnas.
Fornos, *ld.* Égerfarmos.
 Forró, *Forrou*, *Furro*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1792. 2085.
Fozarfoka, hn. (Heves vm.) 2123.
 Franciaország 1902.
 fredberck-i katonák 2253.
 Fredrik, *modros-i*, *wegla-i* és *wynodol-i* comes 2030.
 freisachi prép. : Benedek m. alkanc. 1758.
 Frigyes, *modrosi*, *wegla-i* és *wynodol-i* isp. 2075. *ld.* még: Fredrik.
 —, osztrák hg. 1757. 1928.
Frusten, *ld.* Fürstenfeld.
Fudur (Leve fia) 1909.
Fuencserdeuzatona, halastó 2132.
Fulgudus, *ld.* Felgedesz.
 Fulko-anyjának-földe, hn. (Pozsega vm.) 2188.
Fvl-scilua, *ld.* Nagyszilva.
Furd fiai : Pál és Balázs 2276.
Furro, *ld.* Forró.
 Futak, *Futog*, *ld.* Ó- és Ujfutak.
 Fülöp, *aquileiai* vál. patriarcha 1937-38. 1981.
 — (Cletus isp. fia) 2022.
 —, dömösi prép., kanc. 1752. Fehérvári vál. prép. 1755. Észtergomi érsek : 1791. 1795. 1801. 1819. 1849. 1905. 1928. 1933. 1959. 1961. 1963. 2073. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2180. 2186. 2200. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 —, esztergomi prép. okl. 2068.
 — fia : Lukács 2196. 2210.
 — fia : Mikola isp. 1847.
 —, főpohárnokm. 1928. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
 — m. fiai : István és Simon 2020.
 — (Mikov rokona) 2096.
 —, szn. 1899.
 — (Tamás fia) 2148.
 —, váci ppk. 1791. 1928. 1959. 1961. 1963. 2073. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2203-8. 2211. 2213. 2223-24.
 Fürstenfeld, *Frusten*, vár 2098.
 Füzér, *Fyowzer*, *Fyzer*, vár (Abaúj-Torna vm.) 1907-8. 2165.
 Füzésabony, *Obon*, hn. (Heves vm.) 2123.
 füzitői (*Fyozghu*) vám 2016.
 Füzitőpuszta, (Almásfüzitő), *Phyuzeghu*, *Fyozghu*, hn. (Komárom vm.) 1979. 2204.
- G**
- Gaal* (Mokud fia) 2161.
 Gáboltó, *ld.* Galbató.
 Gábor m. (Rafael fia) 1774.
 — m. fia : Tamás m. 2254.
 Gabrián fiai : Bogamér és Péter 2212.
Gahan (Wido isp. fia) 2093.
Gala, szepesi, fiai 2073.
 Galbató (régbben : Gáboltó), *Guebold*, hn. (Sáros vm. Galboltov. Sz.) 2258.
Galeas, hegy neve 2154.
 Galgaguta, *Gulha*, hn. (Nógrád vm.) 1877.
 Galgóc, *Golgouch*, vár (Nyitra vm. Hlohovec, Sz.) 1926.
Gallus, *Galus*, erdélyi ppk. 1804.
 —, felkassai nemes 1924.
 — (Golombus fia) 2159.
 —, íjász 2179.
 — (Marcell fia) 1777.
 —, szn. 1775.
 Garamszentbenedek, hn. (Bars vm. Svätý Benedik, Sz.) 2218.
 —i apát 2218. Márton : 2217.
 —i apátság 2232.
Garasd, *ld.* Szentimrefalva.
 garna-i Moghud, szn. 2131.
 Gasztony, *Gozhun*, hn. (Vas vm.) 1899. 2096.
Gathal, *churna-i*, 1953.
gech-i, *gueth-i* (géti) mon. (Baranya vm.) 1961. 1964.
Geded, hn. 2115.
 Gelej (maga Gelej nem fekszik a Hejő mellett), *Gulai*, hn. (Borsod vm.) 2123.
Gelyanus isp. 2173.
 —, *urs-i* (Pál mostohaapja) 2168.
 —, *ld.* *Kelyanus*, *Kalyanus*, *Kilian*.
Gelnus fia : Mikola isp. 1817.
 Gelse, *Kyusgelse*, hn. (Zala vm.) 2024.
Geneu, *ld.* Szamosjenő.
 Gerege fia : Barnabás isp. 2243.
 Gerencsér, *Gerencer*, hn. (Pozsony vm. Hrnďiarovce, Sz.) 2034.
 Gergely, ándi, (Gergely fia) 1927. 1978-79.
 —, bácsi vjb. 1837.
 — (Cletus isp. fia) 2022.
 — fia : Egyed 1874.
 — (Gil fia) 2151.
 — (Herin fia) 1878.
 — (Hugka fia) 1789.
 — isp. (Yharus fia) 2261.
 — isp. (Kelyanus fia) 1901a.
 — (Jula isp. fia) 2095.
 —, királynői tárnokm., vasvári isp. 1959. 1963. 2048. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2167. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
 — (Mokud fia) 2161.
 — (Mortunwasara falvi) 2163.
 — (Pál fia) 1881.
 —, *pane-i* 1810.
 —, vasvári isp. 2253.
German (Hurcdy fia) 1860.
 —, Cumlous falusi 1823.
Germand, hn. (Alsó-Fehér vm.) 1820.
Geruasius, *zub-i* (*Scymcynus* fia) 1877.
Geo, szn. 1818.
Gyan (*Serperes* fia), esztergomi polgár 2244.
Gyaninus (Corradus fia) 1752.
Gykynus, hn. 2243.
 Gil fia : Gergely 2151.
Gylermus, templomos-mester 2174.
Gymolth, *ld.* Nagygyimót.
gyopotokteu-i egyh. 1795.
Gymurd, *Gomord*, hn. (a gyulafehérvári vár birtoka) 1853.
 Gizella, *Gysla*, királyné 2208.
Gobul, *ld.* Gubul.
Goydusbogdan, hn. 2223.
Golgouch, *ld.* Galgóc.
Golombus fiai 2159.
Gomord, *ld.* *Gymurd*.
Gormoth, *ld.* Kőhidgyarmat.
 Gothard isp., *choby-i*, kir. kiküldött 1771.
Gout, vjb. 2088.

Gozlouch, föld neve 2288.
Goztun, ld. Gasztony.
 gömöri isp.: *Baus* m. 1801. *Tumboli* 1844. 1854.
 — vár 1854. 2251.
 — vjbok 1880.
 Gönyű, ld. Hernádgyönyű.
 Görögország 1792. 1878.
 —i hadjárat 1885.
 Grác, hn. 1765.
Gragyssa, hn. 1834.
Graznich, hn. 2265.
 Gréc, *Grech*, hn. 2031.
 —hegyi polgárok 2212.
 —hegyi vásár 2015.
 —hegyi vendégnépek 1923.
 gréc-újhegyi (*de novo monte Grecensi*) vendégtelések 2015.
Guarna, hn. (*Trencsén* vm.) 2131.
Gubul, *Gobul*, *Guebul*, *Gueblimus*, szepesi, szn. 2152-53.
 —, földé 1845.
Gud isp. fia: János m. és István m. 2158.
Guebold, ld. Galbató.
Guechke megye 1995. Ispánja: Péter főasztalnokm. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2160. 2162-3. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2213. 2224.
Guench (*Joahun* fia) 1987.
Guerend, hn. 1914.
gueth-i mon. ld. *gech-i mon.*
Gueztered, hn., (*Zala* vm.) 2095.
Gug fia: János isp. 1961.
Gugu (György testv.) 1953.
Guge, özvegye 1953.
Guido, *Wido*, *modros-i*, *wegla-i* é *wynodol-i comes* 2030. 2093.
 — fia: *Gahan* 2093.
Gukes, ld. Gyökös.
Gulai, ld. Gelej.
Gumulch, hn. (*Pozsony* vm.) 2039.
Gunguspisky, ld. Gyöngyöspüspöki.
Gurey fia: Péter isp. 1869.
Gutha, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 1792.
Gutha, ld. Galgaguta.
Guthkeled, *Gutkeled*-ng. 1892. 2184. 2236.
Guum, ld. Gyón.
Guze (*Herbord* veje) 2273.

Gy

Gyármán, szn. 1797. 1798.
 Gyarmat, ld. Kőhidgyarmat.
 Gyimót, ld. Nagygyimót.
 gyógyi (*de Gyog*) András isp. 1900. 2071.
 Gyón, *Guum*, hn. (*Pest-Pilis-Solt-Kiskun* vm.) 2177.
 Gyökös, *Gukes*, hn. (*Hont* vm. *Dekýš*, Sz.) 1951.
 Gyöngyóshalász, *Halaz*, hn. (*Heve* vm.) 1872. 2172.
 Gyöngyöspüspöki (újabbán Gyöngyössel egyesítve), *Gunguspisky*, hn. (*Heves* vm.) 2123.
 Győr, *Jaurinum*, hn. 1983.

—i egyh. 2300. Harangozó 2019. Kincstartója: *Miko* m. 2019.
 —i kápt. 1953. 1991-92a. 2132. 2146.
 —i prep.: 1991. András m. 2213.
 —i ppk. 2132. —: Dénes 1928. 1959. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 —i vár 2132.
 —i vendégtelések 2077. 2132.
 Győr vm. isp. 1984. 2040. Konrád 2146. *Selke* 2119. 2213. 2224.
 György, *Bast* faluból, szn. 1868.
 —, *beeb-i* 1953.
 — fia: Péter 2051.
 — isp. *kueskuth-i*, 1930. 2253.
 — (*kerwa-i Thywan* fia) 2137.
 — (Miklós fia) 1964.
 — (*Olper* fia) 2012.
 — (Tamás testv.) 2128.
 —, templomostester 2195.
 —, zalai udvarnokisp. 2208.
Györgyvár, ld. Győrvár.
 Győrvár, *Györgyvár*, hn. (*Vas* vm.) 2018.
 Gyulafehérvár, Alba Julia, hn. 1804.
 —i egyh. népei 2272.
 —i kápt. 1863. 1914. 2804.
 —i prep.: Miklós 1849. 1858. Péter 1914.
 —i vár 1820. 1853. 1896.

H

Hadrév, *Hodryv*, hn. (*Torda-Aranyos* vm. *Hádáreni*, R.) 1914.
 háji kápt. oklevele 1895.
Hayouholm, hn. 2124.
Haioutha, hn. (*Heves* vm.) 2123.
Haywar (*haslou-i Ottó* testv.) 2103.
 Halastó, *Holostoy*, hn. 1851.
 Halász (n.), hn. 2259.
Halaz, ld. Gyöngyóshalász; *Tiszahalász*.
 — (Halásztelek?) hn. (*Csongrád* vm.) 2123.
Halazloua, halastó (*Csongrád* vm.) 2123.
Halcha fia: Farkas 2118.
 Halimba, *Halumba*, hn. (*Veszprém* vm.) 2223.
 Hámosfalva (régebben: Rozlozsnya) *Rososna*, *Rosusna*, hn. (*Gömör és Kishont* vm. *Rozložná*, Sz.) 1794. 2210.
 hantai prep. Tamás 1958. 1962. 2003. 2035. 2070.
 Hanva, *Honaa*, hn. (*Gömör és Kishont* vm.) 2114.
 Harádics (régebben: Hradist), *Haradicha*, hn. (*Nyitra* vm. *Hradiste*, Sz.) 2036.
 Harangod (ma pusztá), *Horong*, hn. a szabolesi vár tartozéka 1892.
 Harka, hn. (*Sopron* vm.) 2020.
 Harkács, *Harkach*, hn. (*Gömör és Kishont* vm.) 2251.
Harnad, ld. Hernád.

Háromrevuca, *Reucha*, hn. (*Liptó* vm. *Lipt. Revúce*, Sz.) 2142.
 Háromszlécs, *Scelech*, hn. (*Liptó* vm. *Sliache*, Sz.) 1933.
Haroztoicha, hn. 2279.
Harsan, ld. Nagy- és Kisharsány.
Harsanker, hn. 1914a.
 Harsány, *Harsan*, hn. (*Borsod* vm.) 2123.
 —, *Horsan*, a bácsi vár tartozéka 1867.
Harum Bugarfyu, erdő neve 1906.
Harummurgh, halastó 2123.
haslou-i Ottó, sz. 2103.
 Hátság, *Hassach*, hn. (*Nagy-Küküllő* vm. *Haşag*, R.) 1806.
 Hazos isp. 1822.
Hector fia: *Janus*, 1953.
Hegun (*Damian* fia) vjb. 2159.
 Hejce, *Heyche*, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 2123.
Heydrch, föld 2249.
Heydur (*Leuk* fia) 1878.
 heiligenkreuzi apátság 1946.
Heyma (*Damian* fia), vjb. 2159.
Heymuth, ld. Arnótfalva.
 Hejő, *Heiouiwe*, f. 2123.
 Hejőbába (Heőbába), *Baba*, hn. (*Borsod* vm.) 1858.
 Hejőkürt (régebben: Tizsakürt). *Kyrth*, hn. (*Borsod* vm.) 2123.
 Hejőpapi (régebben: Papi), *Poph*, hn. (*Borsod* vm.) 2123.
 Hejőtő, *Heiwotheu*, clausura (rekeszték, szégye) 2123.
Helbrandus, *leiuche-i*, 2267.
Helumba (Helemba) sziget 1941.
 —i egyh. (*Hont* vm.) 1795.
 —i úrbérek 1795.
Henchman, szn. 2141.
Hennis (Kázmér m. testv.) 1852.
 Henrik, *Herrik*, bán, nádor 1872. 1882. 1890. 1907. 2005. 2048. 2167. 2263.
 —, fambergi comes 1755.
 — (*Kompolth* fia) 1839.
Herbord (*Detrik* fia) 2005.
 — isp., *Osl-nb*. 2057.
 — (*Mohol* fia) 1982.
 —, mosoni polgár, «kis», 2273.
 — vajda faluja 2135.
Herch és fiai, barsi polgárok 2217.
Herchweg, ld. *Hertweg*.
Heren-ng. 2098.
Herin fia: Gergely 1878.
Heristhol, bajvivó 1814.
 Herman, *Hermanus*, esztergomi isp. 2064.
 —, hermányi, 1939.
 — isp., esztergomi civis 1931.
 — isp. fia: Péter isp. 2231.
 Hernád, *Harnad*, *Herrad*, f. 1839. 1910. 2085. 2123. 2280.
 Hernádesény (régebben: Csány), *Chon*, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 1781. 1924.
 Hernádgönyű, *Gönyű*, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 1924.
 Hernádkéres, *Kerch*, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 1787.

- Hernádszurdok, *Benny Zurdok*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2285.
Herostouche, hn. 1873.
Herrad, ld. Hernád.
Herrik, ld. Henrik.
Hertweg, Herchweg (Kompolth fia) tubul-i várnagy, vajda 1839. 2280.
Hete (Mátyás fia) 1913.
Hetény, Helyn, hn. (Komárom vm.) 2245.
Hethen, ld. Hodász.
Hetynk fiai 2195.
Heves, Hewes, hn. (Heves vm.) 2085. 2124.
 hvesi vár 1872.
Heuiotheu, ld. Hejőtő.
Heuiouize, ld. Hejő.
Hybbe, Hybe, hn. (Liptó vm. Hybe. Sz.) 2074.
Hydweg, Hidvég, ld. Ipolyhidvég.
Hyduege, ld. Sajóhidvég.
Hylyas fia : Lőrinc 2235.
 Hyppolit. sárosi pap 1798.
Hodász, Hethen, hn. (Szatmár vm.) 2224.
Hodizlaus, domanesa-i pap 2246.
Hodryp, ld. Hadrév.
Hof, Houf, Chof, Chopoch, hn. (Moson vm. N.) 2082. 2274.
 Hoholdus m. (Hoholdus isp. fia) 1761.
Hoholth-ng, 1993.
Holosloy, ld. Halastó.
Homodeus fia : *Luthardus* 1992a. —, szn. 1833a.
Homoky, föld neve 2128.
Honou, ld. Hanva.
 honou-i (hanvai) *Hunt* isp. 2078.
 Hontbagonya (régében : Bagonya). *Bagana*, hn. (Hont vm. Bohunice, Sz.) 1951.
 honti várnép 1901a.
 Hontnásas (régében : Násas). *Nadosd*, hn. (Hont vm. Nadosány. Sz.) 2004.
 Hontnémeti (régében : Németi), *Nemely*, hn. (Hont vm. Nemce, Sz.) 2207.
Hordo, ld. Szöllőssardó.
Horyg vára 1766.
Horong, ld. Harangod.
Horsan, ld. Harsány.
Horsowch (Cursowch), hn. (Pozsega vm.) 2188.
 Hortobágy, *Hortobaguize*, f. 2123.
 Horvát, ld. Krasznahorvát.
 Horvát- és Németzsidiány, (Zsidiány), *Sadan, Sydan*, hn. (Sopron vm.) 1948. 2046.
 Horváti, *Horvath*, hn. (Hont vm.) 2045.
Houf, ld. Hof.
Hozlyna, hospes 2050.
Hozug, szn. 2025.
Hradist, ld. Harádiés.
Hrychou (Hricsó), vár (Trencsén vm.) 2125.
Hudkonth, szn. 2142.
Hudus özvegye 2065-66.
Hugka fiai 1780.
 hunod-i várnagy 1875.
Hunt, honoa-i, isp. 2078. 2114.
Hunt pazman-ng, 1795. 1915. 1921.
Hurdy fia : *German* 1860.
Huruath, ld. Krasznahorvát.
- ## I, J
- Jacinecus* (Antal m. testv.) 2186.
Jacinctus, szn. 1777.
Jacobus fia : *Marcell* vjb. 1878. — ld. *Jakab*.
Jacow, Jacou (Dénes fia) 1858. — ld. *Jákó*.
Ják (*Ebed* fia) 1927. 1978-79.
Jak-ng, 2048. 2252.
Jakab, bácsi vjb. 1837. — (*Bolosoy* fia) 2098. — fia : *Bertalan*, *Jak-nb*. 2048. — (*guerend-i Sámson* fia) 1881. 1914. — (*Imre* isp. fia) 1910. —, *Inarch* falusi, fehérvári várszolga fiai 2126. — isp. (*pañc-i Gergely* fia) 1810. — *lanchi-i*, szn. 1874. — m. kalocsai dékán 1895. — m., *nostre-i* 1765. — (*Osl bán* fia) 2167. — (*Ponyth* isp. fia), *Buzad-nb*. 1927. 1979. — (*Stephk* fia), *Tekele-nb*. 2158. — tárnok 2059. — vjb. (*Chaz* fia) 1879. — ld. *Jacobus*.
Jákó, Jacou, Hunt pazman-nb. 1915. 1921.
Jakus, soproni várszolga 2046.
Jales, Jalez, hn. (Zágráb vm. H.) 2193.
Jan, de Scypus, (Miklós fia) 1778. 2127. — máskép : *Albas*, kereskedő 2249.
Janin(us) fiai 2005. — (Miklós fia) 2005.
János, aradi prép. 1791. —, *bee-i*, szn. 1953. — (*Benedek* m. testv.) 2271. — (*Chabanka* fia), *Aba-nb*. 1862. 1872. 2172. — (*Chekew* fia) 1874a. 2161a. — (*Chekew* fia) 2062. — (*Chephanus* fia) 1953. — (*Domonkos* fia) 2224. — (*Domonkos* isp. testv.) 1912. — (*Farkas* fia) 1890. — fia : *István* vjb. 2159. —, *gymolth-i*, pristaldus 1953. —, *Herrand* m. servicensé 2118. — (*Hetynk* fia) 2195. —, jászói apát 1777. —, ifj. királyi orvos 1871. — (*Inows* fia), szolgagyóri vjb. 1753. 2044. — (*Isep* fia) (2020?) 2261. — isp. fiai : *Péter*, fehérvári isp. *Selke* isp. 1961. — isp. (*Guy* fia) 1961. — isp. (*Izsóp* fia) 2029. (2261?) — isp. (*Karul* fia), aludvarisp. 1852. — (*Yuos* fia) 2138. — (*kerwa-i Thywan* fia) 2137. — «*Kyrlcs*», (*Nazuad* fia) 2049. —, *Latinus* (vallon) 1752. —, *Leurenté-nb*. 2223. — (*Marcell* fia) 1808. — m. (*Gwd* isp. fia) 2158. — m. «*gvrhes*», 1953. — m. szatmári főcsp., udvari clericus 1881. — (*Mykoov Péter* fia) 2148. —, nógrádi várszolga fiai 2197. — (*Pál* fia) kir. tárnok 2276. —, pataki plébános 1800. 1818. 1907-8. 2128. — (*Simarch* fia) 1868. —, spalatói érsek, *Buzad-Hahót-nb*. 1959. 1961. 2110. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2215. 2223-24. — (*szepesi Gubul* fia) 2152-53. — (*Tamás* fia) 1893a. (P.) —, *Tomaj-nb*. 2123. — (*Whud* fia) 1935. — (*Vz* fia) 2250.
Jánosi (puszta), *Janusy*, hn. (Veszprém vm.) 1934.
Janus, (*Hector* fia) 1953.
Jardan, *szepesi* várnagy 2154.
Jászó, Jasou, Jazou, Jazow, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1787. —i apát : *János* 1777. —i apátság, mon. 1777. 1787. —i egyh. 1800. 2021. —i konvent 1866. —i prép. : *András* 2021.
Jaurinum, ld. Győr.
Jazow, ld. Jászó.
Ibrahim (*Péter* rokona) 1871.
Ibur fia : *Arnold* 1939.
Jekmin (*Ypoch* fia) 2197.
Jelseuch, hn. 2192.
Jeneu (Jenő) hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1821. 1968. 2115.
Ierse, ld. Irsapuszta.
Jeruzsálem 2208.
igmándi (wygman-i) András isp. 1975.
Igruchteluk, hn. (*Torda* vm.) 2263.
gyuen-i (magyarigeni) vendégnépek 1853.
 iharosberényi, *beryn-i* hospesek 1932.
Yharus fia : *Gergely* isp. 2261.
Yharus (*thobol-i*) fia : *Marcell* 2059.
Ylbw, Ilbw, sziget 2032. 2171.
Illmic, Tord, hn. (Moson vm., Illmitz, N.) 2055.
Isagyz, Ilsascey, Ilsuascey, Ylsuascegd, Ilsuascek, Ilsuazeg, ld. isaszegi csata.
Imre fiai : *Seel* és *Miklós* 2247. — (*Golombus* fia) 2159. — isp. fia : *Jakab* 1910. — kir. 1839. — kir. oklevele 1880. 2091-92. 2150. — (*Mykud bán* testv.) 2263. —, várnagy 2184.
Ináncs, Inarch, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2085.

- Inárcs, *Inarch*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1811. 2126.
Ine, szn. 1771.
Ines (Domokos testv.) 2024.
Inok fia: *Bozouch* isp. 2286.
Inonus, szn. 1753.
Inows fiai: János és Doba 2044.
Insula, hn. (Otok, Zágráb vm.) 1943.
 Joachim, szlavóniai bán 1928. 1959. 1961. 1963. 2109-11. 2117. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2202-3. 2207-8. 2211. 2213. 2220. 2222.
 — bán, tárnokm. 2073.
Joachynus (*Beatus* pap testv.) 1996.
 —, *scg*-i, szn. 2122.
 —, *ld.* Joachim.
Joahun, szn. 1987.
 — fiai: Mihály és *Guench* 1987.
Joanka, Erd falusi 2241.
 — *ld.* *Jowanca*.
 Jób (Bertalan fia) 1855.
 — (*Macha* fia) 1992a.
 —, pécsi ppk. 1769. 1794. 1796. 1817. 1840. 1959. (mosoni isp. is.) 1963. 2106. (tévesen: Jakab) 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2210-11. 2213. 2223-24.
 johannita m.: *Pontius* 2182.
 Jolánta, a solymárok ispánjának lánya 1815.
 Jolsva, *Elsua*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 2085.
 Jónás (*Ine* fia) 1771. 1772.
 Jordanus isp. 1953.
Jowanca fia: András 2014.
Ypoch (János testv.) fiai 2197.
 Ipolit fia: *Wyllam* 2045.
 —, vjb. 2050.
 Ipolyhidvég (régábban: Hidvég) *Hydweg*, hn. (Hontvm.) 1947.
 Ipolykeszi, *Kezu*, hn. (Nógrád vm.) 2045.
 Ipolyság, *Sag*, *Saag*, hn. (Hont vm.) 2293.
 —i egyh. 1921. Kegyurasága 1915.
 —i mon. 2067. 2294.
 —i prép. 1957.
 —i vám 2293.
 Ipolyszalka (régábban: Szalka), *Zalka*, hn. (Hont vm.) 2112.
 Irsapuszta, *Ierse*, hn. (Zala vm.) 2104.
Irsazegh, *Yrsazyy*, *Irsuazeg*, *Irsuazhig*, *ld.* isaszegi csata.
 isaszegi csata 1857. 1861. 1869. 1871. 1872. 1874a. 1878. 1879. 1881. 1884. 1885. 1891. 1896. 1897-98. 1901a. 1907-8. 1910. 1914. 2005. 2041. 2158. 2225. 2263.
Iscpphaya, hn. (Heves vm.?) 2123.
 István, aranyműves 2152.
 — (*Benchene* fia) 2277.
 — m. 1904.
 — m. *beyn*-i, *Hunt paznan*-nb. 1795.
 — m. (Domonkos m. fia) 1974.
 — m. (*Gwd* isp. fia) 2158.
 — m. (*Ine* fia), vjb. 1771-72.
 — (*Mohud* fia) 2067.
 —, nonai ppk. 2215-16.
 — (*owar*-i) fia: Corradus m. 2273-74.
 — (Pál fia) 2122.
 —, szlavóniai bán 1755. 1923. Volt szlavóniai bán: 2227. Okl. 2211.
 —, szörényi bán 1795.
 — (*Thekus* fia) 1871.
 —, trencsényi isp. 2213.
 — várszolgá fiai: László és István 1844.
 Iszkáz, *ld.* Alsó-, Felső- és Középiszkáz.
Ivan fia: András m. 1869-70.
 — (Kenéz fia) 2034.
 — (Marcell testv.) 1878.
 — (*Vicon*a) fia) 2141.
Iwan, kir. pohárnok 1857.
 — szn. 2222.
 Iváncs (*Yuos* fia) 2138.
Iwanka (*Beatus* pap testv.) 1996.
 — fia: Miklós 2139.
Iuankathelek, birtoknév 2268.
Iwanus fia: Miklós 2078. 2114.
Yula, nagyb. bán, 1863. 2072.
Jula fia: Miklós 1863.
 — isp. fia: Gergely 2095.
 — (László bán fia) 1806.
 — (László vajda testv.) 1869. 1885.
Jula-Medicsy, hn. 1863.
Jund fia: Tamás 2181.
Yuos fiai 2138.
Jurk (*kerca*-i *Thywan* fia) 2137.
Izengloua, halastó 2123.
Izkaz, *Izkaaz*, *ld.* Alsó-, Felső- és Középiszkáz.
Izmaeliták 1849.
Izmina, birtok neve 2298.
Izrad, abaujvári vjb. 1871.
 Izsép, *Isep*, fia: András isp. 1850.
 — fia: János 2261.
 — fia: János isp. 2029. (2261?)
 — fia: Izsép 1927. 1979.
 —, sukoródi 1978.

K

(Lásd C alatt is!)

- Kaad*, hn. (Pest vm.) 2032.
Kaak, *ld.* Kak.
Kabas, *Cabas* Tamás, szn. 1819. 1821.
Kadarkaluz-ng. 2037.
 Kajászószentpéter, *Keueozou*, hn. (Fejér vm.) 2115.
 Kak (újabbán Kakszentmártonnai egyesült), *Kaak*, hn. (Szatmár vm.) 1885.
 Kakszentmárton, *Zenthmartun*, hn. (Szatmár vm.) 1885.
 Kál, *Kaal*, hn. (Zala vm.) 2156-57.
 Káld, hn. (Vas vm.) 1764.
Kalyanus isp. 1767.
 Kálló, *Kollou* (Szaboles vm.) halastó 1800.
 Kállósején, *Semian*, hn. (Szaboles vm.) 2112.
 Kálmán, Szlavónia hge okl. 1813.
 Ruthén kir. és szlavóniai hg. 2111.
 Kalnik, *Kemluk*, *Kemnuik*, vár (Körös vm. H.) 1928. 1958.
 —i isp.: Lőrinc 2083. Roland bán 2213.
 kalocsai dékán: Jakab m. 1895.
 — érsek: Smaragd(us) 1791. 1793. 1801. 1811. 1828-29. István 1928. 1959. 1961. 1963. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 — kápt. 1888. 1895.
 kancellár (István ifj. királyé): Fülöp, dömösi prép. 1752. István kalocsai ér. 1795. 1814. Smaragdus, kalocsai ér. 1793. 1828. Miklós, erdélyi prép. 1849. 1858. V. Istváné: István kalocsai ér. 1928. 1959. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
 Kaplat (Kaplát), *Coplot*, hn. (Nyitra vm. Koplátovce, Sz.) 2185.
 Káptalantóti, *Thoty*, hn. (Zala vm.) 2151.
 Kapud, *ld.* Magyarkapud.
 kapurnicha-i várnagy: *Zurakad* isp. 2248.
 Karachinus m., *damas*-i 1795.
 — m., titeli olvasókanonok 2149.
 Karakó, hn. (Vas vm.) 2149.
 —i és *yyen*-i vendégnepek 1853.
 — *Lásd* Boroskiakkó alatt is!
karassou-i vár 1856.
 Károly (Sándor isp. fia) 2100.
 Karós, *ld.* Zalakaros.
 Kartal, *Korhul*, *Kurthol*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1817. 2115.
 Kartal (*Korzan*) ng. 1817.
 karthauzi szerzetesek 1762.
Karul fia: János aludvarisp. 1852.
karuntal-i Péter, szn. 2223.
 Kašina hornja, *Casna superior*, hn. (Zágráb vm. H.) 1943.
 Kassa, hn. 1871.
 —, Felső-, hn. 1775.
 —i hospesek 1775.
Kata-ng. 2047.
Kathuna, szn. 2243.
Kall, *kall*-i, szn. 1953.
 Kátpuszta, *Kall*, hn. (Veszprém vm.) 1953.
Kazinc, *ld.* Sajókazinc.
 Kázmér isp. 1795.
 —, királynői szakács 1857.
 — m., udvari notarius 1852. 2087.
 Kebeleszentmárton (Kebele), *Kebele*, hn. (Zala vm.) 2099. 2103.
Keck (Kéres?), hn. (Borsod vm.) 1874a.
 —, *ld.* Szárazkék.
Kedel f. 2128.
Keck, *ld.* Kék.
Keer, *ld.* Kiskér és Okér.
Keercha, *ld.* Kerta.
Keyran, kún úr 1856.
Keysmarch, *ld.* Késmárk.
 Kék, *Keek*, hn. (Szaboles vm.) 2237.

- Kekus*, hn. (Szabolcs vm.) 221-3.
Kelemen, szn. 1882.
Keljan(us) fia: András m. comes capellae 1852.
 — fia: Gergely 1901a.
 — fia: Péter 1911.
 — ld. *Kalyanus*, *Gelyanus*.
Kelnek, *Calnuk*, *Kelnuk*, hn. (Szobon vm., Că'nic. R.) 1896. 2135.
Kemey, hn. (Pest m.) 2177.
Kemence (?), *Kemunch*, hn. (Hont vm.) 1850.
Kemenduecher, ld. Demecser.
Kemény, *Kemen*, *Kemyn* (Ebed fia) 1927. 1978-79.
 — fia: Lőrinc országbíró, utóbb nádor 1869. 1871. 1873. 1875. 1882. 1885. 1908. 2032. 2158. 2263.
 — fia: Conradus 1885.
Kembuk, *Kemmuk*, ld. Kalnik.
Kemunch, ld. Kemence.
Kendchapa, ld. Čepin.
Kendurathouhata, föld neve 2123.
Kenéz fia: Iván és Tamás 2034.
 — (Orbán fia) sukoródi, 1927. 1978-79.
Kengeltelgüi, *Kengeltelék*, hn. (n.) (Zemplén vm.) 2128.
Kenkez, *Bast* faluból, szn. 1868.
Kér, ld. Kiskér és Okér; Nyitra-nagy- és Nyitrakiskér.
Kerc, *Kerch*, *Kyrch*, hn. (Fogarás vm., Cărtu. R.) 2072. 2190.
 — i apát: *Pertold* 2190.
 — i cisztercita mon. 1824.
Kereh, ld. Kerc és Hernádkéres.
Kerecsend, *Kerechen*, hn. (Heves vm.) 2123.
Kerekyghaz, hn. (Torda vm.) 2263.
Kereklou, halastó, 2123.
Keresztelő Szent János-egyháza 1800.
Keresztúr, ld. Szászkeresztúr.
Kerezhusfeulde, hn. (Heves vm.) 2123.
Kerta, *Keercha*, hn. (Veszprém vm.) 2173.
Kerwa, ld. Máriaalom.
Késmárk, *Keysmarch*, hn. (Szepes vm., Kežmarok. Sz.) 2023. 2154-55.
Keszi, ld. Bulkeszi; Ipolykeszi.
Kétfodony (régebben: Alsó- és Felsőfodony), *Bodun*, hn. (Nógrád vm.) 1817. 2115.
Kelesd, hn. (Békés vm.) 2123.
Kéthely, ld. Répeckéthely.
Ketherdeutofeye, hn. (Heves vm.) 2123.
Kelhpokere, «locus», (Heves vm.) 2123.
Kéty, ld. Szárazkék.
Keueeghaz, ld. Túrkeve.
Keue-i isp.: Anselm 2213.
 — i vár 1856.
Keueozou, ld. Kajászszentpéter.
Kezy, ld. Bulkeszi.
Keztel, hn. (Zemplén vm.) 1882.
Kezu, ld. Ipolykeszi.
Kydkurus, föld neve 2177.
- Kykullu*, ld. Küküllő.
Kilian fia: *Amanus* és *Vz* 2250.
 — ld. *Gelyanus*.
Kyngue, *Cynga*, krakói és sandomiri hgnó 1954-55.
Kyngus, ld. Küngös.
Kynsperg vára (Stájerorsz.) 1867.
Királyudvar, *Curia regis*, hn. (Moson vm., Königshof. N.) 1946.
Kyrch, ld. Kerc.
Kyrth, ld. Hejőkürt.
Kirva, ld. Máriaalom.
Kisbabot, *Bobut*, hn. (Győr vm.) 2002.
Kisborosznok, *Buruznuk*, hn. (Gömör és Kishont vm., Brusnik. Sz.) 2078.
Kisbuda (puszta), *Buda*, hn. (Heves vm.) 2123.
Kys Domonya, hn. 2299.
Kis- és Nagybogdány (puszták), *Bogdan*, hn. (Veszprém vm.) 2223.
Kis- és Nagyszekeres, *Zekeres*, hn. (Szatmár vm.) 2287.
Kisfalud (puszta), hn. (Borsod vm.) 1884.
Kisgyőr, *Kysgeur*, hn. (Borsod vm.) 2123.
Kisjenő, ld. Szamosjenő.
Kiskér és Okér, *Keer*, hn. (Bács-Bodrog vm.) 1867.
Kisperlász, *Prelaz*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 1794. 2210.
Kistálya, ld. Andornaktálya.
Kistokaj, *Thokoy*, hn. (Borsod vm.) 1884.
Kyudlou, hn. (Heves vm.) 2123.
Kyrth, ld. Csallóközkürt.
Kyus-gelse, ld. Gelse.
Koachy (máskép: *Egerszeg*), hn. (Abaúj-Torna vm.) 1980.
 — ld. Rábakovácsi.
kozth-i, *kozth-i*, vár 2028.
 — vjbok 1886. 1967.
Kobula, hn. 2258.
Koda, harcok j. 1857.
Kolesó, *Kulchuan*, hn. (Szepes vm., Kolšov, Sz.) 2267.
Kollou, halastó 2021.
 — ld. Kálló.
kolozi (cluz-i) egyh. 1827.
Kolozsvár vrs. 2239.
Komárom, *Kamarun*, *Komaron*, hn. 1982. 2114.
 — vm. ispánja 1984. 2040.
Komlós, (Komlóskeresztés?) *Cumlous*, *Kumlous*, hn. (Sáros vm., Čmel'ov. Sz.) 1823. 1898.
Komor, *Kumur*, hn. (Vas vm. H.) 1952.
Kompolth, ld. Compold.
Konch, *Kunch*, nagyszombatí bíró 2000-1.
Konrád, *Conrardus*, *Corradus*, győri isp. 2146.
 — (*Kemyn* fia) 1885.
 — (*Konch* testv.) 2000-1.
 — m., *ovar-i*, (István fia) 1977. 2081-82. 2146. 2273-74.
Koos, ld. Kečka.
- Koprivna*, *Coprina*, hn. (Pozsega vm. H.) 2183.
 korbáviai ppk.: *Saraccnus* 2090.
Korpona, hn. (Hont vm. Krupina, Sz.) 1933. 2053.
Kortul, ld. Kartal.
Korus, ld. Zalakaros.
Koška, *Koos*, hn. (Verőce vm. H.) 2022.
Kossuth-Révayfalva (régebben: *Priekopa*), *Prekopa*, hn. (Turóc vm., Priekopa. Sz.) 2140.
vosunch, ld. Sajókazinc.
Kovácsi, ld. Rábakovácsi.
Kouazdi Voyzlo, ld. Vajszló.
Kozármisleny (régebben: *Mislény*), *Myslen*, hn. (Baranya vm.) 2028.
Kozma fia: *Benedek* 2034.
 — isp. fia: Pál és *Kozma* 1999.
 — m. (*Kozma* isp. fia) 2283.
 — (Sándor isp. fia) 1852.
Kozorossou, hn. (Nógrád vm.) 1880.
Kőhidgyarmat, *Gormoth*, hn. (Esztergom vm.) 2102.
kői (*Kw*) mon. 1863.
Kökényesd, *Kukynus*, hn. (Ugocea vm.) 2254.
Kökeszi, *Kukezu*, hn. (Hont vm.) 2045.
Kömlő, *Kunleud*, hn. (Heves vm.) 2123.
Köpös-d, *Kupusd*, hn. (Nyitra vm. Képezl. Sz.) 2001.
Körmend, *Kurmend*, hn. (Vas vm.) 2063.
Körös, *Crisius*, f. 2123.
 — ld. Fehér Köröst is.
Kőszeg, *Kuzeg*, hn. (Vas vm.) 2167.
Kötsch, *Chost*, hn. 1756.
Köveskút, ld. Salköveskút.
Krakó, hn. 1954.
 — ld. Boroskrakkó.
krassói isp. Anselm 2213.
Kraszna, *Crasna* f. 1906.
Krasznahorvát, *Huruath*, hn. (Szilágy vm.) 1906.
krasznai isp.: *Demeter* 2213-14.
 — (*crasna-i*) vár 1906.
Kristóf isp. (György fia) 1835.
kozth-i, ld. *kozth-i*.
Kuchula, föld neve 2177.
Kved, hn. (Szabolcs vm.) 1893a. (P.)
Kuesberch, hegy neve 1906.
Kueskuth, ld. Salköveskút.
Kueszorm, *Kueszorw*, hn. 1899. 2090.
Kuke, hn. 1856.
Kukenzug, «locus», (Heves vm.) 2123.
Kukenzugeveme, hn. (Heves vm.) 2123.
Kukezu, ld. Kökeszi.
Kukynus, ld. Kökényes.
Kulchuan, ld. Kolesó.
Kuldó, *Kuldu*, hn. (Péjér vm.) 1966. 2164.
Kunleud, ld. Kömlő.
Kumlous, ld. Komlóskeresztés.
Kumur, ld. Komor.
Kunceduyar, föld neve 2282.
Kunch, ld. Konch.
Kunched és *Ders* testvérek 1861.

Kunchey föld, az újvári vár tartozéka 1881.
Kuncheyd (Bertalan fia) 1855.
Kuntha fia : *Serefel* isp. 2036.
Kupten isp. 1895.
Kurmend, *ld.* *Körmend*.
Kurpas fiai 2251.
Kurthol, *ld.* *Kartal*.
Kuru, *ld.* *Küllő*.
Kus hn., a mosoni vár tartozéka 1934.
Kut, szn. 1901a.
Kutasó, *Kuthasov*, hn. (Nógrád vm.) 1840.
Kuten (*Omode* fia) 1926. 2134.
Kuzeg, *ld.* *Kőszeg*.
Kuzepfolu, hn. 2243.
Küküllő, *Kykullu*, f. 2135.
Küllő, *Kuru*, hn. (Sopron vm. *Girm*, *N.*) 2020.
Küngös, *Kyngus*, hn. (Veszprém vm.) 2283.
Kürt, *ld.* *Csallóközkürt* ; *Hejőkürt*.

L

Lajta, *ld.* *Sár* f.
Lampert, egri ppk. 1928. 1959. 1963. 2073. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2123. 2124. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2113. 2223-4.
 — fia : *Pál* 2221.
 — (*Lampertus*), *Leurenté*-nb. 2223.
Lanchi, *ld.* *Alsó- és Felsőlánc*.
Lanchret (*Buzad* fia) 1763.
Langueus (*Detrik* fia) 2005.
Lapines f. 2012.
Lapispatak, *Lopuspotok*, hn. (*Ploské*, *Sáros* vm. *Sz.*) 2041.
Laposer, pocsolya 2128.
László (*Ayunduk* fia) 2025.
 — bán 1806.
 —, *beeb*-i 1953.
 — (*Cletus* isp. fia) 2022.
 — erdélyi vajda 1801. 1869. 1914.
 — hg. (IV. *László*) 1792. 1831. 2102.
 — (*István* várszolga fia) 1844.
 — (*Jula* testv.) 1885.
 — (IV.) kir. okl. 1960. 2137.
 — (*Mátyás* fia) 1913.
 — (*Mytluzlau* fia) 2142.
 — (*Mokud* fia) 2161.
 —, titeli prép. 2284.
 — (*Wyđ*, *Vyđ* fia) 1829. 1911.
László, hn. *ld.* *Alsó- és Felsőlászló*.
Lauryñ fia : *Bagamér* 2056.
Lazar, hn. 1774.
Lázár m., veszprémi kanonok 2208.
Laztay, *ld.* *Alsó- és Felsőlászló*.
Lébény, *Lyben*, hn. (Moson vm.) 2275.
 —i mon. 2275.
Leginthon, hn. (Moson vm.) 1946.
Leiuiche, *ld.* *Lőcse*.
leleszi konvent 2128.
Lénártó, *Lenarthov*, hn. (*Sáros* vm. *Lenartov*, *Sz.*) 1833.
Lengyelország 2083. 2154-56.
Leo hg. 2266.
Leta, *ld.* *Nagyléta*.

Létánfalva, *Lethon*, hn. (*Szepes* vm. *Letanovce*, *Sz.*) 2264.
Lethon, *ld.* *Létánfalva*.
Lewa, gyulafehérvári vjb. 1853.
Leubul, *ld.* *Sybridus*.
Leuca (*Bana* isp. rokona) 2098.
 — fia : *Lőrinc* 2098.
Leve fiai : *Fudur* és *István* 1909.
Leueberk, hn. 2220.
Leuk fiai : *Heydur* és *Rorand* 1878.
Leurenté-ng. 2223.
Leurenté (*Saul* isp. fia), *Leurenté*-nb. 2223.
Leustach, *Basi* faluból, szn. 1868.
 — (*Lőrinc* fia) 2235.
Lyben, *ld.* *Lébény*.
Lybo, hn. 2083.
 licai kerület 2215.
Lieszkovec, *ld.* *Vágmogyoród*.
Limbuch, (*Lembach* = *Felsőlendva*) vár 2098.
Lypcha, *ld.* *Németlipcse*.
Lipcse, *Lypche*, hn. 1955. 2101.
 —, *Lypek*, hn. 2099.
 — *ld.* *Zölyomlipcse*.
Lipolca, birtok 2294.
Lypold, plébános 2175.
Lyponuk, hn. (*Gömör* vm.) 2210.
 liptói népek kiváltságai 1956.
 — (németlipcsei) vendégnépek 1933.
Liszkófalva, *Lisk*, hn. (*Liptó* vm. *Lisková*, *Sz.*) 1933.
Lyzko, *ld.* *Vágmogyoród*.
Loch, *kezu*-i, szn. 2045.
Lócs, *Louch*, hn. (*Sopron* vm.) 2174.
Lodomér, *Lodomerius* (*Elek* veje) 2175.
 — (*Mayad* fia) 2278.
 — m., *István* ifj. kir. alkanc. 1773. 1830-31. 1836-45. 1852-3.
 —, váradi ppk. 1928. 1959. 1961. 1963. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
Loysta, hn. 1843.
Lona, *ld.* *Aranyoslóna*.
Lónya, *Lonya*, hn. (*Bereg* vm.) 1907. 2166.
Lopuspotok, *ld.* *Lapispatak*.
Loránd, *Rolandus*, *Rorandus*, bán, szlavóniai bán 1818. 1857. 1928. 2180. 2184. 2193. 2215. Bán, *kemluk*-i isp. 2213.
 —, boszniai ppk. 2177.
 —, (*Leuk* fia) 1878.
 — (*Márk* fia) 2032. 2169-70.
Louch, *ld.* *Lócs*.
Lózsárd, *Lusad*, hn. (*Szolnok-Doboka* vm.) 2263.
Lőcse, *Leiuiche*, hn. (*Szepes* vm. *Levoči*, *Sz.*) 2267.
Lőrinc (*Andronicus* m. fia) 2037.
 — (*Beatus* pap testv.) 1996.
 — (*Belkes* fia) 2025.
 —, *bytok*-i, fiai : *Bochou*, *Benche*, *Bethlen*, úrbéres tárnokok 1801.
 — (*Chepan* fia), *Gutkeled* nb. 2184.
 — (*Chund* fia), *Raad*-nb. 2188.
 —, erdélyi vajda 1845. 2145.
 — fia : *Leustach* 2235.

—, harcok j. 1857.
 — (*Hylyas* fia) 2235.
 — (*Kemyñ* fia), országbíró, nádor, szörényi bán, majd ismét nádor 1869. 1871. 1873. 1875. 1882. 1885. 1908. 1959. 2032. 2083. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4. 2263.
 — (*Leuca* fia) 2098.
 — (*Lőrinc* vajda fia) 1912.
 — m. soproni isp. 1922.
 — (*Mohol* fia) 1982.
 —, *pardan*-i 2278.
 —, sági prép. 2006.
 —, tárnokm., szörényi bán 1801.
 — vajda testvérei : *János* és *Márk* 1912.
Luaztheluk, hn. (*Heves* vm.) 2123.
luca-i várföld 2216.
Luch, *ld.* *Tiszalúc*.
Ludna puszta, *Lubna*, hn. (*Borsod* vm.) 1873.
Luedl, hn. 2026.
Luka (*Caam* fia) 2113.
Lukács (*Andronicus* m. fia) 2037.
 — (*Domokos* testv.) 2024.
 — (*Endre* isp. fia), szlavóniai 2010. 2227.
 — (*Fülöp* fia) 1794. 1796. 2196. 2210.
 — (*Kázmér* m. testv.) 1852.
 — szn. 2025.
Lukó, hn. (*Sáros* vm. *Lukov*, *Sz.*) 1833.
Lumbard fia : *Miklós* 1906.
Luprechaza, *ld.* *Beregszász*.
Lusad, *ld.* *Lózsárd*.
Luthart (*Homodeus* fia) 1833a.

M

Macedonia 1889.
Macha vjb. 1965.
 — fia : *Jób* 1992a.
Machabeus, *nynty*-i vendégtelepes 2287.
Machich villicatus (*Rovistye* vm.) 2031.
Maeramal, hn. 1789.
Magna Insula, *ld.* *Csepelsziget*.
Magna mortua, *ld.* *Nagy Morotva*.
Magyarád puszta, *Magarad*, (*Heves* vm.) 2123.
Magyar- és Tótraszlavica (*Raszlavic*), *Razlauth*, hn. (*Sáros* vm. *Uhorské és Slovenské Raslavica*, *Sz.*) 2258.
Magyari (*Ácsmagyari*), *ld.* *Buzsák*.
Magyarkapud, *Cupud*, hn. (*Alsó-Fehér* vm. *Cápud*, *R.*) 1820.
Magyartálya, *ld.* *Kistálya*.
Mahrenberg, *Marunberg*, hn. 1760.
Mayad fia : *Lodomér* 2278.
Maklár, *Moklar*, hn. (*Heves* vm.) 2123.
Malatin, f. 1933.
Malcó, *Maltzor*, hn. (*Sáros* vm. *Malcov*, *Sz.*) 1833.
Malcy, hn. 1831.

- Malka*, hn. (Szatmár vm.) 1882.
Malomsok, hn. (Pataháza, most Györhöz csatolva, Győr vm.) 2132.
Mályi, Maly, hn. (Boisod vm.) 1884.
 Máramaros, hn. 2149.
 — i gyepek 2117.
Marcelfolua, hn. 2214.
Marcell, Churnug-nb. 2199.
 — fia : Péter 1870.
 — fia : Sándor isp. 2100.
 — fia : Clementinus és Márton 1837.
 — fia : Miklós és János 1808.
 — isp. fia 2266.
 — serviens 1954.
 — szn. 1831.
 — szn. 1859.
 — (thobol-i Ilarus fia) 2059.
 —, vasvári vjb. (Jacobus fia) 1878.
Marchegg, Marhejk, hn. 2149.
Margan, ld. Margonya.
 Margit asszony (István ifj. kir. nővére) 1841.
 Margitsziget (Sz. Mária-szigete), hn. 1848. 2219.
 — i apácák 1816. 1821. 1886. 1965. 1968-73. 2032. 2039. 2069. 2115. 2143. 2162-64. 2170. 2191. 2219. 2230. 2240. 2244. népei 1836. 2269.
 — i domonkosrendi szerzetesek 1826.
 — i egyház 1819. 1851. 2169.
 — i mon. 1841. 1966. 2007. 2033. 2162. 2171. 2176.
 Margonya, *Margan*, hn. (Sáros vm. Marha, Sz.) 2258.
Marhejk, ld. Marchegg.
 Márta (V. István kir. leánya) 1902.
Maria, ld. Bodrogszentmária.
 Máriahalom (régiben: Kirva), *Kerwa*, hn. (Észtergom vm.) 2137.
Maryn (Hetynk fia) 2195.
 Márk (Domokos testv.) 1867. 1912.
 — (Elek fia) 2175.
 — fia : Loránd (*Rolandus*) 2032. 2169-70.
 —, harcos jb. 1857.
 — (*Ine* fia), vjb. 1771-72.
 — isp. 1914a.
 — isp. fia : Benedek m. 2271.
 — isp. testv. : Görög Domonkos 1914a.
 — (Márk isp. fia) 1808.
 —, vjb. 1850.
 —, *wezeken*-i 1953.
Maroch, szolga 1953.
 Maros f. 1820. 2282.
 Márton, ándi, szn. 1978-79.
 — (András isp. fia) 1864-65.
 — (damonyai *Myza* fia) 2149.
 —, garamszentbenedeki apát 2217.
 — (János fia) 1860.
 — isp. 2140.
 — (Marcell fia) 1837.
 — (Mihály fia), szolgagyőri vjb. 1949.
 — (Pál fia) 1878.
 — (Péter rokona) 1871.
 Martonos (Péter fia) 1846.
 Martonvásár, *Morlunwasara*, hn. (Fejér vm.) 2163.
Marumberg, ld. Mahrenberg.
 Máté (András fia) 2199.
 —, aranyműves 2051.
 — (Endre isp. fia), szlavóniai 2010. 2227.
 —, erdélyi vajda 1928. 2072. Szolnoki isp. is : 1959. 1961. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4. Oklevele : 2147.
 —, íjász 2179.
 — isp. (Miklós fia), *Chak*-nb. 1799.
 — (Mikov rokona) 2096.
 —, szn. 1818.
 —, szn. 1899.
 Mátészalka (?), *Zalka*, hn. (Szatmár vm.) 1885.
Mathey (András fia) 1878.
Matheuka m. 1808.
 Mátyás, bácsi vjb. 1837.
 — fia : *Hethe*, Mihály, László 1913.
 — (*Seneca* fia) 1913.
 — szn. 1797-98.
Mechtheluk, hn. (*Zemplén* vm.) 2123.
Meger, hn. (Megyeres? *Komárom* vm.) 1876.
 —, hn. (a Nyitra f. mellett feküdt) 2242.
 Meggyecs, szn. 1827.
 Megyeres, *ld.* Meger.
Meynharth, ld. Répcekehely.
Meleurem, hn. (Heves vm.) 2123.
Meney, hn. 1901a.
Menhart, ld. Répcekehely.
Menk, kún 2263.
Menusythou, hn. (Heves vm.) 2123.
Merene, ld. Zalamerenye.
Merse (Benedek isp. fia) 2101.
 meszesi apát 1906.
Mezeuharsan, hn. (Heves vm.?) 2123.
Mezeu Iseph, hn. (Heves vm.?) 2123.
Mezeupispuky (Mezőpüspöki, n.), hn. (Heves vm.?) 2123.
 Mezősömlő (régiben Nagysömlő), *Mezeusumlow*, hn. (Temes — egykor Krassó — vm., Semlacul Mare, R.) 2076.
Mych, a volt Mic patak (Bereg vm.) 1751.
Mychsa, Micske, *ld.* Répceemicske.
Myco, Mycor, ld. Mikó.
Mycula (*Hugka* fia) 1789.
 Micske, *ld.* Répceemicske.
 Mihály (Benedek m. testv.) 2271.
 —, beregi isp. (*Micov* fia) 1809.
 — (*Chepan* fia), *Gulkeled*-nb. 2184.
 — (*Cletus* fia) 1993.
 — (*Corladus* fia) 1874.
 — fia : *Cunch* 1874.
 — fia : Márton, szolgagyőri vjb. 1949.
 — (*garna-i Moghud* fia) 2131.
 — (*Joahun* fia) 1987.
 —, jb. 1857.
 — isp. (*H'bul* fia), Balog-Semjén-nb. 1785. 2090. 2112. 2120. 2214.
 — (Mátyás fia) 1913.
 — m. (Péter fia), *Chak*-nb. 1929. 2201. 2225.
 — m., udvari notarius 2048.
 — (Mihály fia) 1807. 2114.
 —, nyitrai isp. (Endre fia), *Rusc*-nb. 1907-8. 1959. 2105-6. 2109-10. 2117. 2119. 2122. 2128. 2130. 2150. 2160. 2162-63. 2165-66. 2172. 2174. 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2224. 2260.
 — (Péter fia), *zenthelsebeth*-i bíró 1960.
 — szepesi és zólyomi isp. 1954-55. Zólyomi isp. 1957. 2181.
 — veszprémi isp. *Chak*-nb. 2213.
 — (*Wiesk* fia) 2045.
Mihedeus, szn. 1847.
Mikch (*goztun*-i Miklós fia) 1899.
 — (*Mikov* fia) 2096.
Myke, barbatus, szn. 1882.
 — (Mihály fia) 1834.
 — (*Welchek* fia) 1846.
 Mikeszásza, *Mykazaza*, hn. (Kis-Küküllő vm. Micásasa, R.) 1863.
 Miklós (Aba fia) 1898.
 — (Andronicus m. fia) 2037.
 —, *cholomia*-i, szn. 2045.
 —, clericus 1890.
 —, domonkosrendi conversus 1965-73. 2163-64.
 — (*Emrih — Eymereh —* fia) 2013.
 —, erdélyi vajda 1863.
 — (Farkas isp. fia) 2028. 2138.
 — fia : *Beycha*, vjb. 2159.
 — fia : Janin 2005.
 — fia : Mihály és Simon 2114.
 — fia : Miklós isp. és György 1964.
 —, főlovászm. 2223-24.
 — (*goztun*-i) fia 1899.
 — (*Hugka* fia) 1789.
 — ifj. királyi kanc. 1867.
 — ifj. királyi tárnokm. 2238.
 — (Imre fia) 2247.
 — (*Ypoch* fia) 2197.
 — isp. (Ambrus isp. fia), *Nempty*-nb. 1887.
 — isp., *leueberk*-i 2220.
 — isp. (Miklós fia) 1964.
 — isp. (Tyba fia) 2281.
 — (*Iwanka* fia), pozsonyi vjb. 2139.
 — (*Iwanus* fia) 2078. 2114.
 — (*Jula* fia) 1863.
 — (*Lumbard* fia) 1906.
 — (Marcell fia) 1808.
 — (Margit asszony serviense) 1841.
 —, m. 2282.
 —, m. erdélyi (gyulafehérvári) prép. az ifj. kir. kanc. 1849. 1858.
 — (*Mikov* fia) 2096.
 — (Móric fia) 1988.
 — (Pál fia) *Beych*-nb. 2122. 2125.
 — (Péter fia), *beeb*-i 1953.
 — (*Scenke* fia) 2148.
 —, szabolesi isp. 1795.
 — (szepesi) fia : *Jan* 2127.
 — (Tódor fia) 2189.
 —, varasdi isp. 1963.
 —, udvarbíró 1755.
 —, udvarbíró, somogyi isp. 1928. 1959. 1963. 2085. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213.
 —, *wyggman*-i (András isp. fia) 1975.

- Miklóstelke, hn. (Nagy-Küküllő vm. Cloasterf, R.) 1863.
- Mikó (*Myco, Mycov, Myko, Mykoov, Mykou, Mykov, Mikow*).
- (*Bast* falusi) 1868.
- (*Benchenc* fia) 2277.
- (*Detrik* fia) 2005.
- fiai: Miklós és *Mikch* 2096.
- fiai: Péter, *Othouch, Byther* 1947.
- (*Hugka* fia) 1789.
- , j.b. 1857.
- , madarász 1779.
- , m., a győri egyh. kincstartója 2019.
- , m. (Marcellus isp. fia) 2266.
- szn. 1859, 1866.
- zólyomi isp. 1947.
- Mikola isp. (Fülöp — másutt: *Gelnus* — fia) 1847.
- Mykoov* Péter fia: János 2148.
- Mykocvz*-ng. 2148.
- Mykud* bán, isp. (*Mykud* isp. fia) 1897, 2017, 2263.
- Mikus*, íjász 2179.
- Milej, *Mylei*, hn. (Zala vm.) 2099, 2103.
- Milke* (*Ruzethe* fia) 2141.
- Myko*, szn. 2222.
- Mytlumberg*, hn. (?) 1766.
- Mytluzlau* fiai 2142.
- Mindszent, *villa Omnium Sanctorum*, hn. 2258.
- Miskolc, *Myscouch*-ng. 1808. 1842.
- Mislény, *Myslen*, ld. Kozármislény.
- Myxa* (damonyai) fia: Márton 2149.
- Moch* (Elek fia) 2175.
- Modley*, ld. *Molley*.
- Modrus (*Modros*), comitatus 2030, 2075.
- i comesek: Fredrik, Bertalan, Guido 2030, 2075.
- Moghud*, garnai, szn. 2131.
- ld. *Mohud*.
- Mogorey*, ld. Buzsák.
- Mohagteu*, hn. (Heves vm.) 2123.
- Mohol* fia: *Stephko* 2005.
- fiai: Lőrinc, *Herbord, Dethk, Simon, Dethbor* 1982.
- Mohud* fia: István 2067.
- , ld. *Mokud*.
- Mohurlang*, hn. 2258.
- Moys, Béla hg. tárnokm. 1989.
- nádor, soproni isp. 1919, 1928, 1959, 1961, 1963, 1989, 2106, 2109-11, 2117, 2119, 2128, 2130, 2150-51, 2158, 2161-61a, 2172, 2174, 2177, 2191, 2203, 2207-8, 2211, 2213, 2221, Szlavóniai bán 2223-4.
- Moyus* és testv.: Sándor 1992.
- Moklar*, ld. Maklár.
- Mokud* (*kachuz*-i) fiai 2161.
- , ld. *Mohud*.
- Molley, Modley*, hn. 2140.
- Momad*, hn. (Baranya vm.) 1964.
- Monorod*, hn. (Pozsony vm.) 2034.
- Monorosd*, ld. Órimagyarósd.
- Mónosbél*, ld. BÉlapátfalva.
- Mór, *Mour*, hn. (Fejér vm.) 2123.
- Móric fia: Miklós 1988.
- Mórichely puszta, *Moruchhel*, hn. (Somogy vm.) 1758.
- Morsolphus, de Treun*, szn. 1766.
- Mortua, magna*, ld. Nagy Morotva.
- Mortun*, vjb. 2088.
- Mortunwasara*, ld. Martonvásár.
- Mortunus*, bán, «*de Kall*», 1953.
- (Domokos testv.) 2024.
- Morva f. 1885.
- Moruchhel*, ld. Mórichely.
- Moson, *Musuny*, hn. 1926.
- i isp.: Farkas 1963. Jób, pécsi ppk. 1959, 2223. *Poth* nádor 2082.
- i vár 1934, 2070.
- Mour*, ld. Mór.
- Mrachlyn*, hn. 2222.
- Mundra, *Munora*, hn. (Alsó-Fehér vm. Mándra, R.) 1806.
- Munkach*, szn. 1788.
- Munkács, hn. 1809.
- Munora*, ld. Mundra.
- Mura f. 1758a.
- Muraköz 1763.
- Murány (Murányalja), *Muran*, hn. (vár) (Gömör és Kishont vm. Murán, Sz.) 2085.
- Musuny*, ld. Moson.
- Muthmerius*, szepesi prép. 1954.
- Mutumny* fia: *Thadenka* 2025.

N

- Nachaeghaz*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
- Nádas (vagy Tersztyán) puszta, *Nados*, hn. (Szepes vm. Trsfány, Sz.) 2153.
- Nádas(d), ld. Hontnadas.
- Nádasd, *Nadasd*, hn. (Liptó vm. Trstené, Sz.) 2056.
- Nadast*, ld. Abaújnádasd.
- nádor 2123.
- : Dénes 1801.
- : Domonkos 1858.
- : Henrik 1872, 1882, 1890, 1907.
- : Lőrinc 1885, 2083, 2223-4.
- : Moys, 1919, 1928, 1959, 1961, 1963, 1989, 2106, 2109-11, 2117, 2119, 2128, 2130, 2150-1, 2158, 2161-61a, 2172, 2174, 2177, 2191, 2203, 2207-8, 2211, 2213, 2221.
- : *Poth* 2081-82.
- Nados*, ld. Nádas puszta.
- Nagy Chepel*, ld. Ungcsepely.
- Nagydisznód (Cisnád, Szeben vm. R.), *Riuétel*, hn. 1752.
- Nagy- és Kisbáb, *Baab*, hn. (Nyitra vm. Malý- és Velký Báb, Sz.) 2000.
- Nagy- és Kisbárkány, *Barkan*, hn. (Nógrád vm.) 1840.
- Nagy- és Kiscétény, *Cittu* (*Citin?*), hn. (Nyitra vm. Velký és Malý Cetín, Sz.) 2113.
- Nagy- és Kiscsalomja, *Cholomia*, hn. (Nógrád vm.) 2045.
- Nagy- és Kisharsány, *Harsan*, hn. (Baranya vm.) 2238.
- Nagy- és Kiskér, ld. Nyitramagy- és Nyitrakiskér.
- Nagy- és Kisozslár puszta, *Vzlar*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1826, 1971.
- Nagy- és Kisrád, *Rat, Raath*, hn. (*Ung* vm.) 1810, 1916.
- Nagysztergár, *Wzburgar*, hn. (Veszprém vm.) 2026.
- Nagyyimót, *Gynolth*, hn. (Veszprém vm.) 1953.
- Nagyléta (?), *Leta*, hn. (Bihar vm.) 2276.
- Nagy Morotva, *Magna mortua*, holt-ér (Heves vm.) 2123.
- Nagypalugya, *Paloucha*, hn. (Liptó vm., Paludza, Sz.) 2056.
- Nagysemlak, ld. Mezősomlyó.
- Nagyszilva, *Fvl-scilua*, hn. (Sáros vm., Velký Slivník, Sz.) 1918.
- Nagyszombat, *Tirna, Tyrna*, hn. (Pozsony vm. Trnava, Sz.) 2000-1, 2034, 2108.
- i apácák 1998.
- nagyszőlősi (*zeuleus*-i) vendégnépek 1793.
- Nagyalmács (régebben: Talmács), *Tolmach*, hn. (Szeben vm. Talmaciu, R.) 1843.
- Nagytálya, *Thala noh dicta*, hn. (Heves vm.) 2123.
- Nagyteremi, *Teremy*, hn. (Maros-Torda vm.) 1827.
- Nagyvárad, hn. 1835.
- i ld. váradi.
- Nana* isp. (*Pousa* isp. fia) 1812.
- Nana*, ld. Tiszánána.
- Naney* isp. 1851.
- Nápkor, *Nucupul*, hn. (Szabolcs vm.) 2120.
- Nápoly, hn. 1902.
- Naradteu*, ld. Nyárádtó.
- Narduk, de Prasona* (?) szn. 1874a.
- Narhyd*, hn. (Nyitra vm. Sz.) 2177.
- Nasíce, *Nekche*, hn. (Verőce vm. H.) 2284.
- Nazvad* fia: *Kyrtes* János 2049.
- Nazvod*, hn. 1822.
- Nede* (*Munkach* fia) 1788.
- Nedelk, Nedelic*, ld. Drávavásárhely.
- Neek*, ld. Nyék.
- Nekche*, ld. Načice.
- Nemesperk, *Peerch*, hn. (Nyitra vm. Perkovce, Sz.) 1935.
- Nemety, Némety*, ld. Hontnémeti.
- Németlipcse, *Lipcha*, hn. (Liptó vm. Nemecká Lupča, Sz.) 1933.
- Nemhyz, babay-i*, szn. 1888, 1895.
- Nemply*-ng. 1887.
- Neueg*, hn. (Zaránd vm.) 2123.
- Newer, Velislou* falusi, szn. 2206.
- Nzsider, Ferleufeu*, hn. (Moson vm. Neusiedel am See, N.) 1922.
- Nicud* isp. 1868.
- Nymty*, ld. Szatmárnémeti.
- Nyun*, hn. (a Csepelszigeten volt) 2240.
- Noggeur*, hn. (a borsodj vár földje) 2123.

Noghteluk, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
Noghuziutou, halastó 2123.
 nógrádi isp. : Tamás 2197.
 —i vjbok 1850. 1855.
 —i várnép 1901a.
 —i várszolgák 2197.
Nogrech, ld. Újegyház.
Nomar, ld. Nyomár.
 Nona, vrs. 2226.
 —i ppk. : István 2215-16. Sámson 2216.
 Noszvaj, *Nozuoy*, hn. (Borsod vm.) 2123.
Nouak, ld. Novákpusztá.
 Novákpusztá, *Nouac*, hn. (Moson vm.) 2081.
Nousa (Vekene fia) 1901a.
Novum predium, hn. (Novaves? Zágráb vm.) 1943.
Nozuoy, ld. Noszvaj.
Nucupul, ld. Napkor.
Nulos, ld. Nyulas.
 Nyarádtó, *Naradlew*, hn. (Maros-Torda vm.) 1827.
 Nyék, *Neck*, hn. a bihari vár tartozéka 1892.
 Nyitra, *Nitria*, hn. (Nitra, Sz.) 1935. 2106.
 —i egyh. 2106.
 —i kápt. 1926. 2101.
 —i kápt. okl. 2217.
 —i ppk. : Vince 2106.
 —i ppkség okl. 2105.
 —i vár 1959. 2122. 2205.
 —i vjbok 2185.
 — vm. ispánja 1984. 2000. 2040.
 Mihály : 1959. 2105-6. 2109-11. 2117. 2119. 2122. 2128. 2130. 2160. 2162-63. 2172. 2174. 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2224. 2260.
 Nyitránagy- és Nyitrakiskér (régében Nagyker és Kiskér), *Keer*, hn. (Nyitra vm.) 1946.
 Nyomár, *Nomar*, hn. (Borsod vm.) 1874a.
 Nyulakszigete, Nyúlsziget, ld. Margitsziget.
 Nyulas, *Nulos*, hn. (Moson vm. Jois, N.) 2035. 2070.

O (Ó), Õ (Ő)

Óbars, ld. Bars.
Obl, kassai hospes 1775.
Obnunch (Ablonc?) hn. 1844.
Obod, ld. Abod.
Obon, ld. Fűzesabony.
Obruchvo, Obruceno, ld. Abroncsos.
Obruth, ld. Abrudbánya.
 Ó-Buda, hn. 1967.
 —i kápt. 2123.
 —i konvent 2058.
Odolphus (Odolphus fia) 2203.
Odra, föld neve 2227.
 Ó- és Újfutak, *Fudog*, hn. (Bács-Bodrog vm.) 1912.
Ogez bán 1767.
Oguz, udvarnok 2177.
Ohmuchievich-család 1889.
oklich-i isp. : András m. 2197.
Olan, hn. (Borsod vm.) 1882.
Olan, szn. 1882.
Olaszy falusi vendégtelpesek 1838.
Olasy, *Olozy*, ld. Bodrogolaszi.
Olchep, hn. a vasvári várhoz tartozott 2167.
 Olivér (András fia) 1837.
 — m., pilisi isp. 2163. 2172. 2184.
 Olmüc, *Olmuch*, vár 1885.
Olper fia : György 2012.
Olpha, hn. (Heves vm.) 2123.
Olphatoua, halastó 2123.
Olpuklusi, hn. (Heves vm.) 2123.
Olsamag (Al-sámágy, n.) hn. (Heves vm.) 2123.
Olsasun, ld. Sászony.
Oltarkan (Heves vm. ; a felsorolás sorrendjéből következtetve aligha azonos a Csánki. I. 55. Mezőtárkánynál szereplő Altárkánnyal) 2123.
Omb, *Inarch* falusi, (Jakab fia), fejevári jobbágyfi, 1811. 2126.
Omnium Sanctorum villa, ld. Mindszent.
Omode fiai : Kuten és Andronicus 1926. 2143.
 —, ld. *Homodeus*.
Ompud, szn. 1828.
Onđ (And?), hn. 1870.
 —i ld. ándi.
Onth (*kerwa-i Thywan* fia) 2137.
 Ó-Pest, *Vetus Pest*, hn. 1963.
Opold, hn. (Nyitra vm.) 1946.
Opor (*kerwa-i Thywan* fia) 2137.
 Orbán (sukorodi) fia : Kenéz 1927. 1979.
Orbo vize 1897.
Ordírad, *Vetislou* falusi, szn. 2206.
Oronos, hn. 2278.
 Oroszvolya, ld. Poprádökrös.
Osciag, hn. (Somogy vm.) 1978.
Osl bán fiai : Jakab és *Osl* 2167.
 — ng. 2167.
Ossyan, hn. (Fejér vm.) 2032.
Ost-ng. ld. Osl.
 Oszlár, ld. Nagy- és Kisozslár.
 Oszuszkó, ld. Aszós.
Othouch (*Myko* fia) 1947.
 Otok, *Othok*, hn. (Zágráb vm. H.) 2192.
 Otokár (Ottokár) (II.), cseh kir. 1937. 1981. 2083. 2094. 2167. 2187. 2233.
 —, stájerországi marchio 1762.
 Otokarus, stájer ministerialis, *de Graetz* 1765.
 Otó, *bibursleyu-i* 2258.
 —, *haslou-i*, 2103. 2172.
 óvári (*owar-i*) Konrád m. 1977. 2146.
ound-i. ld. ándi.
Ozlar, ld. Tiszaeszlár.
Ozus, ld. Aszós.
 Őes (?), *Vrs*, hn. (Veszprém vm.) 2223.
 Őribükkösd, *Sah*, hn. (Vas vm. Buchschachen, N.) 1930.

Őrimagyarósd, *Monorosd*, hn. (Vas vm.) 2027.
 Őrs, ld. Tarnaörs.
 Őrvény (régében : Tiszaörvény), *Eurem*, hn. (Heves vm.) 2123.

P

Paah, ld. Alsó- és Felsőpáhok.
Pacalka, *Polcholka*, hn. (Alsó-Fehér vm. Pečetca, R.) 1820.
Pach, hn. (Zala vm.) 2143.
Pacsa, *Pacha*, hn. (Zala vm.) 1771-72.
Pad, ld. Szász- és Magyar-Pad.
Padány, *Padan*, hn. (Pozsony, most : Komárom vm.) 2038.
Paganch, hn. 1893a. (P.)
Pagraach, ld. Podgorzë.
 Páhok, ld. Alsó- és Felsőpáhok.
 Pál, bácsi isp. 1959. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. (bán is.) 2158. 2172. 2174. 2181. Bácsi és szerémi isp. : 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
 — (Domokos isp. fia) 2119.
 —, fehérvári vál. prep. 2123.
 — fia : *Andurnuk* 2295.
 — fia : János, kir. tárnok 2276.
 — fia : Márton 1878.
 — fia : Miklós, *Beych-nb*. 2125.
 — fiai : Gergely és Bertalan 1881.
 — fiai : Miklós és István 2122.
 — (*Furd* fia), kir. tárnok 2276.
 —, *Inarch* falusi, fehérvári jb. 1811. 2126.
 — isp. 1853. ; 2278.
 — isp. (*saar-i Sech* fia) 2243.
 —, kir. megbizott, (*Kathuna* unokája), 2243.
 — (Kozma isp. fia) 1999.
 —, *kuazth-i* vjb. 1967.
 — (Lampert fia) 2221.
 — m., pécsi prep. 2184.
 — (*Mokud* fia) 2161.
 — neje 1953.
 — (*sarusd-i Wolther* fia) 2289.
 —, szn. 2282.
 —, tárnok, (*Iwachin* fia) 2014.
 —, veszprémi ppk. 1928. 1959. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2168. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-9. 2211. 2213. 2223-24.
 —, vrs-i, szn. 2168.
Paleologus görög császár 1855.
Palhalala, mocsár neve 2128.
Palotha, hn. 2297.
Paloucha, Palugya, ld. Nagypalugya.
Panyth isp. ld. *Ponith*.
Pank, ld. Pányok.
 Pannonhalma, hn. 1984.
 pannonhalmi apát : Bonifác 1984. 1986. 2035. 2040. 2070.
 — apátság népei 1984. 1986. 2040.
 — egyh. 1770.
 — konvent 2019.
 — mon. 1767. 1985.
 Pányok, *Pank*, hn. ((Abaúj-Torna vm.) 1859.

- Papd (régábban : Bobda), *Popth*, hn. (Bobda, Torontál — egykor Temes — vm.) 1856.
- Papi, *ld.* Hejőpapi.
- Paprad, *ld.* Poprad.
- Parabuch, hn. (!) 1856.
- Parabuch isp. 1856. 1876.
- Parapah, *ld.* Feketeváros.
- Parys, *Paris* (Bana fia), 1764. 2098.
- Parlag, *ld.* Rózsapallag.
- pásztói (*pasztuh-i*, *pasztoh-i*, *pastuh-i*) apát 1830. 1864.
- egyh. 1974.
- konvent levele 1864.
- mon. 1840.
- Pataháza, *ld.* Malomsok.
- Patak, *Potok* hn. 1874. 1886.
- i isp.: Simon 1789.
- i plébános: János 1800. 1818. 2128.
- i vár 1785.
- Patás, *ld.* Csilizpatás.
- Pátroha, *Patroh*, hn. (Szabolcs vm.) 2290.
- Patvaróc, *Potworich*, hn. (Nyitra vm. — Potvorice, Sz.) 2083.
- Paty, *ld.* Alsó- és Felsőpaty.
- Paznan, *cholomia-i*, szn. 2045.
- (*Yuos* fia) 2138.
- Pasztoh*, *ld.* pásztói.
- Peche, sziget neve. (Heves vm.) 2123.
- Pecher*, hn. (Zaránd vm.) 2123.
- Pecsel, *Pechel*, hn. (Szilágy vm.) 1906.
- pécsi prép.: Pál m. 2184.
- ppk.: Jób 1769. 1794. 1796. 1817. 1840. 1959. 1963. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2210-11. 2213. 2223-24.
- Peerch*, *ld.* Nemesperk.
- peith-i* malom 2177.
- Pepryle*, hospes 2050.
- Perchim* isp. 2031.
- Perecse, *Precha*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1787.
- Perek*, hn. (Bereg vm.) 2123.
- Peresznye, *Pruczyna*, hn. (Sopron vm.) 2061.
- Perthnov* vára 1937.
- Pertold*, kerci apát 2190.
- Pest, hn. 2219.
- i vámszedők 1960.
- i vásárvám 1970.
- Petend*, hn. (Pozsony vm.) 2039.
- , hn. (Szerém vm.) 1870.
- Péter (András *bana-i* isp. fia) 1959.
- , bácsi vjb. 1837.
- (*Chak-nb.*) fia: Domokos és Mihály 1929.
- (Domokos isp. fia) 2119.
- (Domokos testv.) 2024.
- (Endre isp. fia), szlavóniai 2010. 2227.
- erdélyi ppk. 1928. 1959. 1963. 2106. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
- és rokonai 1871.
- , fehérvári isp. 1961. 2119. 2160. 2184. 2213. 2224.
- , felkassai nemes 1924.
- fia: Mihály, *Chak-nb.* 2201.
- fia: Mihály, *zenthelsebeth-i* bíró 1960.
- fia: Miklós, *beeb-i*, 1953.
- fia: *Suur* 1953.
- , főasztalnokm. 1928. Gecskői isp. is: 1959. 1963. 2109-11. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2160. 2162-3. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
- (Gabrián fia) 2242.
- , (*guerend-i* Sámson fia) 1914.
- , (György fia), kir. serviens 2051.
- , harcos jb. 1857.
- (*Helynk* fia) 2195.
- (*Janin* fia) 2005.
- isp. 2090.; 2282.
- isp. (*Chak-nb.*) fia 2225.
- isp. (Éliás isp. fia) 1794. 1880.
- isp. (*Gurey* fia) 1869.
- isp. (Hermanus fia) 2231.
- , *karuntal-i*, 2223.
- (Kázmér m. testv.) 1852.
- (Kelemen fia) 1911.
- , latin, szn. 1833.
- (Marcell fia) 1870.
- m., Henrik bán notarius 2048.
- m., ifj. kir. alkanc. 1854-57. 1867-72. 1874a. 1878-85. 1890-92. 1895-1901a. 1906-13. Gyulafehérvári prép.: 1914.
- m., másként *Pelyna* 1818.
- (*Myko* fia) 1947.
- (*Petuk* fia) 1796.
- , *sah-i* 2253.
- , soproni várszolga 2046.
- , szn. 1775.
- , vjb. (*Chaz* fia) 1879.
- (*Uza*, *Wza* fia), Kartal- (*Korzan-*) nb. 1817. 1821. 2115.
- pétervárad (peturuarda-i) rév 1869.
- Petk*, hn. 1953.
- Petre* és Pál, *kuazth-i* vjbok 1886. 1967.
- petrinai vendégnépek 2111.
- Petrus* fia: *Thobiel* 1893a. (P.)
- Pettau vár 1771.
- Petur*, szn. 2025.
- Pezenyca*, hn. 2291.
- Pfannberg, *Phannenberch*, hn. 1765.
- Phyacz*, *Phioch*, (*Vra* fia) 1976.
- Phyuzegthu*, *ld.* Füzítő.
- pilisi isp.: Olivér m. 2163. 2172. 2184.
- Pince, *Pinehc*, hn. (Zala vm.) 2243.
- Pispuky*, *ld.* Püspöki.
- Pyspuky*, *ld.* Sajópuspöki.
- Pocoy* hn. (a zagoniai várhoz tartozott) 2037.
- Podgori ő. *Pagraach*, hn. (Vesőce vm. H.) 2284.
- Pokoy*, hn. (Szepes vm.) 1955.
- Polanus* isp. 2154-55.
- Polcholka*, *ld.* Pacalka.
- Polona*, *ld.* Alsópálfa.
- Ponith*, *Ponyth*, *Ponicz*, isp. (Arnold isp. fia) *Buzad-nb.* 1754. 1758. 1927. 1978-79. 2228.
- isp. fia: *Abram* (Káta-nb.) 2113.
- (Pál fia), Miskolc (*Myscouch*)-nb. isp. 1808. 1825. 1842. Dobokai isp.: 1884. 1890. Szörényi bán: 1963. Bán, zalai isp.: 1959. 2095. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2148. 2150. 2156. 2172. 2174. 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2224.
- Pontius, johannita m. 2182.
- Pookh*, *Pook*, *Pokh*, (*n.*) hn. (Heves vm.) 2123.
- Popeghaz*, hn. (Szabolcs vm.) 2123.
- Poph*, *ld.* Hejőpapi.
- Poprad, *Paprad*, f. 2154-55.
- Poprádökrös (régábban Oroszvolya), *Ujwola*, hn. (Sáros vm. Ruská Vola, Sz.) 1833.
- Popth*, *ld.* Papd.
- Poroszló, *Puruzlo*, hn. (Heves vm.) 1791. 1801. 1905.
- Porowa*, *ld.* Porva.
- Porva, *Porowa*, hn. (Veszprém vm.) 1770.
- Posa*, boszniai ppk. 1963.
- posegai praedium 1849.
- Poth*, *ld.* Alsó- és Felsőpaty.
- Pokh* nádor, mosoni isp. 2081-82.
- Potok*, *ld.* Patak, és Sárospatak.
- Potos*, *ld.* Csilizpatás.
- Potworich*, *ld.* Patvaróc.
- Pouca*, *Pouka*, (*garua-i* *Moghud* fia) 2131.
- (*Sudurman* fia), serviens. vjb. 1880.
- Pouhamara*, *ld.* Póhamara.
- Pows* m. (Tódor fia) 1871. 2160.
- (*Pous*), szörényi bán 1975.
- Pousa* (Benedek m. testv.) 2271.
- (Domonkos fia) 2224.
- , szn. 1900.
- , vjb. 2050.
- Pózva, *Pozuba*, hn. (Zala vm.) 2243.
- Pozuba*, *ld.* Pózva.
- Pozsony, *Posonium*, hn. (Pozsony vm. Bratislava, Sz.) 2083. 2094. 2168.
- i béke 1791. 1801.
- i kápt. okl. 2100.
- i vár 1928. 2139. 2223. Jobbággyai 2088.
- vm. ispánja 1984. 2040. Egyed tárnokm.: 1928. 1959. 1963. 2101. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2205. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
- vm.-i nemesek 2304.
- Prasona* (Parasznya?), hn. (Borsod vm.) 1874a.
- Praudaviz*, hn. 1963.
- Precha*, *ld.* Perecse.
- Predeyeh*, *Prodeuech*, hn. 1925.
- Prekopald*, Kossuth-Révayfalva.
- Prelaz*, *ld.* Kisperlász.
- Preloca*, föld neve 2227.
- Preuchul*, német, a budai vár rectora 2263.

Preuchal réve 1876.
Prezyna, ld. Peresznye.
Pribizlaus comes özvegye 1943.
Priekopa, ld. Kossuth-Révayfalva.
Prodeuech, ld. *Prademgh*.
Pruzlou, hn. 2037.
Puca fia : Egyed 1874a.
Puklusteluk, sessio neve (Heves vm.) 2123.
Puk-ng. 1934.
Pur, a szatmári vár földje 1911.
Puruzlo, ld. Poroszló.
Pusztaballa, *Bala*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
Pusztamező, *Bachamezey*, hn. (Sáros vm. Vislanka. Sz.) 2005.
Pusztaszikszó, *Dezmaszyksou*, hn. (Heves vm.) 2123.
Puzada, hn. (Pozsega vm.) 2188.
Püspöki (n.), *Pispuky*, hn. (Békés vm.) 2123.
 —, ld. Sajópüspöki.

R

Raad-ng. 2188.
Raas, ld. Felsőrács.
Rába f. 2186. 2266.
Rábakovácsi, *Koachy*, hn. (Vas vm.) 2252.
Rábca, *Rabcha* f. 2172. 2225. 2266.
Rach, tárnok 1870.
Radavan, hn. 2284.
Radych, ld. Récics.
Radics, tanya (n.?), *Radich*, hn. (Ung vm.) 1810.
Radila, *Vetislou* falusi. szn. 2206.
Radistya, hn. 2058.
Radoma, *Rodamyn*, hn. (Sáros vm. Sz.) 2258.
Rafaél (Tamás fia) 1774.
Ragáld (n.), *Rogald*, hn. (Szatmár vm. ma : Bihar vm.) 1892.
Ragyóc, *Redyolecz*, hn. (Szepes vm. Ordzoviany. Sz.) 1976.
Rás, *Rausfelde*, hn. (Abaúj-Torna vm. Hrašovik. Sz.) 2041.
 —, ld. Felsőrás.
Raschoh, *Vetislou* falusi. szn. 2206.
Rat, *Raath*, ld. Nagy- és Kisrád.
Ratka, hn. 1900.
Ratolth-ng. 1928.
Razlauth, ld. Magyar- és Tótraszlavica.
Recch, ld. Túrricse.
Récsény, ld. Alsó- Felsőrécsény.
Reché, turóci. szn. 2234.
Rechun, várszolga 2013.
Récics, *Radych*, hn. (Zala vm.) 1761.
Redyolecz, ld. Ragyóc.
Regun, hn. (a fehérvári vár földje volt) 2247.
Regun, várszolga 2013.
Rennaldus, ppki serviens 2168.
Rénold, *Reynold(us)* (Ebed fia) 1927. 1978-79.
 — főlovász. 2052.
 —, László hg. főcetekfogó mestere, szabolesi isp. 2041. 2102.
 — m. apród (*Reynold* isp. fia) 1754.

Répcsekéthely (régebben : Kéthely).
Meynharth, hn. (Sopron vm. Mannersdorf. N.) 2061. 2274.
Répcemicske, *Mychsa*, hn. (Sopron vm. Strebersdorf. N.) 2061.
Rely, hn. a temesi vár tartozéka volt 1856.
Reucha, ld. Háromrevuca.
 —, ld. *Revuca*.
reuni, *runa-i* ciszt. mon. 1755. 1765.
Revuca, *Reucha*, f. 1933.
 — ld. Háromrevuca.
Ricsé, ld. Túrricse.
Rydmuk, ld. Ajkarendek.
ryuche-i isp. : András m. 2197.
Riucetl, ld. Nagydisznód.
Rodamyn, ld. Radoma.
Roland, ld. Loránd.
Ropun, hn. 2058.
Rorand, ld. Loránd.
Rososna, *Rosusna*, ld. Hámosfalva.
Rouozluk, hn. (Heves vm.) 2123.
Rozgony, *Ruzgun*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2041.
Rozlozsnya, ld. Hámosfalva.
Rózsapallag, *Parlay*, hn. (Szatmár vm.) 1988.
Rubin (*Serperes* fia), esztergomi polgár 2244.
Rudgerus de Phannenbergy, gráci polgár 1765.
Rugach fiai 1790.
Rugas, hn. 1849.
Rum, *Rum* hn. (Vas vm.) 2189.
Rumen, vjb. 2088.
Runa, ld. reuni.
Rupov, ld. Sziklabánya.
Rusc-ng. 2262.
 ruthének 2266.
 Ruthenia 1829.
Rutka (Rutka), *Vruthk*, hn. (Turóc vm., Vrutky. Sz.) 2140.
Ruzthe fia : *Milke* 2141.
Ruzgun, ld. Rozgony.

S

Saag, *Sag*, ld. Ipolyság.
 —, ld. Tápióság.
Saar, hn. (Komárom vm.) 2204.
 —, ld. Abasár.
 —, ld. Sárvíz.
Sabyn, harcok j. 1857.
Sadan, ld. Horvát- és Németzsídány.
Ság, *Sag*, ld. Ipolyság ; Tápióság.
Sah, ld. Őribükkösd.
Sajó, *Soiou* f. 1905. 1910.
Sajóhidvég, *Hyduege*, hn. (Zemplén vm.) 2123.
Sajókazinc, *Kosunch*, hn. (Borsod vm.) 1873.
Sajópüspöki, *Pyspuky*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 1905.
Salaysa, hn. 2174.
Salamon (*Felch* fia) 2051. 2071.
 — fia : *Symun* 1925.
 — fiai : *Saul* és *Saulus* 2038.
 —, *Herrand* m. servicene 2118.
Salköveskút, *Kueskuth*, hn. (Vas vm.) 1930. 2253.

salzburgi érs. : Ulrich 1762.
Sámobor, *Zamobur*, hn. (Zágráb vm. H.) 2220.
Sámód, *Samud*, hn. (Baranya vm.) 1812.
Samphleben, kassai hospes 1775.
Sámson, *guerend-i*, fiai : Péter és Jakab 1914.
 —, nonai ppk. 2216.
Sámuel (*Sibin* fia) 2124.
 — (*Simarch* fia) 1868.
Sancte Trinitatis villa, ld. Szentháromság-falva.
Sandomir, hn. 1954.
Sándor (András fia) 1837.
 — (*Andronicus* m. fia) 2037.
 —, bán 2236-37.
 —, baranyai isp. 2201. 2213. 2225.
 — (*Demeter* isp. fia) 2130.
 — (*Elek* fia) 2175.
 — isp. 1795.
 — isp. fiai : *Domokos* és *Károly* 2100.
 — isp. fiai : *Kozma* és *Eherleus* 1852.
 — isp. (*Marcell* fia) 2100.
 — (*Mojus* testv.) 1992.
 —, szabolesi isp. (*Drugh* fia) 1873. 1882.
 —, szörényi bán 1885.
Sandur, j. 1857.
Sank (*Stark* fia) 1854.
Sár (*Lajta*) f. 1939. 1977.
Saracen, korbáviai ppk. 2090.
Sarasd, *Sárosd*, ld. Szentimrefalva.
Sary, hn. 1870.
Sárköz, *Sarkuz*, hn. (Szatmár vm.) 1988.
Sáros, *Sarus*, hn. 1828. 1833. 1833a. 1865. 2154-57.
 —, hn. (f.?) 1898.
 —i pap : *Hyppolit* 1795.
 —i vár 1918. 2049.
 — vm. ispánja 1823. András 2005. *Domonkos* 1905. *Tecus*. *Tekus* 1775. 1779.
Sárosd, ld. Szentimrefalva.
Sárospataki (*Potok*) vendégnépek 2150.
Sarud, *Saruldeghaz*, hn. (Heves vm.) 2123.
Sárvíz (?), *Saar*, f. 2203.
Saruldeghaz, ld. Sarud.
Sásony, *Olsasasun*, hn. (Moson vm. Winden. N.) 2146.
 sasvári főesperes : Antal m. 2186.
Sátoraljaujhely, *Satureleu*, hn. 1780.
Saul isp. fia : *Leurenté* 2223.
 — (*Salamon* fia) 2038.
Saulus (*Salamon* fia) 2038.
Sauol, bácsi vjb. 1837.
Saxumfeld, hn. 1766.
Scarus, ld. Szkáros.
Seederyes, ld. Szederjes.
Scay, hn. 2122.
Seelech, ld. Háromszécs.
Seelen, ld. Szelény.
Seeste, ld. Alsó- és Felső-Szeeste.
Seceus, ld. Szöllőske.
Seemere fia : *Chepan* 1935.
Seemere, ld. Borsodszemere.
Seenche, ld. Szcencse.

- Scenholm*, ld. Szihalom.
Scenke (*Sceuke*?) fia: Miklós 2148.
Scenkerest, ld. Szászkeresztúr.
Scennia, ld. Zengg.
Scentmihal, hn. 2284.
Scentnyklous, hn. (*Torda* vm.) 2270.
Sceps, ld. Szepes.
Sceuke Miklós (Tamás isp. fia) 1884. 1890.
Sceulen, hn. 2232.
Schobolotelky, hn. 1897. 2017.
Scymeynus fia: Geruasius 1877.
Scyna, *Scynna*, ld. Abaujszina és Szina.
Scina, ld. Ungszenna.
Scyngata, ld. Cinkota.
Scyps, ld. Szepes.
Scirak, ld. Borsodszirák.
 sebenicoiak kiváltságai 1945.
 Sebestyén (Márk rokona) 1867.
 —, Tomaj-nb. 2123.
Sech (*saar-i*) fia: Pál isp. 2243.
Seel (Imre fia) 2247.
 Segesd (Alsó- és Felső-), *Segust*, hn. (Somogy vm.) 2081-82.
Sehtyr, ld. Söjtör.
Selyz, ld. Ziliz.
 Selke isp. (János isp. fia) 1961.
 — győri isp. 2119. 2213. 2224.
Semian (Semjén), ld. Kállósemjén.
Seneca fia: Mátyás 1913.
Septhe, ld. Söpte.
Sepus (*Jacinctus* fia) 1777.
Serch, ld. Bükkszerc.
Serdunke, *Seredunke*, forrás. f. 1906.
Serefel isp. (*Kuntha* fia) 2036.
serefel-i mon. 2177.
Serperes fiai: *Gyan* és *Rubin* 2241.
Seruido, modrusi, *wegla-i* és *wyncdol-i* isp. 2075.
Seureg, hn. 1828.
Sibin fia: Sámuel 2124.
Sybridus, másként: *Lebul*, szn. 2016.
Sydan, ld. Horvát- és Németzsidány.
Sydou (*Sydou* fia), *mylei-i* 2099. 2103.
Sygra, hn. 2056.
Simarch, szn. 1868.
Simeon, ld. Simon.
 Simon (Bánk veje) 1907.
 —, «de Boguzlo» 1953.
 — (Detrik fia) 2005.
 — (Domokos isp. fia) 2119.
 — (Fülöp m. fia) 2020.
 — isp. 1904.
 — isp. (András fia) 1835.
 — isp. fiai 2128.
 — (*Simeon*), isp. (István fia) 1893.
 — (*Symon*), kir. pohárnok 1857.
 — (Miklós fia) 2114.
 — (Mohol fia) 1982.
 —, pataki isp. 1789.
 — (*Symon*) (Salamon fia), *Durugchanb*. 1925.
 —, szn. 1959.
 — (Tamás testv.) 2128.
Symoun, harcos jb. 1857.
Sytua, ld. Zsitva.
Sixtus (Bana isp. testv.) 2098.
 —, esztergomi olvasókanonok 2106. 2151. 2173. 2245. Oklevele: 2208.
 —, (Herrand serviense) 2118.
Slanch fia: Tamás isp. 1902.
 Smaragdus, kalocsai érs. az ifj. kir. kanc. 1792-3. 1801. 1811. 1828-29
Smuska, hn. (Bosznia) 1889.
Sohteluk, hn. 2277.
 sokorói vincellérek 2042.
Sombol (Zsomboly? n.) (*Zaránd* vm.) 2123.
Sombolhege, hn. (*Zaránd* vm.) 2123.
 Somkút, pusztá, *Sunkut*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 1794. 2210.
 Somlóvásárhely, *Apachasomlúo*. *Apachauasarsomplya*, *Tornua*, hn. (Veszprém vm.) 1996-7. 2173.
 somogyi apát 2183.
 Somogyvár, *Somogwar*, hn. (Somogy vm.) 2183.
 Somogy vm. isp. 1984. 2040. *Erneu* bán 2224. Lőrinc 2083. Miklós országbíró 1928. 1959. 1963. 2085. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2212.
 Sopron vára 1928. 2167.
 — vármegyei dézsma (dézsmahusza) 1983. 1990-91.
 — vármegyei ijászok 1922.
 — vm. isp.: Lőrinc m. 1922. *Moy*s nádor: 1928. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2191. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2221.
 Sorokpuszta, *Surk*, hn. (Vas vm.) 2159.
Sorolan, ld. Zsarolyán.
 Sóvár, *Souvar*, hn. (Sáros vm.) 1779.
 Söjtör, *Sehtyr*, hn. (Zala vm.) 1754.
 Söpte, *Septhe*, hn. (Vas vm.) 1878. 2199.
 spalatói érs.: János 1959. 1961. 2110. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2215. 2223-24.
 Stájerország 2220.
 —i hadjáratok 2120.
Stanch isp. 2128.
Stanyšk (*Waracyšk* fia), zágrábi vjt. 2202.
Stark fia: *Sank* 1854.
Stemella, ld. Szemelnye.
Stephantelki, hn. 1897. 2017.
Stephk fia: Jakab 2158.
Stephko (*Mohol*) fia 2005.
Sterusz, ld. Cseterőc.
Stilbertukh, ld. *Styliteluk*.
Styliteluk, *Stilbertukh*, *Sziliteluk*, hn. 1847.
Stoyko, szn. 2222.
 Stomfa (Stompfa), *Ztumpa*, vár (Pozsony vm. Stupava, Sz.) 2100.
Stulba, erdő 2117.
 Sviblan, *Cyblan*, hn. (Zágráb vm.) 1923.
Sukmortua, holt-ér, (Heves vm.) 2123.
Sukuro, ld. Sokoró.
Sukuroud, *Sucuroud*, hn. (Sukurót?) Somogy vm.) 1978.
 —iak 1978.
Sul, ld. Tápíósüly.
Sunkut, *Sunkulh*, ld. Somkút.
Supch, ld. Zsupapáti.
Surk, ld. Sorokpuszta.
Suur (Péter fia) 1953.
 Süvete, *Suethe*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 2210.

Sz

- Szabolcs, *Zabouch* vm. 2123.
 —i isp. Miklós 1795. *Reynold* 2041. 2102. Sándor 1873. 1881.
 —i vár 1892. 2014.
 Szajol (?), *Zoyli*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
 Szakállas, ld. Apácaszakállas.
 Szakály, ld. Abaujszakály.
 szakolyi — *zokol-i* — mon. (Szabolcs vm.) 1801.
 Szalaszend (régábban: Alsó- és Felsőszend), *Zend*, hn. (Abauj-Torna vm.) 1832.
 Szalka, ld. Ipolyszalka; Mátészalka.
 Szalók, ld. Abádszalók.
 Szalóka, *Zolonka*, hn. (Szabolcs vm.) 1907.
 Szamos, *Zomus*, f. 1897. 2278.
 Szamosjenő (régábban: Kisjenő), *Geneu*, hn. (Solnok-Doboka vm.) 1897. 2017.
 Szancsal, *Zanchalleluky*, hn. (Kis-Küküllő vm., Sancel, R.) 2135.
 Szárazkék (régábban: Kéty), *Kech*, hn. (Abauj-Torna vm.) 1832.
Szász- és Magyar-Pad, hn. (Alsó-Fehér vm. R.) 1845.
 Szászfalu, ld. Tiszaszászfalu.
 Szászkeresztúr, *Scenkerest*, hn. (Nagyküküllő vm., Crij, R.) 2235.
 szatmári főesperes: János m. 1881.
 — isp.: Demeter 2213. Farkas 1795.
 — (szatmárnémeti) vendégnépek 2133.
 — (*de Zalmar*) vár 1911.
 Szatmárnémeti, *Nymty*, hn. 2287.
 szebeni isp.: Albert, főlovászm. 1928. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2213. Domonkos 1858. Miklós, főlovászm. 2224.
 — lakosok 1824.
 — prep.: Benedek m. alkanc. 1775. (tévesen kanc.) 1776-81. 1784. 1787-92.
 Szebeszló (Szoboszló), *Zobozlo*, hn. (Turóc vm. Sebeslavce? Sz.) 2141.
 Szecső, ld. Tápíószecső.
 Szederjes, *Scederyes*, hn. (Udvarhely vm. Muren, R.) 2235.
 Szederkény, *Zederkyn*, hn. (Baranya vm.) 2176.
 —, ld. Tiszaszederkény.
 Szeged, *Zeked*, hn. 1904.
 Szekeső, *Zuchev*, f. 1918.
 Székesfehérvár, *Alba*, hn. 1769. 1922. 1961. 2182.
 —i kápt. 1927. 2008. 2178.
 —i keresztések 2051. 2071.

- i Szt. István-egyh. 2182.
 —i vendégnépek 2132-33.
 Szelény, *Scelen*, hn. (Hont vm.) 2045.
 Széste, *ld.* Alsó- és Felsőzeleste.
 Szemelnye (régiben: Szmilno), *Zemeldene, Stemella, (Scemella)*, hn. (Sárosvm. Smilno, Sz.) 1893. 2258.
 Szemere, *ld.* Borsodszemere.
 Szencse, *Scenche*, hn. (Bars vm.) 1753. 2044.
 Szend (Alsó- és Felső-), *ld.* Szalaszend.
 Szenna, *ld.* Ungszenna.
 Szent Ágoston-rendű mon. 1777.
 Szent-Ersebeth földje 1890.
 —, hn. (Nógrád vm.) 1861.
 —, hn. 2148.
 Szenterszöbet, *ld.* Zenthelseth.
 Szentföld 2209.
 szentgotthárdi mon. 2018.
 Szentháromság-falva, *villa S. Trinitatis*, hn. 2258.
 Szent Jakab-mon. 2275.
 Szt. János-mon. (Jászó) 1787.
 Szentimrefalva (régiben: Sárosd), *Garasd* és helyesen: *Sarasd*, hn. (Zala vm.) 1934.
 Szent Imre-kápolna 1770.
 Szent István-egyháza 1835. 2182.
 Szent István kir. 2100. 2123. Okl. 1984. 2040.
 Szent-Király, hn. (Esztergom vm.) 2097.
 Szent Lambert-mon. 1096.
 Szent László kir. 2123.
 szentléleki, *ld.* zenthlelekk-i.
 Szentmargitapuszta, *ld.* Feyerzenthmargita.
 Szentmária, *ld.* Bodrogszentmária.
 Szentmáriahegy, *ld.* Borsmonostor.
 Szentmárton, *ld.* Kakszentmárton; Kebeleszentmárton.
 Szent Márton-földe, hn. 1942.
 Szent Mihály-egyh. 2072. 2147.
 Szentmiklós, *Szent-Miklós, Zenthmyklos, villa S. Nicolai*, hn. (Bereg vm.) 1809. 1832. 1907.
 Szent Miklós-temploma 1835.
 Szent Péter-egyh. 2117.
 szepesi (Savnik, Szepes vm. Šlavnik, Sz.) apát 2109.
 — apátság 2109.
 — *Gala* fia 2073.
 — kápt. 2154.
 — prép. 2264. Muthmer 1954.
 — vár, 1976.
 — várnagy: *Jardan* 2154.
 Szepes vm. isp.: Mihály 1954-55.
 — vm. népek 1866.
 — vm. százsz telepesek 2116.
 Szerdahely, *ld.* Bodrogszerdahely; Felsőszerdahely.
 szerémi isp.: Miklós 2085. Pál bán 2184. 2207.
 — kamara 1849.
 — ppk. (vál.): János 1791.
 — vár 2184.
 — várföldek 2184.
 szicíliai kir. 2209.
 Szigliget, hn. (Zala vm.) 1767.
 Szihalom, *Scenholm*, hn. (Borsod vm.) 2123.
 Sziklabánya (régiben: Chropó), *Rupov*, hn. (Nyitra vm. Chropov, Sz.) 2036.
 Szikszó, *ld.* Pusztaszikszó.
 Szilíteluk, *ld.* Styiliteluk.
 Szina, *ld.* Abaújszina.
 Szinna, *ld.* Zyna.
 Szirák (valószínűleg Borsodszirák, bár ez nem a Hernád mtt., hanem a Boldva mtt. fekszik), *Zyrakh*, hn. (Borsod vm.) 2123.
 — *ld.* Borsodszirák.
 Szkáros, *Scarus*, hn. (Gömör és Kishont vm.) 2078. 2114.
 Szlavónia 2010.
 — hge, *ld.* Béla, Kálmán.
 szlavóniai (szlavón) bán 2080. 2123.
 Joachim: 1928. 1959. 1961. 1963. 2109-10. 2117. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2202-3. 2207-8. 2211. 2213. 2220. 2222. István: 1923. 2211. 2227.
 Moys: 2223-4. Roland: 1857. 2193. 2216.
 Szmilno, *ld.* Szemelnye.
 Szob, *Zub*, hn. (Hont vm.) 1877.
 Szoboszló, *ld.* Szebeszló.
 szolgagyőri isp.: Baas 2213.
 — vár 2032.
 — vjb.: Márton 1949.
 — vjbok 1753. 2044.
 — várnép 1864.
 Szolnok, *Zounuk*, vm. 2123.
 —i isp.: László, erdélyi vajda 1801.
 Máté, erdélyi vajda 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2213. 2224.
 —i vár 1829.
 Szolyva, *Zolwa*, hn. (Bereg vm.) 1907.
 — *ld.* Zolva.
 Szomordok, *Zomordok*, hn. (Kolozs vm.) 1847.
 Szőlőszardó, *Hordo*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 1980.
 Szőlőske puszta, *Seleus*, hn. (Heves vm.) 2123.
 sörényi bán: Albert 2223-24. István 1795. Lőrinc 1801. Lőrinc (*Ke-myn* fia): 1959. 2083. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. Ponih 1963.
 Pous 1975. Sándor 1885.
 Szúd, *Zuud*, hn. (Hont vm. Sudovee, Sz.) 2207.
 Szurdok, *ld.* Hernádszurdok.
 Szurdokpüspöki, *Zurdukpispuky*, hn. (Heves vm.) 2123.
- T**
- Táblás (régiben: Tobiás), *Thobias-folua*, hn. (Nagyküküllő vm. Dupu,ul, R.) 1863.
 Tadeuka, *ld.* Tátika.
 Tadok, hn. 1914.
 Tayba, szn. 1818.
 Taksony, *Tozun*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 2032. 2169-70.
 Talmács, *ld.* Nagytalmács.
 Tály, *ld.* Andornaktály; Nagytály.
 Tamás (Ábrahám fia) 2034.
 — (András isp. fia) 1864-65.
 —, bácsi vjb. 1837.
 — (*Ehelleus* fia) 1852.
 — fia: Fülöp 2148.
 — fia: János 1893a. (P.)
 — (Fülöp, esztergomi ések testv.) 1963.
 — (*Inarch* falusi Jakab fia), fehérvári jobbágyfi 1811. 2126.
 — isp. fia: Dénes, a kir. asztalnokok kancellárja 1963.
 — isp. fia: *Sceuke* Miklós 1884. 1890.
 — isp. (*Slanch* fia), *Chaak*-nb. 1902.
 — (*Jund* fia) 2181.
 — (Kenéz fia) 2034.
 —, kir. agarászok isp. (Simon isp. fia) 2128.
 — m. (Gábor m. fia) 2254.
 — m. hantui prép. 1958. 1962. 2003. 2035. 2070.
 — m., kir. clericus 1952.
 — m., *Puk*-nb. 1934.
 — m., veszprémi kanonok 2208.
 —, nógrádi isp. 2197.
 —, Péter atyja 1890.
 Tamásitelek, *Thamasiteluk*, hn. 1893.
 Tápióság, *Saag, Sag*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1817. 2115.
 Tápiószőlő, *Sul*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1826.
 Tápiószecső, *Zechcu*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1821. 1968. 2115.
 Tapolca, *Topulcha*, hn. (Zala vm.) 2209.
 Tar, *Tor*, hn. (Heves vm.) 1840.
 Tarcha, hn. (Sáros vm.) 1833.
 Tárkány, *ld.* Felsőtárkány.
 Turkó, *Torkueley*, hn. (Sáros vm. Kamenica, Sz.) 2005.
 Tarnaörs, *Wrs*, hn. (Heves vm.) 1830.
 Tát, *Tath*, hn. (Esztergom vm.) 2229.
 Tata, hn. (Komárom vm.) 2090.
 Tátika, *Tadeuka*, vár (Zala vm.) 2209.
 Tavarnok, *Tauarnuk*, hn. (Nyitra vm. Tovarníky, Sz.) 2205.
 Tecus, *Tekus, Thekus*, sárosi isp. 1775. 1779.
 — fia: István 1871.
 Teel (brassói *Ebl* fia) 2135.
 Tekele-ng. 2158.
 telegdi (udvarhelyszéki) székelyek 2235.
 Teleki, *Theluky*, hn. (Somogy vm.) 2033.
 Telukwynch, hn. 1845.
 Temerd, *ld.* Tömörd.
 Temerken, hn. (*Arad* vm.) 1856.
 temesi vár 1856. 1860.
 Temetvény, *Temetyn, Temethyn*, vár, (Nyitra vm. Hradok, Sz.) 1907-8.

templomosok 1995.
 — mestere : György 2195.
Teodolus (*Golombus* fia) 2159.
Teremy, ld. Nagyteremi.
Terendoul, hn. 2132.
 Teresztenye, *Terestene*, hn. (Abaúj-Torna vm.) 2161.
 Tersztyán, ld. Nádas puszta.
 Tesmag, *Tysmog*, hn. (Hont vm.) 1957.
 Tét, *Thet*, hn. (Győr vm.) 1934.
Teihachych, hn. 2211.
Thab, vjb. 1850.
Thadenka (*Mutummy* fia) 2025.
Thaybafaulde, hn. (n.) 2292.
Thala mogor, ld. Andornaktálya.
Thala nogh dicta, ld. Nagytálya.
Thamar, szn. 1951.
Thamusiteluk, ld. Tamásitelek.
Thekus, ld. Tecus.
Theluky, ld. Teleki.
Thena, ld. Tőnye.
Thescench, szn. 2290.
Thet, ld. Tét.
Thiba, ld. Tiba.
Thyma fia : Balduinus m. 2156-57.
Thywan (*kerwa-i*) fiai 2137.
Thyuch fiai 2104.
Thobiasjoluua, ld. Táblás.
Thobiel (*Petrus* fia) 1893a. (P.)
thobol-i Ilarus, szn. 2059.
Thoh, hn. (Szatmár vm.) 1881.
Thokoy, ld. Kistokaj.
Thordos, ld. Tordas.
Thorna, ld. Tornyos.
Tholhon, hn. 2177.
Thoty, ld. Káptalantóti.
Thuruch, ld. Turóc.
 Tiba, *Tyba*, *Thyba* fia : Miklós isp. 2281.
 — isp. (Tiba fia), *Guthkeled*-nb. 2236.
 —, *kueskuth-i*, (György isp. testv.) 1930.
 —, szn. 2041.
 Tibore (*Thyba* testv.) 2041.
 — (Tibore isp. fia) 1926.
Tycia, ld. Tisza.
 Tihamér, *Tyhemer*, hn. (Heves vm.) 2123.
Tyhemer, ld. Tihamér.
tylegd-i isp. : Demeter 2214.
 Timár, *Timar*, hn. (Szaboles vm.) 2123.
Tymar Foon ld. Fony.
 Timót, zágrábi ppk. 1928. 1942. 1959. 1961. 1963. 2091-92. 2109-11. 2117. 2119. 2121. 2128. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177-78. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-4.
Tyriak, harcos jb. 1857.
Tyrna, ld. Nagyszombat.
Tysmog, ld. Tesmag.
Tistato, halastó 2128.
 Tisza, *Tycia*, f. 1852. 2123.
 Tiszaeszlár, *Ozlar*, hn. (Szaboles vm.) 2123.
 Tiszahalász (az 1879-i kitelepítés óta : Lőrincfalva, majd újabban

Ujlőrincfalva lett), *Halaz*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Tizsakürt, ld. Hejőkürt.
 Tiszalúc, *Luch*, hn. (Zemplén vm.) 2123.
 Tiszánána, *Nana*, hn. (Heves vm.) 2123.
 Tiszaörvény, ld. Örvény.
 Tiszapüspöki, *Tizapispuky*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
 Tiszaszászfalu, *Felzaz*, hn. (Ugocea vm.) 2117.
 Tiszaszederkény, hn. (Borsod vm.) 1884.
 titeli kápt. oklevele 1895.
 — prep. : László 2284.
 Tivadar (*Budik* fia) 1828.
 Tobiás, ld. Táblás.
 Tódor, felkassai nemes 1924.
 — fia : Miklós 2189.
 — fia : Pows m. 2160.
 —, szn. 1775.
 — (*Thyuch* fia), várszolga 2104.
 Tokaj, ld. Kistokaj.
 Tokod, hn. (Esztergom vm.) 2229.
Tolmach, ld. Nagytalmács.
 Tolna vm. isp. 1984. 2040. *Erdeu* : 2213.
Tomoy ng. 2123.
Tomp (Beatus pap testv.) 1996.
 Tompa, szn. 1818.
 Toplica, *Taplica*, hn. 2195. 2209.
 —i egyh. 2265.
Topulcha, ld. Tapolca.
 Tor, ld. Tar.
 Torbágy, *Turbag*, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1978.
Tord, ld. Illmic.
 tordai sóakna 2084.
 — vár 1914.
 Tordas, *Thordos*, hn. (Fejér vm.) 2163.
Torkueley, ld. Tarkó.
 Torna, *Turna*, hn. 2161.
 — vm. isp. : Buzad 2161.
Tornatelek, hn. (Ugocea vm.) 1788.
Tornoua, hn. 1838.
Tornua, ld. Somlóvásárhely.
 Tornyos, (régebben : Turna).
Thorna, hn. (Trencsén vm. Tr. Turna. Sz.) 2101.
Torzol, bácsi vjb. 1837.
 Tósokberénd, *Erdeubirind*, hn. (Veszprém vm.) 2223.
 Tóti, ld. Káptalantóti.
 Tótújfalú, ld. Vedrődújfalú.
Tozun, ld. Taksony.
 Tömörd, *Temerd*, hn. (Vas vm.) 2048.
 Tőnye (=Alistál), *Thena*, hn. (Pozsony, most : Komárom vm.) 2047. 2144.
Tprud isp. 1893.
Tpruna, hn. 1953.
 Trau, hn. 2054. 2255. 2257.
 Trebete, ld. Vágterbete.
 trencsényi isp. : István 2213.
 — vár 2131.
 — vjbok 2050.
 — vendégnépek 2050.
Treun, Dramceek, hn. 1766.

Trystan (*Vylma* fia), Tamás m. serviense 2003.
 Trócsány, *Trochan*, hn. (Sáros vm. Trocany, Sz.) 2049.
Tubul vár 1904.
Tumboldus, gömöri isp. 1844. 1854.
 Türkedd, puszta, *Turkeddi*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
 Türkeve, *Keueghaz*, hn. (Jász-Nagykun-Szolnok vm.) 2123.
Turna, ld. Torna. és Tornyos, turóci jobbágyfiak 2141.
 — (*de Thuruch*, *Turuch*) prep. 2042-3.
 — *Rechk*, ld. *Rechk*.
 Túrricse (előbb : Ricse), *Receh*, hn. (Szatmár vm.) 2113.
Turuize, *Thuruize*, f. 2123.
Turul isp. 2209.
Turuszerke, hn. 2259.
Tuser, ld. Tuzsér.
Tuth, hn. (Szaboles vm.) 2120.
Tutulygh, hn. 2090.
 Tutus fia : Elek 1867.
 Tuzsér, *Tuser*, hn. (Szaboles vm.) 2041.

U (Ú, W, Ű)

Wachun curuelly, körtéfa neve 1906.
 váci kápt. 1901a. 2123.
 — ppk. : Fülöp 1791. 1928. Királynői kanc. is : 1959. 1961. 1963. 2073. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
 Vada, Bast faluból, szn. 1868.
 Wadel, *Wdol*, hn. 1756.
 Vadna, *Vodna*, hn. (Borsod vm.) 1890.
 Vág, *Waag*, *Wagh*, *Vaag*, f. 1876. 1933.
 —i ijászok 2179.
 Vágmogyoród (Lieszkovec), *Lyzko*, hn. (Trencsén vm. Lieskovec, Sz.) 2131.
 Wagnitz, *Wakunitz*, hn. 1765.
 Vágszerdahely, ld. Felsőszerdahely.
 Vágterbete (régebben : Trebete).
Debete, hn. (Nyitra vm., Trebatice, Sz.) 2083.
 Vágújhely, *Wykel*, *Vyhel*, hn. (Nyitra vm., Nové Mesto nad V., Sz.) 2083.
 Vágzamárd (Zamaróc), *Zamar*, hn. (Zamarovce, Trencsén vm.) 2050.
 Vajk, *Woyk*, hn. (Nyitra vm. Vajka nad Ž. Sz.) 2181.
Wayla, hn. (valószínűleg Vatta, Borsod vm.) 2123.
 Vajszló (Vaiszló), *Kouazdi Voyzlo*, *Woyzlo*, *Woyzlow*, hn. (Baranya vm.) 1886-87. 1967.
Wakunitz, ld. Wagnitz.
 Valkó, *Walkou*, vár 1807. 1813. 1831.
 —i főesperes : Benedek m. alkanc. 1761.
 Walter (*huslau-i* Ottó testv.) 2172.
 Lezártam 1943. május 1-én.

- Vámfalu, *Vamfalu*, hn. 1988.
Wamuso, hn. 1857.
Waracysk fia : *Stanyisk* 2202.
váradi kápt. 1847. 1883. 1885. 1911. 2113.
— ppk. : Lodomér 1928. 1959. 1961. 1963. 2106. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161-61a. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24.
— ld. Nagyvárád.
varasdi isp. Dénes, udv. bíró 2224.
Ernerius bán 2213.
— (*worosd*-i) vendégnépek 2194.
Warco, szn. 1814.
Warda, vjb. 2088.
Warov, udvarnok 2208.
Varsány, ld. Dunanagy- és Duna-kisvarsány.
Waska, hn. (Vaška, Veróce vm. H.) 1942.
Vasvár, hn. 1991. 1993. 2048.
—i határ 2159.
—i jbok 1899.
—i isp. 2186. Gergely, királynői tárnokm. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2167. 2172. 2174. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2224. 2253.
—i kápt. 1939. okl. 2096. 2243.
—i vár 1764. 2025. 2167. 2248.
—i vjbok 2098. 2159.
Vászoly, *Vazul*, hn. (Zala vm.) 2208.
Vatha, szn. 2025.
Vatta, ld. *Wayla*.
Vazul, ld. Vászoly.
Vázsony (Nagyvázsony?), *Wesen*, hn. (Veszprém vm.) 1975.
Wbul, szn. 1785.
— (*Vbul*) fia : Mihály, Balog-Semjén-nb. 2090. 2112. 2214. 2120.
Wdol, ld. *Wadel*.
Vecheq, *Wecheq*, (n.) hn. (Heves vm.) 2123.
Vedrődújfalú (régebben : Tótújfalú), *Wyhfalu*, hn. (Pozsony vm. Sl. Nová Ves, Sz.) 2034.
Wegla, comitatus 2075.
—, hn. 2093.
—i comesek : Fredrik, Bertalan, Guido 2030. 2075.
Weyche, hn. 2285.
Weithezeg, hn. (Heves vm.) 2123.
Véke, *Veyke*, hn. (Zemplén vm.) 1846.
Vekene fia : *Nousa* 1901a.
Welchek, szn. 1846.
Velséc, *Welchuch*, nyitrai várbirtok 1959.
Vencel (András fia) 1878. 2199.
— (*Wyd* fia) 1829.
Wenchenich, ugoicsai curialis comes 1788.
Werezka, ld. Alsó- és Felsőverecke.
Wesen, ld. Vázsony.
Veszékény, *Wezeken*, hn. (Sopron vm.) 1953.
veszprémmegyei adószedők 1985.
— isp. 1984. 2019. 2040.
veszprémi egyh. 1759. 2008. 2086. 2208.
— egyházmegye 2123.
— isp. : Mihály 2213.
— kanonok : Farkas m. 2086.
— kanonokok 2208.
— kápt. 1759. 2208-9.
— ppk. : Bertalan 1975. Pál. 1928. 1959. 1963. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2150. 2158. 2161. 2168. 2172. 2174. 2177. 2203. 2207-9. 2211. 2213. 2223-24.
— ppkség 2209.
Vethe (Martonos nagyatyja) 1846.
Vetys, hn. 1835.
Vetislou, falu (Trencsén vm.) 2206.
Wezeken, ld. Veszékény.
Ugoicsa, *Wgacha*, «districtus» 2123.
—, *Vgocha*, hn. 1866.
—i isp. : *Almus* 2224. *Woch* 2113. — vm. 2266.
Vgudin m. 2274.
Ugulin, kalocsai érs. 1975.
Whud fia : János 1935.
Wybech, hn. (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) 1972.
Vicon fia 2141.
Wyd (Endre isp. fia), szlavóniai 2010. 2227.
Wyd fia : Vencel (*Vinclo*) és László 1829. 1911.
Wyda, vjb. 2088.
Wido, ld. Guido.
Wydus, szn. 1771-72.
— (*Wos* fia), vjb. 2159.
Újegyház, *Nogrech*, hn. (Szeben vm. Noerich, R.) 1806.
Wiesk fia : Mihály 2045.
Új- és Óbars, *Bars*, *Bors*, hn. (Bars vm. Starý Tekov, Sz.) 2217-18.
Wygandus, *messunperg*-i, szn. 1755.
wyrgan-i (igmándi) András isp. 1975.
Vyhel, ld. Vágújhely.
Wyhfalu, ld. Vedrődújfalú.
Wykel, ld. Vágújhely.
Viktring, hn. 1757.
Vjlak, hn. 2259.
Újlak, ld. Zalaújlak.
Wyllam, bana-i polgár 1951.
— (*Ipolit* fia) 2045.
Willkomm, *Wolcuim*, hn. 1756.
Vylma fia : *Tristan* 2003.
Wilok, ld. Zalaújlak.
Újlőrincfalva, ld. Tiszahalász.
Wylungus (*de Stumperg*), iudex prov. 1755.
Vince, nyitrai ppk. 2106.
—, szn. 1896.
Wynch, ld. Alvinc.
Vinclo (*Vyd* fia) 1911.
Winep, ld. Újnéppusztá.
Újnéppusztá, *Winep*, hn. (Zala vm.) 1759. 2086.
Wynodol, comitatus 2030. 2075.
—i comesek : Fredrik, Bertalan és Guido 2030. 2075.
Visk, hn. (*Ugoicsa* vm., most Máramaros vm.) 2266.
Visnyó, *Wysno*, hn. (Zemplén vm. Višnov, Sz.) 2052.
Visobur (*Ompud* fia) 1828.
Wystey, hn. (Galgóc vár tartozéka) 1926. 2134.
Wytalus (*cranisapula*-i) fia 2193.
Vilimer, Bast faluból, szn. 1868.
újvári vár 1881.
— (abaújvári) vár 1839. 2280. Isp. : Benedek m. 1859. Vendégnépek 1859. vm. 2285.
— (hevesújvári) vár 1830.
Wyuarus, ld. Avasújváros.
Ujwola, ld. Poprádökrös.
Wiz, ld. Vizakna.
Vizakna, *Wiz*, hn. (Alsó-Fehér vm. Ocna Sibiului, R.) 1806.
Wlco, ld. Valkó.
Wlkoy falu, 1761.
Ulrich, salzburgi érs. 1755. 1762.
Ulrik, *lechynstajn*-i, szn. 1755.
Ungcsepely, *Chepel*, hn. (Ung. vm.) 1810.
ungi vár 1834.
Ungszenna, *Scina*, hn. (Ung vm. Senné, Sz.) 1810.
Woch, ugoicsai és erdődi isp. 2133.
Wodna, hn. 2148.
Vodna, ld. Vadna.
Woya-ng. 1860.
Woyk (Thyba testv.) 2041.
—, ld. Vajk.
Woyzlo, *Woyzlow*, ld. Vajszló.
Wolcuim, ld. Willkomm.
Wolfer (sah-i Péter fia) 2253.
Wolter, hn., a kevei vár tartozéka 1856.
Wolther (*sarusd*-i) fia : Pál 2289.
Wonuz, hn. (Csanád vm.) 1856.
Worosd, ld. Varasd.
Wosyan, ld. Dunanagy- és Duna-kisvarsány.
Wos fia : *Golombus*. 2159. *Wydus* 2159.
Woswary, ld. Batizvasvári.
Vörösberény, *Zarberen*, hn. (Veszprém vm.) 2051. 2071.
Vr Benedek, szn. 1988.
Vra (*Wra*) fia : *Phiacz* (*Phioch*) 1978. Tóbiás isp. 1918.
Vrkurtelecke, hn. 1751.
Vrman, a temesi vár földje 1860.
Wroch (*Chektau* fia) 2062.
Uros, szerb. kir. 2225.
Vrs, hn. 2168.
— ld. Ócs.
Wrs, ld. Tarnaörs.
Wrsed, hn. 2205.
Vruthk, ld. Ruttká.
Vz (*Kilian* fia) 2250.
— fia : János 2250.
Uza, *Wza* fia : Péter és Ferenc 1817. 1821. Péter 2115.
Uzar vize 1860.
Vzlar, ld. Nagy- és Kisoszlár.
Wzlungar, ld. Nagyesztergár.

Z, Zs

Zaah, ld. *Zah*.
Zabouch, ld. Szabolcs.
Zagaria, *Zagorje*, kerület 1952.
zagoriai vár 2037.

- Zágráb, hn. 2015. 2191.
 —i egyh. 2091-92. 2110. 2121. 2192. 2213. Népei 2080.
 —i kanonok : *Buza* m. 2192. Csépan 2210.
 —i kápt. 1943-44.
 —i ppk. : Timót 1928. 1942. 1959. 1961. 1963. 2091-92. 2109-10. 2117. 2119. 2121. 2128. 2150. 2158. 2161. 2172. 2174. 2177-78. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2223-24. Ppkség 2279.
 —i vjbok : 2193. *Stanysk* 2202.
 —i várszolgák 2193.
Zah, Zaah, isp. *Zaah*-nb. 1794. 1796.
 — isp. fiai 2210.
 — ng. 1817. 2210.
Zahurch, hn. 2036.
Zaka, hn. 1839.
Zala vm. 1758. 2208.
 — vm. isp. 1759. 1984. 2040. 2156. Mihály : 1963. *Ponith* (*Ponyth. Ponicz*) bán: 1959. 2095. 2109-10. 2117. 2119. 2128. 2130. 2148. 2150. 2156. 2158. 2172. 2174. 2184. 2203. 2207-8. 2211. 2213. 2224.
 zalai (zalavári) konvent 1771-72. 2024.
 — udvarnokisp. : György 2208.
 — vár 1758a. 1760. 1763. 1962. 2095. 2099. 2103. 2156. 2271.
 — vár népei 2024.
 — vjbok 1771. 2109.
 — várszolgák 2104.
 zalaiak, ld. Szalaszend.
 Zalakaros, (Karós), *Korus*, hn. (Zala vm.) 2225.
 Zalamerenye, *Merene*, hn. (Zala vm.) 1759. 2086.
 Zalaújlak, (Ujlak), *Wilok*, hn. (Zala vm.) 1759. 2086.
Zalka, ld. Ipolyszalka; Mátészalka.
 Zálnok, *Zanuk*, hn. (Szilágy vm.) 2296.
Zalouch (Mihály fia). 1834.
Zalouk, ld. Abádszalók.
Zamar, ld. Vágzamárd.
- Zamaróc*, ld. Vágzamárd.
Zamobur, ld. Samobor.
Zanchalteluky ld. Szancsal.
Zanuk, ld. Zálnok.
Zarakad, a vasvári vár földje 2248.
Zarberen, ld. Vörösberény.
Zathmar, ld. Szatmár.
Zeuzeus, ld. Nagyszöllős.
Zebene fia : Dénes 2197.
Zecheu, ld. Tápiószecső.
Zederyes, hn. (*Baranya* vm.) 1964.
Zederkyn, ld. Szederkény.
Zeked, ld. Szeged.
Zekeres, ld. Kis- és Nagyszekeres.
Zelch, hn. 2090.
Zelench, hn. (*Abaúj* vm.) 2041.
Zeluspokere, hn. (Heves vm.) 2123.
Zemeldene, ld. Szemelnye.
Zemplén, *Zemlen*, hn. (Zemplén vm.) 2123.
 —, *Zemlen*, *Zemlenuar*, vár 2123.
 — *Zemlyn*, territorium 1818. 2128. 2262.
 —, *Zemlinch*, vár jobbágjai 1818.
Zend, ld. Szalaszend.
Zengeu, hn. 2232.
Zengg, *Scennia*, hn. 1995. 2093.
 —i polgárok okl. 2093.
Zenthelsebeth (Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) falusi telepések 1960.
zenthlelewk-k-i vár 2145.
Zenthmaria, ld. Bodrogszentmária.
Zenth Marton, föld neve 2273.
Zenthmartun, ld. Kakszentmárton.
Zenthmyklos, ld. Szentmiklós.
Zenuk, hn. 1914a.
Zerdahel, ld. Felsőszerdahely.
Zeredahel, ld. Bodrogszerdahely.
Zerewalde, hn. 1762.
Zerken, hn. 1831.
zerphel-i mon. 2132.
Ziliz, *Selyz*, hn. (Borsod vm.) 1874a. 2161a.
Zyna, Szinna, f. 2289.
Zyrahk, ld. Szirák.
Znoysa, föld, 2100.
 zoad-i apát 2068.
Zobou, szolga 1953.
- Zobozlo*, ld. Szebeszló.
Zoych, hn. (*Pest* vm.) 2032.
Zoylt, ld. Szajol.
Zokol, ld. Szakoly.
Zokola, ld. Abaújszakály.
Zolagewr, ld. Szolgagyőr.
Zolina f. 1906.
Zoloa, Szolyva?, hn. (Bereg vm.) 1809.
Zolonka, ld. Szalóka.
Zolwa, ld. Szolyva.
Zolum, ld. Zólyom.
Zoluntazacalus, ld. Apácaszakállas.
Zólyom, *Zolum*, *Zoulum*, hn. 1939. 1953.
 —, vm. 1933.
 —i isp. : Mihály 1954-5. 1957. 2181. *Myko* 1947.
 —i kir. birtok 2101.
 —i vendégtelések 2136.
Zólyomlipcse, *Lypche*, hn. (Zólyom vm. Slovenská Ľupča, Sz.) 2198.
Zomor, liget, 1758a.
Zomordok, ld. Szomordok.
Zomothor, hn. 1818.
Zomus, ld. Szamos.
Zolum, ld. Zólyom.
Zounuk (*bobut*-i) fia : Adrián 2002.
Ztumpa, ld. Stomfa.
Zub, ld. Szob.
Zubuzlaus, szn. 2072.
Zuchev, ld. Szekcső.
Zuda, hn., a *zemlen*-i vár földje 2262.
Zuerkh, föld neve 2273.
Zuetizlaus, szn. 1914.
Zuhuiche patak 2246.
Zumboch (*Zumboth*?), tárnok 2242.
Zunk, hn. 1763.
Zurdukpispuky, ld. Szurdokpüspöki.
Zuud, ld. Szúd.
 Zsarolyán. *Sorolan*, hn. (Szatmár vm.) 2287.
Zsérc, ld. Bükkzsérc.
Zsidány, ld. Horvát- és Német-zsidány.
Zsítva, *Sytua*, f. 2114.
Zsomboly (?), ld. *Sombol*.
 Zsupapáti (puszta), *Supch*, hn. (*Abaúj-Torna* vm.) 1777.

Javítandók a II. köt. 1. füzetében.

III.	I.	6.	6.	sor:	bizottságának	helyett	olv.	bizottságának
16.	*	22.	*	Szent Miklós	*	*	Szentmiklós	
42.	*	utolsó	*	altero	*	*	ultro	
53.	*	27.	*	Transsilvanus	*	*	Transsilvanus	
102.	*	23.	*	hibásan	*	*	(hibásan	
123.	*	1.	*	ecclesie	*	*	ecclesie ;	
131.	*	utolsó	*	ipsius	*	*	ipsarum	
150.	*	15.	*	elbirálásra	*	*	elbirálására	
160.	*	17—18.	*	redempti. Qui	*	*	redempti, qui	
171.	*	11.	*	Chych n	*	*	Chychan	
183.	*	1.	*	221—3.	*	*	2123.	

